ÅRBOG
for
FÆRØERNE

1979

Færøernes landsstyre
Rigsombudsmanden på Færøerne

ÅRBOG
FOR FÆRØERNE
1979

Færøernes landsstyre

Rigsombudsmanden på Færøerne

trykt på genbrugspapir
ISBN 87-503-3332-1
Stougaard Jensen/København
Sm 02-3

INDHOLDSFORTEGNELSE

		Side
FORORD		9
Kap. 1.	FÆRØERNE	11
	STATSRETLIGE FORHOLD	11
	Særanliggender	
	Fællesanliggender	
	Fællesanliggender, der administreres af hjemmestyret i henhold til hjemmestyrelovens § 9	
	Forholdet til udlandet	
	LOVGIVNING	17
	Færøernes lagting	
	Oversigt over vedtagne lagtingslove og -beslutninger i tiden 28. november 1978 - 19. maj 1979. (Samlingen 1978)	
	Oversigt over vedtagne lagtingslove og -beslutninger i tiden 2. august - 21. december 1979 (Samlingen 1979)	
	Oversigt over rigslove, bekendtgørelser m.v., der er kundgjort i 1979 med henblik på ikrafttræden på Færøerne	
	ADMINISTRATION	31
	Færøernes landsstyre	
	Landsstyrets administration	
	Rigsmyndigheder	
	POLITISKE PARTIER	32
	Folkeflokken	
	Sambandsflokken	
	Socialdemokratiet	
	Selvstyreflokken	
	Tjóðveldisflokken	
	Fremskridts- og fiskerierhvervsflokken	
	VALG	39
	Lagtingsvalg	
	Folketingsvalg	
	Folketingsmænd	
	Kommunale valg	
	Byrådsvalg i Tórshavn	
	By- og bygderådsvalg uden for Tórshavn	

Side

Kap. 2. BEFOLKNINGS- OG BOLIGFORHOLD 43
BEFOLKNINGSFORHOLD 43
BEFOLKNINGENS ERHVERVSFORHOLD 55
BOLIGFORHOLD 6o
Kap. 3. ERHVERV 67
FISKERI 67
Internationale reguleringer og fiskeri-aftaler
Island
Norge
EF
Sverige, Polen og Østtyskland
Sovjetunionen
Fiskeriinspektion og redningstjeneste
Hjælpe- og bjærgningstjenesten
Den nye aftale om fiskeriinspektion
Ulovligt fiskeri i 1979
Statistik om fiskeri
Fangst og tilvirkning af fisk og fiske-produkter
Fjernfiskeri
Midterområder
Nærfiskeriet
De samlede fangster ved Færøerne og TAC
Værdimæssig vurdering af fangsterne fra de forskellige områder
Råfiskelandinger på Færøerne
Forarbejdning af fangsten
Driftsresultater
Hyreoversigter
Råfiskefonden
Fiskepriserne
Priserne på saltfisk
Rejer
Priserne for industrifisk
Havtobis
Andre priser

Kap. 3. (fortsat)

Side

Finansieringen af fiskerskibe

Færøernes realkreditinstitut

Kongeriget Danmarks Fiskeribank

Landskassens finansieringsbistand

LANDBRUG 1o5

Mælkeproduktionen

Kødproduktionen

Opdyrkning

Landsdyrlægen

Hygiejnisk laboratorium

HÅNDVÆRK, INDUSTRI, BYGGE- OG ANLÆGSVIRKSOMHED M. V. 1o9

Egnsudvikling

Færøernes industrifond

Industriens udviklingsfond

Industrikontoret (Ídnaðarstovan)

HANDEL, SERVICE- OG TRANSPORTERHVERV 114

Handel og serviceerhverv

Transport

Motorkøretøjer

Passagertrafik til og fra Færøerne

Beflyvning

Besejling

SKIBSFLÅDEN 118

Den samlede skibsflåde, opgørelse for 1975, 1978 og 1979

OFFENTLIG VIRKSOMHED 121

Veje

Asfaltering af landsveje

Tilskud til kommuner til asfaltering

Vejarbejder i 1979

Autoværn

Vejskilte

Afmærkninger

Byggesager

Trafiktælling på hovedveje

El-forsyning

Havne- og landingspladser

Kap. 3. (fortsat) Side

De indenlandske telefonforbindelser

Telekommunikation med udlandet og med skibene

Det færøske postvæsen

Kap. 4. ØKONOMI 141

FÆRØERNES EKSPORT OG IMPORT 141

Eksport

Import

Import og eksport i faste priser og bytteforhold

Handelsbalancen

ARBEJDSFORHOLD, LØNNINGER OG PRISER 152

Arbejdsforhold

Det private arbejdsmarked

Det offentliges arbejds- og lønforhold

Lønninger

Priser

OFFENTLIGE INDTÆGTER 16o

Skatter

Antal skatteydere og skattepligtige indkomster

Udskrevne skatter

Afgifter

Landskassens indtægter

OFFENTLIGE UDGIFTER M. V. 17o

Statens og landskassens udgifter

Statens udgifter

Statsgarantier

Landskassens udgifter

Landskassens lånoptagelse og garantiforpligtelser

PENGE OG KREDITFORHOLD 182

NATIONALREGNSKABET FOR FÆRØERNE 189

Kap. 5. SOCIALE FORHOLD 2o1

Regler og forvaltning

Ydelsernes omfang og finansiering

Institutioner m.v.

Færøernes Ulykkesforsikringsråd

Udviklingen i 1979

		Side
Kap. 6.	SUNDHEDSVÆSEN	211
	LANDSLÆGEN	211
	SYGEHUSENE	211
	SUNDHEDSPLEJEN	218
	Kommunelægerne	
	Tandlægerne	
	Sygeplejerskerne	
	Jordemødrene	
	APOTEKERVÆSEN	221
	UDGIFTERNE TIL DET FÆRØSKE SUNDHEDSVÆSEN	223
Kap. 7.	UNDERVISNINGSVÆSEN	225
	Undervisningsvæsenets virksomhed	
	GRUNDSKOLEN	229
	Folkeskolen	
	Private skoler	
	Gymnasiet og HF	
	Skolernes virksomhed	
	SPECIALUNDERVISNINGEN	235
	VIDEREGÅENDE UDDANNELSER	236
	Færøernes akademi	
	Færøernes seminarium	
	Efteruddannelse af lærere	
	Færøernes sygeplejeskole	
	ERHVERVSUDDANNELSER	241
	Færøernes maskinskole	
	Tekniske skoler	
	Handelsskolen	
	Navigationsskoler	
	ANDEN UNDERVISNING	247
	Færøernes folkehøjskole	
	Aftenskolerne	
	UDDANNELSESSTØTTE	248
Kap. 8.	RETS- OG POLITIVÆSEN	251
	FÆRØERNES RETSVÆSEN	251
	FÆRØERNES POLITIVÆSEN	252
	Politiets virksomhed i 1978	
Kap. 9.	KIRKELIV	257
	FOLKEKIRKEN	257

Kap. 9. (fortsat) Side

ORGANISATIONER OG FORENINGER, TILSLUTTET FOLKEKIRKEN 257

K.F.U.K og K.F.U.M.

Indre Mission

Det kirkelige Missionsforbund

KRISTNE TROSSAMFUND UDEN FOR FOLKEKIRKEN 261

Brødremenigheden

Den katolske kirke

Frelsens Hær

Den frie evangeliske menighed

Syvende-dags adventisterne

Jehovas Vidner

FILADELFIA-menigheden

ANDRE TROSSAMFUND 265

Bahá'i

Kap. 1o. KULTURELLE FORHOLD, IDRÆT M. V. 267

RADIO 267

FJERNSYN 269

AVISER 271

BØGER 271

Bogudgivelser

Biblioteksvæsen

TEATRE OG BIOGRAFER 275

Teatervirksomhed

Biografer

MUSIKLIV 278

Koncerter

Klassiske koncerter

KUNST 281

Kunstudstillinger på Færøerne

Kunstudstillinger uden for Færøerne

DANSK-FÆRØSK KULTURFOND 283

SPEJDERBEVÆGELSEN 284

IDRÆT 285

BRIDGE 287

SKAK 287

TABELFORFEGNELSE 291

F O R O R D

Årbog for Færøerne 1979 er udarbejdet af Færøernes landsstyre og rigsombudsmanden på Færøerne i forening og udkommer i en færøsk og en dansk udgave.

Årbogen tilsigter at give en bred verbal og statistisk skildring af færøske samfundsforhold, specielt for det pågældende år, men også med linjer tilbage til de nærmest foregående år.

I 1979-udgaven er kap. 1 udbygget, så det indeholder en beskrivelse af de politiske partier, der er repræsenteret i lagtinget. Redaktionen imødekommer hermed et ønske, der ofte har været fremsat.

Udgiverne vil være taknemmelige for at modtage materiale, der yderligere kan belyse de behandlede emnekredse, ligesom man gerne modtager forslag om yderligere emnekredse, der kunne medtages.

En række institutioner, organisationer, virksomheder og enkeltpersoner har bistået landsstyret og rigsombudet med tilvejebringelse af det meget store talmateriale. Udgiverne vil takke for den umådelige imødekommenhed og den hurtige besvarelse af de stillede spørgsmål.

Endelig skal der rettes en tak til de medarbejdere ved landsstyret og dets institutioner og ved rigsombudet, der i særlig grad har medvirket ved årbogens udarbejdelse.

Færøernes landsstyre — Rigsombudsmanden på Færøerne

Atli Dam — Leif Groth

Kap. 1

FÆRØERNE

STATSRETLIGE FORHOLD

I henhold til lov nr. 137 af 23. marts 1948 om Færøernes hjemmestyre udgør Færøerne inden for lovens rammer et selvstyrende folkesamfund i det danske rige. Hjemmestyreloven anerkender det færøske sprog og det færøske flag. Fra 1949 har Færøerne haft egne pengesedler. Møntenheden 1 króna = 1 dansk krone.

Sager og sagsområder vedrørende Færøerne opdeles i særanliggender, hvor Færøernes lagting har den lovgivende og Færøernes landsstyre den udøvende myndighed, og fællesanliggender, der administreres af rigsmyndighederne efter dansk lovgivning.

Der er endvidere i henhold til hjemmestyrelovens § 9 mulighed for efter forhandling at overlade det færøske hjemmestyre at give de nærmere bestemmelser for de særlige færøske forhold og overtage administrationen af et område, der er fællesanliggende.

Særanliggender

I henhold til hjemmestyrelovens § 2 betragtes en række sager og sagsområder, der er angivet i et særligt bilag til loven under A, principielt som særanliggender. Dette har den virkning, at hjemmestyret eller rigsmyndighederne kan bestemme, at de overgår til hjemmestyret. Heraf følger, at dette overtager de dermed forbundne udgifter.

Indtil nu har hjemmestyret overtaget følgende sagsområder med hjemmel i hjemmestyrelovens § 2 (A):

1. Færøernes egen styrelsesordning
   Hele området er overtaget som særanliggende.
2. Kommunale forhold
   Hele området er overtaget som særanliggende.
3. Bygnings- og lejespørgsmål. Folkeregister.
   Hele området er overtaget som særanliggende.
4. Sundhedsvæsen
   Kun apotekervæsen er overtaget som særanliggende.
5. Den offentlige forsorg. Arbejdsforhold.
   Områderne: Lovpligtig ulykkesforsikring. Arbejdere, arbejdsforhold, lærlinge, medhjælpere og ferie er overtaget som særanliggender.

6. Direkte og indirekte skatter
   Hele området er overtaget som særanliggende.
7. Finansvæsen
   Hele området er overtaget som særanliggende.
8. Godkendelse af havneafgifter
   Området er overtaget som særanliggende.
9. Skolevæsen
   Folkehøjskolen og navigationsskolerne er overtaget som særanliggender. Endvidere er gymnasiet og HF-kurset særanliggender, og der er ved lagtingslov oprettet et færøsk akademi (Academia Færoensis). Bortset herfra er skolevæsen fællesanliggende.
10. Arkiver, biblioteker, museer
    Hele området er overtaget som særanliggende.
11. Bygnings- og naturfredning
    Hele området er overtaget som særanliggende.
12. Havne, trafikvæsen m. v.
    Hele området bortset fra havne og stedligt telegrafvæsen er overtaget som særanliggende.
13. Landbrug, fiskeri m. v.
    Hele området er overtaget som særanliggende.
14. Forlystelser m. v.
    Hele området er overtaget som særanliggende.
15. Produktion, handel m. v.
    Hele området er overtaget som særanliggende.
16. Tinglysning, ekspropriation m. v.
    Hele området er overtaget som særanliggende.

Efter hjemmestyrelovens § 3 afgøres det ved nærmere forhandling, om og i hvilket omfang de på bilag B opførte sagsområder kan henføres til færøske særanliggender. Af disse områder er under punkt 3: Radio overtaget som særanliggende med undtagelse af spørgsmål med relation til internationale aftaler, ligesom punkterne 4: Jordfonden og 5: Import- og eksportkontrol er overtaget som særanliggender.

Hovedparten af de overtagne områder administreres af landsstyret med hjemmel i lagtingslove, men enkelte områder administreres dog af en statslig myndighed på landsstyrets vegne. Således sker mønstring af fiskere hos landfogeden (politimesteren) eller

sysselmændene, motorregistret og skibsregistret føres af landfogeden, tinglysningsvæsenet forestås af sorenskriveren (dommeren), der ligeledes er den stedlige overformynder, og endelig er rigsombudsmanden på Færøerne i sin egenskab af formand for kirkeinspektionen med til at administrere den af lagtinget givne bevilling til vedligeholdelse af kirkegårde og udvendig vedligeholdelse af kirker.

Fællesanliggender

Anliggender, der ikke er overtaget af det færøske hjemmestyre som særanliggender, er fællesanliggender og varetages af rigsmyndighederne, idet dog hjemmestyret med hjemmel i hjemmestyrelovens § 9 kan overtage administrationen af fællesanliggender.

Blandt de vigtigste fællesanliggender skal nævnes skoleforhold, sociale forhold og sundhedsforhold. Herudover kan som statsinstitutioner nævnes skibstilsynet, folkekirken, politiet og domstolene.

Rigslove sættes ikke i kraft på Færøerne, forinden de i overensstemmelse med lov nr. 51 af 1. april 1896 er kundgjort af rigsombudet. Dette sker efter forelæggelse for det færøske hjemmestyre.

Lovforslag, der kun vedrører færøske forhold, eksempelvis folkeskoleloven og de sociale love, bliver normalt først behandlet i lagtinget, hvorefter de forelægges folketinget. Lovforslag, der ikke udelukkende omfatter Færøerne, bliver først vedtaget i folketinget og derefter forelagt hjemmestyret, forinden loven sættes i kraft på Færøerne. I mange tilfælde sker ikraftsættelsen i form af kgl. anordning, idet loven udtrykkeligt giver ministeren ret til at sætte loven i kraft på Færøerne ved kgl. anordning med de ændringer, der er nødvendiggjort af de særlige færøske forhold.

Fællesanliggenderne administreres efter dansk lovgivning, på hovedområderne, sociallovgivning, skolelovgivning og lovgivning for sygehusene samt flere andre områder efter særlige love for Færøerne, og udgifterne til disse områder udredes i form af fuldkommen udgiftsdækning, tilskud eller andre former for subsidiering, fastlagt under hensyn til Færøernes særlige struktur og forholdene iøvrigt.

Fællesanliggender, der administreres af hjemmestyret i henhold til hjemmestyrelovens § 9

I henhold til hjemmestyrelovens § 9 kan der efter forhandling træffes aftale om, i hvilke tilfælde og i hvilket omfang det er muligt inden for områder, der henhører under fællesanliggender, at overlade det færøske hjemmestyre at give de nærmere bestemmelser for de særlige færøske forhold og overtage administrationen af det pågældende område.

De enkelte afsnit i årbogen indeholder mere specificerede omend ikke udtømmende oplysninger om udgiftsfordelingen, idet de forskellige refusionsordninger vil blive beskrevet direkte eller ved hjælp af tabellerne.

Den 1. april 1975 blev administrationen af socialvæsenet overtaget af Færøernes landsstyre, og rigsombudets sociale afdeling blev omdannet til "Almannastovan". Ved lov nr. 621 af 22. december 1976 for Færøerne om sygehusvæsenet er det fastslået, at sygehusvæsenet på Færøerne varetages af hjemmestyret, således at de 3 sygehuse er institutioner under landsstyret, selv om hospitalsvæsen er fællesanliggende.

Med hjemmel i lov for Færøerne nr. 51 af 14. februar 1979 om folkeskolen, lov for Færøerne nr. 52 af 14. februar 1979 om læreruddannelsen, lov for Færøerne nr. 53 af 14. februar 1979 om fritidsundervisning m. v. og lov for Færøerne nr. 54 af 14. februar 1979 om handelsskoler, tekniske skoler samt maskinmester- og maskinistskoler er administrationen af de omhandlede områder overført fra undervisningsministeren, rigsombudsmanden på Færøerne og Færøernes skoledirektion til Færøernes hjemmestyre fra 1. august 1979.

I forbindelse med den administrative overførsel er hjemmestyret inden for lovens rammer bemyndiget til at regulere de nævnte områder ved lagtingslove. Den daglige administration varetages af landsskúlafyrisitingin (Færøernes undervisningsdirektorat).

Endelig udbetaler og modtager Føroya gjaldstova (Færøernes oppebørselskontor) en del beløb for staten.

Forholdet til udlandet

Færøerne er et selvstændigt toldområde. Indførselsafgifter og reglerne for import- og eksportkontrol fastsættes af hjemmestyret. De øvrige dele af riget må derfor i disse henseender betragtes som udland.

I henhold til hjemmestyreloven skal traktater og andre inter-

nationale overenskomster, der kræver folketingets samtykke, og som berører særlige færøske interesser, forelægges hjemmestyret til betænkning.

Udenrigsministeren kan bemyndige hjemmestyrets repræsentanter til direkte at føre forhandlinger under medvirken af udenrigstjenesten.

Der er med hjemmel i hjemmestyreloven ansat en i færøske forhold særlig sagkyndig i udenrigsministeriet til at bistå ministeriet ved behandling af sager vedrørende Færøernes særlige erhvervsinteresser, ligesom lovens muligheder for ansættelse af færøkyndige ved de danske ambassader er anvendt, idet der er ansat en handelsattaché for færøske erhvervsanliggender ved handelsafdelingen under den danske ambassade i Storbritannien.

Færøernes særlige status og erhvervsstruktur medfører, at Færøerne ikke umiddelbart kan dele Danmarks interesser og synspunkter i det internationale samarbejde eller ved indgåelse af bi- eller multilaterale aftaler med andre lande. I overensstemmelse med hjemmestyrelovens bestemmelser har man fra dansk side søgt at tilgodese færøske interesser ved i videst muligt omfang at inddrage hjemmestyret i det forberedende arbejde.

I enkelte tilfælde har hjemmestyret selv ført forhandlinger og indgået aftaler. Her kan især nævnes aftalen om færøske fiskerirettigheder mellem 12 og 2oo sømil omkring Island, indgået i 1975, siden fornyet med forskellige ændringer, og aftalen med Norge om gensidige fiskerirettigheder, indgået i 1977. Ligeledes kan nævnes aftalen med Grønland om ret til fiskeri i visse områder og ret til landing på visse pladser, senest fornyet i 1972 og korrigeret med hensyn til kvoter og områder i 1977.

Endelig har repræsentanter for hjemmestyret med bistand fra udenrigsministeriet forhandlet om forskellige aftaler, der er indgået mellem den danske regering og Færøernes landsstyre på den ene side og den pågældende forhandlingspartner på den anden. Af aftaler af denne karakter kan nævnes fiskeriaftalerne med Sovjetunionen og med EF fra 1977. Begge aftaler er tiårige rammeaftaler, i henhold til hvilke fangstområder og -kvoter fastsættes for visse tidsrum ved efterfølgende forhandlinger.

På fiskeriområdet er Færøerne medlem af NAFO (Konventionen om fiskeriet i det nordvestlige Atlanterhav) og NEAFC (Konventionen om fiskeriet i det nordøstlige Atlanterhav). Danmark er ikke med-

lem af sidstnævnte organisation.

Hvor færøske interesser, som regel især fiskeriinteresser, har været involveret, har det været almindeligt, at repræsentanter for hjemmestyret har været medlemmer af den danske delegation eller knyttet til denne som eksperter. Dette gælder i flere bilaterale aftaler, især i sin tid aftalerne med Spanien, Brasilien og de østeuropæiske lande. I 1977 var Færøerne medunderskriver af fiskeriaftalen med Sovjetunionen. Ved de ordinære og ekstraordinære møder i FAO's fiskerikomité har hjemmestyret normalt haft repræsentanter med i den danske delegation, når der skulle vedtages begrænsninger, der berørte færøsk fiskeri.

Danmarks tilslutning til de internationale økonomiske sammenslutninger har ikke automatisk medført færøsk tilslutning, og ofte har der efter Danmarks tilslutning været ført forhandlinger om Færøernes forhold. Her har især hensynet til erhvervsstrukturen og det færøske indførselsafgiftssystem spillet en rolle. Disse forhold har bevirket, at Færøerne ofte er blevet tilsluttet flere år senere end Danmark, det gælder således GATT, hvor Færøerne blev tilsluttet i 1954, medens Danmark blev tilsluttet i 195o, og EFTA, hvor Færøerne blev tilsluttet i 1967, medens Danmark deltog fra oprettelsen i 1959. (Færøerne udtrådte som følge af Danmarks udtræden i 1972). I de nævnte tilfælde er den senere færøske tilslutning anmeldt ved en akt fra udenrigsministeriet.

Færøerne blev ikke tilsluttet EF sammen med Danmark, men der var efter forhandlinger mellem en færøsk delegation, udenrigsministeriet og repræsentanter for EF's kommission indsat en særlig bestemmelse i den danske tiltrædelsestraktat, hvorefter bestemmelse om tilslutning skulle træffes inden udgangen af 1975, da det var af betydning for Færøernes stillingtagen til EF at kende resultaterne af FN's havretskonference, der begyndte i 1974. Da denne ikke var afsluttet inden 1975, og da det ikke var muligt at opnå forlængelse til konferencens afslutning, besluttede lagtinget eenstemmigt, at Færøerne skulle forblive uden for EF. Der er herefter indgået aftale om et særligt handelsarrangement med fællesskaberne.

Ved forhandlinger om internationale aftaler er hjemmestyret almindeligvis inddraget. Derimod er det sjældent, Færøerne har egentlig repræsentation i de internationale organisationer. En væsentlig undtagelse er Nordisk Råd, hvor der i den danske delegation er to medlemmer, valgt af Færøernes lagting, og en repræsentant for

Færøernes landsstyre. Før denne ordnings gennemførelse ved lov nr. 185 af 28. april 1971 om nordisk samarbejde var det almindeligt, at Færøerne sikredes repræsentation ved, at eet af de færøske folketingsmedlemmer tilmeldtes som suppleant for et dansk medlem, der så lod suppleanten indtræde, når sager af betydning for Færøerne var på dagsordenen. Denne ordning kendes også fra Nordisk fiskerikomité.

Ellers varetages Færøernes interesser gennem forelæggelsen for hjemmestyret. For fiskeriets vedkommende er der især grund til at nævne, at forskrifter om ordensregler for fiskeriet, mindstemål for fisk, begrænsning af fangstmængde m.v. aftalt i henhold til internationale overenskomster skal fastsættes for Færøerne efter forhandling med og samtykke af Færøernes hjemmestyre. Eksempelvis kan nævnes reguleringsforanstaltningerne fastsat af NEAFC og NAFO (ICNAF).

På andre områder kan hjemmestyret bestemme, hvorvidt en af Danmark indgået international aftale skal udstrækkes til Færøerne eller ikke.

Her kan nævnes dobbeltbeskatningsoverenskomster, der ofte ved en særlig noteveksling efter forelæggelse for hjemmestyret sættes i kraft for Færøerne. Det bør bemærkes, at der eksisterer en særlig dobbeltbeskatningsoverenskomst mellem Færøerne og Danmark. Ligeledes kan nævnes de sociale konventioner, Danmark har indgået med de nordiske og andre europæiske lande om deres statsborgeres gensidige rettigheder i de respektive lande, og ILO-konventionerne. Disse konventioner sættes normalt i kraft på Færøerne ved offentlig kundgørelse på samme måde som rigslove.

I enkelte tilfælde slutter Danmark internationale aftaler, der kun berører Færøerne. Her kan især nævnes udvidelsen i 1959 af den færøske fiskerigrænse til 12 sømil og det med virkning fra 1. januar 1974 med en række lande aftalte "Arrangement om fiskeriet i farvandene omkring Færøerne", der nu er ophørt med virkning fra 1. marts 1977. Udvidelsen til 2oo sømil er gennemført ved kgl. anordning nr. 598 af 21. december 1976 om fiskeriterritoriet ved Færøerne, udstedt i medfør af § 1, stk. 3, i lov nr. 597 af 17. december 1976 om Danmarks riges fiskeriterritorium.

LOVGIVNING

Færøernes lagting

Lagtingsvalget den 7. november 1978 var det første, der blev afholdt efter den nye lagtingsvalglov, der blev vedtaget den 11. maj 1978. De væsentligste ændringer er, at antallet af kredsman-

dater øges fra 2o til 25, idet der er sket en regulering af fordelingen af kredsmandater under hensyntagen til befolkningsudviklingen i de forskellige områder, og at der kan tildeles indtil 7 tillægsmandater, medens der efter den tidligere valglov kunne tildeles indtil 1o.

Efter valget har lagtinget 32 medlemmer, der fordeler sig med 8 medlemmer til sambandsflokken (sb.), 8 medlemmer til socialdemokratiet (sd.), 6 medlemmer til tjóðveldisflokken (tjv.), 6 medlemmer til folkeflokken (flk.), 2 medlemmer til fiskeri- og fremskridtsflokken (fr.) og 2 medlemmer til selvstyreflokken (s.).

Formand: Hilmar Bech (sd.).

Lagtingets medlemmer

Hákun Djurhuus	fhv. overlærer	Tórshavn	flk.
Poul Jacob Olsen	skibsfører	Klaksvík	sd.
Asbjørn Joensen	forstander	Klaksvík	s.
Finnbogi Isaksen	redaktør	Tórshavn	tjv.
Eli Nolsøe	kontorfunktionær	Klaksvík	sb.
Edmund í Garði	skoleinspektør	Strendur	flk.
Jógvan Olsen	skibsfører	Toftir	sb.
Jóh. Martin Olsen	maskinmester	Runavík	sb.
Jørgen Thomsen	formand	Skáli	sd.
Signar Hansen	lærer	Fuglafjørður	tjv.
Adolf Hansen	skibsfører	Tórshavn	fr.
Agnar Nielsen	direktør	Vestmanna	sb.
Jógvan Durhuus	postekspeditør	Vestmanna	tjv.
Øssur Dam Jacobsen	lærer	Vestmanna	flk.
Jógvan Sundstein	statsaut. revisor	Tórshavn	flk.
Óli Breckmann	adjunkt M.A.	Tórshavn	flk.
Pauli Ellefsen	statsaut. revisor	Tórshavn	sb.
Eilif Samuelsen	overlærer	Tórshavn	sb.
Jákup Lindenskov	kontorfunktionær	Tórshavn	sd.
Jona Henriksen	sekretær	Tórshavn	sd.
Erlendur Patursson	redaktør, cand.polit.	Kirkjubøur	tjv.
Karin Kjølbro	socialrådgiver	Tórshavn	tjv.
Juul Jacobsen	fisker	Nólsoy	fr.
Hilmar Kass	viceforstander	Tórshavn	s.
Ivan Johannesen	maskinmester	Miðvágur	sb.
Haldur Hansen	overvrager	Tórshavn	sd.
Eyðun Viderø	kontorfunktionær	Skálavík	tjv.

Hans M. Joensen	arbejdsmand	Skopun	flk.
Flemming Mikkelsen	købmand	Vágur	sb.
Andreas P. Jacobsen	lærer	Vágur	sd.
Sverre Midjord	fuldmægtig	Tvøroyri	sd.
Hilmar Bech	overlærer	Porkeri	sd.

Oversigt over vedtagne lagtingslove og -beslutninger
i tiden 28. november 1978 - 19. maj 1979
(Samlingen 1978)

Sag nr. 1. Finanslagtingslov for 1979/8o. Vedtaget den 29. marts 1979. Indtægter og udgifter balancerer med 527,4 mill. kr. På indtægtssiden forventes landsskatten at indbringe 265,o mill. kr., medens told- og fremstillingsafgifter er anslået til 24o,4 mill. kr. Hovedudgiftsgrupperne er samfærdsel 99,9 mill. kr. (+ tilladelse til lånoptagelse på 1o,o mill. kr.), fiskeri m. v. 1o7,8 mill. kr., socialvæsen 93,8 mill. kr., undervisning m. v. 72,o mill. kr., sundhedsvæsen 44,1 mill. kr. samt administration og lagting 32,1 mill. kr.

Sag nr. 8.
Sag nr. 9. Protest mod støtte til oversættelse af bogen "Kammerat Jesus" til færøsk. Vedtaget den 16. februar 1979. De to sager blev behandlet under eet. Færøernes lagting protesterer overfor "Bedømmelsesudvalget for Nordisk Ministerråds støtte til oversættelse/udgivelse af nordisk nabolandslitteratur" mod, at der er givet støtte til oversættelse af bogen "Kammerat Jesus" til færøsk.

Sag nr. 12. Aftale mellem Færøerne og Sovjetunionen om gensidige fiskerirettigheder i 1979. Vedtaget den 3o. marts 1979. Aftalen fastlægger kvoter og områder for 1979.

Sag nr. 13. Aftale mellem Færøerne og Island om gensidige fiskerirettigheder i 1979. Vedtaget den 3o. marts 1979. Aftalen fastlægger kvoterne for 1979.

Sag nr. 14. Landsstyressager. Godkendt den 17. maj 1979. Lagtinget godkender landsstyrets forhandlingsprotokol for tiden 2. august 1977 - 2o. juli 1978.

Sag nr. 18. Finansiering af ombygning af skibe til andet fiskeri. Vedtaget den 14. maj 1979. Det pålægges landsstyret at finde en løsning på problemet og at fremlægge for-

slag til Olaisamlingen, idet der henvises til samarbejdsaftalen.

Sag nr. 19. Lagtingslov om en foreløbig afgrænsning i reguleringen af tilskuddet til indhandling af fersk fisk. Vedtaget den 9. marts 1979. Det garanteres, at tilskuddet til indhandling af fersk fisk ikke bliver mindre end 15 øre pr. kg.

Sag nr. 21. Trawl- og garnfrit område i Nordhavet. Vedtaget den 4. april 1979. Et forslag om at forbyde trawl- og garnfiskeri i et bestemt område i visse tidsrum erstattes af en henstilling om, at der snarest nedsættes et fiskeriråd, der skal være rådgivende for landsstyret og bl. a. tage nævnte sag op.

Sag nr. 23. Lagtingslov om garanti for lån til fiskemel og animalsk olie m. v. på lager. Vedtaget den 24. april 1979. Landsstyret bemyndiges til på landskassens vegne at garantere for lån på indtil 7o % af låneværdien til fiskemel, animalsk olie, konsumsild og agn på lager. Bemyndigelsen gælder for finansåret 1979/8o

Sag nr. 24. Aftale mellem Færøerne og EF om gensidige fiskerirettigheder i 1979. Vedtaget den 3o. marts 1979. Aftalen fastlægger kvoter og områder for 1979.

Sag nr. 25. Aftale mellem Færøerne og Norge om gensidige fiskerirettigheder i 1979. Vedtaget den 3o. marts 1979. Aftalen fastlægger kvoter og områder for 1979.

Sag nr. 27. Lagtingslov om garanti for lån til Tórshavn kommune. Vedtaget den 2o. april 1979. Landsstyret bemyndiges til på landskassens vegne at garantere for et lån på 19,6 mill. kr. til Tórshavn kommune. Lånet, der agtes optaget i Kreditforeningen af Kommuner i Danmark, skal sammen med andre lån på ialt 42,5 mill. kr. anvendes til skolebyggeri, svømmehal og udbygning af vejnettet, vandforsyningen og renovationen m. v.

Sag nr. 28. Lagtingslov om ændring i lagtingslov om landsskat og kommuneskat. Vedtaget den 19. maj 1979. Ændringerne skal sikre, at børn over 16 år beskattes selvstændigt af alle indtægter og ikke som hidtil alene af lønind-

komst. Samtidig er det vedtaget at pålægge landsstyret at udarbejde ændringer i skatteloven, der sikrer særbeskatning af ægtefæller.

Sag nr. 29. Lagtingslov om garanti for lån til fiskerskibe og fiskerivirksomheder. Vedtaget den 3o. april 1979. Landsstyret bemyndiges til sammen med finansudvalget på landskassens vegne at garantere for lån til fiskerskibe og fiskerivirksomheder, der er kommet i driftsvanskeligheder. Bemyndigelsen gælder for finansåret 1979/8o, og de samlede garantibeløb må ikke overstige 5 mill. kr. Denne lagtingslov afløser lagtingslov nr. 5 af 2. marts 1978, der udløber 31. marts 1979.

Sag nr. 3o. Kundgørelse af lov nr. 27 af 3. februar 196o om udlevering af lovovertrædere til Finland, Island, Norge og Sverige. Vedtaget den 6. april 1979. Nævnte lov med senere ændring sættes i kraft på Færøerne.

Sag nr. 31. Kundgørelse af lov nr. 195 af 3. maj 1978 om ophævelse af lov om dødsstraf for visse handlinger, begået under krig eller fjendtlig besættelse samt om ændring af militær straffelov. Vedtaget den 6. april 1979. Nævnte lov sættes i kraft på Færøerne.

Sag nr. 32. Meddelelse af indfødsret. Vedtaget den 5. april 1979. Lov nr. 1 af 29. marts 1978 om indfødsrets meddelelse kan kundgøres på Færøerne.

Sag nr. 33. Ændring i lov om indfødsret. Vedtaget den 5. april 1979. Lov nr. 117 af 29, marts 1978 om ændring i lov om dansk indfødsret kan kundgøres på Færøerne.

Sag nr. 34. Ændring i telefonafgifter. Vedtaget den 23. april 1979. Landsstyret anmodes om at foranledige, at Færøerne bliver organiseret som eet telefontakstområde senest, når udbygningen af telefoncentralen i Tórshavn er færdig.

Sag nr. 37. Lagtingslov om garanti for lån til Nordafar A/S. Vedtaget den 2o. april 1979. Landsstyret bemyndiges til på landskassens vegne at garantere for et driftslån til selskabet på op til 2 mill. kr.

Sag nr. 38. Lagtingslov om aktier i p/f Bátafisk, Strendur. Vedtaget den 2o. april 1979. Landsstyret bemyndiges til at tegne aktier i selskabet med et beløb på indtil 2o % af aktiekapitalen, der forventes at blive 2 mill. kr.

Sag nr. 39. Lagtingslov om ændringer i færdselsloven. Vedtaget den 3o. april 1979. Ændringerne vedrører bl. a. udrykningskørsel, afgifter for overtrædelse af parkeringsbestemmelserne og fjernelse af ulovligt hensatte køretøjer. Der åbnes mulighed for ansættelse af parkeringsvagter.

Sag nr. 4o. Lagtingslov om garanti for lån til Runavík kommune. Vedtaget den 2o. april 1979. Landsstyret bemyndiges til på landskassens vegne at garantere for et lån, der giver et nettoprovenue på 3,8 mill. kr. Lånet, der forventes optaget i Kreditforeningen af Kommuner i Danmark, skal bl. a. anvendes til opførelse af idrætshal.

Sag nr. 41. Anordning om ændring i anordning for Færøerne om forsikring mod følger af ulykkestilfælde. Vedtaget den 18. maj 1979. Ændringen skal sikre, at der ikke ydes erstatning i de tilfælde, hvor der ydes dagpenge.

Sag nr. 42. Kundgørelse af lov om visse forbrugeraftaler. Vedtaget den 3o. april 1979. Kap. 1 og 3-6 i lov nr. 139 af 29. marts 1978 om visse forbrugeraftaler sættes med visse begrænsninger i kraft for Færøerne.

Sag nr. 44. Lagtingslov om aktier i p/f Nykur, Toftir. Vedtaget den 16. maj 1979. Landsstyret bemyndiges til at tegne aktier for indtil 3oo.ooo kr., svarende til op til 2o % af aktiekapitalen i selskabet.

Sag nr. 45. Ændring i lov for Færøerne om den offentlige sygeforsikring. Vedtaget den 3o. april 1979. Lovens indtægtsgrænser korrigeres som følge af den nye skattelagtingslov.

Sag nr. 46. Lagtingslov om ændring i lagtingslov om mindsteløn og anden støtte til fiskerierhvervet. Vedtaget den 19. maj 1979. Der foretages forskellige ændringer i mindstelønnen og forskellige tilskud, bl. a. ydes der et

tillæg på 3oo kr. om måneden til mindstelønnen.

Sag nr. 47. Kompensationstillæg til hav- og nærfiskeri. Vedtaget den 18. maj 1979. I stedet for et forslag til lagtingslov om disse tillæg er der vedtaget en udtalelse om, at sagen sendes til landsstyret med henblik på at undersøge forslagets skattemæssige konsekvenser.

Sag nr. 49. Nedsættelse af et ligestillingsudvalg. Vedtaget den 26. april 1979. Lagtinget anmoder om, at landsstyret nedsætter et ligestillingsudvalg, der skal rådgive myndighederne om, hvilke initiativer, der er nødvendige for at sikre ligestilling mellem kønnene på arbejdspladserne og i samfundet som helhed.

Sag nr. 5o. Lagtingslov om ændringer i lærlingeloven. Lagtingsbeslutning vedtaget den 26. april 1979. Det oprindelige forslag til lagtingslov åbnede bl. a. mulighed for, at parterne kunne opnå erstatning af det offentlige, hvis lovgivningsmagten ændrede en kontrakt i læreperioden. Forslaget blev erstattet af en lagtingsvedtagelse om, at problemet afventede betænkning fra et særligt syvmands udvalg, der skulle undersøge lærlingeforhold.

Sag nr. 51. Færøernes medlemsskab af NAFO (Northwest Atlantic Fishery Organisation). Vedtaget den 3o. april 1979. Lagtinget godkender, at aftalens reguleringer kommer til at gælde for Færøerne, og anbefaler rigsmyndighederne at stadfæste aftalen.

Sag nr. 52. Tilladelse for fiskerfartøjer, hjemmehørende i Sverige, Polen og DDR til at fiske blåhvilling i færøske farvande i 1979. Vedtaget den 3o. april 1979. Lagtinget godkender, at der meddeles tre svenske, to polske og to østtyske fiskerskibe tilladelse til nævnte fiskeri.

Sag nr. 53. Lagtingslov om agntilskud. Vedtaget den 19. maj 1979. Der ydes i tidsrummet 1. maj 1979 - 31. marts 198o et agntilskud på o,7o kr. pr. kg.

Sag nr. 54. Lagtingslov om nedsættelse af udvalg til undersøgelse af forsikringsforholdene. Vedtaget den 17. maj 1979. Lagtinget skal nedsætte et udvalg på 5 medlemmer, som skal udarbejde bestemmelser om fastsættelse af for-

sikringspræmier, undersøge forsikringsbestemmelser og præmier, søge at mindske forsikringsudgifterne og undersøge virkningerne af ophævelsen af forsikringsmonopolet.

Sag nr. 56. Lagtingslov om energiråd og energifond. Vedtaget den 17. maj 1979. Landsstyret bemyndiges til at nedsætte et råd på 5 medlemmer, der skal være rådgivende for de politiske myndigheder med hensyn til alle energispørgsmål. Udgifterne til rådets eventuelle undersøgelser finansieres af en energifond, der opnår sine midler over finanslagtingsloven.

Sag nr. 57. Lagtingslov om et fiskeriråd. Vedtaget den 16. maj 1979. Rådet, der består af 7 medlemmer, 6 valgt af fiskeriets organisationer og 1, formanden, valgt af landsstyret, skal være rådgivende for landsstyret i alle fiskerispørgsmål, herunder støttelovgivning og fordeling af skibe efter fangsmetoder. Rådet skal især have bevarelse af ressourcerne for øje.

Sag nr. 58. Lagtingslov om ændring i lagtingslov om vederlag til lagtingsmænd. Vedtaget den 19. maj 1979. Tingmedlemmer i Sydstrømø uden for Tórshavn-området tildeles et omkostningstillæg på 8.000 kr.

Sag nr. 62. Veje og landingspladser. Vedtaget den 26. april 1979. Efter indstilling fra vej- og havneudvalget godkender lagtinget fordelingen af de midler, der er hensat på lagtingsfinanslov 1979/80 til nævnte formål.

Sag nr. 64. Lærlingeforhold. Vedtaget den 15. maj 1979. Landsstyret bemyndiges til at udpege medlemmer uden organisationsindstilling til det ved lagtingsbeslutning af 25. maj 1978 oprettede syv-mandsudvalg bestående af to medlemmer, udpeget efter indstilling fra Føroya handverksmeistarafelag, to, udpeget efter indstilling fra Føroya handverkarafelag, og to, udpeget efter indstilling fra Føroya handverkslærlingafelag samt en formand, udpeget uden indstilling, der skal udarbejde forslag om forbedringer i lærlingenes arbejdsforhold.

Sag nr. 65. Lagtingslov om tidsbegrænset tilskud til landing af blåhvilling og anden industrifisk udenlands. Vedtaget den 17. maj 1979. Der ydes i tidsrummet 1o. maj - 31. juli 1979 et tilskud på 5 øre pr. kg til ovennævnte.

Sag nr. 67. Lagtingslov om ændring i lagtingslov om brændselsolietilskud til fiskerskibe. Vedtaget den 19. maj 1979. Tilskuddet forhøjes fra 12 til 24 øre pr. liter.

Sag nr. 68. Lærlingeforhold. Vedtaget den 18. maj 1979. Det i henhold til lagtingsbeslutning nedsatte udvalg (sag nr. 67/1978), udvides med 2 medlemmer, der skal være faglærere ved de tekniske skoler i henholdsvis Tórshavn og Klaksvík.

Sag nr. 69. Lagtingslov om fiskernes sikringsfond. Vedtaget den 19. maj 1979. Der oprettes et fond til sikring af færøske fiskeres og skibsejeres afregning for fisk, indhandlet til færøske filétvirksomheder. Fondens midler fremskaffes ved en ydelse fra filétvirksomhederne på 2 øre pr. t. indvejet råfisk og en tilsvarende ydelse fra landskassen.

Sag nr. 7o. Lagtingslov om ekstra indførselsafgift. Vedtaget den 19. maj 1979. Den generelle indførselsafgift forhøjes med 2 %.

Sag nr. 71. Lagtingslov om ændringer i indførselsafgifter. Vedtaget den 19. maj 1979. En række punktafgifter forhøjes.

Sag nr. 72. Lagtingslov om afgift på billetter fra og til Færøerne. Vedtaget den 19. maj 1979. Der lægges efter landsstyrets nærmere bestemmelser en afgift på 3o kr. på billetter til udlandsrejser.

Oversigt over vedtagne lagtingslove og -beslutninger i tiden 2. august - 21. december 1979.

(Samlingen 1979)

Sag nr. 1. Lagtingslov om tilskud til fiskeri af kammusling. Vedtaget den 31. august 1979. I tidsrummet 1. september 1979 - 31. marts 198o ydes der et tilskud på 2o øre pr. kg. Dette er en forlængelse af den hidtil gældende ordning.

Sag nr. 6. Lagtingslov om tidsbegrænset ekstratilskud til fiskerierhvervet. Vedtaget den 23. august 1979. I tidsrummet 15. august 1979 - 31. januar 1980 ydes der med henblik på at afværge krisen for fiskerflåden,bl. a. som følge af de forhøjede oliepriser, forhøjet brændselsolietilskud, forhøjelse af afregningsprisen for bundfisk, ekstra tilskud, forhøjelse af bundgrænsen for afregningsprisen for industrifisk og driftstilskud pr. kg fersk fisk, landet på Færøerne af færøske fiskerskibe.

Sag nr. 7. Lagtingslov om ændring i lagtingslov om ekstra indførselsafgift. Vedtaget den 23. august 1979. Ekstraafgiften på 2 % pålagt ved lagtingslov nr. 32 af 19. maj 1979 forhøjes til 4 %. Samtidig fritages en gruppe varer af betydning for fiskerierhvervet for afgiften.

Sag nr. 8. Lagtingslov om ændringer i indførselsafgifter. Vedtaget den 23. august 1979. Der foretages forhøjelse af en række importafgifter for motorkøretøjer.

Sag nr. 9. Lagtingslov om ændring i lagtingslov om afgift på motorkøretøjer. Vedtaget den 23. august 1979. Der gennemføres en forhøjelse af vægtafgiften for motorkøretøjer.

Sag nr. 11. Lagtingslov om ekstraskat til landskassen. Vedtaget den 23. august 1979. Der opkræves en ekstraskat på 2 % af den skattepligtige indtægt udover 110.000 kr., dog for ægtepar, hvor kun een af ægtefællerne har skattepligtig indkomst, udover 150.000 kr.

Sag nr. 12. Etablering af bilruter mellem Tórshavn og Vestmanna og mellem Tórshavn og Kirkjubøur. Vedtaget den 31. august 1979. Det pålægges landsstyret at etablere nævnte ruter, således at indtægter og udgifter i forbindelse med ruterne søges på tillægsbevilling 1979/80.

Sag nr. 13. Nedsættelse af udvalg til gennemgang af styrelsesloven m. v. Vedtaget den 27. november 1979. Lagtinget nedsætter et udvalg, bestående af et medlem fra hvert parti, der skal gennemgå lagtingslov om Færøernes sty-

relsesordning i særanliggender, lagtingslov om Færøernes forvaltning og lagtingets forretningsorden.

Sag nr. 16. Lagtingslov om tillægsbevilling 1978/79. Vedtaget den 14. december 1979. Loven bekræfter i realiteten de afholdte udgifter og indtægter. Balancen er 49o,5 mill. kr., medens lagtingsfinansloven 1978/79 balancerede med 439,2 mill. kr.

Sag nr. 18. Lagtingslov om midlertidig støtte til filét- og saltfiskfiskeri. Vedtaget den 31. august 1979. Der ydes udover tilskuddene i henhold til lagtingslov nr. 69 af 26. september 1974 om mindsteløn og anden støtte til fiskeriet en række ekstratilskud til fisketure, påbegyndt i 1979.

Sag nr. 19. Lagtingslov om garanti til Huslånefondet. Vedtaget den 31. august 1979. Landsstyret bemyndiges til på landskassens vegne at garantere for et udenlandsk lån på 25 mill. kr. til Húsalánsgrunnurin.

Sag nr. 2o. Lov om erstatning for vaccinationsskader. Vedtaget den 27. november 1979. Lov nr. 82 af 8. marts 1978 om erstatning for vaccinationsskader sættes i kraft på Færøerne.

Sag nr. 23. Lagtingslov om ændring i lagtingslov om udviklingsfond for industri, håndværk og servicevirksomheder. Vedtaget den 11. december 1979. Bestyrelsen får suppleanter, og landskassen yder garanti for fondens lånoptagelse med indtil 2 mill. kr. årlig i yderligere 5 år.

Sag nr. 32. Lagtingslov om, at landskassen driver trawleren "Nónhamar" til fiskeri. Vedtaget den 21. december 1979. Landsstyret bemyndiges til på landskassens vegne at drive nævnte trawler og optage de lån, driften kræver, samt til sammen med finansudvalget at afhænde trawleren.

Sag nr. 39. Lagtingslov om lån til fiskerskibe. Vedtaget den 21. december 1979. Landsstyret bemyndiges til på landskassens vegne at optage lån på indtil 6o mill. kr. til udlån til driftsmæssige forbedringer af fisker-

skibe, der er kommet i økonomiske vanskeligheder.

Sag nr. 4o. Aftale mellem USA, Danmark og Færøerne om gensidigt amerikansk-færøsk fiskeri. Vedtaget den 21. december 1979. Lagtinget godkender en ti-årig rammeaftale.

Sag nr. 41. Aftale om gensidige fiskekvoter mellem Sovjetunionen og Færøerne. Vedtaget den 21. december 1979. Kvoterne for 198o fastlægges.

Oversigt over rigslove, bekendtgørelser m. v., der er kundgjort i 1979 med henblik på ikrafttræden på Færøerne.

1) Lov nr. 344 af 13. december 1978 for Færøerne om dagpenge ved sygdom og fødsel.

2) Sikringsstyrelsens bekendtgørelse nr. 622 af 6. december 1978 om ændring i bekendtgørelse om de indtægtsforhold m. v., der betinger A-medlemskab i en anerkendt sygekasse på Færøerne.

3) Anordning nr. 14 af 12. januar 1979 om ikrafttræden for Færøerne af ændring af forskellige lovbestemmelser med 21 og 2o års aldersgrænser m. v.

4) Anordning nr. 15 af 12. januar 1979 om ikrafttræden for Færøerne af ændring af myndighedsloven (Myndighedsalderen).

5) Lov nr. 542 af 1. november 1978 om ændring af forskellige lovbestemmelser om tilskud til amtskommuner og kommuner (Ændret tilskudsregulering).

6) Lov nr. 51 af 14. februar 1979 for Færøerne om folkeskolen.

7) Lov nr. 52 af 14. februar 1979 for Færøerne om læreruddannelsen.

8) Lov nr. 53 af 14. februar 1979 for Færøerne om fritidsundervisning m. v.

9) Lov nr. 54 af 14. februar 1979 for Færøerne om handelsskoler, tekniske skoler samt maskinmester- og maskinistskoler.

1o) Lov nr. 72 af 5. marts 1979 for Færøerne om rettens pleje.

11) Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 154 af 19. april 1971 om ydelser til lægdommere og vidner m. v.

12) Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 599 af 8. december 1977 om ændring af bekendtgørelse om ydelser til lægdommere og vidner m. v.

13) Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 256 af 2o. juni 1972 om forkyndelse.

14) Anordning nr. 1o9 af 15. marts 1979 om ikrafttræden for Færøerne af lov om ændring af retsplejeloven og borgerlig straffelov (Forhøjelse af bødeforelægsgrænsen m. v.)

15) Lov nr. 9o af 14. marts 1979 om statsgaranti for obligationslån optaget af Færøernes Realkreditinstitut.

16) Lov nr. 195 af 3. maj 1978 om ophævelse af lov om dødsstraf for visse handlinger begået under krig eller fjendtlig besættelse samt om ændring af militær straffelov.

17) Handelsministeriets bekendtgørelse nr. 355 af 2o. juni 1978 om ændring af bekendtgørelse om valutaforhold.

18) Handelsministeriets bekendtgørelse nr. 2o af 1. februar 1979 om ændring af bekendtgørelse om valutaforhold.

19) Lov nr. 27 af 3. februar 196o om udlevering af lovovertrædere til Finland, Island, Norge og Sverige.

2o) Lov nr. 251 af 12. juni 1975 om ændring af lov om udlevering af lovovertrædere til Finland, Island, Norge og Sverige.

21) Lov nr. 117 af 29. marts 1978 om ændring af lov om dansk indfødsret.

22) Indenrigsministeriets bekendtgørelse nr. 576 af 22. november 1978 om erhvervelse af dansk indfødsret ved afgivelse af erklæring.

23) Lov nr. 1 af 29. marts 1978 om indfødsrets meddelelse (lovt. B).

24) Indenrigsministeriets bekendtgørelse nr. 56 af 17. februar 1977 om brugen af røntgenanlæg m. v.

25) Sundhedsstyrelsens bekendtgørelse nr. 217 af 29. april 1977 om røntgendiagnostikanlæg til medicinsk brug.

26) Sundhedsstyrelsens bekendtgørelse nr. 493 af 8. september 1977 om dentalrøntgenanlæg til intraorale optagelser med spændinger til og med 7o kV.

27) Sundhedsstyrelsens bekendtgørelse nr. 494 af 12. september 1977 om røntgendiagnostikanlæg til veterinært brug.

28) Sundhedsstyrelsens bekendtgørelse nr. 58 af 2o. februar 1978 om røntgenapparater m. v. til undervisningsbrug i skoler, seminarier og kurser.

29) Sundhedsstyrelsens bekendtgørelse nr. 59 af 2o. februar 1978 om røntgenterapianlæg til medicinsk brug med spændinger til og med 5o kV (hudterapi).

3o) Sundhedsstyrelsens bekendtgørelse nr. 6o af 2o. februar 1978 om røntgenterapianlæg til medicinsk brug med spændinger over 5o kV til og med 4oo kV (dybdeterapi).

31) Anordning nr. 281 af 22. juni 1979 om ændring i anordning for Færøerne om forsikring mod følger af ulykkestilfælde.

32) Undervisningsministeriets bekendtgørelse nr. 267 af 15. juni 1979 om ikrafttrædelsestidspunktet for lov for Færøerne om folkeskolen.

33) Lov nr. 215 af 23. maj 1979 om ændring af lov for Færøerne om den offentlige sygeforsikring (sygekassegrænsen).

34) Undervisningsministeriets bekendtgørelse nr. 363 af 9. august 1979 om ikrafttrædelsestidspunktet for lov for Færøerne om handelsskoler, tekniske skoler samt maskinmester- og maskinistskoler.

35) Indenrigsministeriets bekendtgørelse nr. 422 af 12. oktober 1979 om ændring i den i lov om folketingsvalg på Færøerne indeholdte fortegnelse over valgdistrikter.

36) Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 146 af 2o. marts 1974 om forbeholdte navne.

37) Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 1o2 af 1. april 1975 om forbeholdte navne.

38) Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 122 af 22. marts 1976 om forbeholdte navne.

39) Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 76 af 7. marts 1977 om forbeholdte navne.

4o) Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 122 af 3o. marts 1978 om forbeholdte navne.

41) Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 68 af 28. februar 1979 om forbeholdte navne.

42) Justitsministeriets bekendtgørelse nr, 321 af 21. juni 1974 om udenretslig vedtagelse af konfiskation i politisager.

43) Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 371 af 28. juni 1977 om takstmæssigt fastsatte sagsomkostninger i straffesager.

ADMINISTRATION

Færøernes landsstyre

Lagmanden og landsstyresmedlemmerne udnævnes af lagtinget, jfr. lagtingslov nr. 1 af 13. maj 1948 om Færøernes styrelsesordning i særanliggender. Det nuværende landsstyre, der har seks medlemmer, 2 fra socialdemokratiet, 2 fra tjóðveldisflokken og 2 fra folkeflokken, bygger på et flertal bestående af disse partiers 2o mandater.

Atli Dam, lagmand (sd.): Styrelsesanliggender og udenrigsanliggender.

Heðin Klein (tjv.): Fiskeri og kommunale anliggender.

Vilhelm Johannesen (sd.): Offentlig forsorg, industrisager, herunder skibsbygning, samt retsvæsen.

Demmus Hentze (flk.): Finanssager.

Dánjal P. Danielsen (flk.): Veje, handel, landbrug og kulturelle anliggender.

Hergeir Nielsen (tjv.): Samfærdsel, telefonvæsen, skole- og boligspørgsmål.

Landsstyrets administration

Kontorchef Johan Djurhuus

Kontorchef Einar Kallsberg

Fuldmægtig Jens Pauli Ellendersen: Samfærdsel og undervisning.

Fuldmægtig Gunnar Gunnarsson: Fiskeri.

Fuldmægtig Jalgrim Hilduberg: Løn-, valg- og erhvervssager samt retsvæsen.

Fuldmægtig Jørgen Hansen: Industri og handel.

Fuldmægtig Kristoffur Thomasen: Sager vedrørende sønæring, fiskeri, fornyelse af fiskerflåden samt told og skat.

Fuldmægtig Inger Christiansen: Socialvæsen, sundhedsvæsen, kultur og kirker.

Fuldmægtig Jóngerð Purkhús: Budgetlægning og budgetkontrol.

Fuldmægtig Jón Danielsen: Kommunale anliggender.

Rigsmyndigheder

Rigsombudsmanden på Færøerne er rigets øverste repræsentant på Færøerne og leder af rigets administration. Rigsombudet er

bindeledet mellem hjemmestyret og rigsmyndighederne. Embedet administrerer desuden som overøvrighed en række familieretlige sager, såsom separation og skilsmisse, bevillinger til adoption og navnebevillinger samt visse sundhedssager og en række sager vedrørende lovgivningsanliggender.

Rigsombudet på Færøerne

Rigsombudsmand Leif Groth

Kst. kontorchef Kjeld Jensen

Fuldmægtig Chr. P. Dahl: Overøvrighedssager.

Fuldmægtig Bent Rasmussen: Sundhedssager, lovsager, kirkesager og kulturelle sager.

Vicebiskop E. Vilhelm

Sorenskriver (dommer) Joen H. Andreassen

Landfoged (politimester) M. Nepper-Christensen

Landslæge ...

POLITISKE PARTIER

De partier, der er repræsenteret i lagtinget, grupperer sig foruden efter sociale og økonomiske synspunkter også efter partiernes indstilling til rigsfællesskabet.

Skematisk kan man opstille partierne således, at man anbringer partierne af borgerlig observans til højre og partierne, der er tilhængere af en højere grad af offentlig styring af erhvervslivet, til venstre samtidig med, at partier, der ønsker et fast tilhørsforhold til riget, anbringes øverst i skemaet, medens partier, der ønsker en højere grad af selvstyre, anbringes nederst. De seks partier vil da gruppere sig som i nedenstående skema.

Socialdemokratiet	Sambandsflokken
Selvstyreflokken	
	Folkeflokken
Tjóðveldisflokken	Fremskridts- og fiskerierhvervsflokken

På grundlag af partiernes programmer og supplerende oplysninger fra partierne er der foretaget en gennemgang af de enkelte partiers stats- og folkeretlige stillingtagen, økonomiske og erhvervsmæssige politik, sociale politik samt undervisnings- og kulturpolitik. Desuden er det for de enkelte partier oplyst, i hvilke perioder partiet har været repræsenteret i lagtinget, landsstyret og folketinget.

Folkeflokken

Folkeflokken er stiftet i 194o og opnåede første gang repræsentation i lagtinget i 194o. Partiet har siden været repræsenteret her.

Folkeflokken arbejder for en gradvis indførelse af selvstyre for Færøerne med fuld lovgivningskompetence på alle områder. Man skal tilstræbe et godt samarbejde med de eksisterende markedssammenslutninger uden at blive politisk afhængig af nogen af dem. Undergrunden skal overtages, og lagtingsvedtagelsen om fjernelse af militær fra Færøerne skal effektueres.

Partiet finder, at det private initiativ i et samfund med erhvervsmæssig frihed bedst sikrer forøgelse af produktionsværdien. Der skal tilvejebringes gode lånemuligheder for erhvervslivet. Nødvendigheden af en offentlig fiskeripolitik, der sikrer de bedste fiskemuligheder i hjemlige og fremmede farvande, erkendes. Lønsystemet skal være rent færøsk.

De, der ikke er arbejdsdygtige, skal sikres sømmelige vilkår. De sociale foranstaltninger skal være øjeblikkeligt virkende. Folke-, invalide- og enkepension samt enkehjælp er selvfølgelige rettigheder. De skal være tidssvarende, og pensionisterne skal have deres andel af indtægtsstigningen i samfundet. Der skal lægges vægt på revalidering, undervisning og pleje her i landet af revaliderede. Hjælp skal sikres alle, der uden egen skyld bliver arbejdsløse.

Skolen skal være færøsk og sikre alle en uddannelse til fremme for virke i det færøske samfund, der ikke står tilbage for uddannelsen i de mest udviklede lande. Mest muligt af den videregående uddannelse skal gives her i landet.

Der skal oprettes et landsteater. Radiofonien skal udbygges, og et færøsk fjernsyn oprettes. Kunstnere må sikres gode arbejdsmuligheder.

Mulighederne for anskaffelse af grund og bolig må bedres.

Færøerne må selv varetage forbindelserne til udlandet, og den interne trafik må udbygges, eventuelt gennem indenøs flyvning.

Skatte- og afgiftslovgivningen skal forenkles, og skatteminimumsgrænsen skal stige i takt med den gennemsnitlige indtægtsstigning. Den offentlige administration skal rationaliseres, og den finansielle fordeling mellem land og kommuner skal revideres.

Folkeflokken har deltaget i landsstyressamarbejde i perioderne 195o-54, 1954-59, 1963-67 og fra 1975. Folkeflokken har besat

lagmandsposten fra 1963-67. Siden 1948 har folkeflokken været repræsenteret i folketinget i tiden indtil 5. september 1950; fra 14. maj 1957 til 15. november 1960 og fra 22. september 1964 til 13. december 1973.

Sambandsflokken

Sambandsflokken er stiftet i 1906. Partiet har uden afbrydelse været repræsenteret i lagtinget siden stiftelsen.

Sambandsflokken ønsker at bibeholde rigsfællesskabet og vil inden for dette arbejde for den styrelsesmæssige, økonomiske og kulturelle udvikling af det færøske folk.

Sambandsflokken anser det frie initiativ for at være drivkraften for fremgangen i erhvervslivet og vil ud fra denne synsvinkel udbygge dette. Med hensyn til fiskeriet erkender partiet, at de hjemlige farvande er de eneste sikre fiskefelter, og man må stræbe efter at udnytte disse mest muligt under skyldig hensyntagen til bevaring af fiskebestandene. Fjernfiskeriet må så vidt som muligt sikres ved internationale aftaler. Mulighederne for at eje og drive fiskerfartøjer må være sådan, at fiskerfartøjerne til enhver tid er konkurrencedygtige.

Sociallovgivningen skal være sådan udformet, at de gamle, de syge og de handicappede får støtte og behandling på samme niveau som i de andre nordiske lande. Partiet vil virke for, at alle familier kan bo i eget hus eller lejlighed. Dette skal blandt andet ske ved støtte til unge, der vil bosætte sig.

Undervisningsvæsenet skal kunne opfylde de krav, der stilles af et udviklet samfund, og skolerne skal være på højde med nabolandenes. Udviklingen inden for færøsk kultur og åndsliv skal støttes, og man skal sikre, at færinger får kendskab til dansk og udenlandsk kultur og åndsliv. Partiet vil støtte sport og fritidsliv.

Indtægterne fra skatter og afgifter skal administreres hensigtsmæssigt og forsvarligt, således at folket ikke kommer til at betale mere end nødvendigt.

Partiet har deltaget i landsstyressamarbejde i perioderne 1948-50, 1950-54, 1954-59, 1959-63, 1967-70 og 1970-75. I perioderne 1948-50, 1950-54, 1954-59 og 1968-70 har partiet besat lagmandsposten.

Siden 1948 har partiet været repræsenteret i folketinget fra 5. september 1950 til 22. september 1964 og fra 15. februar 1977

til nu. Partiets medlem har været tilsluttet Venstres folketingsgruppe.

Socialdemokratiet

Det færøske socialdemokrati blev grundlagt i 1925 og opnåede første gang repræsentation i lagtinget i 1928, hvor det siden uafbrudt har været repræsenteret.

Partiet erklærer, at Færøerne er folkets ejendom, og at denne ejendom også omfatter landsoklen og undergrunden.

Det er partiets opfattelse, at rigsfællesskabet skal opretholdes og bunde i den fulde og ubegrænsede frihed, således at Danmark og Færøerne hver for sig kan bestemme, at sager og sagsområder kan overdrages til hjemmestyret. Partiet lægger stor vægt på den nationale selvbestemmelse og går ind for det nordiske samarbejde.

Der skal ved forpligtende samarbejde og planøkonomisk ledelse sikres personlig frihed, indtægtsgrundlag og tryghed for alle.

Produktion og handel skal efter omstændighederne drives på national, kommunal og fælleskommunal, kooperativ samt privat basis, således at de forskellige initiativer tjener landets interesser og er i overensstemmelse med folkets vilje. Eventuel socialisering må gennemføres uden unødvendig centralisering. Udenrigshandelen bør ordnes på landsandelsgrundlag.

Alle skal have ret til arbejde og være sikret en minimumsløn. Alle uarbejdsdygtige eller trængende skal være sikret social tryghed, og samfundet skal bære udgifterne i forbindelse med sygdom, invaliditet, ulykker, alderdom, indtægtstab m. v.

Den opvoksende generation skal sikres vederlagsfri adgang til den bedste og mest tidssvarende undervisning. Folkeoplysning, forskning, kunst og kultur- og udviklingsliv skal støttes. Idrætslivet skal støttes bl. a. ved opbygning af de nødvendige faciliteter.

Beskatningen skal tjene til fremme af fælles interesser og mindske forskellene i indtægt. Skatten skal lignes, så den ikke er aktivitetshæmmende, og indtægter, svarende til eksistensminimum, skal ikke beskattes.

Socialdemokratiet har deltaget i landsstyressamarbejde i perioderne 1948-5o, 1959-63, 1967-7o, 197o-75 og fra 1975. Socialdemokratiet har besat lagmandsposten 1959-63, 1967-68 og fra 197o.

Siden 1948 har socialdemokratiet været repræsenteret i fol-

ketinget i tiden fra 1948 indtil 14. maj 1957 og fra 15. november 1960 til nu. Det socialdemokratiske medlem har været tilsluttet socialdemokraternes folketingsgruppe.

Selvstyreflokken

Selvstyreflokken blev grundlagt i 1906 og har været repræsenteret i lagtinget fra stiftelsen frem til 1943. Partiet opnåede repræsentation igen i 1946 og har siden da uafbrudt været repræsenteret.

Partiet arbejder for selvstyre, efterhånden som der skabes et solidt grundlag for dette. Undergrunden og fiskerigrænsen halvvejs til nærmeste bebyggede land skal være færøsk. Færøerne skal forblive uden for EF, men have bedst mulig handelsforbindelse med sammenslutningen og andre lande. Hjemmestyreloven skal revideres. Der skal oprettes et færøsk kontor i København, der sikrer kontakten til de danske myndigheder, og folketingsrepræsentationen skal nedlægges. Lagmanden skal være folkevalgt.

Det skal tilstræbes at skabe fællesskab og lighed mellem arbejdere og arbejdsgivere på sø og i land. Fiskeri, håndværk og industri skal støttes på bedste måde.

En ny landbrugslovgivning, der sikrer landbruget støtte, så det kan blive en betydelig faktor i økonomien, skal gennemføres.

Fragtskibsflåden skal udbygges.

Vandkraften og alle energikilder skal udbygges hurtigst muligt.

Der skal oprettes et uafhængigt forbrugerråd, og der skal etableres tilsyn med monopoler, og den frie handel skal sikres med færrest mulige mellemhandlere.

Socialforsorgen skal være på højde med de nordisk landes, dog tilpasset færøske forhold. Der skal lægges vægt på at sætte invalide og handicappede i stand til at passe et arbejde. Der skal oprettes sygeforsikring i stedet for sygekasser. Denne skal yde alle gratis læge- og sygehusbehandling, medicin og mærkbar støtte under sygdom.

Undervisningsvæsenet skal overtages og samordnes således, at det egner sig til færøske forhold på et kristent grundlag. Bygdeskolerne skal bevares. Foreningslivet inden for kultur og idræt skal støttes. Den færøske radiofoni skal udbygges, og fjernsyn skal oprettes.

Skatterne omlægges i højere grad til forbrugsafgifter. Ind-

komstskatterne skal ændres, så indtægterne for mand og hustru deles, og hver især beskattes af halvdelen af den samlede indtægt. Børnefradrag og minimum for landsskat skal forhøjes og indtægtsreguleres.

Selvstyreflokken har deltaget i landsstyressamarbejde i perioderne 1948-5o og 1954-59, 1959-63, 1963-67, 1967-7o og 197o-75.

Partiet har ikke været repræsenteret i folketinget efter 1948. Før krigen havde partiet i perioder en repræsentant i henholdsvis folketing og landsting. Denne repræsentant havde et vist samarbejde med det radikale venstre.

Tjóðveldisflokken

Tjóðveldisflokken er grundlagt i 1948 og opnåede i 195o repræsentation i lagtinget, hvor partiet har været repræsenteret siden.

Partiet ønsker en færøsk republik oprettet og fastslår, at ingen udenlandsk magt skal have ret til at råde over eller eje landets ressourcer. Partiet vender sig imod NATO's tilstedeværelse på Færøerne og ønsker Færøerne holdt uden for EF.

Ingen enkeltperson eller nogen samfundsklasse skal have særrettigheder til at råde over eller tilegne sig landets ressourcer, og alle færinger skal have samme rettigheder og samme pligter overfor samfundet.

Der skal foretages en planlægning med hensyn til udbygning af produktionskapaciteten og opdyrkning af landet. De private erhvervsvirksomheder skal koordineres med det offentlige. Al handel med omverdenen, import og eksport samt penge, banker og valuta skal under tilsyn og administration af det offentlige.

Alle arbejdende skal have en retfærdig løn for deres arbejde. De, der på grund af sygdom, alderdom, ulykke eller arbejdsløshed ikke er i stand til at forsørge sig og sine, skal have fuld hjælp og støtte.

Grundstenen under folkets kultur er en forbedret folkeskole. Alle elever har derudover ret og pligt til gratis viderestudier med hensyn til almene kundskaber og inden for erhvervsgrenene. De højere skoler, studenterskolen og akademiet, biblioteker og andre kulturelle institutioner, bekostet af det offentlige, har ansvaret for landets kultur og viden. Økonomiske forhold og bopæl på afsides liggende steder må ikke hindre unge med gode evner i at tilegne sig disse tilbud. Kunstnere og videnskabsmænd skal sikres

rimelige vilkår.

Det offentlige skal pålægge samfundsmedlemmerne retfærdig skat og sikre, at skatteansættelsen er korrekt.

Tjóðveldisflokken har deltaget i landsstyressamarbejde i 1963-67 og fra 1975.

Partiet har været repræsenteret i folketinget fra 13. december 1973, hvor det opstillede første gang, til 1. marts 1977.

Fremskridts- og fiskerierhvervsflokken

Partiet er dannet ved en koalition mellem den tidligere fremskridtsflokken og kredse, repræsenterende centrumsorienterede fra fiskerierhvervet. Partiet blev anmeldt i lagtinget i august 1978. Fremskridtsflokken har været repræsenteret i lagtinget siden 1954 og blev anmeldt som parti i 1958. Det nye parti har været repræsenteret siden anmeldelsen.

Partiet, der betegner sig som et borgerligt socialt, antikommunistisk, fremskridtsorienteret fiskeriparti, sætter folkestyret i højsædet og mennesket i centrum. Lagtinget skal vælges hvert fjerde år, og folket skal i højere grad høres om politiske beslutninger bl. a. gennem folkeafstemninger. Landsstyret skal bestå af fem medlemmer, hvoraf højst fire må være af samme køn. Fiskerigrænsen skal være 2oo sømil fra grundlinjerne, og intet udenlandsk fiskeri må være tilladt over en bestemt dybde eller et vist antal sømil fra grundlinjerne. Fiskeriproduktionen skal være selvstændig, således at erhvervet ikke skal have tilskud fornødne. Erhvervet skal sikres en fast pristalsreguleret fiskepris. Fiskesalget skal organiseres, så de, der har skabt værdierne, får udbyttet. Erhvervslivet skal bestemme, hvilke produkter, der skal sælges, og forædlingen af fisken skal foregå her i landet.

Hjemmeindustrien, især den del, der er importbesparende, skal udbygges. Færøsk håndværk skal prioriteres fremfor udenlandsk, og landbruget skal støttes, så det igen får betydning for Færøernes økonomi. Der må træffes foranstaltninger mod subsidieret udenlandsk konkurrence.

Den sociale lovgivning skal forenkles og effektiviseres, og misbrug skal hindres. Der skal oprettes en arbejdsanvisning, og der skal være alderdoms- og plejehjem i alle sysler. Hvis lærlinge ikke kan klare til dagen og vejen af deres løn, skal socialforsorgen træde til.

Skolen skal samordnes med henblik på undervisning og fritid.

Kristendomsundervisningen skal forbedres. Videreuddannelse og erhvervsuddannelse skal udbygges. Lærlinge- og elevhjem skal opføres på alle større uddannelsessteder. Kultur og idræt skal støttes.

Landskassen skal have sine indtægter fra kildeskat, skat fra virksomheder, produktionsafgifter, told og andre afgifter, kuponskat, konfiskationsafgifter samt renter. Ægtefæller skal beskattes hver for sig. Overarbejde og særligt samfundsnyttigt arbejde skal beskattes lempeligere. Udenlandske virksomheder skal betale højere skat end hjemlige.

Fremskridtsflokken deltog i landsstyressamarbejdet 1963-67, men havde ikke repræsentation i landsstyret.

Partiet har aldrig været repræsenteret i folketinget.

Foruden de omtalte partier kan nævnes Færøernes kommunistiske parti, der udgiver bladet Tíðin, og forbundet af marxister-leninister, der udgiver bladet Oyggjaframi.

VALG

Lagtingsvalg

I henhold til lagtingslov nr. 49 af 2o. juli 1978 om valg til Færøernes lagting fastsættes antallet af kredsmandater til 27, medens tillægsmandater tildeles i det omfang, partierne ikke ved fordelingen af kredsmandaterne er blevet fuldt forholdsmæssigt repræsenteret, når stemmerne opgøres under eet for hele landet. Antallet af tillægsmandater kan dog maksimalt blive 5, og antallet af tingmedlemmer kan således variere fra 27 til 32. Der afholdes valg hvert 4. år, og lagtinget kan bortset herfra kun opløses ved lagtingsbeslutning, men ikke af lagmanden eller landsstyret.

Tabel 1. 1. Stemme- og mandatfordelingen ved lagtingsvalgene 1966-78
(mandatfordeling i parentes)

Parti	Nov.1966	Nov.197o	Nov.1974	Nov.1978
Folkeflokken	3.8o8(6)	3.615(5)	4.o69(5)	4.o67(6)
Sambandsflokken	4.177(6)	3.921(6)	3.799(5)	5.966(8)
Socialdemokratiet	4.748(7)	4.9o4(7)	5.125(7)	5.o62(8)
Selvstyreflokken	867(1)	1.o1o(1)	1.43o(2)	1.626(2)
Tjóðveldisflokken	3.529(5)	3.962(6)	4.461(6)	4.614(6)
Fremskridts- og fiskerierhvervsflokken	49o(1)	667(1)	487(1)	1.389(2)
Særliste (kun opstillet i Suðurstreymoy)			487(-)	
Ialt	17.619(26)	18.o79(26)	19.858(26)	22.724(32)
Valgdeltagelse	8o %	8o %	8o %	86 %

Kilde: Valgbogen for Færøerne

Tabel 1. 2. Afgivne stemmer ved lagtingsvalget den 7. november 1978, fordelt på partier og områder

Valgkreds	Folkeflokken	Samb.-flokken	Soc.-dem.	Gl. selvst.	Tjóðv.-flokken	Fremskr.- og fiskfl.	Ialt
Norðoyar	69o	484	658	5o3	6o8	255	3.198
Eysturoy	692	1.578	617	446	994	361	4.688
Norðstreymoy	339	544	25o	62	443	74	1.712
Suðurstreymoy	1.532	1.753	1.426	48o	1.648	438	7.277
Vágar	263	666	336	41	167	48	1.521
Sandoy	227	169	224	48	239	5o	957
Suðuroy	324	772	1.551	46	515	163	3.371
Ialt	4.o67	5.966	5.o62	1.626	4.614	1.389	22.724

Kilde: Valgbogen for Færøerne

Folketingsvalg

Ifølge grundlovens § 28 vælges 2 af folketingets medlemmer på Færøerne. Lov om folketingsvalg på Færøerne foreskriver, at valgdagen på Færøerne skal kundgøres senest på fem ugers dagen for afstemningen. Ved en ændring i loven, der fik virkning fra 1. marts 1977, er denne frist ligesom i Danmark fastsat til tre uger. 5 ugers regelen har bevirket forskellige valgdage i Danmark og på Færøerne. Eksempelvis afholdtes det forrige folketingsvalg den 1. marts 1977 på Færøerne og den 15. februar 1977 i Danmark.

Tabel 1. 3. Stemmetal og procentvis fordeling af stemmer ved folketingsvalgene 1971-79

	5/1o-71	13/12-73	9/1-75	1/3-77	23/1o-79
Socialdemokratiet	4.17o 31,8 %	3.772 28,6 %	4.112 29,7 %	3.681 22,5 %	4.435 23,7 %
Tjóðveldisflokken	2.41o[1)] 18,4 %	3.312 25,1 %	3.363 25,7 %	3.o57 18,7 %	3.886 2o,8 %
Folkeflokken	2.68o 2o,4 %	2.69o 2o,4 %	2.957 21,3 %	2.773 17,o %	3.oo5 16,1 %
Sambandsflokken	2.855 21,8 %	2.533 19,2 %	3.219 23,3 %	5.183 31,7 %	5.7oo 3o,5 %
Selvstyreflokken	648 4,9 %	553 4,2 %	- -	551 3,4 %	797 4,2 %
Fremskridts- og fiskerierhvervsflokken	362 2,7 %	258 1,9 %	- -	2o7 1,3 %	878 4,7 %

(fortsættes)

Stemmetal og procentvis fordeling af stemmer ved folketingsvalgene 1971-79 (fortsat)

	5/1o-71	13/12-73	9/1-75	1/3-77	23/1o-79
Uden for partierne	-	81	-	891	-
	-	o,6 %	-	5,4 %	-
Gyldige stemmer ialt	13.125	13.199	13.651	16.343	18.7o1
Valgdeltagelse	56,8 %	54,4 %	56,4 %	62,9 %	65,9 %

1) Zakarias Wang

Kilde: Valgbogen for Færøerne

Ved valget i 1973 var der listeforbund mellem folkeflokken og fremskridtsflokken, medens der i 1971 var listeforbund mellem folkeflokken, fremskridtsflokken og Zakarias Wang. I 1977 var der listeforbund mellem folkeflokken og uttanflokkalisten (N. P. Danielsen og Zakarias Wang) og mellem selvstyreflokken og fremskridtsflokken.

Folketingsmænd

Ved folketingsvalget den 23. oktober 1979 valgtes Pauli Ellefsen (sb.) og Jacob Lindenskov (sd.).

Kommunale valg

Bestemmelserne i lagtingslov nr. 44 af 29. juni 1972 om valg til samtlige færøske kommuner er første gang anvendt ved valget i Tórshavn kommune i december 1972 og i de øvrige færøske kommuner i december 1974. Samtidige valg i alle færøske kommuner fandt sted den 2. december 1976 og vil derefter blive afholdt hvert 4. år.

I henhold til lagtingslov nr. 45 af 29. juni 1972 om færøske kommuner benævnes kommunalbestyrelserne bygderåd, idet kommuner med over 1.5oo indbyggere har mulighed for at benytte benævnelsen byråd. Bortset fra Fuglafjørður anvender alle kommuner over 1.5oo indbyggere d. v. s. Tórshavn, Klaksvík, Runavík, Tvøroyri og Vágur denne benævnelse.

Byrådsvalg i Tórshavn

Resultatet af valget den 2. december 1976 blev, idet tallene i parentes angiver resultaterne fra valget den 8. december 1972, at socialdemokratiet opnåede 8o8 (651) stemmer og 2 mandater (2), fremskridtsflokken 277 (346) stemmer og o mandater (1), sambandsflokken 6o8 (655) stemmer og 2 mandater (2), tjóðveldisflokken 524 (723) stemmer og 1 mandat (2), folkeflokken 983 (71o) stemmer og 3 mandater (2), selvstyreflokken 386 (312) stemmer og 1 mandat

(1), privatlisten (Petur í Gong) 1.153 (911) stemmer og 4 mandater (3).

I forhold til byrådsvalget i 1972 vandt folkeflokken og privatlisten hver 1 mandat, medens tjóðveldisflokken og fremskridtsflokken hver tabte 1, for fremskridtsflokkens vedkommende det eneste mandat.

Valgdeltagelsen var 7o % mod 69 % ved byrådsvalget i 1972.

By- og bygderådsvalg uden for Tórshavn

Valget i de øvrige færøske kommuner var præget af mange særlister i den enkelte kommuner, og det er derfor ikke muligt tabellarisk at give et samlet billede.

Kap. 2

BEFOLKNINGS- OG BOLIGFORHOLD

BEFOLKNINGSFORHOLD

Færøernes folketal opgøres ved folketællinger, der afholdes efter aftale mellem Færøernes landsstyre og Danmarks Statistik. Herudover sker en løbende registrering af folketallet i landsfolkeregistret, der lejlighedsvis foretager opgørelser af registerfolketallet. De seneste folketællinger på Færøerne, der er afholdt i samarbejde mellem landsfolkeregistret og Danmarks Statistik, har fundet sted i 1966, 197o og 1977. Seneste opgørelse af registerfolketallet er landsfolkeregistrets opgørelse pr. 3o. juni 1979.

Folketællingerne bruges som supplement og korrektion til folkeregistrene. Herudover indhentes ved folketællingerne en række oplysninger om erhvervs-, uddannelses-, arbejds- og familieforhold. De seneste folketællinger har været kombineret med boligtællinger til belysning af forhold som boligernes størrelse, udstyr, alder og ejerforhold. Med henblik på at opnå den størst mulige nøjagtighed afholdes folketællingerne på tidspunkter, hvor befolkningen anses for at være "i ro", d. v. s. uden for ferieperioder eller tidspunkter, hvor der typisk finder arbejdsskift sted. Den seneste folke- og boligtælling afholdtes den 22. september 1977. Resultaterne heraf er nu færdigbearbejdet og offentliggjort i et af Danmarks Statistik i december 1979 udgivet tabelværk.

I nedenstående tabeller er anvendt følgende opdeling af Færøerne i områder: Tórshavn-området (Tórshavn og Tórshavn udenbys kommuner), Streymoy iøvrigt (Haldarsvík, Saksun, Hvalvík, Hósvík, Kollafjørður, Vestmanna, Kvívík, Kaldbak (indtil 1976, hvor Kaldbak kommune blev indlemmet i Tórshavn kommune), Kirkjubøur, Hestur og Nólsoy kommuner), Klaksvík-området (Klaksvík og Hvannasund kommuner), Norðoyar iøvrigt (Fugloy, Svínoy, Viðareiði, Kunoy, Mikladalur og Húsar kommuner), Skálafjørður-området m. v. (Sjógv, Skáli, Runavík, Nes, Leirvík, Gøta og Fuglafjørður kommuner), Eysturoy iøvrigt (Elduvík, Oyndarfjørður, Sund, Eiði, Gjógv og Funningur kommuner), Sandoy-området (Sandur, Húsavík, Skopun, Skálavík og Skúvoy kommuner), Suðuroy (Hvalba, Froðba, Fámjin, Hov, Porkeri, Vágur og Sumba kommuner) samt Vágar-området (Sandavágur, Miðvágur, Sørvágur, Bøur og Mykines kommuner).

Tabel 2. 1. Befolkningen 1966, 197o og 1977 opgjort ved folketællinger samt pr. 3o/6 1978 og 3o/6 1979 opgjort af landsfolkeregistret, fordelt på områder. Absolutte tal.

	Folketællinger			Procentvis ændring		Register-folketal	
	1966	197o	1977	1966-7o	197o-77	3o/6-78	3o/6-79
Tórshavn	1o.534	11.695	13.185	11,o	12,7	13.374	13.534
Streymoy iøvrigt	3.544	3.6o1	3.788	1,6	5,2	3.823	3.9o9
Klaksvík	4.551	4.717	5.o16	3,6	6,3	5.o79	5.163
Norðoyar iøvrigt	771	71o	649	÷7,9	÷8,6	633	631
Skálafjørður m. v.	6.227	6.677	7.522	7,2	12,7	7.673	7.833
Eysturoy iøvrigt	1.487	1.42o	1.486	÷4,5	4,6	1.5o5	1.545
Sandoy	1.684	1.632	1.7o6	÷3,1	4,5	1.728	1.744
Suðuroy	5.734	5.574	5.8o3	÷2,8	4,1	5.833	5.922
Vágar	2.59o	2.586	2.814	÷o,2	8,8	2.832	2.85o
Ialt	37.122	38.612	41.969	4,o	8,7	42.48o	43.131

Kilde: Danmarks Statistik og landsfolkeregistret

Tabel 2. 2. Befolkningen 1966, 197o og 1977 opgjort ved folketællinger samt pr. 3o/6 1978 og 3o/6 1979 opgjort af landsfolkeregistret, fordelt på områder. Procentvis fordeling.

	Folketællinger			Registerfolketal	
	1966	197o	1977	3o/6-78	3o/6-79
Tórshavn	28,4	3o,4	31,4	31,4	31,4
Streymoy iøvrigt	9,5	9,3	9,o	9,o	9,o
Klaksvík	12,3	12,2	12,o	12,o	12,o
Norðoyar iøvrigt	2,1	1,8	1,5	1,5	1,5
Skálafjørður m.v.	16,8	17,3	17,9	18,1	18,2
Eysturoy iøvrigt	4,o	3,7	3,6	3,5	3,6
Sandoy	4,5	4,2	4,1	4,1	4,o
Suðuroy	15,4	14,4	13,8	13,7	13,7
Vágar	7,o	6,7	6,7	6,7	6,6
Ialt	1oo,o	1oo,o	1oo,o	1oo,o	1oo,o

Kilde: Danmarks Statistik og landsfolkeregistret

Den samlede befolkning er ved folketællingen i 1977 opgjort til 41.969 personer. Disse var fordelt på ialt 11.172 husstande.

Ved den seneste opgørelse pr. 3o. juni 1979 er registerfolketallet opgjort til 43.131 personer. Fra medio 1978 til medio 1979 er folketallet vokset med 651 personer, svarende til 1,5 %. Væksten skyldes et fødselsoverskud og et indvandringsoverskud. I lighed med de senere år er befolkningstilvæksten især sket i Tórshavn og Skálafjørður-området, medens befolkningstallet på "Norðoyar iøvrigt" er gået tilbage. Der skete dog kun små forskydninger i den relative fordeling af befolkningen på geografiske hovedområder fra 1978 til 1979.

Mellem folketællingerne i 1966 og 197o er folketallet vokset med ialt 1.94o personer, svarende til en gennemsnitlig årlig vækst på 1,o %. Fra 197o til 1977 er folketallet vokset med 3.357 personer, svarende til en årlig vækst på 1,2 %. Befolkningstilvæksten er især sket i Tórshavn og i Skálafjørður-området, medens de andre områder i perioder har haft tilbagegang i befolkningstallet. Således er "Norðoyar iøvrigt" gået tilbage i hele perioden, medens områderne "Eysturoy iøvrigt", "Sandoy", "Suðuroy" og "Vágar", der havde en tilbagegang i befolkningstallet fra 1966 til 197o nu er nået op på et folketal, der ligger over 1966-niveauet. Betragter man den relative fordeling af befolkningen på områder, har kun Tórshavn og Skálafjørður-området haft en fremgang. Disse områder har nu henholdsvis 31,4 % og 18,2 % eller tilsammen omkring halvdelen af den samlede befolkning. For Tórshavn, der i perioden 1966-1977 havde en væsentligt stærkere befolkningstilvækst end samtlige andre områder, synes der i de seneste 2 år at være sket en svækkelse af befolkningstilvæksten, således at Tórshavns relative andel af befolkningen har været uændret i nogle år.

Som det vil fremgå at tabellerne 2.1o.og 2.11. er ovenomtalte befolkningsudvikling et resultat af et positivt, men stadigt aftagende fødselsoverskud og en svingende, men set over hele perioden positiv indvandring.

Tabellerne 2. 3. og 2. 4. viser befolkningen fordelt efter bopælskommunens størrelse.

Tabel 2. 3. Befolkningen 1966, 197o og 1977 opgjort ved folketællinger samt pr. 3o/6 1978 og 3o/6 1979 opgjort af landsfolkeregistret, fordelt efter bopælskommunens størrelse. Absolutte tal.

Kommuner efter antal indbyggere	Folketællinger			Procentvis ændring		Register-folketal	
	1966	197o	1977	1966-7o	197o-77	3o/6-78	3o/6-79
5.ooo og derover	9.738	1o.726	11.762	1o,1	9,7	11.833	11.9o1
2.ooo-4.999	6.29o	6.442	8.827	2,4	37,o	8.948	9.174
1.ooo-1.999	5.528	5.821	5.92o	5,3	1,7	7.o7o	7.235
5oo-999	1o.318	1o.612	1o.428	2,8	÷1,7	9.578	9.71o
2oo-499	2.9o9	2.715	2.99o	÷6,7	1o,1	3.oo9	3.o62
Under 2oo	2.339	2.297	2.o42	÷1,8	÷11,1	2.o42	2.o49
Ialt	37.122	38.612	41.969	4,o	8,7	42.48o	43.131

Kilde: Danmarks Statistik og landsfolkeregistret

Tabel 2. 4. Befolkningen 1966, 197o og 1977 opgjort ved folketællinger samt pr. 3o/6 1978 og 3o/6 1979 opgjort af landsfolkeregistret, fordelt efter bopælskommunens størrelse. Procentvis fordeling.

Kommuner efter antal indbyggere	Folketællinger			Registerfolketal	
	1966	197o	1977	3o/6-78	3o/6-79
5.ooo og derover	26,2	27,8	28,1	27,9	27,6
2.ooo-4.999	17,o	16,7	21,o	21,1	21,3
1.ooo-1.999	14,9	15,1	14,1	16,6	16,8
5oo-999	27,8	27,5	24,8	22,5	22,5
2oo-499	7,8	7,o	7,1	7,1	7,1
Under 2oo	6,3	5,9	4,9	4,8	4,7
Ialt	1oo,o	1oo,o	1oo,o	1oo,o	1oo,o

Kilde: Danmarks Statistik og landsfolkeregistret

Antallet af kommuner var pr. 3o. juni 1979 ialt 5o. Bortset fra en ændring i 1976, hvor Kaldbak kommune blev sammensluttet med Tórshavn bykommune, har dette tal været uændret i en længere årrække uanset de øgede krav til den kommunale service og de forbedrede samfærdselsforhold, der iøvrigt måtte antages at ville tilskynde til kommunale sammenlægninger. Der er således tale om relativt små kommuner. Af de 5o kommuner havde 19 under 2oo indbyggere og 9 mellem 2oo og 5oo indbyggere pr. 3o. juni 1979, medens kun én kommune (Tórshavn) havde over 5.ooo indbyggere og 3 kommu-

ner (Klaksvík, Runavík og Tvøroyri) mellem 2.000 og 5.000 indbyggere.

Den største befolkningstilvækst er sket i de større kommuner, medens kommuner med under 200 indbyggere har haft en både absolut og relativ nedgang i befolkningstallet i perioden 1966-1979. Den voldsomme stigning i befolkningstallet i kommuner med 2.000-4.999 indbyggere fra 1970 til 1977 skyldes, at Runavík kommune passerede 2.000 indbyggere og dermed rykkede op i denne størrelseskategori. Ligeledes skyldes faldet i indbyggertallet for kommuner med 500-999 indbyggere fra 1970 til 1977, at Tórshavn udenbys kommune passerede et indbyggertal på 1.000 indbyggere. Fra 1977 til 1978 er også Miðvágur kommune rykket op i gruppen af kommuner med 1.000-1.999 indbyggere, hvilket forklarer stigningen for denne kategori fra 1977 til 1978 og faldet for kommuner med 500-999 indbyggere.

Tabel 2. 5. Befolkningens fordeling efter alder 1966, 1970 og 1977

	Folketællinger			Procentvis ændring		Procentvis fordeling		
	1966	1970	1977	1966-70	1970-77	1966	1970	1977
0-6 år	5.816	6.072	5.512	4,4	÷9,2	15,7	15,7	13,1
7-14 år	5.967	6.190	6.929	3,7	11,9	16,1	16,0	16,5
15-19 år	3.544	3.310	3.723	÷6,6	12,5	9,6	8,6	8,9
20-24 år	2.830	2.901	3.094	2,5	6,7	7,6	7,5	7,4
25-34 år	4.304	4.815	6.075	10,6	26,2	11,6	12,5	14,4
35-44 år	4.415	4.223	4.404	÷4,4	4,3	11,9	10,9	10,5
45-54 år	4.128	4.319	4.236	4,6	÷1,9	11,1	11,2	10,1
55-59 år	1.649	1.863	2.105	13,0	13,0	4,4	4,8	5,0
60-64 år	1.314	1.535	1.835	16,8	19,5	3,5	4,0	4,4
65-69 år	1.101	1.151	1.505	4,5	30,8	3,0	3,0	3,6
70 år og derover	2.054	2.233	2.551	10,2	14,2	5,5	5,8	6,1
Ialt	37.122	38.612	41.969	4,0	8,7	100,0	100,0	100,0

Kilde: Danmarks Statistik. Folketællingerne 1966, 1970 og 1977

Siden 1966 har der været en svag stigning i den andel af befolkningen, der er i de produktive aldersklasser, fra 20-64 år, således at disse i 1977 udgjorde ialt 51,8 % af befolkningen. Ligeledes er andelen af personer på 65 år og derover steget og udgør nu 9,7 %, hvorimod andelen af børn og unge under 20 år har været faldende i den betragtede periode og nu udgør 38,5 %. For hver 100 personer i de produktive aldersklasser var der i 1966 82,2

børn og unge under 2o år og 16,9 ældre på 65 år eller derover. De tilsvarende tal var i 1977 74,3 henholdsvis 18,7. Faldet i andelen af børn fra o-6 år fra 197o-1977 skyldes et fald i fødselshyppigheden, der er indtrådt i 1966 og fortsat til og med 1978, jfr. tabel 2.1o.

Tabel 2. 6. Befolkningen fordelt efter alder og bopælskommunens størrelse 1977

	Indbyggertal						
	5ooo og derover	2ooo-4999	1ooo-1999	5oo-999	2oo-499	Under 2oo	Ialt
	Abs. tal						
Under 14 år	3.143	2.529	1.753	2.898	819	446	11.588
14-19 år	1.282	968	641	1.18o	3o4	2o1	4.576
2o-39 år	3.714	2.4o6	1.614	2.581	768	458	11.541
4o-59 år	2.278	1.829	1.o92	2.132	595	447	8.373
6o-64 år	46o	365	26o	483	123	144	1.835
65-69 år	35o	26o	235	414	123	123	1.5o5
7o år og derover	535	47o	325	74o	258	223	2.551
Ialt	11.762	8.827	5.92o	1o.428	2.99o	2.o42	41.969
	Pct.						
Under 14 år	26,7	28,7	29,7	27,8	27,4	21,9	27,6
14-19 år	1o,9	11,o	1o,8	11,3	1o,2	9,8	1o,9
2o-39 år	31,6	27,3	27,2	24,8	25,7	22,4	27,5
4o-59 år	19,4	2o,7	18,4	2o,4	19,9	21,9	19,9
6o-64 år	3,9	4,1	4,4	4,6	4,1	7,1	4,4
65-69 år	3,o	2,9	4,o	4,o	4,1	6,o	3,6
7o år og derover	4,5	5,3	5,5	7,1	8,6	1o,9	6,1
Ialt	1oo,o	1oo,o	1oo,o	1oo,o	1oo,o	1oo,o	1oo,o

Kilde: Danmarks Statistik. Folke- og boligtællingen 1977

Tabel 2. 6. viser befolkningen fordelt efter alder og bopælskommunens størrelse. Som det vil fremgå er andelen af børn og unge samt voksne i aldersklasserne indtil 4o år mindst i de mindre kommuner, medens andelen af ældre personer over 65 år er betydeligt større i de mindre kommuner end gennemsnittet. Dette må ses i sammenhæng med den ovenfor omtalte afvandring fra de mindre kommuner. Med den nuværende aldersfordeling i de mindre kommuner må under uændrede omstændigheder iøvrigt forventes en fortsat nedgang i disses andel af befolkningen.

Tabel 2. 7. Befolkningen fordelt efter køn 1966, 197o og 1977

	Folketællinger			Procentvis ændring		Procentvis fordeling		
	1966	197o	1977	1966-7o	197o-77	1966	197o	1977
Mænd	19.425	2o.151	21.997	3,7	9,2	52,3	52,2	52,4
Kvinder	17.697	18.461	19.972	4,3	8,2	47,7	47,8	47,6
Ialt	37.122	38.612	41.969	4,o	8,7	1oo,o	1oo,o	1oo,o

Kilde: Danmarks Statistik. Folketællingerne 1966, 197o og 1977

Som det fremgår af tabel 2. 7. var antallet af mænd 21.997 og antallet af kvinder 19.972 i 1977. Der var således et overskud af mænd på Færøerne på ialt 2.o25, svarende til 4,8 % af den samlede befolkning. Denne andel har været stort set uændret i den betragtede periode.

Tabel 2. 8. Befolkningen fordelt efter ægteskabelig stilling 1966, 197o og 1977

	Folketællinger			Procentvis ændring		Procentvis fordeling		
	1966	197o	1977	1966-7o	197o-77	1966	197o	1977
Ugift	19.989	2o.344	22.31o	1,8	9,7	53,8	52,7	53,2
Gift	15.326	16.282	17.3o2	6,2	6,2	41,3	42,2	41,2
Separeret	31	86	132	177,4	53,5	o,1	o,2	o,3
Fraskilt	112	151	3o5	34,8	1o2,o	o,3	o,4	o,7
Enkestand	1.664	1.749	1.92o	5,1	9,8	4,5	4,5	4,6
Ialt	37.122	38.612	41.969	4,o	8,7	1oo,o	1oo,o	1oo,o

Kilde: Danmarks Statistik. Folketællingerne 1966, 197o og 1977

I 1977 var 22.31o personer, svarende til 53,2 % af befolkningen ugifte, 17.3o2 personer, svarende til 41,2 % af befolkningen gifte og 2.357 personer, svarende til 5,6 % af befolkningen førhen gifte, d. v. s. fraskilte, separerede og i enkestand. Særligt bemærkes en kraftig stigning i antallet af separerede og fraskilte siden 1966.

I tabel 2. 9. gives en samlet oversigt over befolkningen fordelt efter køn, alder og ægteskabelig stilling i 1977.

Tabel 2. 9. Befolkningen fordelt efter køn, alder og ægteskabelig stilling 1977

	Mænd				Kvinder			
	Ugift	Gift	Forh. gift	Ialt	Ugift	Gift	Forh. gift	Ialt
	Abs. tal							
Under 2o år	8.357	4	-	8.361	7.755	47	-	7.8o2
2o-24 år	1.472	198	-	1.67o	889	523	11	1.423
25-29 år	9o2	8o8	27	1.737	295	1.132	4o	1.467
3o-39 år	713	2.134	72	2.919	157	2.o86	73	2.316
4o-49 år	39o	1.79o	74	2.254	1o6	1.684	11o	1.9oo
5o-59 år	345	1.69o	99	2.134	166	1.665	253	2.o84
6o-64 år	149	74o	46	935	73	626	199	898
65 år og derover	255	1.298	427	1.98o	286	877	9o9	2.o72
Uoplyst	-	-	7	7	-	-	1o	1o
Ialt	12.583	8.662	752	21.997	9.727	8.64o	1.6o5	19.972
	pct.							
Under 2o år	66,4	o,1	-	38,o	79,8	o,5	-	39,o
2o-24 år	11,7	2,3	-	7,6	9,1	6,1	o,7	7,1
25-29 år	7,2	9,3	3,6	7,9	3,o	13,1	2,5	7,4
3o-39 år	5,7	24,6	9,6	13,3	1,6	24,1	4,6	11,6
4o-49 år	3,1	2o,7	9,8	1o,2	1,1	19,5	6,9	9,5
5o-59 år	2,7	19,5	13,2	9,7	1,7	19,3	15,7	1o,4
6o-64 år	1,2	8,5	6,1	4,3	o,8	7,3	12,4	4,5
65 år og derover	2,o	15,o	56,8	9,o	2,9	1o,1	56,6	1o,4
Uoplyst	-	-	o,9	o,o	-	-	o,6	o,1
Ialt	1oo,o	1oo,o	1oo,o	1oo,o	1oo,o	1oo,o	1oo,o	1oo,o

Kilde: Danmarks Statistik. Folketællingen 1977

Overtallet af mænd viser sig i alle aldersklasser under 65 år. Overtallet er størst i aldersklassen mellem 2o og 39 år og aftager herefter for at vende til et overtal af kvinder i aldersklassen 65 år og derover. Mandsoverskuddet i aldersklasserne 2o-39 år skyldes antagelig en nettoudvandring af kvinder i den giftefærdige alder. Med faldende fødselstal, jfr. tabel 2.1o. må mandsovertallet forventes at blive formindsket på længere sigt.

Inden for de enkelte aldersklasser er der betydelige forskelle på mændenes og kvindernes fordeling efter ægteskabelig stilling. Af samtlige mænd i alderklasserne under 2o år og 2o-24 år er kun 2,4 % gifte, medens 6,6 % af kvinderne er gifte og o,7 % forhen gifte. Tilsvarende, men knap så udprægede forskelle gør sig gæl-

dende i aldersklassen 25-29 år. Den gennemsnitlige vielsesalder er således lavere for kvinder end for mænd. Det betydelige overtal af forhen gifte kvinder dækker over et stort antal kvinder i enkestand. Overtallet af kvinder blandt personer i enkestand skyldes en længere gennemsnitlig levealder for kvinder, og at kvinder som nævnt indgår ægteskab i en yngre alder end mænd. I perioden 1971-75 var gennemsnitslevealderen for mænd på Færøerne 72,4 og for kvinder 76,7 år.

Tabel 2.1o. giver en oversigt over fødsler og dødsfald siden 1966.

Tabel 2.1o. Levendefødte, døde og fødselsoverskud 1966-1979

	Levendefødte		Døde		Fødsels-overskud
År	Antal	Pr. 1.ooo indb.	Antal	Pr. 1.ooo indb.	Pr. 1.ooo indb.
1966	967	26,o	271	7,3	18,7
1967	951	25,3	299	8,o	17,3
1968	882	23,2	278	7,3	15,9
1969	845	22,o	278	7,2	14,8
197o	816	21,1	298	7,7	13,4
1971	786	2o,3	316	8,2	12,1
1972	799	2o,7	269	7,1	13,6
1973	814	2o,6	3o3	7,7	12,9
1974	8o2	2o,o	294	7,3	12,7
1975	785	19,2	272	6,7	12,5
1976	759	18,3	292	7,1	11,2
1977	761	18,2	265	6,3	11,9
1978	744	17,5	3o1	7,1	1o,4
1979	795	18,4	263	6,1	12,3

Kilde: Landslægen og landsfolkeregistret

I 1979 fødtes ialt 795 levendefødte børn på Færøerne, hvortil kommer 4 dødfødte. Den fortsat faldende tendens i antallet af fødsler siden fødselshyppigheden kulminerede i 1966 med 26,o levendefødte pr. 1.ooo indbyggere, er i 1979 afbrudt af en stigning i fødselshyppigheden. Siden 1974 har denne dog ikke oversteget 2o,o levendefødte pr. 1.ooo indbyggere. Af de ialt 744 fødte i 1978 var 195, eller 26 % født uden for ægteskab. Andelen af børn født uden for ægteskab har efter en kulmination i 1976 med 29,6 % vist en faldende tendens siden. Pr. 1.ooo kvinder i aldersklassen 15-49 år var antallet af levendefødte i 1966 12o,9, i 197o 1oo,7

og i 1977 85,6. Der synes således at være en klar tendens til fald i frugtbarheden beregnet som antallet af levendefødte pr. 1.ooo kvinder i den fødedygtige alder. Svingningen i den således beregnede frugtbarhed er upåvirket af variationerne i de fødedygtige kvinders andel af befolkningen og eliminerer dermed en del af de svingninger i fødselshyppigheden, der skyldes ændringer i aldersfordelingen. Af samtlige fødsler foregår nu over 99 % på sygehus.

Antallet af dødsfald var i 1979 263, svarende til 6,1 pr. 1.ooo indbyggere. Denne andel har i perioden 1966-79 varieret mellem 6 og 8, uden nogen klar tendens. Fødselsoverskuddet, der fremkommer ved at trække antallet af døde fra antallet af levendefødte, har som følge af faldet i fødselshyppigheden vist en faldende tendens i hele perioden fra 1966 til 1978. I 1979 har en større fødselshyppighed igen medført en stigning i fødselsoverskuddet. Af de 3o1 dødsfald i 1978 var 168 mænd og 133 kvinder. Dødsårsagen tilskrives i 135 tilfælde sygdomme i hjerte- og karsystem og i 61 tilfælde kræftsygdomme.

Tabel 2.11. Nettoudvandringen 1967-1979

	Gnsl. årlig nettoudvandring	
Periode	Antal	Pr. 1.ooo indb.
1967-72	269	7,1
1973	÷127	÷ 3,2
1974	÷133	÷ 3,3
1975	÷257	÷ 6,3
1976	1o3	2,5
1977	÷ 35	÷ o,8
1978	÷224	÷ 5,2
1979, 1. halvår	÷ 92	...

Kilde: Landsfolkeregistret

Tabel 2.11. viser nettoudvandringerne fra Færøerne. Fra 1973 er en positiv nettoudvandring vendt til en nettoindvandring. Indvandringen må antagelig ses i sammenhæng med de senere års økonomiske højkonjunkturer på Færøerne. Der eksisterer ikke oplysninger om de ind- og udvandredes nationalitet, men en væsentlig del af de tilflyttede må antages at være færinger, der efter midlertidige ophold i Danmark bl. a. i uddannelsesøjemed vender tilbage til Færøerne. Indvandringens betydning for folketallet

kan bl. a. aflæses i den andel af befolkningen, der ikke er født på Færøerne. Ved folketællingen i 1977 optaltes ialt 2.429 personer, der var født uden for Færøerne. Heraf var 1.828 danske statsborgere født i Danmark og 1o5 i Grønland, medens resten havde statsborgerret i udlandet. Af de 2.429 personer født uden for Færøerne var 1.357 mænd og 1.o72 kvinder.

Tabel 2.12. Oversigt over befolkningens bevægelser 1966-1979

	Levendefødte					
År	Ialt	Heraf uden for ægteskab	Døde	Netto-udvandring	Vielser	Skilsmisser
1966/7o gns1.	892	118	274	17o	263	9
1971/75 gns1.	797	189	291	÷ 7	2o5	18
1976	759	221	292	1o3	191	13
1977	761	214	265	÷ 35	244	22
1978	744	195	3o1	÷224	249	16
1979	795	...	263	...	261	23

Kilde: Folketællingen 197o, landslægen, landsfolkeregistret, rigsombudet, politikontoret, dommerkontoret og bispekontoret

I tabel 2.12. gives en samlet oversigt over befolkningens bevægelser siden 1966. Som det vil fremgå er der fra 1978 til 1979 sket en svag stigning både i antallet af vielser og skilsmisser. Af de 261 vielser i 1979 er 183 kirkelige og 78 borgerlige. Af de 23 skilsmisser er 19 sket ved bevilling og 4 ved dom.

Tabel 2.13. Befolkningsudviklingen i 1. halvår 1979 i de enkelte kommuner

Kommune	Folketal 1/1	Indvandrede	Udvandrede	Tilflyttede	Fraflyttede	Fødte	Døde	Folketal 3o/6
Fugloy	8o	o	o	o	3	o	1	76
Svínoy	81	o	1	o	4	o	o	76
Viðareiði	243	o	1	o	1	6	o	247
Hvannasund	357	o	1	9	2	2	1	364
Klaksvík	4.752	66	42	43	48	39	11	4.799
Kunoy	1o2	o	o	1	5	1	o	99
Mikladalur	61	o	1	11	o	1	o	72
Húsar	63	o	o	1	1	o	2	61
Elduvík	138	o	1	1	7	1	2	13o

(fortsættes)

Befolkningsudviklingen i 1. halvår 1979 i de enkelte kommuner (fortsat)

Kommune	Folketal 1/1	Indvandrede	Udvandrede	Tilflyttede	Fraflyttede	Fødte	Døde	Folketal 3o/6
Oyndarfjørður	187	6	2	5	o	3	1	198
Fuglafjørður	1.557	8	16	25	12	15	2	1.575
Leirvík	734	1	2	3	7	9	5	733
Gøta	857	4	9	8	14	8	o	854
Runavík	2.191	18	22	29	34	26	3	2.2o5
Nes	9o6	6	8	27	8	8	5	926
Skáli	633	2o	8	1o	7	8	2	654
Sjógv	889	8	15	11	16	1o	1	886
Sund	392	6	o	1o	11	2	2	397
Eiði	59o	9	1	1o	13	7	2	6oo
Gjógv	1o9	o	o	2	3	o	1	1o7
Funningur	118	o	o	1	4	o	2	113
Haldarsvík	323	8	o	4	3	2	2	332
Saksun	25	o	o	o	o	o	o	25
Hvalvík	328	4	o	6	2	1	1	336
Hósvík	195	1	o	5	9	2	1	193
Kollafjørður	715	8	2	18	1	8	1	745
Kvívík	466	1	3	1o	1o	7	o	471
Vestmanna	1.255	12	9	3	1o	1o	3	1.258
Tórsh.uttanb.	1.586	17	17	56	27	21	3	1.633
Kirkjubøur	126	1	1	2	o	o	o	128
Hestur	76	o	o	2	1	o	o	77
Nólsoy	345	o	o	4	7	2	o	344
Sandavágur	74o	1o	3	6	15	9	1	746
Miðvágur	1.o32	5	19	15	6	12	8	1.o31
Sørvágur	97o	5	14	12	8	7	5	967
Bøur	75	o	o	1	1	1	1	75
Mykines	32	o	o	1	o	o	2	31
Sandur	625	1	7	6	7	6	2	622
Skopun	586	7	o	1	11	6	3	586
Skálavík	243	o	6	2	o	2	o	241
Húsavík	189	o	o	o	3	4	1	189
Skúvoy	1o6	2	1	o	o	o	1	1o6
Hvalbøur	827	9	1	2	5	8	4	836

(fortsættes)

Befolkningsudviklingen i 1. halvår 1979 i de enkelte kommuner (fortsat)

Kommune	Folketal 1/1	Indvandrede	Udvandrede	Tilflyttede	Fraflyttede	Fødte	Døde	Folketal 3o/6
Froðbøur	2.144	18	16	3o	17	24	13	2.17o
Fámjin	141	1	o	1	o	2	o	145
Hov	149	1	o	1	7	4	o	148
Porkeri	33o	o	o	3	1	2	4	33o
Vágur	1.723	13	8	17	14	12	5	1.738
Sunnbøur	564	6	8	7	14	3	3	555
Tórshavn	11.814	269	214	156	199	113	38	11.9o1
Ialt	42.77o	551	459	578	578	414	145	43.131

Kilde: Landsfolkeregistret

Tabel 2.14. Befolkningsudviklingen i 1. halvår 1979 i de enkelte områder

Område	Folketal 1/1	Indvandrede	Udvandrede	Tilflyttede(netto) fra andre steder på F.	Fødte	Døde	Folketal 3o/6
Tórshavn	13.4oo	286	231	÷ 14	134	41	13.534
Streymoy iøvrigt	3.854	35	15	11	32	8	3.9o9
Klaksvík	5.1o9	66	43	2	41	12	5.163
Norðoyar iøvrigt	63o	o	3	÷ 1	8	3	631
Skálafjørður m.v.	7.767	65	8o	15	84	18	7.833
Eysturoy iøvrigt	1.534	21	4	÷ 9	13	1o	1.545
Sandoy	1.749	1o	14	÷ 12	18	7	1.744
Suðuroy	5.878	48	33	3	55	29	5.922
Vágar	2.849	2o	36	5	29	17	2.85o
Ialt	42.77o	551	459	o	414	145	43.131

Kilde: Landsfolkeregistret

Tabel 2.13. og 2.14. viser de bevægelser, der har medført ændringerne i folketallet i løbet af 1. halvår 1979 i de enkelte kommuner og geografiske hovedområder. Tórshavn, Streymoy iøvrigt, Klaksvík, Eysturoy uden for Skálafjørður-området og Suðuroy havde et indvandringsoverskud, og de øvrige områder et mindre udvandringsoverskud. Alle områder har haft et positivt fødselsoverskud.

BEFOLKNINGENS ERHVERVSFORHOLD

I det følgende gives en oversigt over visse af de i forbindelse med folketællingerne i 1966, 197o og 1977 indsamlede oplys-

ninger om befolkningens erhvervsforhold.

Tabel 2.15. Befolkningen fordelt efter beskæftigelse i erhverv og uden for erhverv 1966, 197o og 1977

	Folketællinger			Procentvis ændring		Procentvis fordeling		
	1966	197o	1977	1966-7o	197o-77	1966	197o	1977
Fiskeri	8.95o	8.242	7.533	÷7,9	÷8,6	24,1	21,4	18,o
Landbrug m.v	1.178	935	595	÷2o,6	÷57,1	3,2	2,4	1,4
Fiskeindustri	1.639	1.4o2	7.324	÷14,5	o,2	4,4	3,6	17,5
Øvr. fremstill. virksomhed	5.477	5.935		8,4		14,8	15,4	
Bygge- og anlægsvirksomhed	3.984	3.836	4.467	÷3,7	16,5	1o,7	9,9	1o,6
Offentlige værker	296	323	343	9,1	6,2	o,8	o,8	o,8
Handel og omsætning	2.9o2	3.5oo	3.968	2o,6	13,4	7,8	9,1	9,4
Transportvirksomhed	4.141	4.255	4.946	2,8	16,2	11,1	11,o	11,8
Adm. og liberale erhverv	2.844	3.583	6.378	26,o	5o,8	7,7	9,3	15,2
Andre erhverv (serviceerhverv)	592	646		9,1		1,6	1,7	
Uoplyst erhverv	933	1.429	969	53,2	÷32,2	2,5	3,7	2,3
Formue, rente, understøttelse	4.186	4.526	5.446	8,1	2o,3	11,3	11,7	13,o
Ialt	37.122	38.612	41.969	4,o	8,7	1oo,o	1oo,o	1oo,o
I erhverv	14.o27	14.751	17.585	5,2	19,2	37,8	38,2	41,9
Udenfor erhverv	23.o95	23.861	24.384	3,3	2,2	62,2	61,8	58,1

Kilde: Danmarks Statistik. Folketællingerne 1966, 197o og 1977

En stadigt voksende andel af befolkningen er erhvervsmæssigt beskæftiget. Den erhvervsaktive del af befolkningen udgjorde således 41,9 % i 1977 mod 37,8 % i 1966. Som det vil fremgå af tabel 2.16., skyldes dette hovedsagelig en betydelig tilgang af kvinder til arbejdsmarkedet særligt i de seneste år. Af en samlet til-

gang på 2.360 kvinder fra 1966 til 1977 udgør gifte kvinder omkring 65 %. Som følge af den stærke tilgang af kvinder til arbejdsmarkedet er mændenes andel af arbejdsstyrken faldet fra ca. 83 % i 1966 til ca. 73 % i 1977. I sammenhæng med den voksende andel af personer på 65 år og derover er samtidig sket en stigning i den andel af befolkningen, der har indtægt af formue, rente og understøttelse.

Tabel 2.16. Den erhvervsaktive befolkning fordelt på erhvervsgrupper 1966, 1970 og 1977

	Folketællinger			Procentvis ændring		Procentvis fordeling		
	1966	1970	1977	1966-70	1970-77	1966	1970	1977
Fiskeri	3.491	3.207	3.032	÷8,1	÷5,5	24,9	21,7	17,2
Landbrug m.v.	430	362	282	÷15,8	÷22,1	3,1	2,5	1,6
Fiskeindustri	718	627	1.313	÷12,7	109,4	5,1	4,3	7,5
Øvr. fremstill. virksomhed	2.319	2.675	2.406	15,4	÷10,1	16,5	16,7	13,7
Bygge- og anlægsvirksomhed	1.509	1.470	1.952	÷2,6	32,8	10,8	10,0	11,1
Offentlige værker	88	94	135	6,8	43,6	0,6	0,6	0,8
Handel og omsætning	1.443	1.814	2.237	25,7	23,3	10,3	12,3	12,7
Transportvirksomhed	1.621	1.633	1.944	0,7	19,0	11,5	11,1	11,0
Offentlig adm.	376	431	634	14,6	47,1	2,7	2,9	3,6
Undervisning, kirke, bibliotek m.v.	480	635	961	32,3	51,3	3,4	4,3	5,4
Sundhedsvæsen og sociale inst.	504	648	1.332	28,6	105,6	3,6	4,4	7,6
Liberale erhverv	67	102	188	52,2	84,3	0,5	0,7	1,1
Servicevirksomhed	420	462	608	10,0	31,6	3,0	3,1	3,5
Uoplyst erhverv	561	791	561	41,0	÷29,1	4,0	5,4	3,2
Ialt	14.027	14.751	17.585	5,2	19,2	100,0	100,0	100,0
Mænd	11.610	11.705	12.808	0,8	9,4	82,8	79,4	72,8
Kvinder	2.417	3.046	4.777	26,0	56,8	17,2	20,6	27,2
Heraf gifte	727	1.238	2.281	70,3	84,2	5,2	8,4	13,0

Kilde: Danmarks Statistik. Folketællingerne 1966, 1970 og 1977

Fra 1966 til 1977 er der sket betydelige ændringer i befolkningens erhvervsmønster. Særlig markant er et fald i antallet

af beskæftigede i fiskeri og landbrug og en fremgang i antallet af beskæftigede ved offentlig administration, undervisning, sundhedsvæsen og sociale institutioner samt liberale erhverv. Medens 28 % af arbejdsstyrken i 1966 var beskæftiget i primære erhverv som fiskeri og landbrug var denne andel i 1977 faldet til knap 19 %. Omvendt er andelen af arbejdsstyrken beskæftiget i tertiære erhverv som administration, liberale erhverv samt diverse serviceerhverv herunder offentlige serviceydelser steget fra 13 % i 1966 til 21 % i 1977. For sekundære erhverv som fiskeindustri, øvrige fremstillingsvirksomhed samt bygge- og anlægsvirksomhed har der som helhed været tale om en stigning i beskæftigelsen siden 1966, men en forskellig udvikling for de enkelte erhvervsgrene. Særligt bemærkes en betydelig stigning i beskæftigelsen i fiskeindustrien og ved bygge- og anlægsvirksomhed siden 197o. Fremgangen for fiskeindustriens vedkommende afspejler de senere års ændrede fiskerimønster, hvor større fangster i de hjemlige farvande har medført større landinger af fisk til forarbejdning på Færøerne. For bygge- og anlægsvirksomhedens vedkommende afspejler den betydelige beskæftigelse dels et som følge af stigende indkomster i årene fra 197o og op til 1978 stigende boligbyggeri, dels den som følge af de stigende landinger af råfisk på Færøerne betydelige investeringsaktivitet i fiskeindustrien.

Den skitserede udvikling - en faldende beskæftigelse i de primære erhverv og en stigende beskæftigelse i de sekundære og særligt de tertiære erhverv - er velkendte fænomener i de fleste udviklede samfund, og afspejler bl. a. en betydelig rationalisering og produktivitetsstigning i de primære erhverv. Udviklingen i beskæftigelsen i de primære erhverv kan således ikke tages som udtryk for, at disse erhverv har en svindende betydning for samfundsøkonomien. Dette vil også fremgå af nationalregnskabsstatistikken, jfr. kapitel 4.

Tabel 2.17. Den erhvervsaktive befolkning fordelt efter alder 1966, 197o og 1977

	Folketællinger			Procentvis ændring		Procentvis fordeling		
	1966	197o	1977	1966-7o	197o-77	1966	197o	1977
14-19 år	2.232	1.93o	2.1o9	÷13,5	9,3	15,9	13,1	12,o
2o-24 år	1.992	2.o15	2.364	1,2	17,3	14,2	13,6	13,4
25-34 år	2.681	3.161	4.3o4	17,9	36,2	19,1	21,4	24,5

(fortsættes)

Den erhvervsaktive befolkning fordelt efter alder 1966, 197o og 1977 (fortsat)

	Folketællinger			Procentvis ændring		Procentvis fordeling		
	1966	197o	1977	1966-7o	197o-77	1966	197o	1977
35-44 år	2.534	2.613	3.o9o	3,1	18,3	18,1	17,7	17,5
45-54 år	2.387	2.546	2.756	6,7	8,3	17,o	17,4	15,7
55-59 år	916	1.o83	1.281	18,2	18,3	6,5	7,3	7,3
6o-64 år	687	764	931	11,2	21,9	4,9	5,2	5,3
65-69 år	382	446	556	16,8	24,7	2,7	3,o	3,2
7o år og derover	216	193	194	÷1o,7	o,5	1,6	1,3	1,1
Ialt	14.o27	14.751	17.585	5,2	19,2	1oo,o	1oo,o	1oo,o

Kilde: Danmarks Statistik. Folketællingerne 1966, 197o og 1977

Fordelingen af den erhvervsaktive befolkning efter alder viser en nedgang i den del af arbejdsstyrken, der er i aldersklasserne 14-19 og 2o-24 år. Denne udvikling afspejler den længere skoleuddannelse og en stigende andel af uddannelsessøgende blandt de unge. Antallet af skolesøgende over 14 år samt personer under erhvervsuddannelse, der ikke er i erhverv, udgjorde således i 1977 3.126, svarende til 7,5 % af den samlede befolkning. Den tilsvarende andel udgjorde i 197o 5,1 %.

Tabel 2.18. Den erhvervsaktive befolkning fordelt på arbejdsstilling 1966, 197o og 1977

	Folketællinger			Procentvis ændring		Procentvis fordeling		
	1966	197o	1977	1966-7o	197o-77	1966	197o	1977
Selvstændige og lign.	1.821	1.863	1.888	1o,9	1,3	13,o	12,6	1o,7
Medhjælp. Ægtefæller		157	2o7		31,9		1,1	1,2
Partsfiskere m.v.	858	193	1.189	÷77,5	516,1	6,1	1,3	6,8
Funktionærer	3.476	4.379	5.931	26,o	35,4	24,8	29,7	33,7
Faglærte arbejdere	1.742	1.772	1.846	1,7	4,2	12,4	12,o	1o,5
Ikke-faglærte arbejdere	6.13o	6.387	6.524	4,2	2,1	43,7	43,3	37,1
Ialt	14.o27	14.751	17.585	5,2	19,2	1oo,o	1oo,o	1oo,o

Kilde: Danmarks Statistik. Folketællingerne 1966, 197o og 1977

Fordelingen af arbejdsstyrken efter arbejdsstilling viser en nedgang i andelen af selvstændige samt af faglærte og ufaglærte arbejdere og en betydelig fremgang i andelen af funktionærer. Denne udvikling må ses i forbindelse med den ovenfor omtalte forskydning af beskæftigelsen over mod de sekundære og tertiære erhverv.

En fordeling af befolkningen i erhverv og uden for erhverv i de enkelte områder vil vise, at 48,2 % af befolkningen i Tórshavn og 42,7 % af befolkningen i Klaksvík var i erhverv i 1977. I alle de øvrige områder udgjorde denne andel under 4o %. Andelen af kvinder i erhverv varierer betydeligt mellem de enkelte områder. Størst var andelen i Tórshavn med 36,5 % af kvinderne i erhverv efterfulgt af Klaksvík, hvor denne andel var 21,7 %. Andelen af kvinder i erhverv ligger i de øvrige områder under 2o %. Af den samlede arbejdsstyrke bor godt 36 % i Tórshavn-området.

Et tilsvarende billede vil vise sig, hvis man betragter befolkningen i og uden for erhverv fordelt efter bopælskommunens størrelse. Andelen af befolkningen i erhverv falder med bopælskommunens størrelse hovedsagelig som følge af en faldende andel af kvinder i erhverv.

Der føres ikke en løbende arbejdsløshedsstatistik på Færøerne. I forbindelse med folketællingen i 1977 er foretaget en opgørelse af midlertidigt ikke arbejdende personer efter fraværsårsag. Herved er optalt ialt 256 arbejdsløse personer, hvoraf 153 mænd og 1o3 kvinder. Den samlede opgjorte arbejdsløshed udgør således kun 1,5 % af arbejdsstyrken. For mændenes vedkommende udgør de arbejdsløse 1,2 % og for kvindernes 2,2 % af arbejdsstyrken. Af de 256 opgjorte arbejdsløse var 2o3 ufaglærte arbejdere, 11 faglærte arbejdere, 29 funktionærer og 13 partsfiskere.

BOLIGFORHOLD

Som baggrund for beskrivelsen af boligforholdene angiver tabel 2.19. familieforhold og antal hjemmeboende børn.

Tabel 2.19. Familier fordelt efter familietype, familiemedlemmernes beskæftigelse samt antallet af hjemmeboende børn 1977

	Fam. ialt	Efter antal hjemmeboende børn						
		o	1	2	3	4	5	6 og dero.
Samboende par	8.933	1.876	1.961	2.244	1.638	797	281	136
Begge i erhverv	2.367	445	621	66o	424	15o	55	12
Begge udenfor erhverv	977	562	227	112	5o	17	8	1
Manden alene i erhverv	5.474	827	1.o79	1.451	1.151	625	218	123
Kvinden alene i erhverv	115	42	34	21	13	5	-	-
Enlige mænd	2.252	2.o56	118	58	13	5	1	1
I erhverv	1.514	1.4o4	6o	38	8	2	1	1
Udenfor erhverv	738	652	58	2o	5	3	-	-
Enlige kvinder	3.o5o	1.958	749	216	81	32	12	2
I erhverv	1.24o	744	355	85	36	14	4	2
Udenfor erhverv	1.81o	1.214	394	131	45	18	8	-
Samtlige familier	14.235	5.89o	2.828	2.518	1.732	834	294	139

Kilde: Danmarks Statistik. Folke- og boligtællingen 1977

I 1977 var der ialt 14.235 familier, hvoraf 8.933, svarende til 63 %, var samboende par. Af samtlige familier havde 8.345 eller 59 % børn. For de samboende pars vedkommende var i 5.474 familier alene manden i erhverv og i 2.367 tilfælde både manden og kvinden i erhverv. Det mest almindelige antal børn pr. familie er 1 eller 2, men 139 familier havde 6 hjemmeboende børn eller derover.

Den første almindelige boligtælling på Færøerne gennemførtes i 1966. I tællingen havde et i sammenligning med de senere tællinger relativt stort antal husstande ikke givet oplysninger om boligforhold. Af denne grund er i den følgende oversigt over boligforholdene alene foretaget sammenligninger mellem oplysningerne fra de to seneste boligtællinger i 197o og 1977.

Tabel 2.2o. Sammenlignende oversigt over boligtællingerne 197o og 1977

	Boligtællinger			Procentvis ændring	Procentvis fordeling	
	1966	197o	1977	197o-77	197o	1977
Antal lejligheder	8.67o	9.619	11.172	16,1	.	.
Antal beboere	36.919	38.377	41.7o5	8,7	.	.

(fortsættes)

Sammenlignende oversigt over boligtællingerne 197o og 1977 (fortsat)

	Boligtællinger			Procentvis ændring	Procentvis fordeling	
	1966	197o	1977	197o-77	197o	1977
Antal beboere pr. lejlighed	4,26	3,99	3,73	÷ 6,5	.	.
Efter husets art:						
Enfamiliehuse	7.4o1	8.168	9.443	15,6	84,9	84,6
Tofamiliehuse	724	882	1.o22	15,9	9,2	9,1
Trefamiliehuse	129	163	16o	÷ 1,8	1,7	1,4
Flerfamiliehuse iøvr.	161	322	268	÷16,8	3,3	2,4
Erhvervsejendom, institution	3o	84	249	196,4	o,9	2,2
Uoplyst	225	-	3o	.	-	o,3
Efter bygningsmateriale:						
Sten eller beton	4.239	4.881	5.982	22,6	5o,7	53,5
Beklædt tømmer	2.528	2.796	2.87o	2,6	29,1	25,7
Træ uden beklædn.	1.41o	1.763	2.o29	15,1	18,3	18,2
Andet materiale	38	125	291	62,6	1,3	2,6
Uoplyst	455	54			o,6	
Efter opførelsesperiode:						
Før 1919	4.o66	1.91o	1.773	÷ 7,2	19,9	15,9
1919-194o		2.1o5	1.99o	÷ 5,5	21,9	17,8
1941-196o	2.979	3.o42	2.945	÷ 3,2	31,6	26,4
1961-1965	977	1.113	1.o67	÷ 4,1	11,6	9,5
1966-197o	.	1.166	1.369	17,4	12,1	12,3
1971-1975	.	.	1.281	.	.	11,5
1976-1977	.	.	391	.	.	3,5
Uoplyst	648	283	356	25,8	2,9	3,1
Efter lejeforhold:						
Lejlighed beboet af ejer	7.348	8.o51	9.441	17,3	83,7	84,5
Tj.bolig, fribolig	216	341	384	12,6	3,5	3,5
Udlejet lejlighed	855	1.o2o	1.1o3	8,1	1o,6	9,9
Udl.klubvær. o.l.	1oo	2o7	199	÷ 3,9	2,2	1,7
Uoplyst	151	-	45	.	-	o,4

(fortsættes)

Sammenlignende oversigt over boligtællingerne 197o og 1977 (fortsat)

	Boligtællinger			Procentvis ændring	Procentvis fordeling	
	1966	197o	1977	197o-77	197o	1977
Efter antal værelser:						
1 værelse	122	232	247	6,5	2,4	2,2
2 værelser	2o6	253	321	26,9	2,6	2,9
3 værelser	394	449	588	31,o	4,7	5,2
4 værelser	886	994	1.284	29,2	1o,3	11,5
5 værelser	1.284	1.522	2.69o	76,7	15,8	24,1
6 værelser	1.289	1.767	3.o13	7o,5	18,4	27,o
7 værelser	1.o61	1.368	1.591	16,3	14,2	14,2
8 værelser	838	1.o92	959	÷12,2	11,4	8,6
9 værelser	525	675	356	÷47,3	7,o	3,2
1o ell. flere vær.	858	9o9	75	÷91,8	9,5	o,7
Uoplyst	1.2o7	358	48	÷86,6	3,7	o,4
Efter antal beboere pr. værelse:						
Under 1,o	5.293	6.935	8.128	17,2	72,1	72,8
1,o-1,9	2.oo5	2.216	2.866	29,3	23,o	25,7
2,o-2,9	147	1oo	12o	2o,o	1,o	1,o
3,o og derover	18	1o	1o	-	o,1	o,1
Uoplyst antal vær.	1.2o7	358	48	÷86,6	3,8	o,4
Efter kogeinstallation:						
Elektricitet	5.o82	7.o33	1o.o45	42,8	73,1	89,9
Brændselskomfur	1.874	1.272	6o9	÷52,1	13,2	5,5
Flaskegas og andet	1.169	1.256	463	÷63,1	13,1	4,1
Uoplyst	545	58	55	÷ 5,2	o,6	o,5
Efter varmeinstallation:						
Centralvarme	4.o31	7.277	1o.273	41,2	75,7	92,o
Kakkelovn, kamin	3.21o	1.383	445	÷67,8	14,4	4,o
Flyttelige ovne	615	683	294	÷57,o	7,1	2,6
Uoplyst	814	276	16o	÷42,o	2,8	1,4

(fortsættes)

Sammenlignende oversigt over boligtællingerne 197o og 1977 (fortsat)

	Boligtællinger			Procentvis ændring	Procentvis fordeling	
	1966	197o	1977	197o-77	197o	1977
Efter badeforhold:						
Eget bad med kar	3.832	5.941	8.o92	36,2	61,8	72,4
Eget bad med bruse alene	214	497	1.327	167,o	5,2	11,9
Adgang til fælles bad	134	4o5	3o9	÷23,7	4,2	2,8
Ingen adg. til bad	2.698	1.945	1.o74	÷44,8	2o,2	9,6
Uoplyst	1.792	831	37o	÷6o,9	8,6	3,3
Efter opvarmningsmiddel:						
Fjernvarme	29	7	1o.725	25,o	o,1	96,o
Olie-petroleum	5.21o	8.571			89,o	
Fast brændsel	1.995	755	226	÷7o,1	7,9	2,o
Elektricitet	5o5	134	12o	÷1o,5	1,4	1,1
Gas og andet	26	15	27	8o,o	o,2	o,2
Uoplyst	9o5	137	74	÷46,o	1,4	o,7
Efter toiletforhold:						
Eget WC	6.653	8.657	1o.612	22,6	9o,o	95,o
Adgang til fælles WC	245	439	351	÷2o,1	4,5	3,1
Intet WC	1.o56	266	93	÷65,o	2,8	o,8
Uoplyst	716	257	116	÷54,9	2,7	1,1

Kilde: Danmarks Statistik. Folke- og boligtællingerne 1966, 197o og 1977

Antallet af boliger blev i 1977 opgjort til 11.172. Den gennemsnitlige beboelsestæthed var 3,7 beboer pr. lejlighed. Knap 85 % af samtlige boliger var enfamiliehuse, og en tilsvarende andel af boligerne var ejerboliger. Trefamiliehuse og flerfamiliehuse findes kun i et begrænset antal, og langt den overvejende del heraf er beliggende i Tórshavn.

Omkring 1/3 af husene er opført efter 196o. Som forventeligt er boligtilvæksten især sket i de større bygder og særligt i de områder, hvor befolkningstilvæksten har været stærkest, eksempelvis Tórshavn-området og Skálafjørður-området. Andelen af ældre boliger er således størst i de mindre og mindste bygder, hvor befolkningstallet som nævnt har været stagnerende. Boligerne er som

helhed relativt store. Den hyppigste boligstørrelse er 6 værelser, og mere end tre fjerdedele af samtlige boliger har 5 værelser eller derover. Antallet af beboere pr. værelse er således relativt lavt.

Boligerne er af høj standard med hensyn til installationsforhold som bad, varmeinstallation, toiletforhold m.v. Omkring 92 % af samtlige boliger havde centralvarme, knap 85 % havde eget bad, og 95 % havde eget WC. Boligopvarmningen fandt for 96 % af boligernes vedkommende sted ved olie eller petroleum, og kun i 2 % af boliger anvendtes fast brændsel.

En sammenligning mellem 197o og 1977 viser en fortsat forbedring af boligforholdene både hvad angår antallet af boliger og beboelsestætheden og boligernes installationsforhold. Dog synes boligstørrelsen målt i antal værelser pr. bolig at have nået et højdepunkt i 197o.

Tabel 2.21. viser udlejede beboelseslejligheder, bortset fra tjenesteboliger og friboliger fordelt efter antal værelser i lejligheden og huslejens størrelse pr. måned.

Tabel 2.21. Udlejede almindelige beboelseslejligheder fordelt efter huslejens størrelse september 1977

	Udlejede boliger efter antal værelser							
Månedlig husleje	1-2	3-4	5-6	7-8	9 og dero.	Uoplyst	Klubværelser og lign.	Udlejede boliger ialt
Under 2oo kr.	9	1o	9	2	-	-	13	43
2oo-499 kr.	71	87	54	5	1	4	125	347
5oo-799 kr.	57	11o	7o	24	1	2	2o	284
8oo-999 kr.	2o	37	26	9	3	-	2	97
1.ooo-1.499 kr.	12	72	52	13	1	2	2	154
1.5oo-1.999 kr.	2	21	18	1o	2	-	-	53
2.ooo-2.499 kr.	-	1	8	3	-	-	-	12
2.5oo-2.999 kr.	-	2	2	2	-	-	-	6
3.ooo kr. og dero.	-	-	2	1	-	-	-	3
Uoplyst husleje	48	114	76	18	5	5	37	3o3
Udlejede boliger ialt	219	454	317	87	13	13	199	1.3o2
Gns. månedlig leje	519	732	828	998	965	575	398	683

Kilde: Danmarks Statistik. Folke- og boligtællingen 1977

Den gennemsnitlige månedlige leje for almindelige udlejningsboliger var pr. september 1977 683 kr. Dette er en stigning på

llo % i forhold til 197o, hvor den gennemsnitlige leje var 326 kr. Det må ved en sammenligning mellem lejerne i 197o og 1977 tages i betragtning, at der i mellemtiden er sket en betydelig forbedring af boligernes standard, der under uændrede forhold iøvrigt måtte medføre en højere husleje. For lejligheder med centralvarme lå den gennemsnitlige månedlige leje i 1977 på 714 kr.

Kap. 3

ERHVERV

FISKERI

Ifølge folketællingen i 1977 var omkring en fjerdedel af de erhvervsaktive på Færøerne beskæftiget i fiskerierhvervet. Knap en trediedel af bruttofaktorindkomsten stammer fra fiskerierhvervet, og i 1979 var ca. 96 % af eksporten fisk og fiskevarer.

Internationale reguleringer og fiskeriaftaler

Kystlandene i det nordlige Atlanterhav flyttede fiskerigrænserne ud til 2oo sømil i 1977. Følgen blev, at havet inden for de nye fiskerigrænser kom under national jurisdiktion (lovgivning). Dette medførte bl. a., at de to kommissioner ICNAF (International Commission for the North-west Atlantic Fisheries) og NEAFC (North East Atlantic Fisheries Commission) mistede hjemmelsgrundlaget for størstedelen af de forpligtelser og det arbejde, kommissionerne havde haft de seneste 2o-3o år. ICNAF og NEAFC-kommissionerne havde sammen med den fiskeribiologiske undersøgelseskommission ICES (International Commission for the Exploration of the Sea) forberedt og iværksat forskellige foranstaltninger til bevarelse af fiskebestanden og til at sikre fornuftigt fiskeri i de områder, de havde ansvaret for, henholdsvis den vestlige og den østlige del af Atlanterhavet.

Flere lande har siden da opsagt medlemskabet af ICNAF og NEAFC, selv om der straks blev truffet forberedelser til at nydanne kommissionerne med bestemmelser, der var i overensstemmelse med de ændrede forhold. Medens det endnu ikke er lykkedes at få vedtaget en ny overenskomst (konvention) for NEAFC, der nu blot har færre administrative forpligtelser, lykkedes det i efteråret 1978 at opnå overenskomst om fornyelse af ICNAF under navnet NAFO (Northwest Atlantic Fiskeries Organization), hvor Danmark på Færøernes vegne samt 8 andre parter (parties) underskrev den nye konvention den 24. oktober 1978, således at denne fra 1. januar 1979 har afløst ICNAF. Færøerne fik i 1978 en stigende indflydelse i dette samarbejde mellem landene med hensyn til fiskeriet, idet f. eks. en repræsentant for landsstyret var vicepræsident og finansudvalgsformand i NEAFC samt medunderskriver af NAFO, medens repræsentanter for Fiskirannsóknarstovan er medlemmer af forskellige ICES-arbejdsgrupper. Således er en repræsentant for Fiskirannsóknarstovan for-

mand i ICES's blåhvillingudvalg.

1978 var sidste år, hvor ICNAF-kommissionen foruden det videnskabelige undersøgelsesarbejde havde hjemmel til at fastsætte fangstmængder for visse fiskearter til bestemte medlemslande i have uden for canadisk jurisdiktion i den nordvestlige del af Atlanterhavet. Nu er det NAFO, der har denne hjemmel. For færøsk fiskeri var dette af betydning for torskefiskeriet ved Flemish Cap (NAFO-statistikområde 3M), hvor Færøerne i 1979 fik tildelt 6.5oo tons torsk. NAFO har også delvis hjemmel til at behandle spørgsmål vedrørende bestande, der færdes inden- og udenfor canadisk havområde. I 1979 fik færøske skibe tilladelse fra Canada til at fiske 7oo tons torsk på canadisk søterritorium (NAFO-område 2J3KM). De fastsatte torskemængder blev fanget af linebåde. For torskebestanden ved Grønland fastsatte NAFO den højst tilladte fangstmængde (TAC) til 0, og der var derfor ikke færøsk fiskeri dér i 1979, medens den højst tilladte fangstmængde af rejer ved Vestgrønland, øst for den grønlandsk-canadiske grænse, blev sat til 29.5oo tons, hvoraf Færøerne gennem forhandlinger med EF fik tildelt 3.6oo tons, af hvilke 536 tons skulle fiskes vest for midtlinien mellem Grønland og Canada.

Enkelte færøske rejeskibe fik ved direkte forhandling med canadiske institutioner og efter særlig kontrakt med bestemt leje tilladelse til at fiske en bestemt mængde rejer på canadisk område. For 1979 fastsatte Canada den færøske hellefisk-fangstmængde til 1.5oo tons og sildehaj-fangstmængden til nogle hundrede tons.

Foruden landenes samarbejde inden for NAFO-og NEAFC-kommissionerne havde Færøerne i 1979 følgende aftaler om indbyrdes fiskerirettigheder med andre nationer og EF-fællesskabet:

Island

Ved aftale af 1o. januar 1979 vedrørende færingers rettigheder at fiske ved Island er det bestemt, at totalfangsten af bundfisk for de færøske skibe ved Island ikke måtte overstige 17.ooo tons, og at fangsten af torsk ikke måtte overstige 6.ooo tons. Derudover blev det tilladt islandske skibe at fiske 35.ooo tons blåhvilling på færøsk søterritorium, medens færøske skibe på islandsk søterritorium fik tilladelse at fisk 17.5oo tons lodde og 17.5oo tons blåhvilling.

Norge

Den 21. februar 1977 blev der indgået en overenskomst mellem Færøerne og Norge, der fastsætter, hvorledes de indbyrdes fiskeriforhold skal tilrettelægges de kommende 1o år eller længere, såfremt den ene part ikke opsiger overenskomsten. Der er ikke fastsat noget om de mængder, parterne kan fiske i hinandens fangstområde. Grundreglen er, at hver af parterne årlig skal bestemme den højst tilladte fangst af de enkelte bestande. Derefter skal parterne efter forhandling i overensstemmelse med visse i overenskomsten fastlagte retningslinier aftale de mængder, parterne får tilladelse til at fiske i hinandens farvande.

Med udgangspunkt i den nævnte overenskomst blev der den 16. marts 1979 sluttet aftale med Norge om indbyrdes fiskerirettigheder i 198o. Aftalen gav de færøske skibe ret til at fiske 11.ooo tons bundfisk i den norske del af Barentshavet og i det fredede område ved Svalbard, hvoraf 7.55o tons måtte være torsk, 2.ooo tons kuller, 1.45o tons andre fiskearter (d. v. s. rødfisk, storsej og hellefisk) samt 1o.ooo tons lodde. I det beskyttede område ved Svalbard var fiskeriet dog begrænset til 75o tons torsk og 5oo tons af andre fiskearter. Syd for 62° n. br. var det tilladt at fange 5.ooo tons makrel, 1.ooo tons storsej og ca. 13.ooo tons industrifisk. Endvidere kunne færinger fiske 5.ooo tons makrel af den norske EF-kvote nord for 6o° n. br. og vest for 2° ø. l.

Det blev samtidig tilladt norske skibe at fange 11.5oo tons bundfisk i færøske have. Dette fiskeri sigtede imod fiskeri af lange, brosme, storsej og byrkelange, medens torsk kun i mindre omfang kunne fanges som bifangst. Desuden blev det tilladt 6o norske skibe dog højst 28 ad gangen at fange 9o.ooo tons blåhvilling ved Færøerne.

EF

En rammeaftale, som fastsætter fiskeriforholdene mellem Færøerne og EF blev indgået den 15. marts 1977. Denne rammeaftale var grundlaget for forhandlingerne med EF om gensidigt fiskeri i 1979, der resulterede i en aftale den 1. marts 1979. I henhold til denne var det tilladt færøske skibe at fange følgende mængder i EF-havet i 1979:

5oo tons lange og 5oo tons brosme i Rock-All-området og 85o tons forskellige bundfisk som bifangst først og fremmest i industrifiskeri nord for 56° 3o' N., 4o.ooo tons makrel, hvoraf 1o.ooo tons

fanges i det østlige bestand-område og 3o.ooo tons i det vestlige bestand-område og 6.ooo tons hestemakrel, 22.5oo tons sperling, 15.ooo tons havtobis, 15.ooo tons brisling, 25.ooo tons blåhvilling, 7oo tons sild i Skagerak, 3.6oo tons rejer i Vestgrønland i ICNAF-område 0 og 1 og 536 tons vest for midtlinjen mellem Grønland og Canada, idet fastsættelsen af denne mængde var betinget af samtykke fra de canadiske myndigheder, 1oo tons blåhvilling ved Vestgrønland og 2oo tons ved Østgrønland, 3oo tons rødfisk ved Vestgrønland og 3oo tons ved Østgrønland. Derudover kunne færinger ansøge om tilladelse fra Canada til at fiske vest for midtlinjen.

Som modydelse blev det tilladt fiskerfartøjer registreret i EF-lande at fange følgende mængder i færøske have i 1979:

2.5oo tons torsk og 2.5oo tons kuller. Dette er mindre end årene før. I 1977 var det tilladt EF-skibe at fange ialt 11.5oo tons torsk og kuller og i 1978 8.ooo tons. Derudover kunne fanges 13.5oo tons storsej. I 1978 var den tilladte mængde 25.1oo tons

EF-skibe kunne endvidere fange 5.5oo tons rødfisk, 5.2oo tons byrkelange, 1.3oo tons lange, 5oo tons brosme, 7oo tons fladfisk og 6oo tons forskellige fiskearter. Som helhed var EF-fangstmængden ved Færøerne i 1979 1/3 mindre end året før.

Sverige, Polen og Østtyskland

Disse lande fik igen i 1979 tilladelse til at udøve fiskeri efter blåhvilling i færøsk havområde, hver med 2 skibe.

Sovjetunionen

Forhandlinger med Sovjetunionen førte den 27. november 1977 til en overenskomst om hovedreglerne for gensidigt fiskeri i de kommende år efter stort set samme mønster som overenskomsterne med Norge og EF. Samtidig blev der oprettet en overenskomst om gensidigt fiskeri 1979.

Ordningen indebærer, at færøske skibe får tilladelse til i Sovjetunionens havområde at fiske 7.ooo tons torsk og kuller, iregnet 5oo tons bifangst, hvoraf 3.5oo tons skal fanges i Sovjetunionens havområde og 3.5oo tons i det sovjetisk-norske fællesområde, "den grå zone". Det blev også tilladt færøske skibe at fange 2.ooo tons rejer og 25-3o.ooo tons industrifisk (lodde).

Samtidig blev det tilladt 15 sovjetiske skibe at fange 7o-8o.ooo tons blåhvilling til konsum i færøsk havområde.

Herudover enedes parterne om i 1979 at fortsætte det gensidige

forsøgsfiskeri. Det er tilladt 3 sovjetiske skibe at udøve forsøgsfiskeri i færøsk havområde dybere end 7oo m, medens det er tilladt færøske skibe at udøve forsøgsfiskeri efter rejer i sovjetisk havområde i overensstemmelse med fiskeriplaner som parterne nærmere aftaler.

Fiskeriinspektion og redningstjeneste

Tilsynet med og beskyttelsen af det ved kgl. anordning af 1. januar 1977 fastlagte "Fiskeriterritorium ved Færøerne", kaldet 2oo sømils fiskerigrænsen, varetages i henhold til en samarbejdsaftale af landsstyrets vagt- og bjærgningstjeneste og Færøernes Kommando. I 1979 var deltagelsen i tjenesten, regnet for hele året, således:

Et inspektionsskib af Hvidbjørnen/Beskytteren-klassen med
Alouette III helikopter
Inspektionsskibet Tjaldrið
Inspektionsskibet Ólavur Halgi
Et inspektionsskib af Maagen-klassen
C-13o fly Hercules
Cessna 421 fly

Vagt- og bjærgningstjenestens og marinens inspektionsskibe har ialt været 1.o55 døgn i søen fordelt således:

Et inspektionsskib af Hvidbjørnen/Beskytteren klassen 275 døgn,
Tjaldrið 3oo døgn,
Ólavur Halgi 31o døgn
og skib af Maagen-klassen ca. 17o døgn.

De andre dage har skibene været i havn og skiftet mandskab, på skibsværft eller til eftersyn og reparationer.

Helikopteren og flyene har været benyttet således i fiskeriinspektionen:

C 13o 85 timer,
Cessna 421 11o timer,
Helikopteren 83 timer (af den samlede flyvetid, som var 449 timer).

I 1979 har udenlandske fiskerfartøjer gjort 653 fisketure ved Færøerne med ialt 8.o95 fiskedage, og disse er:

	Fisketure	Fiskedage
England	153	1.355
Frankrig	91	352
Vesttyskland	9o	1.251
Danmark	13	336

(fortsættes)

(fortsat)	Fisketure	Fiskedage
Sovjetunionen	4o	1.687
Island	6	65
Norge	247	2.765
Polen	9	129
Østtyskland	4	55

I 1979 er der foretaget redskabs- og fangstundersøgelser på åbent hav i 19o fartøjer imod 14o i 1978.

Der er foretaget undersøgelse af 92 færøske, 24 britiske, 33 vesttyske, 19 franske, 16 russiske, 2 danske og 3 norske skibe.

Herudover har de færøske inspektionsskibe også inspiceret skibe, medens de har ligget i havn.

Hjælpe- og bjærgningstjenesten

Vagt- og bjærgningstjenestens skibe har i 1979 haft 117 hjælpeaktioner, til færøske og udenlandske skibe, heraf 58 med at tage skibe på slæb, i 48 tilfælde har frømænd været nede at rense skruen og i 7 tilfælde har bjærgningstjenestens skibe hjulpet fiskerskibe med at bjærge redskaber.

Skibene deltog i 4 eftersøgninger efter både og havde 2 sygetransporter fra skibe til læge.

Foruden driften af vagt- og bjærgningstjenesten ved Færøerne har begge skibe været sendt nødstedte skibe til hjælp vest for Kap Farvel, ved Hebriderne, ved Shetlandsøerne, i Nordsøen, ved Norge, ved Danmark og ved Sverige.

Den nye aftale om fiskeriinspektion

Da fiskerigrænsen blev flyttet ud den 1. januar 1977, forøgedes de områder, der skal inspiceres, fra ca. 4.5oo sømil^2 til ca. 8o.ooo sømil^2.

Formålet med fiskeriinspektionen er, at den skal udbygges, efterhånden som der kan bevilges midler dertil, så den bliver lige så effektiv inden for den nye fiskerigrænse, som den var inden for den hidtidige 12 sømilsgrænse.

For at forhindre gentagne lovovertrædelser antages det at være nødvendigt, at inspektionens skibe eller fly patruljerer hele området mindst en gang ugentlig. Dette er endnu ikke gennemført fuldt ud, idet skibene hidtil for det meste har været beordret til at føre opsyn med de kendte fangstområder.

Med den forøgede flyvning og især efter, at C-13o-Hercules-

flyet med radar blev taget i brug, har man inspiceret større områder, men det opfylder stadig ikke ovennævnte mål. Man forventer ikke at dette opnås førend omkring 198o/81, når nye, specialudstyrede fiskeriinspektionsfly kan tages i brug.

Ved udflytningen af fiskerigrænsen og ved aftalerne med andre lande om fiskerirettigheder, bl. a. med fastsættelse af kvotaordninger og nye redskabsbestemmelser, har fiskeriinspektionen skiftet præg fra at være den inspektion af grænsen, den var før, til at være inspektion af områder. Dette har bevirket, at inspektionen er blevet udvidet med den pålagte meddelelsespligt, og med at kontrollere, at alle, som man kommer frem til på fiskeriterritoriet, har de nødvendige tilladelser og overholder de love og kundgørelser, som landsstyret har givet.

Regelmæssige bølgemålinger blev sendt i første halvdel af 1979, men på grund af radiostøj var det ikke muligt at sende så regelmæssigt, som man kunne ønske det i sidste halvdel af 1979.

De færøske fiskerikort, som Vagt- og bjærgningstjenesten har ladet udarbejde, udkom i april 1978.

Ulovligt fiskeri i 1979

I 1979 blev ialt 1o sager vedrørende brud på fiskerilovgivningen og for fiskeri på ulovlige områder forelagt Færøernes ret. Af disse blev et vesttysk skib frifundet, medens 7 (heraf 1 engelsk, 3 vesttyske og 3 franske) blev dømt. Bødestørrelserne lå fra 1o-6o.ooo kr.

I to sager er der ikke faldet dom endnu (begge færøske skibe).

Statistik om fiskeri

Siden 1973 har alle skibe over 1oo tons haft pligt til at føre dagbog med udførlig redegørelse om fiskeriet. Samtidig gjorde Færøernes landsstyre en ensartet afregningsblanket (F 1-blanketten), lovpligtig for alle købere af fisk på Færøerne. Denne er oplysningsdokument for al ferskfisk, der bliver landet på Færøerne.

Saltfisk bliver nu som før anmeldt gennem vragerinstitutionen på såkaldte A-blanketter, og med hensyn til landinger i udlandet er der fastsat forskellige indberetningsordninger pr. telex. Dagbøgerne anvendes til at opdele landingsstatistikken på statistikområder og til at fremskaffe de nøjagtige oplysninger, der er nødvendige for fiskeribiologerne. Al statistisk bearbejdelse af dette materiale blev i efteråret 1976 efter landsstyres-vedtagelse samlet

i fiskeristatistikkontoret i Tinganes, der herefter er den institution, der har ansvaret for at fremskaffe og bearbejde alle statistiske oplysninger vedrørende fiskefangst, som myndighederne og de internationale kommissioner så som ICES, ICNAF, FAO m. fl. kræver.

Fiskeristatistikkontoret har samtidig ansvaret for, at det statistiske materiale, der skal fremskaffes i henhold til overenskomster om fiskerirettigheder med andre lande, bliver udarbejdet.

Fangst og tilvirkning af fisk og fiskeprodukter

Totalfangsten for færøske skibe faldt i 1979 med ca. 58.000 tons i forhold til 1978.

Så at sige alle områder er nu under regulering med kvoter i henhold til overenskomster med andre lande eller internationale aftaler. 1977 var det første år, hvor reguleringerne for alvor fastlagde fangstmønstret for fiskerflåden. Dette fremgår tydeligt af tabellerne 3. 1, 3. 2. og 3. 3.

Tabel 3. 1. De færøske skibes fiskefangster 1971, 1975 og 1977-79[1)]

Tons	1971	1975	1977	1978	1979
Nære områder					
Færøsk fiskeriterritorium					
Torsk	12.754	22.986	29.028	28.270	23.044
Kuller	10.488	8.757	20.079	18.182	11.972
Brosme	1.489	2.166	3.062	2.497	3.879
Lange	752	1.281	1.675	1.943	2.125
Storsej	5.653	2.517	5.153	15.879	21.937
Rødfisk[2)]	-	-	-	1.374	5.694
Andet	1.398	2.403	3.498	4.776	6.012
Sild	1.704	-	50	323	300
Blåhvilling	-	22	22.816	23.688	21.381
Ialt	34.238	40.132	85.361	96.932	96.344
Midterområder					
Island					
Torsk	8.565	9.440	7.261	7.069	6.195
Lodde	-	-	22.298	36.305	18.635
Blåhvilling	-	-	593	2.810	189
Andet	6.553	6.169	10.094	9.926	11.520
Ialt	15.118	15.609	40.246	56.110	36.539

(fortsættes)

De færøske skibes fiskefangster 1971, 1975 og 1977-79[1)]
(fortsat)

Tons	1971	1975	1977	1978	1979
Nordsøen, Skagerak, vest for de britiske øer					
Sild	64.796	37.802	20.502	1.030	817
Brisling	-	41.967	2.183	732	2.830
Makrel	3.603	25.184	47.177	46.330	35.394
Hvilling	47.238	65.138	50.936	38.190	25.210
Blåhvilling	-	482	6.280	15.733	18.800
Havtobis	-	4.910	11.393	11.829	18.800
Andet	156	2.420	-	1.893	4.418[3)]
Ialt	115.793	177.903	138.471	115.737	100.677
Rock All, øst					
Torsk	-	584	1.447	16	92
Andet	-	629	1.087	336	765
Ialt	-	1.213	2.534	352	857
Jan Mayen					
Lodde	-	-	-	3.353	3.798
New Foundland					
Hellefisk	-	825	1.280	810	50
Torsk	17.604	9.421	6.860	8.707	8.262
Andet	46	131	370	126	333[4)]
Ialt	17.650	10.377	8.510	9.643	8.645
Grønland					
Laks	232	260	-	-	-
Torsk	16.440	5.718	7.346	-	-
Rejer	496	5.263	12.841	8.070	3.660[5)]
Andet	556	54	84	-	62
Ialt	17.724	11.295	20.271	8.070	3.722
Nordnorge					
Torsk	5.877	11.309	9.167	9.092	6.320
Kuller	81	299	213	-	343
Lodde	-	16.847	-	17.422	1.571

(fortsættes)

De færøske skibes fiskefangster 1971, 1975 og 1977-79[1)]
(fortsat)

Tons	1971	1975	1977	1978	1979
Nordnorge					
Sild	-	-	-	-	-
Andet	218	1o2	2.638	1.189	1.153[6)]
Ialt	6.176	28.557	12.o18	27.7o3	9.387
+ rejer, fisket på canadisk område af skibe, der er lejet af den canadiske regering					
Rejer	-	-	-	1.675	1.84o
Samlede fangster	2o6.669	285.o86	3o7.411	319.575	261.8o9

1) Kammusling og hummer ikke medregnet
2) 1971-1977 er rødfisk under Andet
3) Heraf er 3.34o tons hestemakrel
4) Heraf 299 tons sildehaj
5) Oplysninger fra skibe pr. 2/12-79
6) Heraf 1.117 tons storsej

Kilde: Fiskeristatistikkontoret

Tabel 3. 2. De færøske skibes fiskefangster 1971, 1975 og 1977-79 i procent

Fangster i %	1971	1975	1977	1978	1979
Nære områder	16	14	28	31	37
Midterområder	65	68	6o	55	55
Fjerne områder	19	18	12	14	8
	1oo	1oo	1oo	1oo	1oo

Kilde: Fiskeristatistikkontoret

Tabel 3. 1. viser ændringerne i det færøske fiskeri fra 1971 til 1979. Færøske skibes samlede fangster blev betydeligt reduceret på samtlige områder i 1979. I forhold til 1978 er der tale om en nedgang på 18,2 %.

Denne nedgang hidrørte alene fra fjern- og midterområderne, medens fiskeriet ved Færøerne, på nære områder, er stagneret.

Nedgangen skyldes hovedsagelig, en reduktion af loddekvoterne ved Island, et stadigt mindre fiskeri i Nordsøen, både på norsk område og i EF-områder, en reduceret rejekvote, og så godt som intet loddefiskeri i Barentshavet. Disse forskelle fremgår tydeligt af tabel 3. 1. og 3. 2.

Hvis man betragter de enkelte områder, ser billedet således ud:

Fjernfiskeri:

Under fjerne områder henhører sædvanligvis New Foundland-Labrador, Flemish Cap, Vest-Grønland, Nordnorge, Bjørneøen og Svalbard. Torskefiskeriet i de østlige områder var mindre i 1979 end i 1978. På grund af mangel på fisk var de 5 saltfisketrawlere kun én tur fra ca. februar-marts til juli. Senere prøvede de ved Færøerne. To af disse trawlere påbegyndte dog en ny tur i oktober. En filéttrawler fiskede hele året i de østlige områder.

Nogle rejetrawlere fiskede forsøgsvis i de østlige områder, men uden tilfredsstillende resultat. Ca. 4oo tons er oplyst fanget dér.

To skibe var på loddefiskeri i de østlige områder. Fangsten blev landet på Færøerne. Loddefangsten var ubetydelig i forhold til fiskeriet i fjor.

Fordelingen af fangsten på økonomiske områder fremgår af tabel 3. 3. og 3. 4.

Tabel 3. 3. De færøske fiskerskibes fangster i tons 1977, 1978 og 1979 fordelt på økonomiske områder i procent

	1977	1978	1979
Internationale farvande (Svalbard, Flemish Cap og Jan Mayen)	3	8	5
Norske områder	6	6	6
EF-områder	35	3o	33
Dansk-grønlandske områder	9	3	1
USSR-norsk område	2	3	3
Islandsk område	14	18	14
Canadisk område	2	1	1
Færøsk område	29	31	37
Ialt	1oo	1oo	1oo

Kilde: Fiskeristatistikkontoret

Tabel 3. 4. Færøske skibes fangster angivet i tons for 1979, fordelt på økonomiske områder

	Norsk område	Barentsh. Gråt område	Russisk område	Svalbard	Ialt
Torsk	5.5o1	59o	229	-	6.32o
Andet	1.489	4	3	1.571	3.o67
Ialt	6.99o	594	232	1.571	9.387

Kilde: Fiskeristatistikkontoret

6 lineskibe var en tur til Flemish Cap, 3 var to ture. Kvoten ved Flemish Cap blev opfisket i september, således at disse 3 sluttede den sidste tur på canadisk område, hvor færingerne havde et par hundrede tons tilgode.

1 skib var to ture, og 1 en tur efter sildehaj. Hellefisken svigtede i 1979. Kun ét skib prøvede, men uden held.

Midterområder

Til midterområderne henregnes sædvanligvis Island og Nordsøen. I Nordsøen var der igen i år kun et begrænset brislingefiskeri. Mod slutningen af året ser det dog ud til, at fiskeriet har været tiltagende. Makrelfiskeriet gav et dårligere resultat end året før.

Tabel 3. 5. viser fordelingen af fangsten i tons efter økonomisk område (ifølge en opgørelse fra fiskivinnustovan).

Tabel 3. 5. Færøske fiskerskibes fangster på norske og EF-områder angivet i tons for 1977 - 1979

	Norsk område			EF område		
	1977	1978	1979	1977	1978	1979
Sild	2.604	-	-	17.755	1.030	817
Makrel	13.681	12.312	5.410	32.457	34.018	29.984
Brisling	-	-	-	2.183	732	2.830
Hvilling	4.279	5.350	5.130	45.435	32.840	20.080
Blåhvilling	314	-	3.900	5.966	15.733	14.900
Havtobis	3.509	1.169	510	7.884	10.660	12.698
Konsum	181	-	450	871	1.489	628
Andet	-	-	-	502	404	3.340
Ialt	24.568	18.831	15.400	113.053	96.906	85.277

Kilde: Fiskeristatistikkontoret

Foruden i Nordsøen fiskede notskibene lodde ved Island, men kvoten blev skåret ned til det halve, for så vidt angår blåhvilling på EF- og på færøsk område, samt for lodde ved Jan Mayen og i Barentshavet. Industrifiskeriet blev yderligere reduceret i 1979. Dog var fiskeriet særdeles godt syd for Hebriderne i den sidste halvdel af året. På grund af forbud mod fiskeri fik færinger dog ikke lov til at fiske på det sydligste af de to fiskeområder dér.

Fordelingen af landinger efter landingsplads og anvendelse fremgår af tabel 3. 6. og 3. 7.

Tabel 3. 6. Landinger fra not- og industriskibene, fordelt efter landingspladser 1975 og 1977-79

Tons	1975	1977	1978	1979
På Færøerne	113.000	122.766	110.488	83.320
I udlandet	87.000	67.376	86.322	62.737
Ialt	200.000	190.142	196.810	146.057

Kilde: Fiskivinnustovan

Tabel 3. 7. Landinger fra not- og industriskibene, fordelt efter anvendelse 1975, 1977-79

Tons	1975[1)]	1977[1)]	1978	1979
Til konsum udenlands	52.000	42.000	34.510	29.047
Saltet	11.000	3.000	-	-
Til mel	135.000	145.000	162.300	117.010
Ialt	198.000	190.000	196.810	146.057

1) Afrundede tal

Kilde: Fiskivinnustovan

Fiskeriet efter isfisk ved Island begyndte i maj, men kvoten var opfisket allerede i september.

Ved Rock All blev der forsøgt noget mere end sidste år, medens der ikke blev fisket ved Østgrønland i 1979.

Nærfiskeriet

Hertil regnes områderne ved Færøerne, selve landsoklen, Færø Banke, Bill Bailey og Ydre Bill Bailey eller Lousy Bank. Dette område er sammenfaldende med det statistiske område Vb i det internationale råd for havundersøgelser ICES.

Fiskeriets gang fortsatte i 1979 på samme måde som i 1978 med forøget trawlfiskeri. Fangstresultaterne var præget af dårlige torske- og kullerfangster. Storsejfiskeriet blev igen i år betydeligt forøget, og mængden af rødfisk,fanget af færøske skibe, oversteg 5.000 tons. Byrkelange indgår nu også i en del af trawlfiskeriet på dybt vand.

Færø Banke gav ikke så gode resultater i 1979 som i 1978.

Landinger hidrørende fra landsoklen og Færø Banke er vist månedsvis for forskellige sorter og sorteringer i tabellerne 3. 8.a., 3. 8.b., 3. 9.a. og 3. 9.b.

Tabel 3. 8.a. Landinger af fangster ved Færøerne, ICES Vb, efter størrelse og kvalitet fordelt på måneder 1979

Måned	Torsk					Kuller		
	1A	1B	2A	2B	3	1A	1B	2
1	679	14	699	13	2	1.56o	37	19
2	1.1o9	5o	717	24	1	1.122	97	11
3	3.252	211	1.165	37	2	578	64	4
4	1.244	73	737	31	-	68o	85	1o
5	313	15	58o	27	1	136	13	5
6	512	36	781	45	1	155	26	4
7	535	41	74o	41	1	2o6	37	6
8	467	43	75o	55	2	459	91	8
9	37o	27	398	16	6	711	28	1o
1o	452	17	571	9	7	1.298	24	16
11	745	12	918	7	9	1.7o6	27	2o
12	517	16	422	6	3	827	35	8
Ialt	1o.195	555	8.478	311	35	9.438	564	121

Kilde: Fiskeristatistikkontoret

Tabel 3. 8.b. Landinger af fangster ved Færøerne, ICES Vb efter størrelse og kvalitet fordelt på måneder i 1979

Måned	Stor-sej 1	Stor-sej 2	Lange	Brosme 1	Brosme 2	Rødfisk	Andet
1	1.722	-	1o9	172	82	686	244
2	4.1o5	5	156	3o5	71	145	3o7
3	1.859	17	54	84	25	8	247
4	988	2	135	132	36	124	594
5	1.oo7	-	131	124	19	583	584
6	1.839	1	245	257	25	444	775
7	1.693	-	115	186	15	173	674
8	1.64o	-	167	136	1o	485	626
9	1.o4o	-	192	273	55	522	49o
1o	887	2	2o6	443	79	1.19o	662
11	984	218	155	4o9	93	785	324
12	982	216	64	2o7	51	49o	235
Ialt	18.746	461	1.729	2.728	561	5.635	5.762

Kilde: Fiskeristatistikkontoret

Tabel 3. 9.a. Landinger af fangster fra Færø Banke, ICES Vb2 efter størrelse og kvalitet fordelt på måneder i 1979
(Tons fisk med hoved)

Måned	Torsk					Kuller		
	1A	1B	2A	2B	3	1A	1B	2
1	262	14	76	1o	-	27o	27	7
2	46	2	22	1	-	59	6	-
3	84	11	2o	5	-	49	1o	1
4	178	13	18	1	-	54	4	-
5	61	1	22	1	-	46	-	-
6	49	-	11	-	-	19	1	-
7	4	-	5	-	-	1	-	-
8	2	-	-	-	-	-	-	-
9	53	3	7	1	-	1o	1	-
1o	71	5	16	1	1	3o	2	-
11	42	2	8	1	-	32	3	-
12	14	1	2	-	-	8	2	-
Ialt	866	52	2o7	21	1	578	56	8

Kilde: Fiskeristatistikkontoret

Tabel 3. 9.b. Landinger af fangster fra Færø Banke, ICES Vb2 efter størrelse og kvalitet fordelt på måneder 1979
(Tons fisk med hoved)

Måned	Stor-sej 1	Lange	Brosme 1	Brosme 2	Rødfisk	Andet
1	59	87	54	2o	4	22
2	1	19	41	8	-	9
3	3	23	15	15	-	5
4	9o	13	5	1	-	28
5	92	3	5	1	-	8
6	38	12	14	3	1	14
7	25	1	2	-	-	7
8	-	3	5	1	-	3
9	93	2	-	-	1	7
1o	19	6	1	1	11	13
11	33	12	3	2	31	15
12	13	4	5	1	-	4
Ialt	466	185	15o	53	48	135

Kilde: Fiskeristatistikkontoret

Fangstkapaciteten især hvad angår torsk har været alt for stor i de senere år. Den samlede fangstmængde har bevirket, at bestanden nu er nedfisket til et stadie, hvor totalfangsten er utilfredsstillende, og hvor især resultatet pr. fangstkapacitet, f. eks. pr. stamp eller trawltime er reduceret betydeligt siden 1976.

Fordelingen efter redskaber og fangstkapacitet samt fangst pr. fangstkapacitet fra 1974 til 1978 er vist i tabel 3. 1o. for torsk og i tabel 3. 11. for kuller. Færøske og britiske skibe, der har fisket hovedparten heraf, er medtaget i oversigterne.

Tabel 3. 1o. Torsk fra landsoklen, ICES Vb1 (Vægt af fisk med hoved)

	Færøerne					Skotland	England	
	Trawl	Line	Garn	Snelle	Andet	Trawl	Trawl	Ialt
1974								
Fangst i tons	3.3o3	2.655	2.53o	3.462	591	7.437	2.919	22.897
Fangstkapacitet								
1ooo	39	5o	33	25	-	81	25	-
FPF	85	53	-	-	-	92	115	-
1975								
Fangst i tons	6.381	6.o12	2.932	4.6oo	2.683	7.748	2.539	32.895
Fangstkapacitet								
1ooo	64	77	33	25	-	73	25	-
FPF	1oo	78	-	-	-	1o6	1o2	-
1976								
Fangst i tons	7.555	11.o85	3.316	5.6o2	944	5.365	2.181	36.o48
Fangstkapacitet								
1ooo	5o	1o5	61	32	-	7o	25	-
FPF	151	1o6	-	-	-	77	88	-
1977								
Fangst i tons	7.7o7	11.o62	3.225	4.922	591	3.278	812	31.597
Fangstkapacitet								
1ooo	85	141	74	44	-	51	13	-
FPF	91	79	-	-	-	64	61	-
1978								
Fangst i tons	12.254	7.9oo	2.214	1.67o	4o	1.426	518	26.o22

(fortsættes)

Torsk fra landsoklen, ICES Vb1 (Vægt af fisk med hoved) (fortsat)

	Færøerne					Skotland	England	
	Trawl	Line	Garn	Snelle	Andet	Trawl	Trawl	Ialt
1978								
Fangskapacitet								
1000	103	118	48	12	-	15	7	-
FPF	119	67	-	-	-	93	79	-

Fangstkapacitet:

Trawl: antal timer ved bunden

Line: 1000 kroge

Garn: antal garn x antal gange garnet sættes ud

Snelle: antal sneller x dage

FPF: fangst pr. fangskapacitet

Kilde: Fiskeristatistikkontoret

Tabel 3. 11. Kuller fra landsoklen, ICES Vb1 (Vægt af fisk med hoved)

	Færøerne					Skotland	England	
	Trawl	Line	Garn	Snelle	Andet	Trawl	Trawl	Ialt
1974								
Fangst i tons	935	3.430	-	-	173	5.555	1.086	11.179
Fangstkapacitet								
1000	-	51	-	-	-	81	25	-
FPF	-	67	-	-	-	69	43	-
1975								
Fangst i tons	1.688	6.781	-	-	156	4.887	1.506	15.018
Fangstkapacitet								
1000	-	72	-	-	-	73	25	-
FPF	-	94	-	-	-	67	60	-
1976								
Fangst i tons	1.333	10.536	-	-	801	6.650	1.552	20.872
Fangstkapacitet								
1000	-	102	-	-	-	70	25	-
FPF	-	103	-	-	-	95	63	-

(fortsættes)

Kuller fra landsoklen, ICES Vb1 (Vægt af fisk med hoved) (fortsat)

	Færøerne					Skotland	England	
	Trawl	Line	Garn	Snelle	Andet	Trawl	Trawl	Ialt
1977								
Fangst i tons	1.506	17.799	-	-	501	3.267	706	23.779
Fangstkapacitet								
1000	-	142	-	-	-	51	13	-
FPF	-	125	-	-	-	64	53	-
1978								
Fangst i tons	2.833	12.627	-	-	79	358	47	15.944
Fangstkapacitet								
1000	-	101	-	-	-	15	7	-
FPF	-	125	-	-	-	23	7	-

Fangstkapacitet:

Trawl: antal timer ved bunden

Line: 1000 kroge

Garn: antal garn x antal gange garnet sættes ud

Snelle: antal sneller x dage

FPF: fangst pr. fangstkapacitet

Kilde: Fiskeristatistikkontoret

De samlede fangster ved Færøerne og TAC

De samlede fangster ved Færøerne var lidt mindre i 1979 end i 1978, men oversteg igen i år mere end 300.000 tons. Tallene er de opgivne tal til den internationale sammenslutning ICES. Langt den overvejende del af fangsten er blåhvilling, medens fangsten af fiskesorter til konsum i enkelte år har været betydeligt højere end i 1979.

For fiskesorterne torsk, kuller og storsej har den internationale sammenslutning ICES sat en TAC (Total Allowable Catch), der er gældende for året 1979 og 1980. For blåhvilling er der foretaget forskellige udregninger, og man vurderer, at fangstgennemsnitsresultatet om nogle år, når bestanden er blevet fisket i nogle år, vil blive ca. 600.000 tons for hele bestanden, det vil sige vest for De britiske Øer, ved Færøerne og længere mod nord om sommeren.

ICES har også fastsat TAC for rødfisk. Der er to slags ved Færøerne, den ene "lille rødfisk" findes på lidt dybere vand, medens den anden "store rødfisk" findes på mindre dybe farvande. Der

er også en forskel på øjnene samt farven på disse to sorter, men sædvanligvis landes de under ét. For den lille rødfisk har ICES fastsat en samlet kvote for hele området Østgrønland, Island og Færøerne, ialt 7.ooo tons. Bestanden i dette område anses for at være overfisket. Fangsten af denne bestand på de nævnte tre områder blev i 1978 anslået til 17.ooo tons. For den anden sort, den store rødfisk, er situationen bedre. Totalfangsten for 1978 var 47.ooo tons, medens TAC for 198o for Østgrønland, Island og Færøerne er fastsat til 58.ooo tons.

Foreløbige undersøgelser synes at vise, at det især er den sidstnævnte sort, færinger fisker.

For andre fiskesorter er der ikke fastsat kvoter, men for brosme, lange og byrkelange har fiskeriundersøgelseskontoret henstillet, at fangstkapaciteten ikke forøges.

Flere både og skibe lagde om til laksefiskeri i de sidste måneder af 1979 og fik god fangst. Også flere både fra Bornholm havde tilladelse til dette fiskeri og har opgivet en fangst på ca. loo tons i 1979.

For så vidt angår bestandene af de tre sorter, torsk, kuller og storsej vurderer man, at tilgangen i torskebestanden har været mindre, og at bestanden derfor nu er formindsket i forhold til 1975-77. Bestanden af kuller er på fuld højde. Dette skyldes maskeforøgelsen til minimalt 135 mm og reduktionen i trawlfiskeriet i forbindelse med, at der var god tilgang i 1972-74. For storsejbestanden har tilgangen været betydelig mindre i de senere år, end den var først i 7o'erne, og derfor er TAC blevet reduceret.

I tabel 3. 15. er angivet de TAC, som det rådgivende udvalg under ICES, ACFM (Advisory Committee on Fishery Management), har anbefalet.

Man bør være opmærksom på, hvilke vilkår, der er for disse indstillinger.

Det udenlandske fiskeri i færøske farvande blev reduceret i 1979, når bortses fra blåhvilling. Dette fremgår af tabel 3. 16. Især hvad angår det franske storsejfiskeri, var der tale om en stor reduktion. For blåhvilling skete en forøgelse, ifølge de foreløbige tal fra 196.ooo til 2o8.ooo tons.

Den samlede fangst ved Færøerne kom således igen op over 3oo.ooo tons.

Værdimæssig vurdering af fangsterne fra de forskellige områder

Fangsten på de forskellige områder er målt i værdi på grundlag af fangstmængder, eksportstatistik samt oplysninger om landinger i udlandet. Eksporttallene er fortrinsvis FOB tal. Fersk fisk, der er landet i udlandet har samme afskibningsværdi som eksportværdi, og værdien er fastsat i henhold til de bruttotal, som Fiskivinnustovan modtager fra landingsstederne.

Afskibningsværdierne for ferskfisk er fra FISKHAG ordningen, og for de øvrige landinger fra eksportstatistikken.

Tendensen er den samme som for de foregående år. Både afskibnings- og eksportværdien hidrørende fra Færøerne stiger procentvis i forhold til andre områder. Grunden til væksten ved den amerikanske østkyst er rejefiskeriet, der har udviklet sig dér.

Tabel 3. 12. Anslået afskibnings- og eksportværdi af fisk fra forskellige områder 1975 og 1977-1979

	Afskibningsværdi				Eksportværdi			
	1975	1977	1978	1979	1975	1977	1978	1979
	%	%	%	%	%	%	%	%
Nære områder								
Råfisk, saltfisk, industrifisk	21	29	37	41	24	34	45	5o
Island Rock All, Østgrønland								
Råfisk, saltfisk, industrifisk	9	9	9	1o	8	14	13	13
Nordsøen								
Sild, makrel, industrifisk, isfisk	32	25	14	15	31	22	12	12
New Foundland, Labrador								
Saltfisk, rejer, sildehaj, hellefisk	1o	6	11	13	9	5	8	1o
Grønland								
Rejer, saltfisk	18	26	2o	14	19	21	15	1o
Nordnorge								
Saltfisk, filét, isfisk, industrifisk	1o	5	9	7	9	4	7	5

Kilde: Fiskeristatistikkontoret

Råfisklandinger på Færøerne

Af tabel 3. 13. og 3. 14. fremgår, at råfisklandingerne fra færøske skibe var omtrent de samme som i 1978, men fordelingen på de forskellige sorter ændredes betydeligt. Størstedelen af væksten stammer fra øget storsejfiskeri. Torske- og kullerfiskeriet blev en fiasko. For torskens vedkommende på grund af mindre forekomster og for kullerens vedkommende også af andre grunde.

For de tre hovedbestande torsk, kuller og storsej fastsætter det internationale råd for havundersøgelser ICES TAC. Der fastsættes også TAC for rødfisk, men her fastsættes TAC for et langt større område end blot Færøområdet.

Der er nu nedsat en arbejdsgruppe med en færing som formand, der skal undersøge, om det er nødvendigt at begrænse fangsten af blåhvilling, der allerede for hele bestandens vedkommende både vest for Hebriderne, ved Færøerne og i Nordhavet nærmer sig en million tons. Det er især Sovjetrusland, der fisker store mængder af blåhvilling.

Tabel 3. 13. Råfisklandinger fra færøske skibe fra samtlige områder i 197o og 1974-1979 (tons uslagtet vægt)

Tons	197o	1974	1975	1976	1977	1978	1979
Torsk	15.174	19.o64	27.48o	37.517	36.815	35.394	28.956
Kuller	11.578	5.79o	1o.o3o	13.553	22.325	2o.536	14.18o
Storsej	3.1o5	7.393	4.139	6.463	8.616	2o.671	27.51o
Andet	5.31o	12.265	9.833	11.233	16.911	14.566	22.oo3
Ialt	35.167	44.512	51.482	68.766	84.667	91.167	92.649

Kilde: Fiskeristatistikkontoret

Tabel 3. 14. Færøske skibes landinger af råfisk i udlandet 1978 og 1979[1] (tons uslagtet vægt)

Tons	1978	1979
Torsk	-	753
Kuller	-	527
Storsej	74	881
Andet	618	1.862
Ialt	692	4.o23

1) Tallene indgår i de samlede råfisklandinger vist i tabel 3. 13.

Kilde: Fiskeristatistikkontoret

Sædvanligvis anbefales et fiskeri, hvor der ikke fanges mere, end tilvæksten hvert enkelt år. Men ACFM anbefaler ikke forøgelser i fangsten, hvis fangsten er blevet mindre end, hvad der kan fanges under disse forudsætninger, idet man anser det for at være mest hensigtsmæssigt at bevare en reserve mod for hårdt fangsttryk på bestanden. Dette er en af forklaringerne på, at TAC er så stærkt reduceret for storsej, og til en vis grad også for kuller, skønt størstedelen af nedgangen i alle tre bestande skyldes mindre tilgang.

Tabel 3. 15. Sammenligning af totalfangsten for alle nationer og de TAC, fiskeribiologer har foreslået for 1975-1980 for områderne ved Færøerne (tons uslagtet vægt)

	Torsk		Kuller		Storsej	
	Fangst	TAC[1]	Fangst	TAC[1]	Fangst	TAC[1]
1975	39.000	-	21.000	-	41.000	-
1976	42.000	28.000	26.000	17.000	33.000	50.000
1977	36.000	32.000	26.000	17.000	35.000	40.000
1978	31.000	30.000	19.000	23.000	28.000	40.000
1979	25.000	28.000	12.000	20.000	26.000	31.000
1980		25.300[2]		20.000		34.000

1) Total Allowable Catch (største tilladte fangst), fastsat af det internationale råd for havundersøgelser, ICES, for de nævnte år

2) 22.000 på landsoklen og 3.300 på Færø Banke

Kilde: Fiskeristatistikkontoret

Tabel 3. 16. Fangster ved Færøerne 1971-1979, ICES område Vb (tons uslagtet vægt)

Tons	Færøerne	V.Tyskland	Frankrig	UK	Norge	Andre lande[1]	Ialt
1971							
Torsk	12.754	580	820	12.587	881	2	27.624
Kuller	10.488	19	815	8.085	-	29	19.436
Storsej	5.653	2.254	12.394	10.503	1.839	63	32.706
Brosme, lange, byrkelange	2.241	1.565	728	1.463	5.327	-	11.324
Anden fisk	2.639	2.325	1.577	2.621	197	6	9.365
Ialt	33.775	6.743	16.334	35.259	8.244	100	104.455

(fortsættes)

Fangster ved Færøerne 1971-1979, ICES område Vb

(tons uslagtet vægt) (fortsat)

Tons	Færøerne	V.Tyskland	Frankrig	UK	Norge	Andre lande[1)]	Ialt
1972							
Torsk	12.143	451	224	9.502	266		22.586
Kuller	8.314	25	1.496	5.480	-		15.315
Storsej	5.696	3.440	24.006	8.678	470		42.290
Brosme, lange, byrkelange	3.490	2.992	866	1.320	7.582		16.250
Anden fisk	1.477	4.773	1.140	2.141	247	1.015	10.793
Ialt	31.120	11.681	27.732	27.121	8.565	1.015	107.234
1973							
Torsk	13.276	310	1.472	11.835	115	419	27.427
Kuller	6.018	46	3.535	7.214	-	1.190	18.003
Storsej	2.973	9.329	22.676	17.658	355	4.050	57.041
Brosme, lange, byrkelange	4.830	3.232	1.012	1.685	10.707	11	21.477
Anden fisk	3.388	10.567	1.158	3.558	13.523	2.887	35.081
Ialt	30.485	23.484	29.853	41.950	24.700	8.557	159.029
1974							
Torsk	13.237	292	551	11.727	446	380	26.633
Kuller	4.811	70	1.451	7.689	5	737	14.763
Storsej	3.726	6.661	19.428	12.129	1.660	2.555	45.979
Brosme, lange, byrkelange	3.018	2.076	686	1.308	5.790	13	12.891
Anden fisk	1.710	7.891	2.878	3.338	9.117	1.328	26.262
Ialt	26.502	16.990	24.994	36.191	17.018	5.013	126.528
1975							
Torsk	22.986	458	1.612	11.906	1.353	577	38.892
Kuller	8.757	173	2.298	8.504	56	927	20.715
Storsej	2.517	5.229	23.630	7.378	486	1.986	41.226
Brosme, lange, byrkelange	3.447	1.776	4.681	1.111	9.104[x)]	20	20.139
Anden fisk	2.494	8.265	406	3.316	185	1.599	16.265
Ialt	40.201	15.901	32.627	32.215	11.184	5.109	137.237

x) Incl. blåhvilling

(fortsættes)

Fangster ved Færøerne 1971-1979, ICES område Vb

(tons uslagtet vægt) (fortsat)

Tons	Færøerne	V.Tyskland	Frankrig	UK	Norge	Andre[1] lande	Ialt
1976							
Torsk	28.959	247	1.6o7	9.459	1.283	574	42.129
Kuller	12.714	22	2.542	1o.284	2o	629	26.211
Storsej	2.548	2.6o5	15.367	8.923	2.232	1.261	32.936
Anden fisk	2o.219	6.759	13.726	6.o31	19.oo6	15.o8o	8o.821
Ialt	64.44o	9.633	33.242	34.697	22.541	17.544	182.o97
1977							
Torsk	29.o28	332	1.669	4.889	949	2	36.869
Kuller	2o.o79	49	7oo	4.637	45	31	25.541
Storsej	5.153	3.o86	17.o38	8.221	1.273	58	34.829
Anden fisk	31.o51	7.365	1o.138	3.781	35.453	48.757	136.525
Ialt	85.311	1o.832	29.545	21.528	37.72o	48.828	233.764
1978							
Torsk	28.43o	21	77	2.31o	236	o	31.o74
Kuller	18.282	o	2	6oo	59	o	18.943
Storsej	15.9oo	8o7	8.816	1.266	1.159	o	27.948
Brosme, lange, byrkelange	4.9oo	715	2.595	1	2.717	765	11.693
Rødfisk	1.o68	6.995	131	1	o	o	8.195
Blåhvilling	25.88o	579	75	2.513	82.727	83.999	195.773
Anden fisk	4.611	641	593	79o	1.522	1.o65	9.222
Ialt	99.o71	9.758	12.289	7.481	88.42o	85.829	3o2.848
1979							
Torsk	23.o44	23	49	1.185	285	18	24.6o4
Kuller	11.972	1	5	251	25	-	12.254
Storsej	21.937	497	1.193	396	1.1oo	114	25.237
Brosme, lange, byrkelange	6.oo4	57o	929	-	2.567	6	1o.o76
Rødfisk	5.694	4.5o3	449	-	-	229	1o.875
Blåhvilling	21.381	1o	-	6.38o	87.897	91.593	2o7.261
Anden fisk	6.312	312	616	681	2.412	112	1o.445
Ialt	96.344	5.916	4.o41	9.343	94.286	92.o72	3oo.752

1) USSR, Holland, Belgien, Polen, Spanien, DDR

Kilde: Fiskeristatistikkontoret

Forarbejdning af fangsten

Tabel 3. 17. viser, hvorledes råfisklandingerne anvendes. Tabel 3. 18. viser produktionen af fiskevarer. Tabel 3. 19. viser lager og lagerbevægelser i 1979.

Tabel 3. 17. Råfisklandinger fordelt efter anvendelse i 1970 og 1975-79

Tons	1970	1975	1976	1977	1978	1979[1)]
Saltet	12.822	22.300	32.969	32.932	29.447	27.212
Isfisk	371	1.500	610	762	820	2.409
Frosset	21.432	28.400	34.562	50.263	60.353	62.360
Direkte til anvendelse på Færøerne	542	600	625	710	547	668
Ialt	35.167	52.800	68.766	84.667	91.167	92.649

1) Foreløbige tal

Kilde: Fiskeristatistikkontoret og statistikkontoret

Tabel 3. 18. Produktion af fiskevarer 1970 og 1975-79

Tons	1970	1975	1976	1977	1978	1979[1)]
Frosset filét	11.064	13.361	15.451	18.736	20.764	22.394
Saltfisk	22.680	21.703	22.725	21.070	18.909	15.803
Salt- og kryddersild	2.904	3.569	5.906	1.985	1.565	175
Fiske- og sildemel	14.837	24.644	28.297	27.895	24.318	19.386
Tran	5.821	1.240	6.332	6.003	6.492	2.974
Rejer		4.237	9.679	12.401	10.093	6.917
Ialt	57.306	68.754	88.890	88.090	82.141	67.649

1) Foreløbige tal

Kilde: Statistikkontoret

Tabel 3. 19. Lagre af fisk og fiskevarer ved slutningen af 1975 og 1978-1979

	1975		1978		1979	
	Tons	1000 kr.	Tons	1000 kr.	Tons	1000 kr.
Frosset filét	800	4.896	1.951	17.507	840	9.434
Saltfisk	3.400	28.798	959	7.841	895	9.505
Salt- og kryddersild	2.000	9.800	43	331	20	160
Fiske- og sildemel	3.600	7.416	1.377	2.754	821	1.847
Tran	2.000	3.800	500	876	1.323	3.042
Rejer	300	2.520	700	8.400	-	-
Ialt	12.100	57.230	5.530	37.709	3.899	23.988

Kilde: Statistikkontoret

Driftsresultater

Tabel 3. 2o. viser det samlede driftsresultat for nogle skibstyper og gennemsnitsoverskuddet for hver skibstype. Oversigten omfatter 113 fiskerskibe.

Tabel 3. 2o. Driftstal for fiskerskibene 1978

	Saltfisk- og filét trawlere	Stål-lineskibe	Isfisk-trawlere	Lineskibe til isfisk	Kraftblokskibe	Reje- og fryseskibe	Industrifiskerskibe	Ialt
Antal skibe	5	17	14	16	17	19	25	113
1.ooo kr.								
Brutto-Indtægter	43.123	37.4o2	78.537	44.277	98.253	14o.61o	25.17o	467.372
Olie og smøreolie	7.375	2.o19	13.o31	2.7o9	9.2o4	15.22o	4.324	53.882
Is og salt	1.281	1.1o3	1o9	73	1.o7o	7o4	252	4.592
Fiskeredskaber	5.363	2.81o	1o.312	3.68o	5.733	7.523	1.752	37.173
Reparationer	5.o53	3.873	8.o67	5.o67	8.845	14.142	3.7o5	48.752
Agn		2.o48	11	4.663				6.722
Hyrer	16.72o	17.943	29.1o9	21.817	33.2o1	51.935	8.5o2	179.227
Proviant	1.399	1.117	1.677	1.656	1.823	2.691	539	1o.9o2
Landingsudgifter m. m.	5.179	1.597	1.996	414	13.6o9	1o.61o	1.591	34.996
Forsikring	2.676	1.2o4	4.391	1.847	4.959	5.937	1.332	22.346
Diverse	383	235	8oo	711	7o2	2.367	486	5.684
Udgifter ialt	45.429	33.949	69.5o3	42.637	79.146	111.129	22.483	4o4.276
Overskud ÷	2.3o6	3.453	9.o34	1.64o	19.1o7	29.481	2.687	63.o96
Gennemnitsoverskud[1] ÷	384	384	3o1	96	1.124	1.638	2o7	574

1) Til renter, afdrag, administration, afskrivninger, skat og nettofortjeneste

Kilde: Statistikkontoret

Tabellerne 3. 21. og 3. 22. viser de samlede resultater for udroerbåde henholdvis med og uden trawltilladelse udarbejdet efter størrelse og gennemsnitsoverskud for hver bådtype.

Tabel 3. 21. Driftstal for udroerbåde 1978

	med trawltilladelse			
	15-25 BRT	25-4o BRT	4o-55 BRT	Ialt
Antal både	2	5	21	28
1.ooo kr.				
Bruttoindtægter	1.495	3.717	21.4o2	26.614
Redskaber, olie, landingsudgifter, agn	355	872	4.766	5.993
Hyrer og proviant	738	1.893	1o.5o3	13.134
Vedligeholdelse	132	527	2.366	3.o25
Forsikring	43	16o	1.133	1.336
Diverse	18	73	186	277
Driftsudgifter	1.286	3.525	18.954	23.765
Overskud[1)]	2o9	192	2.448	2.849

1) Til renter, afdrag, administration, afskrivninger, skatter og nettofortjeneste

Kilde: Statistikkontoret

Tabel 3. 22. Driftstal for udroerbåde 1978

	uden trawltilladelse				
	Under 25 BRT	25-4o BRT	4o-6o BRT	Over 6o BRT	Ialt
Antal både	63	14	11	13	1o1
1.ooo kr.					
Bruttoindtægter	14.7o8	9.o23	9.594	12.375	45.7oo
Redskaber, olie, landingsudgifter, agn	4.o77	2.4o7	2.5o9	2.911	11.9o4
Hyrer og proviant	7.o49	4.518	4.737	6.731	23.o35
Vedligeholdelse	1.745	1.o93	947	1.724	5.536
Forsikring	767	346	372	441	1.926
Diverse	18o	7o	5o	142	442
Driftsudgifter	13.818	8.434	8.615	11.949	42.843
Overskud[1)]	89o	589	979	426	2.857

1) Til renter, afdrag, administration, afskrivninger, skatter og nettofortjeneste

Kilde: Statistikkontoret

For at belyse resultaterne for skibsmandskaberne, er der i tabel 3. 23. opsat gennemsnitsdriftsresultater for årene 197o og 1975-78 for de enkelte skibstyper. Af tabellen fremgår, at indtægten for alle skibstyper er forøget fra 1975 til 1977. Fra 1977

til 1978 er indtægten for stållineskibene, lineskibe til isfisk og industrifiskerskibe forøget, medens indtægten for de andre skibstyper er formindsket.

Tabel 3. 23. De gennemsnitlige driftsresultater for forskellige skibstyper 1970 og 1975-78

	1970	1975	1976	1977	1978
Beløb i 1.000 kr.					
Saltfisk- og filét-trawlere					
Antal skibe	12	4	4	5	9
Bruttoindtægt	4.456	8.709	12.659	13.237	7.187
Driftsudgifter	4.329	7.246	10.787	10.838	7.572
Nettofortjeneste inden skat og afskrivning	127	1.463	1.872	2.399	÷ 385
Stållineskibe					
Antal skibe	24	18	17	17	9
Bruttoindtægt	1.266	2.312	2.474	2.644	4.156
Driftsudgifter	1.381	2.247	2.303	2.486	3.772
Nettofortjeneste inden skat og afskrivning	÷ 115	65	171	158	384
Isfisktrawlere					
Antal skibe	-	7	9	14	30
Bruttoindtægt	-	1.885	3.094	2.529	2.618
Driftsudgifter	-	1.871	2.500	2.153	2.316
Nettofortjeneste inden skat og afskrivning	-	14	594	376	302
Lineskibe til isfisk					
Antal skibe	-	10	13	16	17
Bruttoindtægt	-	1.501	1.547	2.270	2.605
Driftsudgifter	-	1.563	1.556	2.239	2.504
Nettofortjeneste inden skat og afskrivning	-	÷ 63	÷ 9	31	101
Kraftblokskibe					
Antal skibe	17	19	20	17	17
Bruttoindtægt	3.175	4.225	6.017	7.919	5.780
Driftsudgifter	2.545	3.448	4.468	5.563	4.656
Nettofortjeneste inden skat og afskrivning	630	777	1.549	2.356	1.124

(fortsættes)

De gennemsnitlige driftsresultater for forskellige skibstyper 1970 og 1975-78 (fortsat)

	1970	1975	1976	1977	1978
Beløb i 1.000 kr.					
Reje- og fryseskibe					
Antal skibe	8	12	15	19	18
Bruttoindtægt	1.281	4.273	5.157	7.382	7.812
Driftsudgifter	1.347	3.477	4.241	5.516	6.174
Nettofortjeneste inden skat og afskrivning	÷ 66	796	916	1.866	1.638
Industrifiskerskibe					
Antal skibe	9	22	25	25	13
Bruttoindtægt	885	1.063	1.392	1.674	1.936
Driftsudgifter	848	1.051	1.294	1.494	1.729
Nettofortjeneste inden skat og afskrivning	37	12	98	180	207

Kilde: Statistikkontoret

Hyreoversigter

Tabel 3. 24. viser en oversigt over hyrerne på en del af fiskerflåden. Mandskabshyrerne er efter afregning, medens officersparterne er regnet efter gennemsnitstallene for 1979.

Tabel 3. 24. Hyreoversigter

Skibstype	Dage	Parter	Ferie-løn	Tillæg	Mind-ste-løn	Ialt	Pr. dag
Industritrawlere							
Mandskab 1978	257	90.333	8.582	3.077	1.332	103.324	402
Mandskab 1979	260	91.190	8.663	12.364	1.723	113.939	438+9%
Kaptajn	260	145.904	8.663	12.364	1.077	168.008	646
Styrmand og maskinmester	260	109.428	8.663	12.364	1.436	131.891	507
Kok	260	99.268	8.663	12.364	1.723	122.018	469
Notskibe							
Mandskab 1978	225	96.033	9.123	2.759	4.690	112.600	500
Mandskab 1979	218	79.017	7.507	7.162	5.278	98.964	454+9%
Kaptajn	218	217.297	7.507	7.162	1.919	233.885	1073
1. styrmand og 1. maskinmester	218	138.280	7.507	7.162	3.016	155.965	715
2. styrmand og 2. maskinmester	218	98.771	7.507	7.162	4.222	117.662	540
Kok	218	105.544	7.507	7.162	4.222	124.435	571

(fortsættes)

Hyreoversigter (fortsat)

Skibstype	Dage	Parter	Ferie-løn	Tillæg	Mind-ste-løn	Ialt	Pr. dag
Notskibe til blåhvilling							
Mandskab 1978	63	23.930	2.273	4.437		30.640	486
Mandskab 1979	63	13.832	1.314	6.968	767	22.881	363 -25%
Kaptajn	63	38.038	1.314	6.968	279	46.599	740
1. styrmand og 1. maskinmester	63	24.206	1.314	6.968	438	32.926	523
2. styrmand og 2. maskinmester	63	17.290	1.314	6.968	614	25.572	406
Kok	63	19.247	1.314	6.968	614	28.143	447
Isfisklineskibe							
Mandskab 1978	239	67.824	6.284	9.512	2.747	86.367	361
Mandskab 1979	229	56.172	5.388	8.293	5.190	75.043	328 -9%
Kaptajn	229	202.219	5.388	8.293	1.442	217.342	949
Styrmand	229	115.153	5.388	8.293	2.532	131.366	574
Maskinmester	229	98.301	5.388	8.293	2.966	114.948	502
Kok	229	77.330	5.388	8.293	4.152	95.163	416
Isfisktrawlere (store)							
Mandskab 1978	297	114.601	10.888	23.248	466	149.203	502
Mandskab 1979	298	130.093	12.359	18.673	774	161.899	543 +8%
Kaptajn	298	260.186	12.359	18.673	387	291.605	979
1. styrmand og 1. maskinmester	298	195.140	12.359	18.673	516	226.688	761
2. styrmand og 2. maskinmester	298	162.616	12.359	18.673	619	194.267	652
Kok	298	171.875	12.359	18.673	619	203.526	683
Isfisktrawlere (små)							
Mandskab 1978	228	91.088	8.653	17.544	1.333	118.618	520
Mandskab 1979	253	86.853	8.251	12.259	2.451	109.814	434
Kaptajn	253	173.706	8.251	12.259	1.226	195.442	774
Styrmand og maskinmester	253	130.280	8.251	12.259	1.634	152.424	602
Kok	253	116.427	8.251	12.259	1.961	138.898	549
Hæktrawlere over 600 BRT							
Mandskab 1978	305	85.884	8.159	12.204	4.309	110.556	362
Mandskab 1979	222	61.262	5.820	7.019	3.281	77.382	349 -4%

Afregnet efter to forskellige kontrakter, derfor ingen officers-parter.

(fortsættes)

Hyreoversigter (fortsat)

Skibstype	Dage	Parter	Ferie-løn	Tillæg	Mind-ste-løn	Ialt	Pr. Dag
Lineskibe til saltfisk							
Mandskab 1978	226	85.449	8.118	1o.178		1o3.745	459
Mandskab 1979	254	93.858	8.917	14.58o		117.355	462+1%
Kaptajn	254	281.574	8.917			29o.491	1.144
1. styrmand	254	149.797	8.917	14.58o		173.294	682
2. styrmand	254	131.12o	8.917	14.58o		154.617	6o9
1. maskinmester	254	167.537	8.917	14.58o		191.o34	752
2. maskinmester	254	119.2oo	8.917	14.58o		142.697	562
Kok	254	125.215	8.917	14.58o		148.712	585
Lineskibe på is- og saltfiskefangst							
Mandskab 1978	2o5	6o.918	5.667	1o.314	+)	76.899	375
Mandskab 1979	21o	53.722	5.1o4	8.156	3.3o5	7o.287	335+1%
Afregnet efter to forskellige kontrakter, derfor ingen officers-parter.							
Snelleskibe på saltfiskefangst							
Mandskab 1978	86	23.4o8	2.224	1.839		27.471	319
Mandskab 1979	87	22.744	2.161	2.954		27.859	32o
Kaptajn	87	63.683	2.161			65.844	757
1. styrmand og 1. maskinmester	87	34.116	2.161	2.954		39.231	451
2. styrmand og 2. maskinmester	87	3o.7o4	2.161	2.954		35.819	412
Kok	87	31.133	2.161	2.954		36.248	417
Skibe på isfiske-fangst med garn							
Mandskab 1978	81	28.237	2.682	4.639		35.558	439
Mandskab 1979	69	16.9o4	1.6o6	2.713	4.435	25.658	372+15%
Kaptajn	69	37.189	1.6o6	2.713	2.o16	43.524	631
Styrmand	69	22.82o	1.6o6	2.713	3.285	3o.424	441
Maskinmester	69	27.o46	1.6o6	2.713	2.772		
Kok	69	23.274	1.6o6	2.713	3.548	31.141	451

(fortsættes)

Hyreoversigter (fortsat)

Skibstype	Dage	Parter	Ferie-løn	Tillæg	Mind-ste-løn	Ialt	Pr. dag
Skibe på sildehaj- og hellefiskfangst							
Mandskab 1978	2o9	35.343	3.358	4.438	3.247	46.386	222
Mandskab 1979	138	24.693	2.346	1.539	13.464	42.o42	3o5+37%
Kaptajn	138	74.o79	2.346	1.539	4.488	82.452	597
1. styrmand og 1. maskinmester	138	43.213	2.346	1.539	7.694	54.792	397
2. styrmand og 2. maskinmester	138	3o.866	2.346	1.539	1o.771	45.522	33o
Kok	138	35.154	2.346	1.539	1o.771	49.81o	361
Rejetrawlere (foreløbige tal)							
Mandskab 1978	266	129.883	12.339		5o1	142.723	537
Mandskab 1979	183	114.976	1o.923		191	126.o9o	689+28%
Kaptajn	183	316.184	1o.923		69	327.176	1788
1. styrmand og 1. maskinmester	183	2o1.2o8	1o.923		1o9	212.24o	116o
2. styrmand og 2. maskinmester	183	143.72o	1o.923		153	154.796	846
Kok	183	149.4o6	1o.923		153	16o.482	877

Kilde: Føroya Fiskimannafelag

Bortset fra mandskaberne på sildehaj- og hellefiskskibene og rejetrawlere har der fra 1978 til 1979 som helhed været tale om svagt faldende eller nærmest stagnerende indtægter for fiskerne. Indtægterne hos fiskerne på alle skibstyper på isfiskefangst forøgedes fra 1977 til 1978, medens disse indtægter alle er lavere i 1979 end i 1978.

Råfiskefonden

Råfiskefonden er etableret i henhold til lagtingslov nr. 15 af 5. maj 1975. Fonden har til formål at sikre den del af den færøske fiskerflåde, der sælger fersk fisk til filétfabrikkerne på Færøerne en rimelig og ensartet salgspris over længere tidsrum.

Fonden har endvidere til formål at sikre fiskefabrikkerne en rimelig afregningspris.

Fonden bestyres af en 7 mands bestyrelse, 2 medlemmer valgt af Færøernes landsstyre, 1 af udroerforeningerne, 1 af Føroya Fiskimannafelag, 1 af råfiskekøberne og 1 af eksportselskaberne. Disse

vælger selv en formand.

Hver fjerde måned fastsætter udvalget salgspriser, d. v. s. mindstepriser for 1. klasses fuldslagtet råfisk, slagtetmed hoved og vejet på køberens vægt. Ligeledes fastsætter udvalget hver 14. dag afregningspriser, d. v. s. prisopgørelse mellem råfiskekøbere og råfiskefonden.

For at sætte fonden i stand til at fungere ydes der fra landskassen tilskud med hjemmel i finanslagtingsloven.

I finansåret 1978/79 var tilskuddet kr. 45.000.000, som blev udbetalt som tillæg til råfiskepriserne.

Driftsunderskuddet i 1978/79 var 80.340,- kr.

Fiskepriserne

Fiskepriserne var ved slutningen af 1979 højere end på samme tid i 1978. Iøvrigt fremgår bevægelsen i priserne for de forskellige fiskearter af tabel 3. 25.

Tabel 3. 25. Oversigt over priserne på råfisk 1978 og 1979

	1978			1979				Gennemsnit	
	1/2	1/6	1/10	1/2	1/6	1/10	11/11	1975	1977
Torsk 1A	3,60	3,25	3,30	3,30	3,45	3,70		2,75	3,50
- 1B	3,20	2,85	2,90	2,90	2,90	3,05			2,80
- 2A	3,45	3,10	3,20	3,20	3,20	3,35		2,08	3,10
- 2B	3,10	2,75	2,75	2,75	2,75	2,90			2,75
- 3	1,00	1,00	1,00	-	-				1,00
Kuller 1A	3,40	3,15	3,25	3,25	3,25	3,40	3,65	2,05	3,15
- 1B	3,05	2,80	2,80	2,80	2,80	2,95	3,05		2,80
Brosme 1	2,85	2,55	2,80	2,80	2,80	2,95		1,35	2,60
- 2	1,70	1,40	1,65	1,65	1,65	1,80			1,50
Lange	3,30	3,25	3,30	3,30	3,30	3,45		1,80	2,97
Storsej 1	2,50	2,50	2,50	2,50	2,50	2,65	3,06	1,10	2,14
- 2	-	-	-	-	-	-	2,65		
Rødfisk	1,15	1,15	1,15	1,15	1,60	1,75	2,50		1,12
Havkat	2,65	2,65	2,65						2,32
Byrkelange	2,50	2,50	2,50						2,04
Helle-flynder	12,10	12,10	12,10	12,10	12,10	14,15			11,90
Rødspætte	2,75	2,75	2,75	2,75	2,75	2,90			2,70
Tunge	4,30	4,30	4,30	4,30	4,75	4,90			3,79
Torskerogn	3,20	-	-						3,20
Storsejrogn	2,70	-	-						2,70

Kilde: Råfiskefonden

Priserne på saltfisk

Bevægelserne fremgår af tabel 3. 26. Der er tale om landingspriser på saltfisk i den sidste del af året.

Tabel 3. 26. Oversigt over priserne på saltfisk 1973-1979

Pr. kg.	12-16"	16-19"	19-22"	Over 22"
1973	5,2o	6,12	6,4o	6,72
1974	6,41	7,99	8,8o	9,12
1975	3,71	5,24	6,34	6,79
1976	6,84	7,63	8,99	9,72
1977	7,72	8,59	9,19	9,97
1978	6,87	7,88	8,46	9,23
1979	8,17	9,19	9,92	1o,8o

Kilde: Føroya Fiskimannafelag

Rejer

Her har gennemsnitsprisen for eksport været:

197o	1975	1976	1977	1978
8,98	8,61	8,51	11,58	13,17

I øjeblikket er afregningsprisen for rejer ca. 15,75 kr.

Priserne for industrifisk

Udvalget til fastsættelse af pris for industrifisk har, siden den påbegyndte sit arbejde, fastsat følgende priser:

	3o. 1o.	15. 11.	14. 12.	15. 1.	1. 2.	15. 2.	15. 3.	4. 5.	9. 7.	15. 8.	1. 1o.	1. 11.
Makrel	59	61	56	52	52	52				6o	58	57
Lodde	42	42		31	29	26				45	38	
Sperling	33	33	33	29	29	29	29	29	37	37	36	35
Fiskeaffald	14	11	13	12	12	12	11	1o	12	12	9	1o
Brisling				4o								
Blåhvilling							24	23	34			
Havtobis									42			

Det kan bemærkes, at priserne stort set er de samme i slutningen af denne periode som ved begyndelsen.

Andre priser

Af andre priser kan nævnes, at afregningsprisen for sildehaj i øjeblikket er ca. 11,7o kr. og for hellefisk 9,25 kr. for størrelse over 3 kg. I 1979 var 2 skibe på hellefiskfangst og 1

skib på sildehajfangst.

Finansieringen af fiskerskibe

De færøske fiskerskibe bliver sædvanligvis finansieret med et 10-årigt 1. prioritetslån fra Færøernes realkreditinstitut på 50 % af købsværdien (efter vurdering), et 15-årigt 2. prioritetslån fra Danmarks Fiskeribank på 15-20 % og et tilskudslån fra landskassen på 15-25 %, medens de resterende 10-15 %, er egenkapital. Derudover har landskassen hjemmel til at yde 4. prioritetslån til betaling af eventuelle kurstab.

For at opretholde effektiviteten af fiskerskibsflåden og for at de færøske skibsværfter fortsat skal have tilstrækkeligt arbejde, er landsstyret desuden i 1973, jfr. lagtingslov nr. 43 af 24. august 1973 om lån til skibsbygning, industri og håndværk, blevet bemyndiget til at optage udenlandske lån op til 50 mill. kr. Med hjemmel heri har landsstyret optaget et lån i Luxembourg på 30 mill. kr., der er anvendt til byggefinansiering af 3 kraftblokskibe på Skála Skipasmiðja. De 2 af skibene blev leveret i 1975 og det sidste i 1976. Herudover ydes der sædvanligt lån på 25 % til skibe, der bygges på færøske skibsværfter.

Skibe, bygget i Norge, kan oprå norsk finansiering med et 7-årigt 1. prioritetslån på 70 % af kontraktsummen. Herudover yder landskassen tilskudslån på 20 %, således at kravet til egenkapital bliver 10 % af kontraktsummen.

Færøernes Realkreditinstitut

Instituttet er oprettet i henhold til lov nr. 60 af 12. marts 1955 med det formål at yde lån til opbygning af reale værdier på Færøerne. Indtil videre har instituttets opgave været indskrænket til at yde lån mod pant i fiskerfartøjer hjemmehørende på Færøerne. Instituttets udlånsmidler fremskaffes ved en grundfond, etableret på grundlag af de midler, der i henhold til lov nr. 209 af 7. juni 1952 er stillet til rådighed for Færøerne (Marshallmidlerne), og ved udstedelse af obligationer.

Realkreditinstituttets lånevirksomhed finansieres hovedsagelig ved udstedelse af 10-årige obligationer, der er statsgaranterede. Lov nr. 90 af 14. maj 1979 giver hjemmel til i perioden 1979-94 at udstede obligationer med statsgaranti for indtil 150 mill. kr. (rente 8 %).

Siden 1967 har den danske nationalbank overtaget instituttets obligationer til pari. Obligationerne vil fortsat blive over-

taget til pari af nationalbanken.

Instituttet har siden oprettelsen i 1955 udlånt ialt 275 mill. kr., og restgælden ved udgangen af 1979 udgjorde 1o8,5 mill. kr. med garanti i 3 trawlere, 45 fartøjer over 1oo BRT og 7o fartøjer under 1oo BRT.

Tabel 3. 27. Instituttets udlån, låntagning og egenkapital

	Udlån		Låntagning			Egenkapital
	Antal	Restgæld	Obl. lån	Andre lån[1]	Ialt	
		Mill.kr.	Mill.kr.	Mill.kr.	Mill.kr.	Mill.kr.
1965	73	38,6	33,4	2,6	36,o	15,6
1966	89	38,o	33,9	2,1	36,o	16,8
1967	85	31,3	29,8	2,o	31,8	18,4
1968	94	29,5	27,o	2,o	29,o	2o,6
1969	1o6	32,4	29,4	2,o	31,4	22,8
197o	119	37,5	32,5	2,o	34,5	23,3
1971	119	39,7	36,2	2,o	38,2	26,o
1972	118	44,o	39,5	2,o	41,5	29,2
1973	117	46,3	42,8	2,o	44,8	31,3
1974	112	53,7	44,6	2,o	46,6	32,3
1975	1o7	62,o	51,1	2,o	53,1	37,3
1976	1o1	69,3	56,8	2,o	58,8	4o,6
1977	1oo	78,4	61,9	1,5	63,4	43,4
1978	1o2	94,5	71,9	1,o	72,9	48,3
1979	118	115,9	94,9	o,5	95,4	53,7
198o[2]	118	1o8,5	82,8	o	82,8	53,9

1) Den viste låntagning er sket hos Danmarks Nationalbank og hos færøske institutioner

2) Pr. 1. januar

Kilde: Færøernes Realkreditinstitut

Realkreditinstituttet har givet følgende tilsagn om lån til udbetaling efter den 1. januar 198o:

2 ferskfisktrawlere (Frankrig) tilsagn 1978
1 " (Danmark) tilsagn 1978
1 " (Norge)
1 45 BRT stålfiskerfartøj (Danmark)
1 3o BRT fiskerfartøj (Norge) tilsagn 1977
1 2o tons " (Færøerne)
1 ombygning af en ferskfisktrawler (Færøerne)
1 tillægslån til en ferskfisktrawler.

Kongeriget Danmarks Fiskeribank

Ved lov nr. 2o3 af 1o. juli 1959 blev fiskeribankens låneområde udstrakt til også at omfatte Færøerne. Indtil da blev der ydet støtte i form af lån fra statskassen i henhold til en særlig lov. Fiskeribankens lån ydes normalt som 1o- eller 15-årige obligationslån til en nominel rente, der i dag er 9 % p.a.

Tabel 3. 28. Fiskeribankens bevilgede lån til Færøerne

Finansår	Antal	1.ooo kr.
1969/7o	9	1.719
197o/71	2o	6.338
1971/72	2o	3.996
1972/73	24	4.2o4
1973/74	19	8.2o2
1974/75	14	9.851
1975/76	26	21.524
1976/77	32	23.o22
1977/78	32	3o.o72
Ialt	196	1o8.928

Kilde: Kongeriget Danmarks Fiskeribank

Restgælden af færøske lån til fiskeribanken var den 31. marts 1979 ialt på 72,3 mill. kr.

Landskassens finansieringsbistand

Som allerede nævnt deltager landskassen i finansieringen af de nye fiskerskibe med tilskudslån, kurstabslån og ved garantiforpligtelser.

Tabel 3. 29. Landskassens tilskuds- og kurstabslån i årene 197o/71 og 1975/76 - 1978/79. Mill. kr.

Finansår	Tilskudslån	Kurstabslån	Støttelån
197o/71	2,o	o,1	-
1975/76	28,3	1,o	-
1976/77	24,3	1,5	-
1977/78	21,8	4,4	-
1978/79	25,o	4,5	2,7

Kilde: Landskassen

Tilskudslånene er rente- og afdragsfri og skal kun tilbagebetales ved salg ud af landet eller skibbrud og lignende. De varierer i størrelse og er på 15-2o % af anskaffelsessummen for skibe, bygget i udlandet, og 25 % for skibe, bygget på Færøerne.

I henhold til lagtingslov nr. 28 af 3o. maj 197o om fornyelse af fiskerflåden er der endvidere mulighed for 15 % tilskud til udskiftning af motorer og tekniske installationer o. l. (i udlandet kun 8 %). Desuden kan der, ifølge samme lov, gives 7o % landskassegaranti til overbygning og installation af kraftblok. Endelig er der ved en ændring af toldloven i 1973 åbnet mulighed for refusion af toldudgifter for visse installationer i fiskerskibe.

Lagtingslov nr. 63 af 3. september 1975 har åbnet mulighed for at garantere for lån til omfattende ombygninger af dæksfartøjer, og lagtingslov nr. 12 af 5. marts 1976 giver hjemmel til at yde 15 % tilskud af investeringen til ombygning i forbindelse med omlægning til andet fiskeri eller til forlængelse af skibe o. l.

Lagtingslov nr. 24 af 1. juni 1978 om fornyelse af fiskerflåden, er en samling af de lovændringer, som efterhånden er sket. Herudover indeholder loven en principiel ændring af hjemmelen til at yde tilskud, således at der herefter er hjemmel til at bevilge støttelån i stedet for den nu gældende hjemmel til at bevilge tilskudslån til nybyggeri af fiskerskibe.

Ifølge loven skal støttelånene tilbagebetales til fonden til fornyelse af fiskerflåden over 17 år med 4 % i rente pr. år, idet de første 3 år er afdragsfri.

Ved ikrafttrædelsen af denne lov ophæves de ovenfor nævnte lagtingslove om støtte til fiskerskibe.

Bevilgede ansøgninger om tilskudslån m. v. efter den hidtil gældende lovgivning skal behandles som helhed efter den lov, der gjaldt, da lånet blev bevilget.

Kurstabslån kan ydes ifølge gældende lov om fornyelse af fiskerflåden.

I 1974 blev der i flere tilfælde givet landskassegaranti i forbindelse med prioritering af skibe, der bygges i Norge. Det norske 1. prioritetslån dækker 7o % af kontraktsummen. Heraf har landskassen givet garanti for de sidste 14 % (d. v. s. fra 56 % op til 7o %). Hertil kommer på de samme kontrakter tilsagn om et 3. prioritetslån på 2o %.

Endvidere er der i en række tilfælde i 1975 i henhold til

lagtingslov nr. 46 af 3. maj 1979 om garanti for lån til fiskerskibe og fiskerivirksomheder (kriseloven) givet landskassegaranti for lån til skibe, der er kommet i økonomiske vanskeligheder som følge af uheld eller dårlige fiskerimuligheder, og hvor der er udsigt til, at driften efter alle foreliggende oplysninger vil kunne blive rentabel. Landskassens garanti dækker 85 % af den nødvendige nye kapital, og det er en betingelse for garantien, at rederiet selv har de resterende 15 %.

LANDBRUG

Landbruget var indtil århundredskiftet Færøernes hovederhverv, men produktionen er nu i forhold til andre erhverv ret begrænset, og ifølge nationalregnskabet for 1978 bidrog landbruget kun med 2 % af Færøernes samlede bruttofaktorindkomst (fiskerierhvervet 24,1 %).

Ifølge folketællingen for 1977 arbejdede 1,6% af de erhvervsaktive i landbruget.

Trods dette er der sket ændringer i landbruget. Medens det for få år siden var de små landbrug med en eller to køer, som producerede hovedparten af mælken, er der nu færre brug med flere køer på hvert brug.

Landbrugets hovedprodukter er kød og mælk samt kartofler og grøntsager.

Tabel 3. 3o. Kvæghold i 1965, 197o og 1974-78

	1965	197o	1974	1975	1976	1977	1978
Antal besætninger	1.156	81o	537	514	469	417	279
Hornkvæg ialt	2.589	2.55o	2.155	2.133	2.o75	2.o17	1.575
Heraf køer og kvier, der har kælvet	1.839	1.699	1.3o7	1.268	1.238	1.196	914
Antal malkekøer gennemsnitlig pr. besætning	1,6	2,1	2,4	2,5	2,6	2,9	3,3

Kilde: Statistikkontoret

Tabel 3. 3o. viser, at antallet af besætninger fra 1965 til 1978 er gået ned fra 1.156 til 279, medens det gennemsnitlige antal af malkekøer m. m. pr. besætning i samme tidsrum er steget fra 1,6 til 3,3.

Mælkeproduktionen

På trods af fald i antallet af malkekøer har mælkeproduktionen været den samme. Mælkeproduktionen er i 1979 forøget med ca.

2oo.ooo liter, således at den samlede mælkemængde, der blev ydet tilskud til i 1979, kan anslås til ca. 3 mill. liter. Den samlede mængde af konsummælk er antagelig ca. 4,4 mill. liter.

Grunden til, at mælkeproduktionen har været den samme, medens antallet af malkekøer er faldet, er, at såvel malkekvæget som staldbygningerne og fodringen er forbedret.

Der ydes 15 øre i tilskud pr. liter og 1o-2o øre i transporttilskud. Disse tilskud har været gældende henholdsvis fra 1956 og 1974.

De stalde, der er blevet bygget i 197o'erne, er til gennemsnitlig 13 køer, og de største stalde er til 2o-45 køer. Disse er bygget i forbindelse med nyopdyrkning. Byggeudgifterne for disse stalde ligger i dag mellem 5oo.ooo og 8oo.ooo kr. alt efter størrelsen.

Pr. 31. december 1979 var jordfondens samlede udlån på 35,8 mill. kr., heraf til kommuner 8 mill. kr. Størstedelen af udlånene er brugt til stalde, redskaber til opdyrkning og til fårehuse.

Kødproduktionen

Produktionen af fårekød er ca. 5oo tons om året. Dette udgør ca. halvdelen af det samlede forbrug.

Det samlede kilotal, som der blev ydet tilskud til for slagtekvæg, var i 1979 8o tons, og dette er det samme som i 1978. Det skal dog bemærkes, at produktionen antagelig er højere, idet der ikke opnås tilskud til det, der bliver slagtet hjemme og anvendt i husholdningen.

Tilskuddet er henholdsvis 5,oo kr. pr. kg for kød solgt privat og 7,oo kr. pr. kg for kød solgt i forretninger, og dette trådte første gang i kraft den 19. september 1975.

Der importeres ca. 215 tons udenlandsk oksekød. Dette kød kommer fra EF-lande med overskudsproduktion, således at importpriserne ligger langt under, hvad det koster at producere kød på Færøerne.

Tabel 3. 31. Fårehold i 1965, 197o og 1975-78

	1965	197o	1975	1976	1977	1978
Antal får 1/12	7o.451	65.349	7o.924	71.2o7	6o.613	53.783
Antal lam	5o.451	42.o29	5o.969	5o.494	43.842	39.968
Slagtninger: får og lam	46.315	37.63o	46.968	46.422	41.o29	37.3o7
Uld i kg	5o.5o2	45.176	53.291	55.355	48.298	43.113

Kilde: Statistikkontoret

Opdyrkning

Langt den største del af opdyrkningen sker i forbindelse med bygning af nye stalde eller til større foderproduktion til eksisterende stalde.

I 1978/79 blev der opdyrket 421.ooo m^2 ny jord, og der ydes 1,35 kr. pr. m^2 i tilskud. Denne opdyrkning skete for langt den største dels vedkommende med opdyrknings- og gravemaskiner, der nu findes på så at sige hver eneste ø.

Finansieringen af opdyrkninger foregår for det meste således, at der ydes opdyrkningslån, der skal afdrages over 5 år, og derefter delvis tilbagebetales ved opdyrkningstilskud, når arbejderne er færdige, synet og godkendt. Resten bliver omskrevet til nye lån, der skal tilbagebetales over 37 år med 5 % om året i renter og afdrag, idet de første 5 år er afdragsfri.

For de fæstere, der har penge på fæstekonto for solgt jord, skal denne andel betales af denne konto.

Tabel 3. 32. Oversigt over opdyrkning

	Nyopdyrkning m^2	Forbedring af indmark m^2
1973	17o.ooo	65.ooo
1974	216.ooo	24.ooo
1975	19o.ooo	16.ooo
1976	234.ooo	88.ooo
1977	437.ooo	55.ooo
1978	56o.ooo	64.ooo
1979	421.ooo	27.ooo

Kilde: Færøernes jordråd

Kartoffelproduktionen har været stigende siden 1975. Produktionen var i 1979 knap 1.2oo tons.

Tabel 3. 33. Kartoffelavl 1965, 197o og 1975-78

	1965	197o	1975	1976	1977	1978
Antal dyrkere	2.424	2.382	1.924	2.343	2.4o3	2.2o2
Dyrket areal i 1ooo m^2	1.113	976	772	954	1.oo5	848
Kartoffelhøsten i 1oo kg	14.291	16.364	1o.o63	13.549	15.936	11.952
Udbytte i kg pr. 1ooo m^2	1.284	1.677	1.3o3	1.42o	1.585	1.41o

Kilde: Statistikkontoret

Landsdyrlægen

I henhold til hjemmestyreloven er veterinærvæsen særanliggende. Landsdyrlægen er rådgivende for landsstyret og andre myndigheder med hensyn til veterinære spørgsmål og har pligt til at varetage alt sædvanligt dyrlægearbejde, såsom tilsyn med gældende veterinære bestemmelser, fremsættelse af forslag til iværksættelse af bestemmelser til forebyggelse af sygdomme hos husdyr og iøvrigt iværksættelse af foranstaltninger i akutte tilfælde for at forebygge sygdomme hos husdyr og ferskvandsfisk. Landsdyrlægen skal efter omstændighederne være offentligheden behjælpelig med almindelig dyrlægehjælp.

Hygiejnisk laboratorium

Ved lagtingslov nr. 18 af 6. maj 1975 om et offentligt laboratorium er Hygiejnisk laboratorium underlagt landsdyrlægeembedet. Laboratoriet har til formål at foretage undersøgelser af vand, råstoffer og alle stoffer overhovedet til fødevareproduktion m. m.

Fra begyndelsen er hovedvægten lagt på garanti for madvarer til eksport. I denne forbindelse er det hidtidige arbejde på fiskerilaboratoriet, der virkede fra 195o til 1975, henlagt til laboratoriet.

I henhold til reglement nr. 82 af 12. november 1975 er laboratoriet ekspedition for tilsynsmyndighederne, der virker i henhold til lagtingslov nr. 41 af 22. juni 1972 med senere ændringer om autorisation for virksomheder og fiskerfartøjer til produktion af fødevarer og reglement nr. 47 af 21. september 1973 med senere ændringer om indretning af og tilsyn med fiskevirksomheder og fiskerfartøjer.

Laboratoriet har lagt vægt på at få vedtaget bemyndigelseslove ("offentlig madvarelov" og "offentlig lov om kvalitetstilsyn med fisk og fiskevarer m. m."), der giver laboratoriet hjemmel til at gennemføre omfattende undersøgelser af madvarer (eksport, import på stedet), således at forbrugerne bliver skånet for

1. falske varer
2. sundhedsfarlige varer.

Der lægges for tiden stor vægt på at få fiskevirksomheder og fiskerfartøjer gjort forskriftsmæssige (i henhold til eksisterende lov), at få foretaget forskellige madvareundersøgelser i egen interesse og at medvirke til forskellige undersøgelser, der kan tjene helheden (undersøgelser af mælk, vand, blåhvilling m. m.). Insti-

tutionen er rådgivende for landsstyre, sundhedskommissioner, fiskevirksomheder m. m.

Laboratoriet er opdelt i to afdelinger. En kemisk ingeniør er afdelingsleder på den kemiske afdeling, og en dyrlæge er afdelingsleder på den bakteriologiske afdeling. Afdelingslederne varetager sammen med landsdyrlægen ledelsen af laboratoriet. Foruden afdelingslederne er 1 korrespondent, 2 laboranter på fuld tid og 1 laborant på halv tid beskæftiget på laboratoriet.

HÅNDVÆRK, INDUSTRI, BYGGE- OG ANLÆGSVIRKSOMHED M. V.

Betydningen af denne gren inden for færøsk økonomi fremgår af det nationalregnskab, som Búskaparráðið har opstillet.

En oversigt over udviklingen i årene 197o, 1975, 1976 og 1977 fremgår af tabellen nedenfor.

Tabel 3. 34. Bruttofaktorindkomsten for håndværk, industri samt bygge- og anlægsvirksomhed i 197o, 1976, 1977 og 1978

	197o		1976		1977		1978	
Årets priser	1ooo kr.	%	1ooo kr.	%	1ooo kr.	%	1ooo kr.	%
Håndværk og industri	8o.344	14,o	248.151	16,5	292.183	15,2	315.7oo	15,5
Bygge- og anlægsvirksomhed	6o.6oo	1o,o	118.523	7,8	191.453	9,9	229.5oo	11,2
Ialt	14o.944	24,o	366.674	24,3	483.636	25,1	545.2oo	26,7

Kilde: Búskaparráðið

Fra 197o til 1974 steg disse erhvervs-andel af Færøernes samlede bruttofaktorindkomst fra 24,o til 27,7 %, men der har derefter været en tilbagegang, således at denne andel i 1978 var faldet til 26,7 %

Egnsudvikling

I henhold til lov nr. 219 af 7. juni 1972 om egnsudvikling er der mulighed for at opnå lån og tilskud op til 5o % af investeringerne i større virksomheder, der bygges med produktion til eksport for øje.

I 1979 har egnsudviklingsrådet behandlet 6 ansøgninger. Alle ansøgningerne er fra virksomheder inden for nærings- og nydelsesmidler. Der er givet tilsagn om lån på ialt 1o.855.ooo kr., og om investeringsstøtte på ialt 7.31o.ooo kr. Et tidligere meddelt tilsagn om lån er forhøjet med 3oo.ooo kr.

I tidsrummet 1. april til 31. december 1978 er der til færøske virksomheder udbetalt investeringsstøtte på ialt 3.5oo.ooo kr.

I 1979 er der udbetalt færøske virksomheder investeringsstøtte på ialt 4.575.ooo kr.

Færøernes industrifond

Færøernes industrifond er stiftet i henhold til lagtingslov nr. 6o af 24. september 197o med det formål at yde lån til håndværks- og industrivirksomheder, til nybygninger, udvidelser, rationalisering og tilpasning til ændrede markedsforhold.

Fonden ledes af en bestyrelse på 5 medlemmer, der er valgt af Færøernes landsstyre.

Fonden yder lån mod pant i bygninger og arbejdsredskaber at tilbagebetale over henholdsvis 2o og 1o år. Renten er 9 % p. a. Fondens grundkapital er 4,5 mill. kr., og fonden har til sin udlånsvirksomhed fået lån fra Investeringsfonden for Færøerne og fra Industrifondens investeringsfond.

I finansåret 1978/79 behandlede fonden 45 ansøgninger om lån, heraf 37 nye på ialt 17.215.ooo kr. 2o ansøgninger på ialt 9.54o.ooo kr. blev bevilget, medens 6 ansøgninger blev afslået og 12 ikke færdigbehandlede. I finansåret blev der udbetalt 17 nye lån på ialt 6.125.ooo kr., og den 31. marts 1979 havde fonden bevilget 97 lån på tilsammen 49.842.45o kr. Fondens egenkapital var den 31. marts 1979 9.778.431 kr.

Industriens udviklingsfond

Industriens udviklingsfond (Menningargrunnur Ídnaðarins) blev oprettet ved lagtingslov nr. 37 af 26. juni 1973. Fonden ledes af en bestyrelse på 3 medlemmer valgt af Færøernes lagting hvert tredie år, dog således at der hvert år afgår et medlem.

Fonden finansieres ved bevilling på finansloven.

Fondens formål er at yde støtte til fremme af foranstaltninger, der kan skabe bedre forhold for industri, håndværk og sevicevirksomheder ved:

1. ydelse af opbygningskredit,
2. ydelse af eksportkredit eller eksportgaranti,
3. ydelse af rentetilskud,
4. ydelse af tilskud til oplæring, undersøgelser og vareudvikling,
5. ydelse af hjælp til markedsundersøgelser, eksporttilskud o. l.
6. ydelse af hjælp til udvikling på bestemte steder,
7. ydelse af lån og/eller tilskud til tillægsinvesteringer, finansiering og drift af nydannede virksomheder og omdannelse af eksisterende til ændrede markedsforhold o. l.

Fra det tidspunkt, hvor udviklingsfonden begyndte at virke, og indtil 31. marts 1979 er der bevilget lån på ialt 29.51o.431 kr. og tilskud på ialt 4.297.877 kr. De samlede bevillinger fra landskassen til udviklingsfonden var da 24.5oo.ooo kr.

Heraf blev der bevilget i finansåret	1973/74	4 mill. kr.
"	1974/75	4 mill. kr.
"	1975/76	3,5 mill. kr.
"	1976/77	4 mill. kr.
"	1977/78	4,5 mill. kr.
"	1978/79	4,5 mill. kr.

Der er ialt i 1978/79 indkommet 117 nye ansøgninger om lån og tilskud.

Der er bevilget:

52 lån	ialt kr.	8.312.ooo,oo
25 tilskud	ialt kr.	1.439.141,oo
5 opbygningskreditter	ialt kr.	2.15o.ooo,oo
2 garantier for driftslån	ialt kr.	17o.ooo,oo

Industrikontoret

Færøernes industriforening har etableret og driver Industrikontoret (Ídnaðarstovan) med en industrirådgiver som leder.

Institutionens formål er generelt at varetage industriens interesser og i konkrete tilfælde at bistå de enkelte virksomheder bl. a. med udarbejdelse af ansøgning om lån og tilskud fra forskellige offentlige fonds såsom egnsudviklingsfonden og de forskellige færøske fonds til udbygning og udvikling af industrien. Behandlingen i industrikontoret omfatter i hovedtræk projektering, overslag, driftsbudget, formulering af ansøgninger og indstillinger m. m.

Industrikontoret har siden dets etablering beskæftiget sig med patent og mønsterbeskyttelse, markedsundersøgelser og -vurderinger, vareudvikling, -vurdering og -forsøg (testning) samt undersøgelser og vurdering af projekter, ligesom det har været med i arbejdet for at samordne undervisningen inden for fiskerierhvervet i de nordiske lande. Dette arbejde er støttet af bl. a. Nordisk Industrifond og Nordisk Kulturfond.

I 1978 har kontoret indsendt 38 ansøgninger om lån og tilskud til bygning af nye virksomheder, udvidelse af ældre og til moderniseringer til de forskellige låneinstitutter, fonds m. fl. Heraf

har 14 ansøgere fået bevilget lån, medens 15 er blevet afslået, og 9 ikke blev færdigbehandlet.

Det samlede beløb for disse 38 projekter er på ca. 25 mill. kr.

Industrikontoret havde i slutningen af 1979 1o ansøgninger til behandling på ca. 22 mill. kr.

I forbindelse med energirådets stævne, som blev afholdt i efteråret 1978, fortsætter arbejdet med energispørgsmålet. Her kan nævnes, at industrikontoret/industriforeningen i foråret 1979 udgav en bog "ORKA" (Energi), hvor dette spørgsmål blev belyst i 2o forskellige afsnit, både ud fra et erhvervsmæssigt og samfundsmæssigt synspunkt. Sammen med bogen blev et forslag om energipolitik for Færøerne forelagt Færøernes lagting og landsstyre.

Landsstyret nedsatte i 1977 et udvalg, hvis hovedopgave skulle være at fremkomme med en indstilling om forbedringer og initiativtagen i den færøske industri. Det første skridt i dette arbejde - en nøjagtig registrering af færøske industri-, håndværks- og servicevirksomheder - afsluttedes i foråret 1978, og nogle af resultaterne fremgår af nedenstående tabel.

Det er hensigten, at disse registreringer foreløbig skal udføres hvert andet år. Bestyrelsen afgav en betænkning til landsstyret ved juletid 1978.

I de registrerede virksomheder er ikke medtaget offentlige arbejder så som landsingeniøren, SEV, telefonvæsenet, kystfarten, kommunale stenbrud, landbrug m. fl. Frisører og rutekørsel er heller ikke medtaget.

Tabel 3. 35. Folketal sammenholdt med salg inden for fiskeindustri, anden industri samt håndværk og tjenesteydelser, fordelt på områder

	Folketal 31/12-1976		Fiskeindustri		Industri		Håndv. og tjenesteyd.		Ialt	
	Antal	%	Mill.kr.	%	Mill.kr.	%	Mill.kr.	%	Mill.kr.	%
Norðoyar	5.679	13,7	64,9	19,4	2o,3	14,5	31,7	12,2	116,9	15,9
Eysturoy syd	7.726	18,6	141,2	42,1	59,9	42,7	41,7	16,1	242,8	33,1
Eysturoy nord	1.193	2,9	11,o	3,3	4,8	3,4	1,7	o,7	17,5	2,4
Streymoy nord	3.221	7,7	16,6	5,o	2,3	1,6	8,3	3,2	27,2	3,7
Streymoy syd	13.595	32,7	42,o	12,5	39,o	27,8	146,6	56,6	227,6	31,o

(fortsættes)

Folketal sammenholdt med salg inden for fiskeindustri, anden industri samt håndværk og tjenesteydelser, fordelt på områder (fortsat)

	Folketal 31/12-1976		Fiskeindustri		Industri		Håndv. og tjenesteyd.		Ialt	
	Antal	%	Mill.kr.	%	Mill.kr.	%	Mill.kr.	%	Mill.kr.	%
Vágar	2.771	6,7	12,3	3,7	8,1	5,8	7,o	2,7	27,4	3,7
Sandoy	1.688	4,1	1o,2	3,o	o,9	o,6	1,9	o,7	13,o	1,8
Suðuroy	5.7o2	13,7	36,9	11,o	5,1	3,6	19,9	7,7	61,9	8,4
Færøerne ialt	41.575	(1oo,o)	335,1	(45,6) (af 734,3)	14o,4	(19,1)	258,8	(35,2)	734,3	(1oo,o)

Kilde: Ídnaðarstovan

Pr. 1. januar 1978 var der registreret 589 virksomheder på Færøerne.

Tabel 3. 36. Industri-, håndværks- og servicevirksomheder pr. 1. januar 1978

Fiske- og filétfabrikker	34
Mejerier	2
Drivhuse	4
Bryggerier	2
Manufakturvirksomheder	14
Skindvirksomheder	4
Spinderier	3
Bygningsindustri	297
Stenindustri	17
Smedier og værksteder	94
Bilværksteder	52
Trykkerier	2o
Kemisk industri	5
Skibsværfter	8
Bådebyggere	14
Sejl- og fiskeredskaber	1o
EDB virksomheder	9
Ialt	589

Kilde: Ídnaðarstovan

HANDEL, SERVICE- OG TRANSPORTERHVERV

Handel og serviceerhverv

Områderne er som andre erhvervsforhold særanliggende med færøsk lovgivning, dog er de almindeligeerhvervsretlige love sat i kraft på Færøerne. Der kan nævnes lagtingslov nr. 33 af 2o. december 1955 om næring med senere ændringer, lov nr. 115 af 4. april 1928 om forbud mod at drive erhverv med berusende drikke med senere ændringer, lagtingslov nr. 32 af 15. maj 197o om passager- og godstransport og lagtingslov nr. 24 af 28. marts 1956 om forsikringsvirksomhed med senere ændringer.

Fra nationalregnskabet for de seneste år er bruttofaktorindkomsten for denne del af erhvervet vist i nedenstående tabel.

Tabel 3. 37. Bruttofaktorindkomsten for handels-, service- og transporterhvervene i 197o og 1974-1977

Årets priser 1.ooo kr.	197o	1974	1975	1976	1977
Handel, forlystelser og hoteller	56.671	1o6.826	131.514	169.626	216.968
Pengeinstitutter	31.o58	65.861	74.316	77.1o8	115.97o
Liberale erhverv	6.1oo	16.656	2o.276	21.573	25.688
Husgerning	6.7oo	8.8oo	9.3oo	1o.ooo	1o.4oo
Skibsfart	11.66o	35.93o	35.897	51.o4o	62.8o7
Transport	19.9oo	32.o11	35.o65	4o.2o1	53.282
Ialt	132.o89	266.o84	3o6.368	369.548	485.115

Kilde: Búskaparráðið

Færøske forsikringsselskaber har i henhold til lagtingslov monopol på at drive forsikringsvirksomhed på Færøerne, og alle sådanne selskaber er samlet i Tryggingarsambandið Føroyar. Det samlede antal nytegnede forsikringer var i 1978 16.291 mod 15.6o8 i 1977. De samlede forsikringspræmier steg med omkring 2o % fra 65 mill. kr. i 1977 til 77,8 mill. kr. i 1978.

I 1978 blev der anmeldt skader på skibe for 39,8 mill. kr. mod 26,8 mill. kr. i 1977. Tryggingarsambandið's samlede nettofortjeneste for året 1978 var 2,5 mill. kr. mod 7,5 mill. kr. i 1977.

Tabel 3. 38. Antal aktieselskaber 197o-1979

	Pr. 1. januar	Tilgang	Afgang	Pr. 31. december
197o	264	25	3	286
1971	286	3o	3	313
1972	313	41	o	354
1973	354	32	1	385
1974	385	41	7	419
1975	419	22	17	424
1976	424	25	6	443
1977	443	56	3	496
1978	496	36	1	531
1979	531	45	2	574

Kilde: Aktieselskabsregistret

Ved udgangen af 1979 var der ialt 41 kommanditselskaber. Dette er uændret fra året før. At der i de nærmest foregående år blev etableret så mange kommanditselskaber skyldes utvivlsomt, at kommanditisterne kun blev beskattet af de beløb, de fik udbetalt fra selskabet. Dette er ændret, og nu bliver både kommanditselskaber og aktieselskaber beskattet efter samme regler, der indebærer, at indtægter under 4o.ooo kr. beskattes med 36 %, mellem 4o.ooo kr. og 1oo.ooo kr. med 42 % og indtægter over 1oo.ooo kr. med 48 %. Denne skattebyrde svarer stort set til skattebyrden for personer.

Transport

Til person- og godstransport såvel søværts som landværts kræves en forud meddelt skriftlig tilladelse fra landsstyret. Denne tilladelse kan dog meddeles af kommunerne, hvis befordringen ikke overskrider kommunens grænser.

Al søtransport mellem øerne bliver nu varetaget af det offentlige. I 1974 overtog det landsejede rederi "Strandfaraskip Landsins" færgeforbindelsen Tórshavn-Skálafjørður, og i sommeren 1976 overtog landet også færgeforbindelsen mellem Vestmanna og Oyrargjógv.

Persontransporten til lands varetages af selskaber og enkeltpersoner. Godstransporten til lands, der helt har været på private hænder, drives nu delvis af det offentliges selskab, Strandferðslan, der med store lastbiler transporterer gods mellem bygderne.

Motorkøretøjer

I året 1979 steg antallet af registrerede automobiler og motorcykler med 732. Ved årets slutning var tallet for disse køretøjer 11.44o, medens tallet i 197o var 3.639 og i 1975 7.43o. I dette tal er ikke medregnet knallerter, hvoraf der ved udgangen af 1979 var 2.474.

Tabel 3. 39. Fordeling af biler og motorcykler ultimo 1979

	Last- og varevogne	Busser	Hyrevogne	Personvogne	Motorcykler	Påhængsvogne	Ialt
Tórshavn	787	9	114	3.312	6o	59	4.341
Norðoyar	175	3	41	1.1o9	9	1o	1.347
Eysturoy	332	18	51	2.116	1o	21	2.548
Streymoy	163	1o	29	757	7	9	975
Vágar	1o1	8	16	6o6	5	3	739
Sandoy	52	9	1o	2o5	2o	o	296
Suðuroy N	1o4	11	26	528	25	1	695
Suðuroy S	76	9	19	387	2	6	499
Ialt	1.79o	77	3o6	9.o2o	138	1o9	11.44o

Kilde: Landfogeden på Færøerne

I løbet af året er der indregistreret 1.5o3 nye biler og udstedt 1.53o nye førerbeviser.

Fra 1976 til 1977 steg antallet af køretøjer med 11 %, fra 1977 til 1978 med 15 % og fra 1978 til 1979 med 7 %. Knallerter er ikke medregnet heri.

Passagertrafik til og fra Færøerne

Beflyvning

Flyvetrafikken er fællesanliggende. Alle driftsudgifter i forbindelse med flyvepladsen i Vágar afholdes af staten. P/f Flogfelag Føroya har ekspeditionen.

Tabel 3. 4o. Antallet af flyvepassagerer i årene 197o og 1975-79

Antal passagerer	197o	1975	1976	1977	1978	1979
Ankomst fra:						
Danmark	6.164	13.22o	15.oo4	17.796	19.256	21.34o
Norge	9oo	82o	513	661	847	749
Island	1.229	1.845	2.o71	2.1o7	2.141	1.888
Skotland	522	655	154	167	147	124
Andre lande	-	29	5	25	25	54
Ialt ankommet	8.815	16.569	17.747	2o.756	22.467	24.155

(fortsættes)

Antallet af flyvepassagerer i årene 197o og 1975-79
(fortsat)

Antal passagerer	197o	1975	1976	1977	1978	1979
Afrejse til:						
Danmark	6.6o7	13.397	15.183	17.774	19.366	21.473
Norge	651	95o	66o	836	1.o67	774
Island	1.189	1.48o	1.98o	1.9o9	1.92o	1.821
Skotland	548	731	145	17o	146	1o6
Andre lande	-	24	5	2o	78	7
Ialt afrejst	8.995	16.582	17.983	2o.7o9	22.577	24.181
Transit	142	-	-	-	-	o
Passagerer ialt	17.952	33.151	35.73o	41.465	45.o49	48.336

Kilde: Statens luftfartsvæsen

I forhold til 1978 er antallet af passagerer i 1979 steget med 3.287 eller 7,3 %.

Passagerantallet fra Danmark steg i 1979 med 1o,8 %, medens passagertrafikken fra Norge faldt med 11,5 %, fra Island med 11,8 % og fra Skotland med 15,6 %.

Passagerantallet til Danmark steg i 1979 med 1o,8 %, medens passagertrafikken til Norge faldt med 27,4 %, til Island med 5,1 % og til Skotland med 27,4 %.

Den nye lufthavnsbygning, der blev påbegyndt i 1976, blev færdig i 1978. I forhold til den gamle bygning rummer denne 4-5 gange så mange passagerer, ca. 8oo.

I 1979 blev arbejdet med at forlænge landingsbanen på Vágar samt opsætte radionavigatorisk landingsudstyr afsluttet. Flyvepladsen er forlænget med 15o meter fra 11oo meter til 125o meter.

Besejling

Det stadigt stigende antal rejsende ad søvejen i de seneste mange år ændredes i 1979. I året blev der transporteret 33.331 passagerer, medens der i 1978 blev transporteret 36.167. Antallet af passagerer faldt således med 2.836 passagerer eller 8 %.

Passagertrafikken til Danmark steg med ½ %, medens passagertrafikken til Norge faldt med 17 %, til Island med 1o % og til Skotland med 7 %.

Antallet af passagerer fra Danmark steg med 1 %, medens passagertrafikken fra Norge faldt med 22 %, fra Island med 16 % og fra Skotland med 6 %.

Tabel 3. 41. Antal skibspassagerer til og fra Færøerne i 1978 og 1979

	1978		1979	
	Ankommet	Afrejst	Ankommet	Afrejst
Danmark	7.237	6.837	7.296	6.871
Norge	4.721	3.880	3.716	3.213
Island	3.192	3.264	2.703	2.934
Skotland	3.097	3.939	2.920	3.678
Ialt	18.247	17.920	16.635	16.696

Kilde: Fa. H. C. Müller, p/f Skipafelagið Føroyar og Strandferðslan

SKIBSFLÅDEN

Den samlede skibsflåde, opgørelse for 1975, 1978 og 1979

Ved slutningen af 1979 var der 311 skibe på mere end 20 BRT med en samlet tonnage på 70.236 BRT.

I forhold til sidste år er dette en stigning på 3 skibe og ialt 340 BRT.

Tabel 3. 42. Oversigt over skibsflåden i 1975, 1978 og 1979

	1975		1978		1979	
	Antal	BRT	Antal	BRT	Antal	BRT
Fiskerskibe	227	46.314	258	51.646	263	52.424
Passagerskibe	15	4.757	22	9.271	21	8.884
Fragtskibe	20	7.442	12	4.441	12	4.441
Sandpumpere	11	1.226	10	1.439	9	1.388
Tankskibe	1	92	2	1.687	2	1.687
Havundersøgelsesskibe	1	138	1	138	1	138
Vagt- og bjærgningsskibe	-	-	2	1.185	2	1.185
Lystfartøjer	1	89	1	89	1	89
Ialt	276	60.058	308	69.896	311	70.236

Kilde: Statens skibstilsyn på Færøerne

Tabel 3.43. Tilgang af fartøjer i 1979

Navn	Byggeår	BRT	Art	Byggested
Barið x)	1976	80,85	sidetrawler	Danmark
Blikur	1979	947,75	fragtskib	Norge
Heimland x)	1967	73,02	lineskib	Danmark
Jane Silvana x)	1965	499,83	fragtskib	Tyskland
Lómur III x)	1968	55,12	lineskib	Danmark
Polarhav x)	1973	215,60	sidetrawler	Sverige/Danmark
Research	1979	146,57	hæktrawler	Skotland

(fortsættes)

Tilgang af fartøjer i 1979 (fortsat)

Navn	Byggeår	BRT	Art	Byggested
Sildberin	1979	34,46	passagerskib	Færøerne
Sólbrún	1979	369,2o	hæktrawler	Storbritannien
Volunteer	1979	4o,5o	lineskib	Norge
Ialt 1o skibe		2.462,9o		

x) importeret fra Danmark

Kilde: Statens skibstilsyn på Færøerne

Af de 1o nyanskaffede skibe var 5 nybygninger, medens de andre skibes alder var: Jane Silvana 14 år, Heimland 13 år, Lómur III 12 år, Polarhav 6 år og Barið 3 år.

Tabel 3. 44. Afgang af fartøjer i 1979

Navn	Byggeår	BRT	Art	Årsag
Blikur	1966	1.337	fragtskib	solgt til Italien
Barið	195o	3o	line/trawlskib	solgt til Danmark
Carla	19oo	51	sandbåd	sænket
Polarfisk	1974	214	industritrawler	solgt til Skotland
Ravnur	1971	198	fragtskib	solgt til Norge
Sanna Maria	1948	269	fiskerskib	solgt til Danmark
Cathrina	1966	3oo	fragtskib	sunket
Ialt 7 skibe		2.399		

Kilde: Statens skibstilsyn på Færøerne

Tabel 3. 45. Den samlede færøske skibsflåde 197o-1979

År	Pr. 1. januar		Tilgang		Afgang		Pr. 31. dec.	
	Antal	BRT	Antal	BRT	Antal	BRT	Antal	BRT
197o	216	45.314	12	2.231	5	712	233	46.833
1971	233	46.833	21	3.935	3	785	241	49.983
1972	241	49.983	3o	2.939	6	1.491	265	51.431
1973	265	51.431	21	6.467	19	4.512	267	53.386
1974	267	53.386	15	6.o75	15	5.2o7	267	54.368
1975	267	53.368	17	7.853	8	2.189	276	6o.o58
1976	276	6o.o58	2o	6.975	14	3.326	282	63.735
1977	282	63.735	24	5.23o	1o	2.581	296	66.418
1978	296	66.418	16	4.712	4	96o	3o8	7o.172
1979	3o8	7o.172	1o	2.463	7	2.399	311	7o.236

Kilde: Statens skibstilsyn på Færøerne

Til belysning af den fortsatte fornyelse og modernisering af

fiskerflåden er der i næste tabel givet en oversigt over antallet af fiskerskibe i hver kategori, deres bruttotonnage og vejede gennemsnitsalder, d. v. s. alder pr. ton - ved udgangen af 1975, 1978 og 1979.

Tabel 3. 46. Fiskerflåden fordelt efter art i 1975, 1978 og 1979

	Antal			Bruttotonnage			Vejet gennemsnitsalder		
	1975	1978	1979	1975	1978	1979	1975	1978	1979
Stålskibe:									
Saltfisktrawlere	4	5	5	2.757	3.788	3.788	8,1	4,3	5,3
Filéttrawlere	1o	35	4o	4.25o	8.2o5	9.765	6,4	7,2	7,8
Industritrawlere	35	23	19	9.831	5.732	4.995	9,9	15,8	17,9
Trawlere ialt	49	63	64	16.838	17.725	18.548	8,7	9,4	1o,o
Lineskibe	31	36	35	7.7o7	8.152	7.741	12,8	13,5	14,8
Notskibe	19	18	18	7.672	8.o1o	8.166	7,5	1o,7	11,6
Fryseskibe	16	24	24	5.346	9.467	9.467	8,o	7,9	8,8
Stålsibe ialt	115	141	141	37.563	43.354	43.922	9,6	1o,1	1o,9
Træskibe:									
Line- og trawlskibe	97	1o5	1o4	5.184	6.175	5.651	37,o	32,7	33,7
Oplagte skibe	1o	12	18	2.132	2.117	2.851	33,9	38,5	35,1
Fiskerskibe ialt	222	258	263	44.879	51.646	52.424	14,6	13,9	14,7

Kilde: Statens skibstilsyn på Færøerne

Af tabellen ses, at gennemsnitsalderen efter vægt er større for træskibene end for skibe af stål, henholdsvis 33,7 og 1o,9 år.

For den samlede fiskerflåde var den vejede gennemsnitsalder i 1979 14,7 år mod 13,9 år i 1978 og 14,6 år i 1975.

Tabel 3. 47. Dæksfartøjer 5-2o BRT 1972-1979

	Antal	BRT
Ultimo 1972	123	1.682
" 1973	135	1.766
" 1974	155	1.931
" 1975	159	2.o25
" 1976	174	2.111
" 1977	2o5	2.44o
" 1978	191	2.319
" 1979	216	2.53o

Kilde: Skibsregistret

Antallet af dæksfartøjer mellem 5 og 2o tons steg fra 1978 til 1979 med 25 og i tons med 211, eller i gennemsnit 8,4 tons pr. skib.

Tabel 3. 48. Fiskerskibe i ordre og under bygning ultimo 1979

Prod. land	Antal	Skibstype
Danmark	1	trawler
Frankrig	2	trawlere
Ialt	3	

Kilde: Færøernes landsstyre

OFFENTLIG VIRKSOMHED

(Veje, elektricitetsforsyning, havne og landingspladser, telekommunikation og postvæsen)

Veje

I henhold til lagtingslov nr. 51 af 25. juli 1972 om landsveje henregnes følgende veje til landsveje: Veje mellem bygder og veje fra bygd til kaj, der har betydning for trafikken mellem øerne. Almindeligvis regnes kun en vej gennem bygder og mellem nabobygder som landsvej. Landet anlægger og vedligeholder landsvejene.

Anlæg af enkelte større vejstrækninger finansieres ved lån fra Investeringsfonden for Færøerne med op til 85 % af anlægsværdien.

De øvrige bygdeveje er kommuneveje og anlægges og vedligeholdes af kommunerne.

Vejnettet er under stadig udbygning. I 1979 har flere vejstrækninger været under anlæg, ligesom der er sket forbedringer af eksisterende veje.

Tabel 3. 49. Vejenes længde, kapacitet og belægning (Tallene i parentes angiver længden af tunneller)

	Ensporede veje		Tosporede veje		
Km	Asfalt-belagte	grus-belagte	Asfalt-belagte	grus-belagte	Ialt km
Norðoyar	14,2(5)[1]	4,6	12,7	-	31,5
Eysturoy	7o,2	1,8	61,7(2,5)[2]	-	133,7
Streymoy	31,5	1o,1	67,3(o,7)	4,7	113,6
Vágar	4,4	2,3	15,5	-	22,2
Sandoy	11,7	6,8	12,6	-	31,1

(fortsættes)

Vejenes længde, kapacitet og belægning (Tallene i parentes angiver længden af tunneller)(fortsat)

Km	Ensporede veje Asfalt-belagte	Ensporede veje grus-belagte	Tosporede veje Asfalt-belagte	Tosporede veje grus-belagte	Ialt km
Suðuroy	43,7 (3)	o,8	24,5	-	69,o
Ialt i 1979	175,7	26,4	194,3	4,7	4o1,1
Ialt i 1978	156,o	46,8	185,1	8,1	396,o
Ialt i 1977	155,5	65,1	17o,5	1,6	392,7

1) Heraf 3,8 km tunneller med betonkørebane

2) Heraf o,2 km bro over Streymin og 2,5 km tunnel med betonkørebane

NB Som tosporede er regnet veje, der er 5 m eller mere brede

Kilde: Landsingeniøren

Tabel 3. 5o. Udgifter til det færøske landevejsnet

Mill. kr.	197o/71	1974/75	1975/76	1976/77	1977/78	1978/79
Nyanlæg af veje og tunneller	14,8	39,5	48,2	36,6	38,1	49,3
Til stenbrud og asfaltværk	o,1	5,3	3,2	13,o	3,3	1,4
Til alm. vedligeholdelse og forbedringer	5,2	16,o	17,7	12,8	23,o	28,3
Værksteder, maskiner og redskaber	-	-	-	16,2	1o,2	8,8
Tilskud til kommunale veje	-	-	-	-	4,9	3,2
Andet	-	3,9	o,3	3,3	1,9	2,3
Ialt	2o,1	64,7	69,4	81,9	81,4	93,3

Kilde: Landsingeniøren

Asfaltering af landsveje

I 1979 er der asfalteret på alle øerne, hvor der findes landsveje, ligesom der er foretaget større og mindre forbedringer og ombygninger af dele af de ældre vejstrækninger.

På Suðuroy er der i året asfalteret 7,9 km, på Sandoy 7,2 km, på Vágar 6,5 km, på Streymoy 22,3 km, på Eysturoy 33,5 km og på Norðoyar 15,7 km. Ialt er der i året asfalteret 93,1 km af landsveje.

Tilskud til kommuner til asfaltering

På finanslagtingsloven har der fra og med finansåret 1974/75 at regne hvert år været afsat et beløb, § 13, stk. 7, "Henlæggelse

i fond til tilskud til kommuner til asfaltering". Oprindelig var der en bemærkning om, at kommunerne tildeles 1oo kr. pr. indbygger pr. år. I 1977/78 blev dette ændret til 12o kr. pr. indbygger pr. år og i 1978/79 til 15o kr. pr. indbygger pr. år.

Pr. 31. december 1979 var der fra fonden ydet tilskud på ialt 17.978.474,- kr., der fordeler sig blandt kommunerne som vist i tabel 3. 51.

Tabel 3. 51. Tilskud til kommuner til asfaltering

	Ydet tilskud		
	pr. 31/12-1978	i 1979	pr. 31/12-1979
Viðareiði	281.925		281.925
Hvannasund	31.8oo		31.8oo
Klaksvík	1.382.o39	1.o95.446	2.477.485
Fuglafjørður	794.766		794.766
Leirvík	64.ooo	3o1.54o	365.54o
Gøta	4o2.755	144.45o	547.2o5
Runavík	657.488		657.488
Nes	266.2o3		266.2o3
Skáli	2o9.717	11o.o12	319.729
Sjógv	231.55o		231.55o
Eiði	16o.325	156.87o	317.195
Gjógv	32.725		32.725
Funningur	33.275	32.67o	65.945
Haldarsvík	143.912	77.678	221.59o
Kvívík		52.529	52.529
Vestmanna	443.338	23o.218	673.556
Tórshavnar uttanb.	44o.355	131.43o	571.785
Kirkjubøur	2o.438		2o.438
Hestur		198.864	198.864
Nólsoy	174.433		174.433
Sandavágur	38o.7o6		38o.7o6
Miðvágur	85.3oo		85.3oo
Sørvágur	521.565		521.565
Bøur	6.2oo		6.2oo
Sandur	83.921		83.921
Skopun	8o.974		8o.974
Skálavík	9o.263		9o.263
Húsavík		75.447	75.447

(fortsættes)

Tilskud til kommuner til asfaltering (fortsat)

	Ydet tilskud		
	pr. 31/12-1978	i 1979	pr. 31/12-1979
Skúvoy		8o.21o	8o.21o
Hvalba	431.o95	131.67o	562.765
Tvøroyri	278.1oo		278.1oo
Porkeri	94.325		94.325
Vágur	851.289	296.88o	1.148.169
Sumba	475.349		475.349
Tórshavn	5.712.429		5.712.429
Ialt	14.862.56o	3.115.914	17.978.474

Kilde: Landsingeniøren

Vejarbejder i 1979

På Suðuroy har været arbejdet på vejen til Víkarbyrgi, og 2,2 km af de 2,6 km er nu planeret.

På Sandoy fortsættes arbejdet med ombygning af vejen mellem Skopun og Sandur, og 2,2 km mellem Krókafoss og centralskolen er færdig, således er strækningen fra Skopun mod Múlanum ved Sandsvatn nu helt ombygget.

På Vágar fortsætter arbejdet med at gøre strækningen mellem Sørvágur og Bøur bredere. Arbejdet med omlægningen af vejen fra Bøur til Gásadalur er også påbegyndt.

På Streymoy er vejbygningen Hoyvík-Hvítanes-Sund fortsat og af de 6,5 km er nu 2,5 km asfalteret, samtidig anlægges vej fra Sund mod Kaldbaksbotnur, og det er nu muligt at køre til Kaldbak. På strækningen fra Kráargil og ned til Fjørð i Vestmanna er nu alle tre broer færdige. Arbejdet med bygningen af vej til Syðradalur er påbegyndt, og i 1979 er anlagt 1 km fra Fossdalur mod nord til Leiti. Strækningen Hvalvík-Hósvík er asfalteret og ombygningen stort set færdig.

På Eysturoy fortsætter ombygningen af Eiði-vejen, og i år er anlagt 7oo m syd for Breiðá, samtidig med at man har arbejdet på nedkørslen til Eiði. Fra Funningsfjørður er man kommet nord om Skipagjógv på vej mod Funningur. Ombygning af strækningen Skáli-Skálabotnur er også fortsat.

På Norðoyar er man nået 2,5 km fra Hattarvík til Kirkja. På Viðareiði-vejen er ombygningen af de 3oo m nord fra Selgjógv færdig, og 1oo m af vejen til Norðtoftir er forbedret. På strækningen Húsar-Mikladalur er den første af de tre tunneller (118o m) sprængt

igennem og asfalteret, og man er kommet 5oo m ind med den næste.

Autoværn

Der opsættes autoværn langs vejene, hvor der er behov for det. Der er ialt opsat 55,9 km autoværn, og de fordeler sig på de forskellige områder, som vist i nedenstående tabel.

Tabel 3. 52. Autoværn opsat i 1979

Område	Opsat i 1979	Km ialt	Område	Opsat i 1979	Km ialt
Suðuroy	o,3	11,6	Streymoy	1,2	15,o
Sandoy	-	5,3	Eysturoy	-	16,9
Vágar	-	1,6	Norðoyar	o,5	5,5
		18,5			37,4
				Ialt	55,9

Kilde: Landsingeniøren

Vejskilte

I 1978 blev der opsat vejviser- og bygdenavneskilte over hele landet. På grund af vejomlægninger og udbygninger fortsættes med ajourføringer og flytninger af skiltene. Den 18. oktober 1978 blev gennemført en ændring af færdselsloven, der bl. a. kræver opsætning af skilte, som angiver, hvor tæt bebyggede områder begynder, hvor de ophører, og hvor der er ubetinget vigepligt. I 1979 er der gjort forberedelser til opsætning af disse skilte, og selve opsætningen er påbegyndt.

Afmærkninger

Til orientering i trafikken er der malet afmærkninger på vejene. På et-sporede veje males rabatlinier, medens der på to-sporede veje males rabat- og midterlinier. I 1979 er der malet på nedennævnte vejstrækninger, og ligeledes er linielængden også opgivet (af de stiplede linier er kun den malede del medregnet).

Tabel 3. 53. Vejlængder

	Km vejlængde	Heraf 2 gange	Km linie
Norðoyar	1o,4	o	2o
Eysturoy	63,6	o	126
Streymoy	9o,o	24	24o
Vágar	12,4	o	28
Suðuroy	68,5	3	1o4
Ialt	244,9	27	518

Kilde: Landsingeniøren

Byggesager

Lagtingslov nr. 51 af 25. juli 1972 bestemmer, at de kommunale byggemyndigheder ikke må give tilladelse til bygning langs med landsveje uden at forelægge sagen for landets vejmyndigheder. I 1979 behandlede landsingeniøren 115 sager vedrørende bygning ved landsveje.

Trafiktælling på hovedveje

Trafikken på hovedvejene tælles regelmæssigt og er nedenfor opstillet som gennemsnitstrafik pr. døgn, som viser det samlede antal køretøjer, der på et år kører i begge retninger over tællestedet, delt med antallet af dage i året (365)

Tabel 3. 54. Gennemsnitstrafik pr. døgn

Vej nr.	Tællested	Gennemsnitstrafik pr. døgn				
		1975	1976	1977	1978	1979
1o	Oyggjarvegur, på Bøllureyn	1.4o7	1.721	1.816	2.362	2.445
4o	Kollafjarðardalur, vest for Oyggjarvegur	721	725	768	1.o94	1.415
1o	Kollafjarðardalur, øst for Oyggjarvegur	792	1.137	1.546	1.695	2.144
1o	Tunnelvejen, oven over Norðskáli		73o	8oo	964	1.193
7o	Á Gøtueiði	1.o21	1.o53	1.173	1.49o	1.591
1o	Í Heiðunum, ved Høgaból	2.239	2.89o	4.279	4.488	3.258
2o	Á Nesi, Vágur	459	543	712	847	854
3o	Ved Sandsvatn, inni í Vika	2o5	298	373	-	6o6
4o	Við Leitisvatn, ved Leitisrætt	862	775	944	1.29o	1.164
7o	Mellem tunnellerne på Borðoy	483	423	478	571	665

Kilde: Landsingeniøren

El-forsyning

Tabel 3. 55. Den samlede produktion og salget af el

	7o/71	75/76	76/77	77/78	78/79
El-prod., mill. kwh.brutto	71,41	1o6,15	115,1o	123,47	135,67
(heraf vandkraft)	55,93	46,68	47,o6	48,88	43,18
Salg af strøm, mill. kwh.	63,52	91,3o	99,23	1o6,67	1o8,o4
Driftsindtægter mill. kr.	14,73	31,41	38,93	48,93	58,o6
Driftsudgifter mill. kr.[1]	13,64	33,33	35,71	41,83	58,46
Anlægsværdi mill. kr.	99,98	155,oo	166,15	161,73	187,54
Afskrivning mill. kr.	33,o6	55,89	62,5o	63,83	74,o7

1) Incl. afskrivninger 16,o5 mill. kr. og olieforbrug 17,24 mill. kr.

Kilde: SEV

I 1974/75 blev Sundsværket tilsluttet med 2 x 6,o MW og i 1978/79 forøget med 1 x 6,o MW.

Tabel 3. 56. El-selskabet havde pr. 1. april 1979 følgende fordelingsanlæg

	6o kV	2o kV	1o kV	o,6 kV	o,4 kV
Ledninger og kabler km	48	368	332	13	532
Transformere stk.	8	128	14o	6	-

Kilde: SEV

Havne- og landingspladser

Havnene og landingspladserne på Færøerne bygges og drives af kommunerne.

Udbygningen deles i økonomisk henseende i 2 grupper:
A. Større havne og B. Mindre havne og landingspladser.

A. Større havne, hvor hovedregelen er, at statskassen og landskassen yder tilskud, henholdsvis 25 og 5o % af de rene byggeudgifter og kommunerne selv afholder de resterende 25 % af finansieringsudgifterne. Disse havne er opført på de af lagtinget vedtagne havneplaner. Den næstsidste havneplan vedrører tiden indtil 31. marts 1979. I 1978 vedtog Færøernes lagting en ny havneplan for tidsrummet 1. april 1978 til 31. marts 1984.

De reelle anlægsudgifter bliver sædvanligvis større end det beløb, de er budgetteret til i havneplanerne, og derfor vedtog Færøernes lagting i maj 1974 en ekstraordinær bevilling til havnebyggerier på 36 mill. kr. for den da gældende havneplan, der gik til 31. marts 1979, og i maj 1976 en ekstraordinær bevilling på 19,25 mill. kr. til Miðvágur/Sandavágur, Skopun og Sandur kommuner, hvortil landskassen yder 75 % i tilskud, medens statskassen intet yder.

Til Tórshavn kommune, der ikke var inkluderet i havneplanen 1969-1978, bevilgede Færøernes lagting i december 1965 5o % af 17.375 mill. kr. over 1o år til udbygning af Tórshavn havn, og i 1971 blev denne bevilling forhøjet med 3 mill. kr., og tidsfristen samtidig forlænget til 12 år. I maj 197o fik Tórshavn havn yderligere en bevilling, der var på 5o % af 4,o mill. kr. over 1o år.

Nedenfor er opstillet en tabel vedrørende bevillinger og investeringsudgifter i forbindelse med større havne pr. 31. december 1979.

Tabel 3. 57. Bevillinger og investeringsudgifter i forbindelse med større havne

Kommune	Bevilling: 1o års-plan 69-78 mill.kr.	Tillægs-bev. 1974 mill.kr.	Andre bevil-linger mill.kr.	6 års plan 78-84 mill.kr.	Ialt mill.kr.	Byg-get for mill. kr.	Rest af bev. mill. kr.
Klaksvík	6.000	4.000		25.000	35.000	12.535	22.465
Fuglafjørður	2.000	1.500		1o.000	13.5oo	3.855	9.645
Leirvík	6.5oo	2.5oo		5.000	14.000	8.7oo	5.3oo
Gøta	2.000	2.25o		1o.000	14.25o	2.95o	11.3oo
Runavík	6.5oo	2.000		15.000	23.5oo	9.11o	14.39o
Nes	1.4oo	1.000		8.000	1o.4oo	3.000	7.4oo
Skáli	2.000	1.5oo		1o.000	13.5oo	3.89o	9.61o
Sjógv	1.000	75o		8.000	9.75o	1.95o	7.825
Eiði	2.000	1.000		8.000	11.000	6.865	4.135
Haldarsvík	1.000	75o		6.000	7.75o	1.75o	6.000
Kollafjørður	2.000	1.000		6.000	9.000	87o	8.13o
Tórshavn			24.375	2o.000	44.375	24.23o	2o.145
Vestmanna	2.000	2.5oo		15.000	19.5oo	2.72o	16.78o
Miðvágur/ Sandavágur	3.000	2.5oo	9.5oo	8.000	23.000	12.13o	1o.87o
Sørvágur	1.5oo	1.35o		8.000	1o.85o	6.935	3.915
Skopun	3.5oo	4.5oo	5.000	7.000	2o.000	14.325	5.675
Sandur	3.75o	2.3oo	4.75o	8.000	18.8oo	1o.88o	7.92o
Hvalba	1.000	85o		1o.000	11.85o	7.84o	4.o1o
Tvøroyri	4.000	2.000		15.000	21.000	7.21o	13.79o
Porkeri	1.000	75o		5.000	6.75o	1.495	5.255
Vágur	4.000	1.000		12.000	17.000	7.935	9.o65
Ialt	56.15o	36.000	43.625	219.000	354.775	151.15o	2o3.625

Kilde: Landsingeniøren

I 1979 har man inden for gruppe A arbejdet i følgende kommuner.

Færdiggjorte arbejder:

Nes:	Opfyldning og byggemodning af areal til fiskevirksomhed.
Sjógv:	Opfyldning og byggemodning af areal ved Heygsstøð til fiskevirksomhed. Sprængningsarbejde ved Hulkin for byggeareal til alginatvirksomhed.
Kollafjørður:	Havnelys og byggemodning af samme.
Tórshavn:	3o m anlægsbro ved oliekajen
Vágur:	6o m anlægsbro á Tjørn.

Arbejder under udførelse:

Klaksvík:	12o m anløbsbro á Stongunum.
Gøta:	Havnemole og uddybning af havnen.
Nes:	Havnemole uden for Toftagjógv.
Skáli:	194 m anløbsbro nord for dokken.
Eiði:	Havnemole og havneområde.
Sørvágur:	1o2 m forlængelse af anløbsbroen.
Hvalba:	Skibshavn ved Hamranes.

De seneste år har lagtinget ydet 75 % i tilskud til regulering og byggemodning af havneområder for visse af de større havne. Til disse arbejder yder statskassen ikke tilskud, idet kommunerne finansierer de resterende 25 % af udgifterne.

Nedenfor er opstillet en tabel vedrørende disse tilskud pr. 31. december 1979. Dette er alle bevillinger, der er ydet siden 1968.

Tabel 3. 58. Tilskud til regulering og byggemodning af havneområder

Kommune	Bevilling 1.ooo kr.	Bygget for 1.ooo kr.	Rest af bev. 1.ooo kr.
Fuglafjørður	975	5oo	475
Leirvík	25o	-	25o
Gøta	6oo	4oo	2oo
Runavík	3oo	3oo	-
Nes	32o	32o	-
Skáli	1.ooo	857	143
Sjógv	1.75o	1.125	625
Eiði	4oo	38o	2o
Haldarsvík	6oo	6oo	-
Vestmanna	45o	45o	-
Sørvágur	1.ooo	-	1.ooo
Skopun	1.o6o	1.o6o	-
Sandur	5oo	-	5oo
Tvøroyri	64o	172	468
Vágur	64o	64o	-
Ialt	1o.485	6.8o4	3.681

Kilde: Landsingeniøren

De samlede byggeudgifter inden for gruppe A er i året ca. 22 mill. kr.

B. Mindre havne og landingspladser, hvor landskassen yder 75 % i tilskud og kommunerne de resterende 25 % af finansieringsudgifterne.

I maj 1974 vedtog lagtinget en 5 års plan for udbygning af mindre havneanlæg, anløbsbroer og bådebassiner. Denne plan gik til 31. marts 1979, og de samlede investeringsbeløb er på 15,4 mill. kr. Iøvrigt bevilger lagtinget sædvanligvis hvert år tilskud over bestemte åremål til udbygning af mindre havne og landingspladser efter ansøgninger fra kommuner.

De samlede tilskudsbevillinger for finansåret 1979/8o er 75 % af 16,95 mill. kr.

Nedenfor er opstillet en tabel vedrørende bevillinger og investeringsudgifter i forbindelse med mindre havne og landingspladser pr. 31. december 1979.

Tabel 3. 59. Bevillinger og investeringsudgifter i forbindelse med mindre havne og landingspladser

	Bevilling				
Kommune	5 års plan 74-79 1ooo kr.	Alm. havne-bev. 1ooo kr.	Ialt 1ooo kr.	Bygget for 1ooo kr.	Rest-bev. 1ooo kr.
Fugloy		1.63o	1.63o	712,1	917,9
Svínoy		43o	43o	428,1	1,9
Viðareiði	32o	15o	47o	32o,o	15o,o
Hvannasund	48o	1.975	2.455	2.4o7,o	48,o
Klaksvík		3.91o	3.91o	1.853,7	2.o56,3
Kunoy		2.26o	2.26o	2.2oo,6	59,4
Mikladalur		565	565	2o2,8	365,2
Húsar		5o	5o	-	5o,o
Elduvík	5oo	1.985	2.485	2.18o,2	3o4,8
Oyndarfjørður		7.41o	7.41o	421,8	6.988,2
Fulgafjørður		1.o7o	1.o7o	56o,o	51o,o
Leirvík		1.13o	1.13o	793,1	336,9
Gøta		2.15o	2.15o	648,5	1.5o1,5
Runavík	2.ooo	5.31o	7.31o	2.951,4	4.358,6

(fortsættes)

Bevillinger og investeringsudgifter i forbindelse med mindre havne og landingspladser (fortsat)

Kommune	Bevilling: 5 års plan 74-79 1000 kr.	Bevilling: Alm. havne-bev. 1000 kr.	Bevilling: Ialt 1000 kr.	Bygget for 1000 kr.	Rest-bev. 1000 kr.
Nes		6.650	6.650	2.639,5	4.010,5
Skáli		1.000	1.000	260,4	739,6
Sjógv		3.040	3.040	2.023,2	1.016,8
Sund	850	1.300	2.150	1.759,2	390,8
Eiði		1.185	1.185	832,0	353,0
Gjógv		90	90	66,7	23,3
Funningur		-	-	-	-
Haldarsvík		1.705	1.705	1.286,3	418,7
Hvalvík		1.475	1.475	682,3	792,7
Hósvík		650	650	375,9	274,1
Kollafjørður		1.190	1.190	745,6	444,4
Kvívík		1.300	1.300	205,5	1.094,5
Vestmanna		800	800	-	800,0
Tórshavn/Kaldbak	1.300	1.750	3.050	2.795,6	254,4
Tórsh. uttanb.		1.000	1.000	500,0	500,0
Kirkjubøur		375	375	150,0	225,0
Hestur		1.200	1.200	940,3	259,7
Nólsoy	2.850	2.500	5.350	3.110,3	2.239,7
Sandavágur	1.500	6.640	8.140	4.554,6	3.585,4
Miðvágur		3.030	3.830	54,8	2.975,2
Sørvágur		1.630	1.630	1.036,8	593,2
Bøur		150	150	13,6	136,4
Mykines		40	40	15,0	25,0
Sandur		2.280	2.280	704,6	1.575,4
Skopun		750	750	688,8	61,2

(fortsættes)

Bevillinger og investeringsudgifter i forbindelse med mindre havne og landingspladser (fortsat)

Kommune	Bevilling: 5 års plan 74-79 1000 kr.	Bevilling: Alm. havne-bev. 1000 kr.	Bevilling: Ialt 1000 kr.	Bygget for 1000 kr.	Rest-bev. 1000 kr.
Skálavík	1.200	4.060	5.260	3.108,6	2.151,4
Húsavík	750	1.544	2.294	1.365,6	928,4
Skúvoy		-	-	-	-
Hvalba	1.600	2.370	3.970	3.373,0	597,0
Tvøroyri		2.235	2.235	798,6	1.436,4
Fámjin		700	700	342,9	357,1
Hov		175	175	80,7	94,3
Porkeri		1.235	1.235	912,1	322,9
Vágur		1.100	1.100	-	1.100,0
Sumba	2.000	3.490	5.490	3.295,3	2.194,7
Ialt	15.350	88.664	104.014	54.397,1	49.616,9

Kilde: Landsingeniøren

I 1979 har man arbejdet inden for gruppe B i følgende kommuner:

Færdiggjorte arbejder:

Mikladalur:	Forbedringer af "rennistrong".
Nes:	Forbedringer af landingspladsen á Neshamri.
Kvívík:	1. byggetrin af forbedringen af landingspladsen.
Kirkjubøur:	Stenkast ved landingsbroen.
Húsavík:	Forlængelse af anløbsbroen i Dalur 10 m.
Fámjin:	Sikring af bakken og anlæg af vej.
Sumba:	Nyt ophalingsanlæg og vej til landingspladsen.

Arbejder under udførelse:

Viðareiði:	Oprydning til nye bådehusgrunde i Eiðsvík.
Kunoy:	Fortsat arbejde med at bygge 250 m lang vej til landingspladsen.
Oyndarfjørður:	Fiskerihavn.
Nes:	Stenkast i Toftir.
Sund:	Anløbsbro i bådehavnen i Oyrabakki.
Sund?	Stenkast i Oyri.
Haldarsvík:	Forbedringer af landingspladsen i Tjørnuvík.

Hvalvík:	Fortsættelse af arbejde med både- og dæksbådehavnen i Hvalvík.
Tórshavn uttanb.:	Stenkast i Argir.
Hvalba:	Kaj og bådehavn á Nesi.
Tvøroyri:	Bådehavn vest for havnebassinet.

De samlede byggeudgifter i løbet af året er ca. 7 mill. kr.

I forbindelse med havne og landingspladser er der i året udført arbejder for ca. 29 mill. kr. Regner man med, at arbejdslønnen ligger på 4o % af byggeudgifterne, d. v. s. 12 mill. kr., svarer dette til, at 26o mand har tjent størstedelen af deres årsindtægt ved disse arbejder.

Tabel 3. 6o. Samlede investeringer i havne-og landingspladser i årene 1972 og 1976-79

Mill. kr.	1972	1976	1977	1978	1979
Større havne incl. byggemodn.	19,8	8,7	15,9	12,9	ca. 22
Mindre havne og landingspl.	3,3	9,3	7,3	1o,o	ca. 7
Ialt	23,1	18,o	23,2	22,1	ca. 29

Kilde: Landsingeniøren

På Færøerne er der 21 større havne, 11 mindre havne og 98 bådebassiner og landingspladser. En oversigt over aktiviteten i 6 af de største havne er vist i tabel 3. 61.

Tabel 3. 61. Aktiviteten i de 6 største havne 1974-79

		Anløb		Godsmængde i 1ooo t.			Samlede indtægter
		Antal	1.ooo t.	Udlosset	Indladet	År	1.ooo kr.
Tórshavn[1)]	1974	6.389	982,7	11o,o	1o,5	73/74	3.951
	1975	6.912	1.179,9	116,o	15,7	74/75	3.794
	1976	6.615	1.363,o	132,8	2o,2	75/76	3.917
	1977	6.488	1.299,1	144,9	2o,6	76/77	4.648
	1978	6.788	1.484,3	151,6	28,4	77/78	5.o77
	1979	6.617	1.487,7	158,4	3o,2	78/79	7.743
Klaksvík	1974	1.518	2o7,4	47,8	2o,2	73/74	1.429
	1975	1.5o3	285,7	48,3	19,4	74/75	1.373
	1976	1.812	39o,9	48,7	19,9	75/76	1.416
	1977	1.4o9	359,6	49,1	2o,8	76/77	1.472
	1978	1.344	365,5	26,4[2)]	18,1	77/78	1.7o1
	1979	6.o24	847,9	35,2	2o,o	78/79	2.893

(fortsættes)

Aktiviteten i de 6 største havne 1974-79 (fortsat)

		Anløb		Godsmængde i 1000 t.			Samlede indtægter
		Antal	1.000 t.	Udlosset	Indladet	År	1.000 kr.
Fuglafjørður	1974	1.681	201,7	33,5	50,0	73/74	497
	1975	1.446	173,0	17,7	46,9	74/75	568
	1976	1.507	176,2	17,0	49,2	75/76	524
	1977	1.434	169,8	23,6	51,7	76/77	618
	1978	1.573	232,3	28,1	47,5	77/78	651
	1979	1.666	250,2	25,3	44,4	78/79	1.164
Runavík	1974	1.239	164,1	56,0	27,0	73/74	660
	1975	1.190	160,7	50,6	27,7	74/75	704
	1976	1.320	160,4	46,8	30,6	75/76	824
	1977	1.737	191,6	62,7	27,8	76/77	871
	1978	1.843	219,3	59,7	20,7	77/78	948
	1979	1.724	230,2	62,5	21,7	78/79	1.705
Tvøroyri	1974	915	145,0	25,0	5,5	73/74	495
	1975	922	130,0	36,0	6,0	74/75	501
	1976	932	104,2	24,0	3,5	75/76	575
	1977	842	105,3	21,0	2,8	76/77	584
	1978	782	122,8	22,0	3,6	77/78	594
	1979	795	110,2	23,0	3,5	78/79	835
Vágur	1974	1.739	95,1	6,6	2,4	73/74	203
	1975	1.957	96,3	6,7	2,7	74/75	245
	1976	1.106	241,5	9,1	3,3	75/76	290
	1977	952	224,8	7,3	4,7	76/77	375
	1978	738	224,6	8,0	5,2	77/78	377
	1979	852	255,8	10,0	12,2	78/79	853

1) I opgørelsen vedrørende Tórshavn er rutebådene medtaget

2) I oplysningerne vedrørende Klaksvík er Strandfaraskip Landsins ikke medtaget

Kilde: Oplysninger fra de enkelte havne

De indenlandske telefonforbindelser

De indenlandske telefonforbindelser varetages af Telefonverk Føroya Løgtings, der blev etableret i 1906, da den eneste telefonlinie på Færøerne mellem Vestmanna og Tórshavn blev overtaget af Færøernes lagting. I 1953 påbegyndtes en automatisering af telefonen i Tórshavn, men først i 1970'erne har automatiseringen taget fart.

I april 1978 blev landsautomatiseringen afsluttet. Kun ca. 3o abonnenter på udøerne har stadig ikke fået automattelefon. Disse forventes snart tilsluttet de eksisterende automatstationer. De store investeringer i 1977/78 skyldes, at størstedelen af materiellet til den nye automatstation er indkøbt i finansåret 1977/78.

Telefonvæsenets investeringer er overvejende finansieret ved udenlandske lån og lån fra investeringsfonden. Den 31. marts 1979 var gælden til investeringsfonden 13,3 mill. kr.

Tabel 3. 62. Antal centraler og abonnenter ultimo finansårene 197o/71 - 1978/79

	Centraler		Abonnenter		
År	aut.	man.	aut.	man.	ialt
197o/71	5	48	4.474	2.438	6.912
1971/72	5	48	4.531	2.57o	7.1o1
1972/73	8	33	5.476	2.o29	7.5o5
1973/74	9	29	6.499	2.174	8.673
1974/75	13	23	8.52o	1.561	1o.o81
1975/76	13	2o	9.134	1.395	1o.529
1976/77	17	12	11.o52	348	11.4oo
1977/78	19	4	12.o59	32	12.o91
1978/79	19	2	12.7o4	5	12.7o9

Kilde: Telefonverk Føroya Løgtings

Tabel 3. 63. Telefonvæsenets økonomi

År	Drifts-indt. 1ooo kr.	Drifts-udg. 1ooo kr.	Investeringer 1ooo kr.	Anlægs-værdi 1ooo kr.	Personale pr. 31/3	Venteliste pr.31/3
197o/71	7.584	7.299	3.981	15.175	146	459
1971/72	8.824	8.466	12.719	26.67o	149	75o
1972/73	9.775	9.343	15.o1o	4o.419	15o	7oo
1973/74	12.75o	12.52o	16.629	55.o4o	15o	967
1974/75	14.287	15.o66	15.543	68.o45	15o	48o
1975/76	21.631	21.1o2	15.525	79.575	15o	467
1976/77	22.562	22.9o4	12.79o	88.212	142	467
1977/78	26.486	24.127	27.886	111.oo2	128	552
1978/79	29.247	31.758	17.951	123.o86	139[1]	513[2]

1) Heraf er 1o1 fastlønnede og 38 timelønnede

2) Af de 513 på venteliste er 495 i Tórshavn

Kilde: Telefonverk Føroya Løgtings

Telekommunikation med udlandet og med skibene

I 1906 blev der af Det Store Nordisk Telegraf-Selskab etableret en søkabelforbindelse mellem Shetlandsøerne og Tórshavn og derfra videre til Island. Hermed fik Færøerne telegrafforbindelse med det europæiske fastland. I 1954 oprettede post- og telegrafvæsenet en radiotelefonforbindelse mellem Færøerne og Danmark, og i 1961 oprettede post- og telegrafvæsenet, det britiske Post Office og Det Store Nordiske Telegraf-Selskab i fællesskab et nyt, moderne søkabelanlæg mellem Skotland og Færøerne med videre forbindelse til Island. Dette kabel blev taget i brug i 1962, og der blev da mulighed for samtidig overføring af telefon- og telegrafforbindelser samt oprettelse af telextjeneste.

I 1971 blev der nedlagt et nyt, moderne søkabel mellem Shetlandsøerne og Færøerne, der blev taget i brug i slutningen af 1971. Telefonforbindelsen til udlandet varetages nu i et samarbejde mellem Det Store Nordisk Telegraf-Selskab, post- og telegrafvæsenet og Telefonverk Føroya Løgtings. Samtidig blev radiotelefonforbindelsen, der blev oprettet i 1954, nedlagt.

Tabel 3. 64. Telekommunikation med udlandet og med skibene

	Udlandet			Skibene	
	Antal telegrammer (x 1000)	Antal rigstelefonsamtaler (x 1000)	Antal telexabonnenter 31/12	Telegrammer	Samtaler
1966	102,5	94,0	26	16.621	24.891
1967	98,5	104,5	30	14.715	24.841
1968	102,0	99,0	40	13.076	24.670
1969	97,0	99,5	42	12,171	26.641
1970	94,5	111,5	44	11.566	28.599
1971	92,5	118,5	57	9.449	28,420
1972	83,0	194,0	59	8.450	33.252
1973	79,0	242,5	64	6.245	35.786
1974	76,5	290,5	68	4.861	40.242
1975	67,0	289,0	77	5.259	48.072
1976	52,3	91,3	77	5.161	55.744
1977	42,4	85,1	79	10.160	58.577
1978	39,2	67,3	91	18.352	64.447
1979	37,5	70,6	97	17.718	67.106

Kilde: Det Store Nordiske Telegraf-Selskab

Vedrørende antallet af rigstelefonsamtaler kan oplyses, at

dette (7o,6 x 1ooo) kun omfatter telefonistekspederede samtaler, da der ikke foreligger nogen opgørelse på samtalebasis over den trafik, som foregår som telefonselvvalg.

Da telextjenesten sker over en fuldautomatisk central, er det ikke muligt at opgive antallet af telexmeddelelser. Det sidste år, hvor den manuelle telexstation var i brug (i 1968), var der 4o abonnenter, der ved samme års slutning havde sendt 38.5oo telexmeddelelser.

I begyndelsen af 192o'rne blev Tórshavn Radio etableret med det formål at betjene trafikken mellem land og skibe. Indtil begyndelsen af 193o'rne var der kun tale om telegrafiforbindelse, men ved denne tid begyndte de første færøske skibe at anskaffe radiotelefonisendere og -modtagere, og stationen blev derfor også udstyret med radiotelefonianlæg. Dog var der stadig kun tale om udveksling af telegrammer mellem skibene og land. I 1953 påbegyndte man udbygningen og moderniseringen af stationen, og fra 1. januar 1954 var der mulighed for udveksling af telegrammer pr. telegrafi eller telefoni, ligesom det var muligt at tale mellem skibene og telefonabonnenter i land.

I 1976 fik stationen endnu en kanal på MF (fiskebølgen), i 1977 yderligere en VHF-kanal på Suðuroy og i 1978 en VHF-kanal i Svínoy, således at man nu kan ekspedere op til 4 skibssamtaler samtidig.

Stigningen i skibstelegrammer kommer for det meste af, at fremmede fiskerfartøjer har fået pålagt meddelelsespligt, når de befinder sig på den færøske landsokkel.

Med det moderne radiofonianlæg til anvendelse i skibe er der skabt mulighed for, at selv små fiskerskibe kan have radiotelefonianlæg ombord.

I forbindelse med at automatisk telefonforbindelse blev taget i brug mellem Færøerne og udlandet den 12. november 1975, skete der en omlægning vedrørende rigstelefonen. Forinden denne automatisering skete hele ekspeditionen af rigstelefonsamtaler på telegrafstationen. Den automatiske rigstelefonforbindelse drives nu af telefonvæsenet, medens telefonistekspederede rigstelefonsamtaler fortsat ekspederes fra telegrafstationen.

Det færøske postvæsen

Det færøske postvæsen, som har hørt under det danske postvæsen, blev overtaget 1. april 1976 og er nu en institution under

Færøernes landsstyre. Postvæsenet har til formål 1. at opfylde landets behov for post- og pengetransport på Færøerne og mellem Færøerne og udlandet, 2. at være en tjenesteydende institution, og i så høj grad som muligt drives ud fra forretningsmæssige hensyn, 3. at tilpasse sig samfundets udvikling og udvide virksomheden, når forholdene taler derfor, og 4. på et bredt grundlag at samarbejde med strandferðslan, telefonvæsenet, gjaldstovan og andre offentlige institutioner.

Postvæsenet ekspederer brevforsendelser, pakker, postanvisninger, aviser, tidsskrifter og andre ekspeditioner, d. v. s. ekspedition af postopkrævninger, postindkasseringer og udbringelse af adresseløse forsendelser.

Fra 1. april 1976 har det færøske postvæsen også ekspederet giro. Postvæsenet har sit eget regnskab, og en finans-, drifts- og investeringsplan for postvæsenet bliver lagt hvert år og afgives til landsstyret inden den 15. november.

Alle planer om udbygning og nyordning af postvæsenet udarbejdes af postvæsenet i samråd med landsstyret, inden de bliver gennemført.

Postvæsenet kan som institution optage lån, dog betinget af landsstyrets og finansudvalgets godkendelse.

Posttaksterne fastsættes af landsstyret i samråd med finansudvalget.

Kun gyldige frimærker, udgivet af det færøske postvæsen, er anvendelige på Færøerne.

Personalet ved postvæsenet aflønnes og arbejder efter regler, som er fastsat af landsstyret, hvor der ikke findes lovbestemmelser.

Personalet er organiseret i en fagforening. Foreningens navn er Færøernes Postforening. Dens arbejdsområde omfatter områder, hvor Færøernes Postforening i henhold til gældende love og overenskomster har forhandlingsretten for medlemmer, der er i faste eller midlertidige stillinger.

Tabel 3. 65. De færøske posthuses virksomhed

	1975/76		1978		1979	
	1.000 stk.	mill. kr.	1.000 stk.	mill. kr.	1.000 stk.	mill. kr.
1. Indbetalte postanvisninger	1.084	516	440	392	435	413
2. Indbet. postgirokort (fær.)	-	-	770	328	815	403
3. Indbet. postgirokort (danske) og postanvisninger til udlandet	370	194	423	312	407	339
4. Udbetalte postanvisninger og udbet.kort	1.035	502	425	376	416	407
5. Anbefalede breve, sendt	-		49		58	
6. Pakker, sendt	166		116		115	
heraf til Danmark og udlandet	-		37		37	
7. Pakker, kommet	304		272		258	
heraf fra Danmark og udlandet	-		193		180	
8. Færøske aviser og blade, sendt	1.915		1.870		2.065	
heraf til Danmark og udlandet	-		64		70	
9. Brevforsendelser, sendt	-		3.278		4.094	
Foruden dette har frimærkeafdelingen sendt	-		380		590	

Kilde: Det færøske postvæsen

Følgende frimærker er udgivet i 1979:

Nr.	Værdi	Billede	Udgivelsesdato
FR 36	2500 øre	Vædder	19.3.1979
FR 37	140 øre	Foreløbigt frimærke 1919	7.5.1979
FR 38	180 øre	- " -	7.5.1979
FR 39	110 øre	Børnetegninger	1.10.1979
FR 40	150 øre	- " -	1.10.1979
FR 41	200 øre	- " -	1.10.1979

I 1979 blev følgende frimærker udsolgt:

Nr.	Værdi	Billede	Sidste salgsdag	Antal solgte frimærker
FR 37	140 øre	Foreløbigt frimærke 1919	30.9.1979	2.000.000
FR 38	180	- " -	30.9.1979	2.000.000

Kap. 4

ØKONOMI

FÆRØERNES EKSPORT OG IMPORT

Eksport

Medens der i 1976 og 1977 var en stigning i eksporten på mellem 3o % og 4o % i forhold til de foregående år, er der i 1978 indtruffet et fald i den færøske eksport. Dette fald er fortsat i 1979. Faldet i eksporten i 1979 udgør ialt 17,1 mill. kr., svarende til 2,2 % af eksporten i 1978. Faldet i eksporten i 1978 var på 87,1 mill. kr. eller godt 1o % af eksporten i 1977. Som helhed er der i 1978 og 1979 sket et svagt fald i eksportpriserne, medens de eksporterede mængder har vist en betydelig tilbagegang. Udviklingen skal ses på baggrund af en generelt positiv omend forskellig mængdeudvikling for eksporten og stigende priser for alle varegrupper i 1976 og 1977.

Tabel 4. 1. Eksportens fordeling på de vigtigste varegrupper 197o og 1975-79

Mill. kr.	197o	1975	1976	1977	1978	1979
Saltfisk	77,o	157,2	175,8	177,4	169,7	139,4
Saltfiskefilét	o,8	7,4	1o,o	2o,5	11,4	22,5
Frossen fiskefilét	59,o	84,8	127,3	215,3	221,3	229,o
Salt- og kryddersild	12,1	15,8	23,9	9,5	12,8	o,9
Fersk sild og fisk	4o,4	54,2	57,o	98,8	69,8	89,4
Industrifisk	4,1	9,9	35,7	8,5	19,3	16,1
Silde- og fiskeolie	9,8	19,5	13,1	14,6	13,6	6,1
Helleflynder, hellefisk, sildehaj, laks	16,8	9,9	11,7	18,7	9,6	13,5
Rejer	1,8	36,5	77,1	143,6	132,9	95,8
Silde- og fiskemel	22,3	39,3	62,2	78,6	64,9	44,9
Fiskeaffald	2,2	2,6	3,8	6,4	12,3	18,o
Andre fiskevarer	2,1	7,8	1o,3	22,4	9,6	17,2
Strikkede varer og uldgarn	1,2	1,6	1,7	3,3	2,9	3,8
Skibe	o,1	16,1	2o,7	43,7	23,5	59,8
Andre varer	1,3	1,4	1,1	o,6	1,2	1,3
Eksport ialt	251,o	464,o	631,4	861,9	774,8	757,7

Kilde: Færøernes landsstyre

Bortset fra posten "Skibe", der er meget svingende, består eksporten næsten udelukkende af fisk og fiskeprodukter, der i 1979

udgjorde godt 91 % af den samlede eksport. Denne andel har i de tidligere år ligget omkring 96 %. Den lidt lavere andel af fisk og fiskeprodukter i den samlede eksport i 1979 skyldes en usædvanlig stor eksport af skibe i dette år. Den lavere eksport i 1979 skyldes således udelukkende et fald i eksporten af fisk og fiskeprodukter. Den store eksport af skibe i 1979 skyldes væsentligst salget af to nybyggede fryselastskibe til Danmark samt salg af to brugte fragtskibe. Der synes ikke at være tegn på, at fiskeriets vanskelige situation har ført til salg af fiskerskibe til udlandet.

Eksporten af mere forarbejdede varer som fiskefiléter samt fiskemel og fiskeolie har gennem de senere år været stigende og udgjorde i 1979 omkring 37 % af den samlede eksport. I 1979 er der dog sket et fald i eksporten af fiskemel og fiskeolie, medens eksporten af frossen filét har været fortsat stigende. Den stigende forædlingsværdi er muliggjort af de store investeringer i fiskeindustrien, der har fundet sted siden midten af 1960'erne. Ændringerne i eksportens sammensætning mod mere forarbejdede varer må endvidere ses på baggrund af et øget færøsk fiskeri i de hjemlige farvande, der bl. a. er en følge af indskrænkningerne i de færøske fiskerirettigheder i fremmede farvande. Det øgede hjemmefiskeri har medført, at en større del af fisken efter kortere ture landes til videre forarbejdning på Færøerne end ved det tidligere saltfiskfiskeri, hvor fisken blev behandlet og saltet om bord på ture af op til flere måneders varighed, og derefter ofte blev sejlet direkte til aftagerlandet. Andelen af fisken, der af færøske skibe landes til forarbejdning på Færøerne må forventes at stige i de kommende år. Denne forventning afspejles i en fortsat betydelig investeringsaktivitet i fiskeindustrien. Som følge af en mindre fangstmængde synes der dog, uanset at en stigende andel af fangsterne landes her, at være indtrådt en stagnation i landingen af råfisk på Færøerne i 1979.

Selv om udviklingen således går i retning af en større eksport af mere forarbejdede varer, har Færøernes traditionelle eksportvare, saltfisken, fortsat meget stor betydning ligesom eksporten af fersk sild og fisk. Disse varearter udgjorde i 1979 omkring 1/3 af den samlede eksport. Særligt er eksporten af fersk fisk steget betydeligt i 1979. Dette opvejes dog af et fald i eksporten af saltfisk. Udover eksporten af fisk og fiskeprodukter er der en mindre, ligeledes traditionel eksport af uldgarn, strikkede varer og fåreskind.

I de seneste år er eksporten af rejer steget meget kraftigt. Rejer er nu den tredjestørste eksportvare og har i 1977 og 1978 udgjort 17 % af den samlede eksport. I 1979 er som følge af restriktioner for rejefiskeriet i Grønland sket en nedgang i rejernes andel af eksporten, således at denne i 1979 udgjorde knap 13 %.

Eksporten af fiskeaffald er steget betydeligt de seneste år. Affaldet, der anvendes til dyrefoder, eksporteres hovedsagelig til Danmark. Stigningen i denne eksport må ses på baggrund af udbygningen af fiskefilétfabrikkerne.

Eksportens størrelse og sammensætning vil naturligt være afhængig af fangstmulighederne, der er påvirket af de indgåede fiskeriaftaler mellem Færøerne og en række andre lande, jfr. kapitel 3.

I tabel 4. 2. og 4. 3. gives en oversigt over pris- og mængdeudviklingen for nogle betydende eksportvarer.

Tabel 4. 2. Eksporterede mængder af de vigtigste varegrupper 1970 og 1975-79

Tons	1970	1975	1976	1977	1978	1979
Saltfisk	23.548	20.645	20.445	19.014	17.785	13.612
Frossen fiskefilét	12.189	11.562	13.190	18.736	20.764	21.966
Sildemel	12.616	22.366	26.004	19.206	24.318[1]	19.386[1]
Fersk sild og fisk	31.184	42.932	31.550	41.955	31.069	34.306
Industrifisk	12.356	43.778	70.331	10.928	44.040	33.705
Salt- og kryddersild	3.498	3.569	5.705	1.918[2]	1.567	175
Rejer	200	4.238	9.063	12.401	10.093	6.917

1) Sildemel og fiskemel iøvrigt

2) Excl. sild eksporteret i glas

Kilde: Færøernes landsstyre

Tabel 4. 3. De gennemsnitlige eksportpriser for visse varer 1970 og 1975-79

Kr. pr. ton	1970	1975	1976	1977	1978	1979
Saltfisk	3.300	7.615	8.600	9.332	9.543	10.238
Frossen fiskefilét	4.844	7.334	9.653	11.493	10.661	10.428
Silemel	1.620	1.601	2.172	2.873	2.667[1]	2.318[1]
Fersk sild og fisk	1.206	1.239	1.807	2.314	2.247	2.606
Industrifisk	332	226	507	774	438	477
Salt- og kryddersild	2.264	4.432	4.144	4.442	8.160	4.999
Rejer	8.980	8.612	8.509	11.582	13.173	13.846

1) Sildemel og fiskemel iøvrigt

Kilde: Færøernes landsstyre

Eksporten af saltfisk er fra 1978 til 1979 faldet med knap 3o mill. kr. svarende til 18 %. Dette er en fortsættelse af de senere års nedgangstendenser for denne eksportvare. Faldet skyldes et fald i den eksporterede mængde på 24 %, medens prisen er steget med omkring 7 %. De væsentligste aftagerlande for saltfisken er Italien, Spanien og Grækenland, som tilsammen aftager ca. 8o % af eksporten.

Eksporten af frosne fiskefiléter er i 1979 steget med 3,5 %. Stigningen skyldes en stigning i den eksporterede mængde på 6 %, idet prisen på fiskefilét er faldet med knap 3 %. Fordelingen på aftagerlande er i de allerseneste år ændret væsentligt. Medens USA traditionelt har aftaget 3/4 eller mere af eksporten af frosne fiskefiléter, er USA's andel faldet betydeligt siden 1977. I stedet er salget til Storbritannien, Vesttyskland og Frankrig steget kraftigt. Disse lande aftager nu tilsammen 52 % af eksporten, medens USA's andel er faldet til 44 %. Særlig er salget til Vesttyskland vokset.

Eksporten af fersk sild og fisk, der overvejende landes direkte i dansk havn af kraftblokskibene, er i 1979 steget med knap 28 % som følge af en stigning i den eksporterede mængde på godt 1o % og en stigning i prisen i forhold til 1978 på 16 %.

Efter en kraftig stigning i 1978 er eksporten af industrifisk igen faldet i 1979. Faldet skyldes en nedgang i den eksporterede mængde på 23 % og en prisstigning fra 1978 til 1979 på omkring 9 %. Industrifisken afsættes næsten udelukkende til Danmark.

Eksporten af salt- og kryddersild er i 1979 reduceret med 93 % og er således næsten ophørt. Et fald i mængden er blevet forstærket af et fald i prisen på næsten 4o %. Salt- og kryddersild eksporteres nu udelukkende til Danmark, og en tidligere traditionel eksport til Sverige er ophørt.

Eksporten af rejer er i 1979 faldet med knap 28 %. Faldet skyldes en nedgang i den eksporterede mængde på 32 % og en stigning i prisen på omkring 5 %. Salget til Danmark og Sverige er halveret i 1979 og salget til Frankrig gået ned med 13 %. Disse lande aftog tilsammen omkring 75 % af eksporten i 1978. Denne andel er i 1979 faldet til 65 %. Derimod er salget til Storbritannien steget med omkring 5o %.

Tabel 4. 4. viser en samlet oversigt over den færøske eksports fordeling på aftagerlande.

Tabel 4. 4. Værdien af Færøernes eksport efter markedsområder 1970 og 1975-79

1.000 kr.	1970	1975	1976	1977	1978	1979
1. EF						
Danmark	60.333	90.409	138.819	193.465	174.963	181.940
Italien	31.493	40.506	63.306	81.436	67.850	57.030
Storbritannien	25.021	60.906	95.946	97.878	100.167	141.345
Vesttyskland	29.473	8.426	19.928	23.384	51.306	71.758
Frankrig	706	15.291	36.665	71.131	65.845	64.139
Benelux	3.357	11.095	10.799	13.257	13.907	14.078
Grønland	769	43	6	59	26	91
Irland	-	-	-	2.137	-	6
EF-lande ialt	151.152	226.676	365.469	482.747	474.064	530.387
2. Lande uden for EF						
Norge	3.316	10.307	42.474	37.792	15.770	21.667
Sverige	6.670	18.624	35.861	28.348	35.103	16.344
Portugal	17.186	49.874	4.875	1.502	-	-
Spanien	17.067	47.934	43.426	50.729	69.232	56.743
Grækenland	10.614	11.045	22.752	10.698	13.399	11.570
Polen	6.312	14.223	9.394	7.448	2.145	-
USA	29.485	68.030	99.578	219.016	153.641	108.692
Øvrige lande	9.214	17.240	7.524	23.672	11.451	12.249
Lande uden for EF ialt	99.864	237.277	265.884	379.205	300.739	227.265
Samlet eksport	251.016	463.953	631.353	861.952	774.803	757.652

Kilde: Færøernes landsstyre

De største aftagerlande for den færøske eksport er Danmark, Storbritannien og USA. For eksporten til Danmark har der trods faldet i den samlede eksport i 1979 været tale om en stigning på 4,0 %. Eksporten til Storbritannien er i 1979 steget med ikke mindre end 41 %, særlig som følge af et øget salg til dette marked af rejer og frossen fiskefilét. Ligeledes er eksporten til Vesttyskland i 1979 steget med omkring 40 %. Dette skyldes især en stigende eksport af frosne fiskefiléter, idet en tidligere eksport af fiskemel til Vesttyskland er ophørt i 1979. Derimod er eksporten til USA i 1979 faldet med omkring 30 %, altså væsentlig mere end

faldet i den samlede eksport. Dette er en fortsættelse af udviklingen i 1978, hvor eksporten til USA faldt med en tilsvarende andel. USA er således rykket fra en andenplads til en tredjeplads som aftager af færøske fiskeprodukter. Nedgangen i eksporten til USA skyldes bl. a. en betydelig nedgang i eksporten af rejer til det amerikanske marked. Også eksporten af fiskefiléter til USA er faldet relativt mere i 1979 end den samlede eksport.

7o % af den færøske eksport gik i 1979 til lande inden for EF. Dette er en stigning i forhold til 1978, hvor EF's andel af eksporten udgjorde 61 %. Siden 1975 har eksporten til EF været fortsat stigende. De betydeligste aftagerlande uden for EF er USA, Spanien, Norge og Sverige. I 1979 er eksporten til Sverige dog mere end halveret.

Import

Ifølge en foreløbig opgørelse over Færøernes import i 1979 udgjorde denne ialt 1.o43,5 mill. kr. Dette er en stigning i forhold til 1978 på 5,8 %. Til sammenligning kan nævnes, at importen steg med 8,3 % fra 1977 til 1978 og med 15,3 % fra 1976 til 1977. Der er således tale om en afsvækning af importens stigning. Af den samlede import stammer 77,5 mill. kr. fra import af skibe. Dette er en nedgang i forhold til året før. Importen excl. skibe er ialt steget med omkring 9 % i 1979.

Tabel 4. 5. Importen fordelt på lande 197o og 1975-79

Mill. kr.	197o	1975	1976	1977	1978[1]	1979[2]
Danmark	167.9	431.5	524.7	656.8	672.o	766.1
Storbritannien	15.6	27.6	17.7	29.9	42.6	7o.6
Norge	15.2	127.o	152.3	1o8.4	135.4	11o.o
Island	5.o	5.o	7.9	18.2	18.9	14.o
Sverige	1o.9	18.o	22.4	37.3	32.2	25.o
EF-lande bortset fra Danmark og Storbritannien	8.2	26.1	12.6	25.5	85.5	58.o
Andre lande	5.6	16.5	52.4	34.8		
Import ialt	228.4	651.7	79o.o	91o.9	986.6	1o43.7

1) Tallene er korrigeret i forhold til de i Årbog for Færøerne 1978 angivne foreløbige tal

2) Foreløbige tal

Kilde: Danmarks Statistik

Den andel af den samlede import, der kommer fra Danmark, har

i de senere år udgjort godt to tredjedele. Fra 1978 til 1979 er importen fra Danmark steget med 14 %. Norges andel af importen har som helhed været voksende i de senere år, hovedsagelig som følge af en betydelig import af skibe. I 1979 er dog indtruffet et betydeligt fald i importen fra Norge. Faldet skyldes en mindre import af skibe. Importen fra Storbritannien har i de senere år været fortsat stigende. Andre landes store andel af importen i 1976 skyldes især import af lineskibe fra Polen. For alle de øvrige landes vedkommende har der efter en stigning i de senere år været tale om et fald i importen i 1979.

Tabel 4. 6. viser importens fordeling på varegrupper. Ved bedømmelsen af tallene i tabellen må det tages i betragtning, at betydelige indkøb af proviant og andre forsyninger, som færøske fiskere foretager i udlandet til brug ombord, ikke er medregnet.

Tabel 4. 6. Importen fordelt på varegrupper 1970 og 1975-79

Mill. kr.	1970	1975	1976	1977	1978[1]	1979[2]
Fødevarer	38,8	73,6	90,3	100,9	105,8	115,6
Drikkevarer og tobak	5,7	10,4	13,7	15,9	18,8	19,0
Beklædning og fodtøj	9,3	16,4	23,7	27,5	33,2	36,3
Møbler, tekstiler, indbo, service	12,7	22,1	30,5	40,3	47,5	50,7
Olie og benzin til private	11,4	52,4	63,2	79,5	54,9	77,7
Køretøjer, dæk og slanger til private	7,6	18,6	29,1	37,5	46,4	44,5
Andet til private	25,1	59,9	73,6	103,9	109,7	130,2
Forbrugsvarer ialt	110,6	253,4	324,1	405,5	416,3	474,0
Råstoffer til landbrug	3,2	4,4	6,1	6,8	7,9	10,3
Råstoffer til fiskeri og fiskeindustri	9,0	19,6	28,0	37,9	34,5	20,7
Råstoffer til byggeri og skibsværfter	33,6	57,8	79,6	106,2	123,8	125,9
Brændselsstoffer til erhverv	10,8	39,5	48,2	60,9	58,8	93,5
Råstoffer iøvrigt	23,1	48,9	62,6	70,3	74,8	80,2
Inputvarer ialt	79,7	170,2	224,5	282,1	299,8	330,6
Maskiner og instrumenter	24,2	61,4	63,8	106,1	135,3	121,7
Transportmidler til erhverv excl. skibe	2,4	8,4	13,8	14,6	25,8	29,7
Andre investeringsvarer	2,6	3,5	4,5	6,5	9,0	10,2

(fortsættes)

Importen fordelt på varegrupper 197o og 1975-79
(fortsat)

Mill. kr.	197o	1975	1976	1977	1978[1)]	1979[2)]
Skibe	8,9	154,3	158,8	96,1	1oo,4	77,5
Investeringsvarer ialt	38,1	227,6	24o,9	223,3	27o,5	239,1
Import ialt	228,4	651,2	789,5	91o,9	986,6	1o43,7

1) Tallene er korrigeret i forhold til de i Årbog for Færøerne 1978 angivne foreløbige tal

2) Foreløbige tal

Kilde: Hagdeildin og Danmarks Statistik

Importen er i 1979 steget for alle varegruppers vedkommende med undtagelse af køretøjer m. v. til privat brug, råstoffer til fiskeri og fiskeindustri, maskiner og instrumenter samt skibe. I tabellen er foretaget en opdeling af importen på tre anvendelsesgrupper. Importen af forbrugsvarer er som helhed steget med 13,9 %, importen af rå- og hjælpestoffer er steget med 1o,3 %, medens importen af investeringsvarer er faldet med 11,6 %.

Når bortses fra posten "Skibe" er importen af øvrige investeringsvarer næsten stagneret i 1979. Importen af investeringsvarer ligger dog stadig på et ret højt niveau. Dette afspejler et fortsat højt og stigende investeringsniveau, særligt i fiskeindustrien, affødt af det stigende hjemmefiskeri og de hermed følgende større landinger af fisk til forarbejdning på Færøerne. Derimod er investeringerne i boligbyggeri og andre erhvervsinvesteringer stagneret henholdsvis faldet i 1979. Dette understreges også af, at importen af råstoffer til byggeri og skibsværfter kun har været svagt stigende.

Importen af skibe er fra 1978 til 1979 faldet med 23 %. Nedgangen falder på fragt- og passagerskibe, medens importen af fiskerskibe er steget i 1979. De begrænsede fiskerimuligheder synes således ikke endnu at have vist sig i en mindre investering i fiskerskibe, omend disses størrelse og type må antages at være ændret under hensyn til den aftagende betydning af det færøske fjernfiskeri og det stigende hjemmefiskeri. I modsætning til tidligere, hvor Norge har været den væsentligste leverandør af nye fiskerskibe, er importen af fiskerskibe i 1979 hovedsagelig kommet fra Storbritannien. Fra Norge er leveret et stort fragt- og passagerskib til en værdi af 32 mill. kr.

Inden for gruppen rå- og hjælpestoffer er der i 1978 og igen i 1979 sket et fald i importen af råstoffer til fiskeri og fiskeindustri. Dette skyldes antagelig mindre udenlandske landinger af fisk på Færøerne. Posten "Råstoffer til byggeri og skibsværfter" er som nævnt kun steget meget svagt og afspejler en begyndende stagnation i aktiviteten på værfterne og i bygge- og anlægssektoren. Stigningen i importen af rå- og hjælpestoffer skyldes således i hovedsagen en øget import af olie og andre brændselsstoffer.

Af forbrugsvarerne er for første gang i en årrække indtruffet et fald i importen af køretøjer m. v. til private. Posten "Olie og benzin til private" er steget med knap 23 %. Ved en vurdering af denne post må tages i betragtning, at importen af olie til opvarmning, der udgør en væsentlig del af denne post, vil svinge under hensyn til vejrliget.

Under et er importen af olie, benzin og andre brændselsstoffer til privat og erhvervsmæssig brug steget med 5o %. Udover stigende oliepriser skyldes denne stigning et stort forbrug af olie til opvarmning som følge af den kolde vinter 1978-79 samt et øget antal tankninger på Færøerne i forbindelse med det øgede hjemmefiskeri.

Tabel 4. 7. viser udviklingen i importen opdelt i anvendelsesgrupper i faste og løbende priser i perioden 1975-1979. Det bemærkes, at skibe ligesom i de fleste andre landes statistikker er holdt uden for beregningen af importen i faste priser. Dette skyldes de vanskeligheder, der er forbundet med at skønne prisudviklingen for skibe.

Tabel 4. 7. Importen fordelt på anvendelsesgrupper i faste og løbende priser 1975 - 1979. Index 1975 = 1oo

	1975	1976	1977	1978	1979[1)]
Konsumvarer					
Import i løbende priser	1oo	13o	162	18o	197
Prisindex for import	1oo	1o6	113	123	125
Import i faste priser	1oo	122	144	146	158
Brændsel og benzin					
Import i løbende priser	1oo	137	174	177	268
Prisindex for import	1oo	149	154	157	2o1
Import i faste priser	1oo	92	113	113	134

(fortsættes)

Importen fordelt på anvendelsesgrupper i faste og løbende priser 1975 - 1979. Index 1975 = 1oo (fortsat)

	1975	1976	1977	1978	1979[1]
Rå- og hjælpestoffer					
Import i løbende priser	1oo	135	169	184	181
Prisindex for import	1oo	1o3	115	122	131
Import i faste priser	1oo	131	147	151	138
Investeringsvarer (excl. skibe)					
Import i løbende priser	1oo	112	174	232	224
Prisindex for import	1oo	1o1	115	125	145
Import i faste priser	1oo	112	15o	185	151
Import ialt (excl. skibe)					
Import i løbende priser	1oo	127	164	178	194
Prisindex for import	1oo	1o8	117	125	138
Import i faste priser	1oo	118	14o	143	141

1) Foreløbige tal

Kilde: Hagdeildin og Danmarks Statistik

Løbende priser er de priser, varerne rent faktisk er omsat til. Indexene for import i løbende priser angiver således den samlede virkning af pris- og mængdeændringer. Prisindexene angiver udviklingen i et gennemsnit af importpriserne. Opgørelsen i faste priser viser bevægelserne i de importerede mængder og giver således et indtryk af den realøkonomiske udvikling.

Importpriserne har været konstant stigende i hele perioden og ligger nu 38 % over priserne i 1975. Stærkest er priserne steget for brændsel og benzin, hvor prisen er fordoblet, medens priserne for konsumvarer er steget mindre end for den samlede import. For de øvrige varegrupper har priserne i det store hele fulgt den gennemsnitlige stigning. Også de importerede mængder har været stigende for alle varegrupper. Dog er der fra 1978 til 1979 sket et mængdemæssigt fald i importen af rå- og hjælpestoffer og af investeringsvarer. Dette afspejler som nævnt en fortsat høj, men stagnerende investeringsaktivitet.

Import og eksport i faste priser og bytteforhold

I tabel 4. 8. gives en samlet oversigt over import og eksport i faste og løbende priser samt udviklingen i Færøernes bytteforhold.

Tabel 4. 8. Udviklingen i import og eksport (excl. skibe) i faste og løbende priser samt bytteforhold i 1975-79. Index 1975 = 1oo

	1975	1976	1977	1978	1979[1)]
Import i løbende priser	1oo	127	164	178	194
Prisindex for import	1oo	1o8	117	125	138
Import i faste priser	1oo	118	14o	143	141
Eksport i løbende priser	1oo	136	183	168	156
Prisindex for eksport	1oo	118	143	141	14o
Eksport i faste priser	1oo	116	128	119	111
Bytteforhold	1oo	1o9	122	113	1o1

1) Foreløbige tal

Kilde: Hagdeildin og Danmarks Statistik

Eksporten i løbende priser, eksportpriserne og de eksporterede mængder har været stigende frem til 1977 og har vist et fald både i 1978 og 1979.

Bytteforholdet er forholdet mellem indexene for eksport- og importpriser. At dette i 1979 var 1o1 betyder, at Færøerne for den samme mængdemæssige eksport kan opnå en importværdi på 1o1 % af, hvad der kunne købes i 1975.

En relativt stærkere stigning i importpriserne end i eksportpriserne fra 1977 til 1978 og fra 1978 til 1979 har betydet en forringelse af bytteforholdet med 7 % i 1978 og 11 % i 1979. Forringelsen af bytteforholdet må dog ses på baggrund af en betydelig forbedring heri fra 1975 til 1977, således at bytteforholdet stadig er højere end i 1975. De betydelige udsving i bytteforholdet er karakteristisk for et land med et ensidigt erhvervsgrundlag og afspejler samtidig følsomheden overfor de internationale konjunkturer.

I øjeblikket synes ikke at være tegn på en forbedring af fiskepriserne. Derimod må importpriserne fortsat forventes at stige, for oliens vedkommende endog med betydelig styrke. På denne baggrund må forventes en yderligere forringelse af det færøske bytteforhold i de kommende år. Den eneste mulighed for en forbedring af bytteforholdet synes at ligge i videreforarbejdning og kvalitetsforbedring af en større del af de færøske fiskeprodukter, således at disse kan indbringe en højere eksportpris.

På grundlag af import- og eksporttallene kan opstilles følgende oversigt over handelsbalancen.

Handelsbalancen

Tabel 4. 9. Færøernes handelsbalance 197o og 1975-79

Mill. kr.	Eksport	Import	Handelsbalance
197o	251,o	228,4	22,6
1975	464,o	651,7	÷ 187,7
1976	631,4	789,5	÷ 158,1
1977	861,9	91o,9	÷ 49,o
1978	774,8	986,6[1)]	÷ 211,8[1)]
1979	757,7	1o43,7[2)]	÷ 286,o[2)]

1) Tallene er korrigeret i forhold til de i Årbog for Færøerne 1978 angivne foreløbige tal

2) Foreløbige tal

Kilde: Danmarks Statistik og Færøernes landsstyre

Efter en betydelig forbedring af handelsbalancen i 1977 har 1978 vist et underskud på 211,8 mill. kr. og 1979 et underskud på 286,o mill. kr. Der er således tale om næsten en seksdobling af underskuddet på handelsbalancen siden 1977. Fra 1978 til 1979 er handelsbalancen forringet med 74,2 mill. kr., svarende til 35 %. Årsagen hertil er det forringede bytteforhold, faldet i de eksporterede mængder og en fortsat stigende import, båret særlig af importen af brændsel og benzin og af investeringsvarer. Fra 1978 til 1979 synes særlig stigningen i importen af brændsel og benzin at have medvirket til den yderligere forringelse af handelsbalancen.

ARBEJDSFORHOLD, LØNNINGER OG PRISER

Arbejds-, løn-, og prisforhold er overtaget som særanliggender. De vigtigste love er

Lov nr. 86 af 31. marts 1928 for Færøerne om mægling i arbejdsstridigheder med senere ændringer,

Lagtingslov nr. 13 af 2o. marts 1958 om funktionærer,

Lagtingslov nr. 29 af 12. oktober 1954 om lærlingeforhold med senere ændringer,

Lagtingslov nr. 36 af 21. maj 1975 om pristalsbehandling af arbejdslønninger med senere ændringer,

Lagtingslov nr. 31 af 19. marts 1951 om ferie med løn med senere ændringer,

Lagtingslov nr. 31 af 5. juli 1971 om landets tjenestemænd med senere ændring,

Lagtingslov nr. 72 af 22. december 1951 om fiskernes afregning og lønreguleringsfond med senere ændringer

Lagtingslov nr. 69 af 26. september 1974 om mindsteløn og anden støtte til fiskerierhvervet med senere ændringer,

Lagtingslov nr. 3o af 21. maj 1975 om pristal,

Lagtingslov nr. 37 af 1. juni 1978 om 4o timers arbejdsuge,

Lagtingslov nr. 43 af 23. juni 1978 om priskontrol.

Arbejdsforhold

Det private arbejdsmarked

På det private arbejdsmarked sluttes der sædvanligvis 2-årige overenskomster mellem arbejdsgiverorganisationerne på den ene side og håndværker- og arbejdsmandsforbundene på den anden. De seneste er fra 1979. Overenskomsterne vedrører kun grundlønningerne, idet pristalsreguleringen er fastsat ved lagtingslov. Der er ikke nogen offentligt støttet arbejdsløshedsforsikring på Færøerne. Fra 1. juli 1979 er en ny lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel sat i kraft på Færøerne, jfr. kapitel 5.

De færøske arbejdsgivere er organiseret i fire foreninger: Føroya Arbeiðsgevarafelag (arbejdsgiverforening), Føroya Handverksmeistarafelag (håndværksmesterforening), Føroya Keypmannafelag (købmandsforening) og Føroya Reiðarafelag (rederiforening). Alle foreningerne forhandler løn- og arbejdsforhold.

Håndværkerne er organiseret i Føroya Handverkarafelag. Dette forbund, der har ca. 1.2oo medlemmer, slutter aftale for alle foreningens afdelinger.

Arbejdsmændene i Tórshavn og Klaksvík er organiserede i lokale foreninger, medens arbejdsmændene i det øvrige land er organiseret i Føroya Arbeiðarafelag. Foreningerne i Tórshavn og Klaksvík er ikke medlemmer af Føroya Arbeiðarafelag. Disse 3 forbund har tilsammen omkring 7.5oo medlemmer. I tallet indgår kvindelige arbejdere uden for Tórshavn, Klaksvík og Tvøroyri, idet kvindeforbundene disse tre steder ikke er medlemmer af Føroya Arbeiðarafelag. Det bemærkes, at en del fiskere er medlemmer af arbejdsmandsforbundene. Ved overenskomsforhandlingerne i 1979 udgjorde alle arbejdsmandsforbund een forhandlingspart.

Under overenskomstforhandlingerne i foråret 1979 på det private arbejdsmarked måtte forligsmanden træde til og stille forslag til forlig mellem håndværkerne og håndværksmestrene. Forslaget, der godkendtes af organisationerne efter urafstemning blandt håndværkerne, indebar en to-årig overenskomst med stigninger i grundlønnen pr. time på 1,75 kr. i det første år og 2,oo kr. i det andet

år fra 1. maj 1979.

Lærlingelønnen indenfor håndværk og industri er ved lagtingslov af 16. oktober 1978 om ændring af lærlingeloven fastsat til 25 % af lønnen for en faglært arbejder i det første læreår, 35 % i andet år, 45 % i tredie år og 55 % i fjerde læreår. Dette er en forbedring i lærlingelønningerne i forhold til de hidtil gældende bestemmelser, hvor lærlingelønnen lå mellem 15 og 33 1/3 % af de faglærtes lønninger.

Mellem arbejdsmændene og arbejdsgiverne sluttedes fra 1. maj 1979 en ét-årig overenskomst med en stigning i timelønnen på 1,4o kr. I overenskomsterne fra foråret 1977 er det aftalt, at der fra 1. maj 1981 skal være ligeløn mellem mænd og kvinder. Overenskomsten er fra arbejderside opsagt med udgangen af april 198o.

Typografernes aftale af 1976 med trykkerierne udløb i foråret 1977, men blev forlænget. I december 1977 blev der sluttet en overenskomst for perioden 1. januar 1978 - 3o. april 198o med stigninger i timelønnen på 2,- kr. pr. 1. januar 1978, 1. maj 1978 og 1. maj 1979.

En organisation af handels- og kontorfunktionærer beskæftiget på det private arbejdsmarked i Tórshavn blev stiftet i 1973. Denne forening sluttede første gang overenskomst med Færøernes Arbejdsgiverforening i 1974. Denne er blevet fornyet i 1977 og i 1979. En lignende organisation, der blev stiftet i Klaksvík i 1976, sluttede ligeledes overenskomst i 1977, der er blevet forlænget i 1979.

Arbejdstiden er fastsat ved lagtingslov. Den siden 197o og indtil oktober 1978 gældende normalarbejdstid på 42½ time om ugen er ved lagtingslov nr. 37 af 1. juni 1978 nedsat gradvis til 4o timer ugentlig pr. 1. januar 198o. Ved lagtingslov er feriens længde fastsat til minimum 4 uger, og feriegodtgørelsen til personer, der ikke har ret til løn under ferie er fastsat til 9½ % af lønnen.

I henhold til lagtingslov nr. 36 af 21. maj 1975 er pristalsreguleringen af arbejdslønninger fastsat til 6o øre pr. time for hver fulde 3 points udsving i det færøske pristal udover 1oo pr. 1. oktober 1975. I foråret 198o er pristallet fastsat til 1oo pr. 1. april 198o uden ændring af dyrtidsportionernes størrelse.

Fiskerne er sluttet sammen i Føroya Fiskimannafelag, der har ca. 3.3oo medlemmer.

Fiskernes overenskomst har forskelligt indhold, alt efter hvilken fartøjstype og fangstmetode der er tale om. Aflønningen

sker som hovedregel med en andel af fangsten, varierende mellem 26½ % af bruttoindtægten og 44½ % af nettoindtægten. Nettoindtægten fremkommer ved fra bruttoindtægten ved salg af fangsten at fratrække de variable omkostninger, d. v. s. olie, agn, proviant, salt m. v. I de senere år er aflønning efter bruttoprincippet vundet stærkt frem, men nettokontrakter findes stadig.

Overenskomsten indeholder endvidere bestemmelser om den indbyrdes fordeling mellem mandskabet. Den seneste overenskomst er sluttet i 1978 og omfatter foruden generelle bestemmelser 12 særbestemmelser vedrørende fordeling af fangsten. I den nye overenskomst er der indføjet særbestemmelser om fangst af fersk fisk med garn og fangst af blåhvilling med kraftblokskibe. En særbestemmelse om gamle saltfisktrawlere er blevet ophævet, idet der ikke findes flere af disse skibe. På dette område er der herefter en særbestemmelse om saltfiskhæktrawlere.

Overenskomsten opsagdes i efteråret 1979 af rederiforeningen, der på grund af stigende omkostninger, særligt som følge af de stigende oliepriser ønskede en ændret beregning af mandskabsandelen for den del af fiskerne, der lønnes med en andel af bruttoindtægten, således at olieprisstigningerne holdes uden for beregningsgrundlaget. Efter forgæves mæglingsforsøg fra forligsmanden og en kortvarig strejke blandt fiskerne i foråret 198o er fiskerne og rederiforeningen dog nået til enighed om en uændret forlængelse af den hidtidige overenskomst.

Den omtalte aflønningsform medfører betydelige forskelle i mandskabslønnen mellem forskellige skibstyper og fangstformer og stærkt svingende indtægter. Med henblik på at afbøde virkningerne heraf er der ved lagtingslov fastsat bestemmelser om mindsteløn og mindsteindtægt til fiskere. Mindstelønnen og mindsteindtægten, der pr. 1. januar 198o udgør 6495 kr. om måneden, henholdsvis 232,5o kr. pr. dags fiskeri i hjemmefiskeriet, udbetales af fiskernes lønreguleringsfond og dækkes fuldt ud af landskassen. Mindsteløn og mindsteindtægt pristalsreguleres efter det færøske pristal. Som supplement til lønnen ydes af landskassen pristilskud, der beregnes pr. kg landet fisk og udbetales til mandskabet. Endvidere udbetales ferieløn med den på land gældende procentsats.

Endelig har navigatører og maskinister deres egne organisationer, der indgår overenskomster med rederiforeningen.

Det offentliges arbejds- og lønforhold

Inden for det offentlige er funktionærer, ansat i landsstyret og dets institutioner aflønnet i henhold til overenskomst mellem funktionærernes organisation, Starvsmannafelagið og Færøernes landsstyre. Overenskomsterne er principielt 2-årige. Den seneste overenskomst er indgået i juli 1979. Der blev aftalt årlige lønforhøjelser pr. 1. juli 1979 på 2 3/4 % af den pr. 1. april 1979 gældende løn + 9oo kr. og pr. 1. april 198o på 3½ % af lønnen pr. 1. april 1979 + 1.5oo kr. Foreningen har omkring 78o medlemmer.

De færøske tjenestemandslove er opbygget på samme måde som de danske fra 1969. Ændringer foretages efter aftale med en forening af tjenestemænd, der har omkring 5o medlemmer. Der er i 1973 indgået en aftale om opnormering af visse tjenestemandsstillinger. I 1976 blev der indgået en aftale om justering af tjenestemandslønningerne bl. a. i forbindelse med overgangen til den ændrede pristalsregulering af lønningerne, der blev gennemført i 1975, og i 1977 og i 1979 blev der afsluttet overenskomster med forhøjelser svarende til Starvsmannafelagið's samt visse opnormeringer.

Folkeskolelærerne aflønnes i henhold til lov nr. 65 af 8. marts 1972 om tjenestemænd m. fl. i folkeskolen på Færøerne. Grundlønninger og indplacering følger stort set reglerne i den danske tjenestemandslov, men aftaler om lønninger og arbejdsforhold træffes mellem Færøernes landsstyre og Føroya Lærarafelag, der har omkring 4oo medlemmer. Lønningerne pristalsreguleres i overensstemmelse med det færøske pristal. I efteråret 1979 blev der afsluttet en overenskomst efter samme retningslinier som tjenestemandsoverenskomsten. Herudover skete en nedsættelse af lærernes pligtige ugentlige timetal, ligesom overenskomsten indeholder bestemmelser om regulering af lærerpensionerne.

Udover de her nævnte færøske overenskomster anvendes danske overenskomster i et vist omfang, især inden for sundhedsvæsen og administration.

De kommunale tjenestemænd og funktionærers arbejds- og lønforhold aftales med de enkelte kommuner. For funktionærernes vedkommende er vilkårene som hovedregel overensstemmende med aftalen mellem landsstyret og Starvsmannafelagið. Der findes faglige foreninger for kommunalt ansatte i Tórshavn og Klaksvík.

Lønninger

Der udarbejdes ikke statistik over udbetalte arbejdslønnin-

ger på Færøerne. Med henblik på at give et billede af lønudviklingen er der foretaget en beregning af den overenskomstmæssige timeløn for typiske funktionær- og arbejdergrupper pr. 1. januar i årene 197o og 1975-8o, som vist i tabel 4. 1o.

Funktionærlønnen er lønnen for en assistent på 1. løntrin. Timelønnen er beregnet som årslønnen med tillæg af særlig feriegodtgørelse i henhold til Starvsmannafelagið's overenskomst med landsstyret divideret med det årlige antal arbejdstimer. Da der ikke udbetales tillæg for skæve helligdage, er disse dage fratrukket.

Lønningerne for faglærte og ufaglærte arbejdere er den overenskomstmæssige timeløn ved sædvanligt arbejde med tillæg af feriepenge for henholdsvis faglærte håndværkere og ufaglærte mandlige og kvindelige arbejdere, hvorimod tillæg for særligt arbejde og overarbejdstillæg ikke er medregnet.

Da lønningerne er angivet i årets priser, er der med henblik på en vurdering af bevægelserne i reallønnen anført udviklingen i det færøske pristal pr. 1. januar i hvert af årene.

Tabel 4. 1o. Arbejdslønninger og pristal 197o og 1975-8o

	Timeløn i øre					Index: 197o = 1oo				
Pr. 1. jan.	Pris-tal	Assi-stent	Fag-lært	Ufaglært mdl.	Ufaglært kvl.	Pris-tal	Assi-stent	Fag-lært	Ufaglært mdl.	Ufaglært kvl.
197o	556	12o8	1182	996	724	1oo	1oo	1oo	1oo	1oo
1975	941	2665	2427	2131	1925	169	221	2o5	214	266
1976	1o2 1)	2826	2658	2274	2o69	176 2)	234	225	228	286
1977	1o9 1)	3119	3o57	2581	2375	188 2)	258	259	259	328
1978	117 1)	3499	3462	2964	2824	2o2 2)	29o	293	298	39o
1979	124 1)	3855	3881	3354	3212	214 2)	319	328	337	444
198o	145 1)	4297	4752	416o	41oo	25o 2)	356	4o2	418	566

1) Pristal juli 1975 = 1oo

2) Beregnet

Kilde: Organisationerne og Færøernes prisråd

I tiden siden 197o er lønningerne til assistenter steget 3½ gang, medens lønningerne til faglærte og ufaglærte mænd er firedoblet. Lønningerne til ufaglærte kvinder er i samme periode mere end femdoblet. Da pristallet i samme periode kun er steget 2½ gang, har der været tale om betydelige reallønsforbedringer for alle grupper. Assistentgruppen, der har haft den højeste timeløn i den største del af det betragtede tidsrum, er nu passeret af de fag-

lærte mandlige arbejdere. Som følge af den større stigningstakt er timelønnen for gruppen kvindelige arbejdere omend stadig den laveste kun ca. 1,5 % lavere end de ufaglærte mandlige arbejderes. Forskellen mellem faglærte og mandlige ufaglærte arbejderes lønninger er nu knap 13 %, hvilket er lidt mindre end i 197o.

I 1979 er lønningerne for kontorfunktionærer steget med godt 11 %. Faglærte arbejderes løn er steget med ca. 22 %, ufaglærte mandlige arbejderes løn er steget med 24 %, og ufaglærte kvindelige arbejderes løn er steget med knap 28 %. Til sammenligning skal nævnes, at pristallet i 1978 steg med ca. 17 %.

Stigningen i lønningerne består udelukkende af overenskomst- og dyrtidsreguleringer, idet lønglidning er ukendt på Færøerne.

For så vidt angår indkomster for fiskere, henvises til afsnittet om fiskeri i kapitel 3.

Priser

Ved lagtingslov nr. 43 af 23. juni 1978 er nedsat et prisråd med 3 medlemmer valgt af landsstyret, ét repræsenterende forbrugerinteresser, ét repræsenterende sælgerinteresser og ét uvildigt medlem, der er formand for rådet. Prisrådet skal følge prisudviklingen og kan fastlåse varepriser i indtil et halvt år ad gangen, begrænse prisforhøjelser relativt eller absolut samt fastsætte maksimumspriser, såfremt rådet finder en pris eller en avance urimelig. Loven fastsætter endvidere visse bestemmelser om prismærkninger, om mellemhandlerudgifter, om garantier, om kalkulation m. v. Prisrådet erstatter det ved lagtingslov nr. 25 af 24 april 1952 oprettede valuta- og priskontrolråd.

I 1975 er der indført et nyt lønregulerende pristal. Pristallets vægtgrundlag er udarbejdet på grundlag af en forbrugsundersøgelse af 47 husstande i 1971 og 1972. Pristallet, der har juli 1975 = 1oo, udregnes hvert kvartal, første gang pr. 1. oktober 1975. Ved lagtingslov nr. 21 af 7. marts 198o er pristallet fastsat til 1oo pr. 1. april 198o.

Det færøske pristal er lønregulerende for tjenestemænd og kontorfunktionærer ved landsstyret og dettes institutioner, folkeskolens lærere og en del af det øvrige arbejdsmarked, der aflønnes efter færøske overenskomster. Hovedparten af denne gruppe er faglærte og ufaglærte arbejdere. Alle gruppers lønninger reguleres fire gange årligt efter det sidst udregnede pristal.

Tabel 4. 11. Pristallet oktober 1975 og januar 1979 - januar 198o

Juli 1975 = 1oo

Varegruppe	Vægt	Okt. 1975	Jan. 1979	April 1979	Juli 1979	Okt. 1979	Jan. 198o
Brød og mel	4,39	99,8	12o,4	121,o	121,4	128,9	132,3
Kød	1o,23	1oo,6	123,4	123,9	124,7	128,3	134,o
Fisk	3,95	99,2	145,7	148,4	151,3	154,5	158,4
Mejeriprodukter, margarine, æg	1o,58	99,2	113,5	114,3	114,7	118,3	124,3
Frugt og grøntsager	3,76	1o2,2	129,8	135,7	158,o	178,1	159,9
Kartofler	1,85	139,2	121,9	15o,6	158,2	185,9	159,3
Sukker og sukkervarer	3,97	85,4	8o,1	81,4	82,1	84,8	89,2
Andre fødevarer	o,69	1o1,8	137,o	14o,4	142,4	148,4	155,o
Drikkevarer	2,77	99,2	173,o	172,9	168,8	175,4	188,2
Tobak	3,76	1o2,1	118,7	122,3	125,8	137,8	14o,3
Øl, vin og spiritus	1,84	1oo,o	114,o	147,7	144,1	155,1	155,1
Beklædning og fodtøj	1o,2o	1o1,6	125,7	126,8	128,o	13o,5	133,6
Vask og rengøring	3,32	1o1,3	135,8	138,4	141,2	145,5	15o,8
Husholdningsredskaber m. v.	8,18	1o1,4	121,6	122,7	124,2	126,7	129,4
Brændsel og belysning	1o,49	1o5,9	127,1	135,2	156,3	186,o	197,9
Bolig	1o,98	1oo,o	123,4	125,7	131,4	138,2	143,2
Andre varer	9,o4	1o1,8	126,6	13o,3	132,8	137,5	147,3
Ialt	1oo,oo	1o1,3	123,9	127,5	132,1	14o,4	144,8

Kilde: Færøernes prisråd

I det i tabel 4. 11. viste pristal indgår told samt indførsels- og produktionsafgifter i priserne. Der foretages ikke sæsonudjævning af priserne. Pristallet steg i 1979 med 16,9 % fra 123,9 til 144,8. Året før var stigningen i pristallet 5,8 %. Der er således tale om en betydeligt øget prisstigningstakt i 1979. Stærkest steg posterne "frugt og grøntsager", "kartofler", "andre fødevarer", "øl, vin og spiritus" samt "brændsel og belysning". Pristallet udløste 2 dyrtidsportioner á 6o øre i timen eller 1o5 kr. om måneden pr. 1. april, 1 portion pr. 1. juli og 3 portioner pr. 1. oktober 1979.

Ved lagtingslov nr. 2o af 7. marts 198o om ændring af lag-

tingslov om pristal er beregningsgrundlaget for pristallet ændret, således at forhøjelser af indførselsafgifter, fremstillingsafgifter og andre afgifter til landskassen, der fra 1. januar 198o pålægges varerne, holdes uden for pristalsberegningen.

OFFENTLIGE INDTÆGTER

Skatter og afgifter er særanliggender. De fastsættes og opkræves af færøske myndigheder. Landskassen opkræver indkomstskatter, told, produktionsafgifter og motorafgifter, medens kommunernes indtægter næsten udelukkende stammer fra indkomstskatter. Skatter på fast ejendom og på formue findes ikke.

Skatter

Indkomstskatter opkræves i henhold til lagtingslov nr. 5o af 2. juli 1963 om landsskat og kommuneskat med senere ændringer. Særligt er der ved lagtingslovene nr. 4 af 11. februar 1977 og nr. 71 af 24. oktober 1978 om ændring af ovennævnte lov sket en række væsentlige ændringer i de hidtil gældende beskatningsregler.

Indkomstskatten til landet og kommunerne udskrives af den skattepligtige indkomst, der er fastsat som bruttoindkomsten med de undtagelser og begrænsninger, loven fastsætter. Således kan der ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst foretages fradrag for nødvendige udgifter til erhvervelse og vedligeholdelse af indkomsten, herunder f. eks. afskrivninger på erhvervsbygninger og driftsmidler samt renter af erhvervsmæssig gæld.

Lønmodtagere kan fradrage 2o % af lønindkomsten, dog højst 4.ooo kr. Dette fradrag har erstattet en række tidligere fradrag, som f. eks. fradrag for personlige forsikringsudgifter, huslejefradrag, fagforeningskontingenter, transportudgifter, udgifter ved dobbelt husførelse samt visse andre fradrag, der har været indrømmet forskellige grupper af lønmodtagere. Fradragets maksimumsbeløb på 4.ooo kr. pristalsreguleres med udgangspunkt i pristallet pr. 1. oktober 1978 og udgør p.t. 4.6oo kr. Herudover kan som hidtil foretages fradrag for underholdsbidrag til fraskilt eller fraseparet ægtefælle og til ikke hjemmeværende børn samt for bidrag til pensionsordninger med løbende udbetalinger.

Betalte skatter, der tidligere har kunnet fradrages i den skattepligtige indkomst, kan fra og med skatteåret 1977/78 (indkomståret 1976) for aktieselskaber og kommanditselskaber og fra og med skatteåret 1979/8o (indkomståret 1978) for personlige skat-

teydere ikke mere fradrages ved indkomstopgørelsen. Ligeledes er den hidtidige ret til fradrag af privat gæld i den skattepligtige indkomst ophævet og erstattet af et fradrag i den beregnede kommuneskat på 14 % af renteudgifterne og i den beregnede landsskat på 28 % af disse.

Skatten til landskassen udskrives fra skatteåret 1979/8o efter en fælles skatteskala for forsørgere og ikke-forsørgere, ifølge hvilken skattepligtige indkomster indtil 2o.ooo kr. årligt beskattes med 2o %, stigende til 4o % for indkomster over 25o.ooo kr. årligt. I den beregnede skat foretages et personfradrag, der eksempelvis er på 6.5oo kr. for sambeskattede ægtepar, på 2.5oo kr. for hver af ægtefællerne, hvis begge er sat selvstændigt i skat, og på 4.ooo kr. for enlige. Fradraget aftrappes med stigende indkomster over 2o.ooo kr. Endvidere foretages i de beregnede skatter et børnefradrag for hvert hjemmeboende barn under 16 år på 15o kr. i kommuneskatten og 8oo kr. i landsskatten. I foråret 198o er der med virkning fra skatteåret 198o/81 vedtaget en ændring af skatteskalaerne, således at skatten for indkomster over 4o.ooo kr. årligt forhøjes med 2 %, stigende til 4 % for indkomster over 3oo.ooo kr. årligt. Samtidig er de ovenfor nævnte personfradrag forhøjet med hver 2oo kr. til henholdsvis 6.7oo kr., 2.7oo kr. og 4.2oo kr., ligesom børnefradraget i landsskatten er hævet til 1.ooo kr., således at det samlede børnefradrag nu udgør 1.15o kr. pr. barn.

I tillæg til den normale landsskat er der i efteråret udskrevet en ekstraskat til landskassen for skatteåret 1979/8o på 2 % af den skattepligtige indkomst over 11o.ooo kr. for enkelte personer og 15o.ooo kr. for ægtepar, hvor kun den ene af ægtefællerne har skattepligtig indkomst. Ligeledes er der i foråret 198o udskrevet en ekstraskat til landskassen for skatteåret 198o/81 på 3 % af skattepligtige indtægter over 9o.ooo kr. for enkelte personer, og 12o.ooo kr. for ægtepar, hvor kun den ene af ægtefællerne har skattepligtig indkomst.

Til og med skatteåret 1978/79 (indkomståret 1977) anvendtes ved skatteudskrivningen til landskassen 2 skatteskalaer, én for forsørgere og én for ikke-forsørgere. Ifølge de for skatteårene 1977/78 og 1978/79 gældende skatteskalaer har der ikke skullet betales skat af de første 1o.ooo kr. skattepligtig indkomst for ikke-forsørgere og af de første 15.ooo kr. skattepligtig indkomst for forsørgere. Endvidere opkrævedes et særligt folkepensionsbidrag på 2½ % af den

skattepligtige indkomst.

Kommuneskatten, der tidligere har været udskrevet af en skatteindkomst, der er fremkommet ved nedsættelse eller forhøjelse af den skattepligtige indkomst efter skalaer, der er fastsat ved kommunale vedtægter udskrives fra og med skatteåret 1979/8o af samme indkomst, som anvendes ved beregning af landsskatten, og med samme procent (ligningsprocenten) for alle skatteydere. Kommunernes hidtidige ret til at nedsætte eller forhøje indkomsten forinden påligningen er således bortfaldet, og kommuneskatten er herefter proportional. For skatteåret 1979/8o ligger ligningsprocenterne mellem 8 og 17.

Kirkeskat opkræves kun i et begrænset antal kommuner. I skatteåret 1979/8o opkrævede således kun 7 kommuner kirkeskat. Kirkeskatteprocenten varierede mellem o,15 % og 1,o %.

Ægtefæller er som hidtil sambeskattet, men ved den senest foretagne ændring af skattelovene er der sket en udvidelse af de indkomstkilder, af hvilke den gifte kvinde sættes selvstændigt i skat. Ved fastsættelsen af de ovenfor nævnte personfradrag i skatten er tillige tilstræbt en mere ensartet beskatning af ægtepar, hvor kun den ene ægtefælle har indtægter, og ægtepar, hvor begge er sat selvstændigt i skat.

Aktieselskaber og kommanditselskaber, der til og med skatteåret 1976/77 er blevet beskattet som personer, pålignes herefter selskabsskat. Selskaberne svarer skat til landskassen og kommunen med tilsammen 36 % af de første 4o.ooo kr. i skattepligtig indkomst, 42 % af de næste 6o.ooo kr. og 48 % af resten, som nævnt uden fradrag for betalte skatter. I forbindelse med de ovenfor omtalte skattelovsændringer i foråret 198o er også vedtaget en ændring af selskabsbeskatningen. Med virkning fra skatteåret 198o/81 ændres skatten for selskaber, således at disse fremtidig skal svare skat med 33 % af skattepligtige indkomster indtil 5o.ooo kr. årligt, med 43 % af de næste 1oo.ooo kr. og med 49 % af resten. Der sker således en nedsættelse af selskabsskatten for de mindste indtægter og en mindre forhøjelse for de større selskabers indtægter. Selskabsskatterne fordeles med 3o % som kommuneskat og 7o % som landsskat. Udbyttet beskattes med 12½ % og ligestilles således med renter af indestående i færøske pengeinstitutter, hvor der ved rentetilskrivningen overføres ½ % af indestående til det offentlige.

Ligesom for de personlige skatteydere er der i efteråret 1979

og i foråret 198o udskrevet ekstra skatter til landskassen på henholdsvis 2 % af selskabsindkomster over 1oo.ooo kr. årligt og 5 % af indkomster over 9o.ooo kr. årligt.

Antal skatteydere og skattepligtige indkomster

I tabel 4. 12. er vist det samlede antal skatteydere og den skattepligtige indkomst til og med skatteåret 1978/79. Som følge af ændringen i reglerne for beregning af den skattepligtige indkomst for aktieselskaber fra og med skatteåret 1977/78, hvorefter disse ikke længere kan fradrage betalt skat, er der fra dette år foretaget en opdeling af skatteyderne i personlige skatteydere og aktieselskaber.

Tabel 4. 12. Samlet antal skatteydere og skattepligtig indkomst i skatteårene 197o/71 og 1975/76 - 1979/8o

	Antal skatteydere		Skattepl. indkomst 1.ooo kr.		Gnsl. skpl. indkomst kr.	
Skatteår	Personlige	Selskaber	Personlige	Selskaber	Personlige	Selskaber
197o/71	17.629		255.8oo		14.51o	
1975/76	19.152		529.12o		27.627	
1976/77	19.639		6oo.568		3o.58o	
1977/78	19.816	37o	652.246	71.3oo	32.915	192.7o3
1978/79	2o.534	419	7o2.887	85.948	34.23o	2o5.125
1979/8o	26.817	352	1.376.531 1)	85.927	51.331 1)	244.111

1) Som følge af ændringer i beskatningsreglerne er tallene ikke sammenlignelige med de tidligere år, jfr. teksten.

Kilde: Líkningarráð Føroya

Fra 1977/78 til 1978/79 er den samlede skattepligtige indkomst for personlige skatteydere steget med 5o,6 mill. kr. svarende til en stigning på knap 8 %, medens indkomsten for aktieselskaber er steget med 14,6 mill. kr. eller godt 2o %. Da disse stigningsprocenter også dækker over en stigning i antallet af skatteydere, skal nævnes, at den gennemsnitlige skattepligtige indkomst fra 1977/78 til 1978/79 kun er steget med 4 % for personlige skatteydere og 6 % for selskaber. Stigningen i de skattepligtige indkomster fra 1975/76 til 1976/77 og fra 1976/77 til 1977/78 var på henholdsvis 14 % og 2o %. Der er således tale om en betydelig afdæmpning af de hidtidige indkomststigninger.

Med de i 1978 og med virkning fra skatteåret 1979/8o gennemførte ændringer af skattelovene, hvoraf særlig skal nævnes skatte-

fradragsrettens bortfald, erstatningen af en række tidligere fradrag med et standardfradrag og ændringen af rentefradraget til et fradrag i skatten er sket en så væsentlig ændring i beregningen af den skattepligtige indkomst for de personlige skatteydere, at en umiddelbar sammenligning med de tidligere år ikke er mulig. Ligeledes er antallet af personlige skatteydere ændret væsentligt efter indførelsen af selvstændig beskatning af gifte kvinder med egen indtægt. Til belysning af de nævnte fradrags størrelse kan nævnes, at de private renteudgifter i 1979/8o udgør 88,6 mill. kr.

For selskabernes vedkommende kan tallene for antal selskaber og de skattepligtige indkomster sammenlignes med de to tidligere år, idet definitionen af den skattepligtige indkomst ikke er ændret for disse siden skatteåret 1976/77. Som det vil fremgå, er aktieselskabsindtægterne som helhed stagneret. Derimod er antallet af selskaber faldet, således at den gennemsnitlige indtægt for de resterende selskaber er steget med omkring 19 %.

Tabel 4..13. Det samlede antal skatteydere fordelt efter størrelsen af den skattepligtige indkomst i skatteåret 1979/8o

Skattepligtig indkomst	Personlige skatteydere		Selskaber	
kr.	Antal	%	Antal	%
Under 5.ooo	2.44o	9,o	136	38,6
5.ooo-1o.ooo	1.446	5,3	24	6,8
1o.ooo-2o.ooo	5.o92	18,7	22	6,2
2o.ooo-3o.ooo	2.525	9,3	28	8,o
3o.ooo-4o.ooo	2.331	8,6	9	2,6
4o.ooo-5o.ooo	1.938	7,1	26	7,4
5o.ooo-6o.ooo	1.751	6,5	13	3,7
6o.ooo-7o.ooo	1.793	6,6	7	2,o
7o.ooo-8o.ooo	1.693	6,2	5	1,4
8o.ooo-9o.ooo	1.5oo	5,5	5	1,4
9o.ooo-1oo.ooo	1.234	4,5	9	2,6
1oo.ooo-15o.ooo	2.564	9,4	15	4,3
15o.ooo-2oo.ooo	572	2,1	13	3,7
2oo.ooo-25o.ooo	16o	o,6	4	1,1
25o.ooo-3oo.ooo	75	o,3	5	1,4
3oo.ooo-4oo.ooo	46	o,2	8	2,3
over 4oo.ooo	18	o,1	23	6,5

Kilde: Líkningarráð Føroya

Omkring 33 % af de personlige skatteydere havde i 1979/8o en skattepligtig indkomst på 2o.ooo kr. eller derunder, medens godt 12 % havde en skattepligtig indkomst på over 1oo.ooo kr. Over halvdelen af de personlige skatteydere havde en skattepligtig indkomst mellem 2o.ooo kr. og 1oo.ooo kr. Tallene er som følge af de førnævnte ændringer i skattereglerne ikke sammenlignelige med de tidligere angivne indkomstfordelinger. På den ene side vil ændringen af fradragsreglerne medføre en forhøjelse af den skattepligtige indkomst i forhold til tidligere. I den modsatte retning trækker, at et stort antal gifte kvinder nu er registreret som selvstændige skatteydere.

For selskabernes vedkommende bemærkes, at op mod 4o % i 1979/8o havde en skattepligtig indkomst på under 5.ooo kr. Dette tal synes bemærkelsesværdigt efter de seneste skattelovsændringer, der bl. a. indebærer, at selskaberne ikke har kunnet fradrage betalte skatter. Derimod har selskaber fortsat ret til at fradrage erhvervsmæssige renter i indkomsten. Kun godt 6 % af selskaberne havde en skattepligtig indkomst på over 4oo.ooo kr. Ved vurderingen af disse tal må tages i betragtning, at der på Færøerne findes et meget stort antal mindre selskaber, f. eks. oprettet omkring enkelte fiskerfartøjer.

Udskrevne skatter

Udskrevne skatter er i den følgende tabel angivet uden fradrag for børnetilskud, der som nævnt fradrages i den beregnede skat (1979/8o 1o,2 mill. kr. i landsskatten og 1,9 mill. kr. i kommuneskatten). Tallene angiver de ved hovedligningen udskrevne beløb uden hensyn til senere ændringer, og omfatter både personlige skatter og selskabsskatter. Den for 1979/8o udskrevne ekstraskat indgår ikke i tallene. Ekstraskatten er anslået at ville give et provenue på omkring 2,9 mill. kr.

Tabel 4. 14. Udskrevne skatter i skatteårene 197o/71 og 1975/76 - 1979/8o

	Kommunale skatter		Landsskatter		Skatter
1.ooo kr.	Indkomst-skat	Bygnings-skat[2)]	Landsskat	Folkepensionsbidr.	Ialt
197o/71	34.437	617	36.364	4.777	76.195
1975/76	1o4.717[1)]	-	136.466	11.655	252.838

(fortsættes)

Udskrevne skatter i skatteårene 197o/71 og 1975/76 - 1979/8o (fortsat)

	Kommunale skatter		Landsskatter		Skatter
1.ooo kr.	Indkomst-skat	Bygning-skat[2]	Landsskat	Folkepensionsbidr.	Ialt
1976/77	12o.517[1]	-	161.45o	13.1o7	295.o74
1977/78	148.1o4[1]	-	192.747	14.48o	355.331
1978/79	182.262[1]	-	252.137	17.268	451.667
1979/8o	2oo.731[1]	-	292.852	-[3]	493.583

1) Incl. kirkeskat i visse kommuner

2) Opkrævet i Tórshavn til og med 1971/72

3) Folkepensionsbidrag opkræves ikke mere

Kilde: Føroya gjaldstova

I forhold til skatteåret 1978/79 er de udskrevne landsskatter steget med 16 % og kommuneskatten (incl. kirkeskatter) steget med 1o %. Fra 1977/78 til 1978/79 var de tilsvarende stigninger henholdsvis 3o % og 28 % og fra 1976/77 til 1977/78 på 19 % og 23 %. Dette må ses på baggrund af stigningen i de samlede skattepligtige indkomster, der fra 1976/77 til 1977/78 var på omkring 2o % og fra 1977/78 til 1978/79 på omkring 9 %. Medens stigningen i de udskrevne skatter fra 1976/77 til 1977/78 således svarede nogenlunde til indkomstudviklingen, har der fra 1977/78 til 1978/79 været tale om en betydelig relativ stigning i skatterne. Uanset vanskelighederne ved at sammenligne de skattepligtige indkomster i 1979/8o med indkomsttallene for de foregående år, må stagnationen i indkomsterne, der har vist sig i skatteåret 1978/79 (indkomståret 1977) antages at være fortsat og yderligere forstærket i skatteåret 1979/8o (indkomståret 1978). Den relative stigning i beskatningsniveauet synes således at være fortsat også i 1979/8o. Stigningen afspejles også i skatternes andel af de skattepligtige indkomster. Denne andel, der i 197o/71 udgjorde ca. 3o %, var i 1977/78 steget til 49 % og i 1978/79 til 57 %. Det må dog i denne forbindelse tages i betragtning, at de stigende indkomster som følge af progressionen i skatteskalaerne i sig selv vil medføre en relativ stigning i skatterne, også ved uændrede skatteskalaer.

Tabel 4. 15. viser antallet af skatteydere, gennemsnitlig indkomst og udskrevne skatter for personlige skatteydere i de enkelte kommuner. Som det vil fremgå er der betydelige forskelle i indkomsterne fra kommune til kommune, idet særlig de mindre og isolerede kommuner har en lavere indkomst end gennemsnittet. Tallene er før fradrag af børnetilskud.

Tabel 4. 15. Udskrevne personlige skatter m. v. i skatteåret 1979/8o i de enkelte kommuner

Kommune	Antal skatteydere	Gnsl. indkomst	Ligningsproc.[1]	Udskrevne skatter i 1.ooo kr. Landsskat	Kommskat[2]	Ialt
Tórshavn	8.633	57.478	15,8	97.896	68.716	166.613
Fugloy	41	34.931	1o,o	2o5	116	321
Svínoy	51	3o.oo3	1o,o	161	117	278
Viðareiði	13o	45.886	12,o	997	617	1.614
Hvannasund	231	43.615	12,o	1.688	1.o39	2.727
Klaksvík	2.862	54.942	17,3	29.899	24.493	54.392
Kunoy	68	34.o83	1o,o	322	199	521
Mikladalur	56	32.o76	9,o	2oo	12o	32o
Húsar	45	36.855	1o,5	233	141	374
Oyndarfjørður	12o	46.275	12,o	978	583	1.561
Elduvík	74	4o.983	12,o	448	299	747
Fuglafjørður	921	49.338	14,3	8.254	5.653	13.9o7
Leirvík	428	46.552	15,5	3.5o8	2.726	6.234
Gøta	492	54.11o	16,o	5.o69	3.767	8.836
Nes	6o5	42.667	13,5	4.43o	3.o51	7.481
Runavík	1.141	53.2o9	13,5	11.144	7.171	18.315
Sjógv	487	51.264	14,o	4.529	3.126	7.655
Skáli	383	59.7o4	13,5	4.774	2.781	7.555
Eiði	377	44.872	13,o	2.773	1.862	4.635
Sund	228	51.695	14,o	2.3o1	1.45o	3.751
Funningur	75	42.o98	1o,o	546	272	818
Gjógv	74	34.15o	9,o	358	172	53o
Haldarsvík	215	42.189	13,o	1.494	1.o23	2.517
Saksun	13	39.815	9,o	73	41	114
Hvalvík	197	47.487	1o,o	1.669	785	2.454
Hósvík	1o9	54.o93	12,o	1.o8o	631	1.711
Kollafjørður	4o5	53.435	13,o	3.864	2.364	6.228
Kvívík	29o	51.469	14,o	2.633	1.765	4.398
Vestmanna	785	5o.164	15,o	7.494	5.231	12.725
Tórshavn uttanb.	67o	58.554	15,7	7.39o	5.o24	12.414
Kirkjubøur	85	5o.177	9,5	8o1	343	1.144
Hestur	49	27.o44	15,o	1o9	164	273
Nólsoy	214	38.844	15,o	1.392	1.o56	2.448
Sandavágur	455	46.682	14,o	3.769	2.551	6.32o

(fortsættes)

Udskrevne personlige skatter m. v. i skatteåret 1979/8o i de enkelte kommuner (fortsat)

Kommune	Antal skatte-ydere	Gnsl. ind-komst	Lig-nings-proc.[1]	Udskrevne skatter i 1.ooo kr. Lands-skat	Komm.-skat[2]	Ialt
Miðvágur	6o3	44.o78	15,o	4.562	3.447	8.oo9
Sørvágur	6o3	4o.797	15,o	4.1oo	3.188	7.288
Bøur	51	22.625	9,o	1o9	61	17o
Mykines	27	24.759	8,o	79	35	114
Sandur	394	43.339	16,o	2.846	2.318	5.164
Skopun	3o9	46.9o4	16,o	2.64o	2.o78	4.718
Skálavík	156	5o.969	16,o	1.536	1.14o	2.676
Húsavík	1o6	43.oo4	14.o	746	566	1.312
Skúvoy	73	37.5o9	8,o	418	185	6o3
Hvalba	452	42.733	17,o	3.113	2.867	5.98o
Tvøroyri	1.287	46.393	16,2	9.779	8.336	18.115
Fámjin	83	36.62o	8,o	4o9	184	593
Hov	97	38.7o3	11,o	541	334	875
Porkeri	2o8	46.934	13,o	1.633	1.o44	2.677
Vágur	1.o17	43.466	17,o	7.44o	6.554	13.994
Sumba	342	41.192	11,o	2.292	1.261	3.553
Ialt	26.817	51.331	-	254.724	183.o47	437.771

1) Incl. kirkeskatteprocent

2) Incl. kirkeskat

Kilde: Føroya gjaldstova

Restancerne udgjorde pr. 31. december 1979 151,7 mill. kr., hvoraf 58,6 mill. kr. vedrørte skatteåret 1979/8o. De tilsvarende beløb udgjorde pr. 31. december 1978 1o2,o mill. kr. og 38,7 mill. kr. De samlede restancer pr. 31. december 1979 udgjorde 31,7 % af de udskrevne skatter i 1979/8o, fratrukket børnefradrag, mod 23,2 % i 1978/79 og 2o,7 % året før. Restancerne for 1979/8o udgjorde 12,3 % mod 8,8 % på tilsvarende tidspunkt i 1978/79 og 6,5 % i 1977/78. Der er således særligt i løbet af 1979 sket en betydelig stigning i skatterestancerne. Således er det samlede restancebeløb i 1979 steget med 49 %.

Afgifter

De vigtigste afgiftslove er lagtingslov nr. 23 af 11. februar 195o om indførselsafgift m. v. med senere ændringer, lagtingslov

nr. 9. af 27. april 1961 om særlig indførselsafgift med senere ændringer, lagtingslov nr. 32 af 19. maj 1979 om ekstra indførselsafgift og lagtingslov nr. 23 af 9. maj 1968 om afgift på motorkøretøjer.

Alle importerede varer med undtagelse af visse fødevarer, råvarer og halvfabrikater samt bøger og tidsskrifter er belagt med en generel indførselsafgift på 13 % af fakturaværdien. I foråret 1979 er ved lagtingslov indført en ekstra indførselsafgift på 2 %, der med få undtagelser pålægges samme varer som den generelle indførselsafgift. Den ekstra indførselsafgift er forhøjet med 2 % i efteråret 1979 og med 3 % i foråret 198o og udgør nu 7 %. Den samlede generelle og ekstra indførselsafgift udgør således nu ialt 2o %. Herudover er praktisk taget alle varer belagt med en mængdeafgift eller en værdiafgift eller en kombination af disse. Disse afgifter er ved ændringer af lagtingsloven om indførselsafgift blevet forhøjet for en række varer i foråret 1979, i efteråret 1979 og i foråret 198o.

Der er endvidere produktionsafgift på øl, sodavand, chokolade og sukkervarer.

Landskassens indtægter

Tabel 4. 16. viser landskassens indtægter fordelt på de forskellige indtægtskilder.

Tabel 4. 16. Landskassens indtægter 197o/71 og 1975/76 - 198o/81

1.ooo kr.	Landsskat[1)]	Motor-afgifter	Told og andre afgifter	Andre indtægter[3)]	Ialt
197o/71	43.277	7.713	66.784	1.o93	118.867
1975/76	155.371	4.761[2)]	144.211	13.5o8	317.851
1976/77	184.9o1	5.28o	175.69o	286	366.157
1977/78	212.248	6.593	21o.398	3.171	432.41o
1978/79	278.693	7.7o8	227.589	379	514.369
1979/8o(FL)	275.ooo	7.5oo	242.117	2.825	527.442
198o/81 (FL)	354.ooo	9.5oo	321.21o	355	685.o65

1) Incl. folkepensionsbidrag og landskassens andel af sømandsskat

2) Nedgangen skyldes benzinafgiftens overførsel til told og andre afgifter

3) "Andre indtægter" stammer hovedsagelig fra Færøernes andel af overskuddet fra Danmarks Nationalbank og svinger således i takt med dette

Kilde: Landskasseregnskaber og finanslov (§§ 1, 2, 3, 4, 7 og 8)

Af landskassens indtægter stammede i 1978/79 54 % fra indkomstskatter og de resterende 46 % fra told og andre afgifter. Indkomstskatternes andel af landskassens indtægter har været stadigt stigende siden 197o/71.

OFFENTLIGE UDGIFTER M. V.

Statens og landskassens udgifter

Statens udgifter på Færøerne er for finansåret 1978 opgjort til 236,o mill. kr. fordelt med 2o7,5 mill. kr., svarende til 88 %, som driftsudgifter og 28,5 mill. kr., svarende til 12 %, som anlægsudgifter, jfr. tabel 4. 2o. Opgørelsen er udarbejdet på grundlag af regnskabstallene for finansåret 1978 og omfatter alene direkte udgifter afholdt af staten på Færøerne. Indirekte udgifter f. eks. i forbindelse med færingers ophold på danske sygehuse eller af færingers uddannelse ved danske uddannelsesinstitutioner er ikke medregnet.

Som følge af det statslige finansårs omlægning til kalenderår omfatter finansåret 1978 alene perioden 1. april - 31. december 1978 d. v. s. 3 kvartaler. Udgiftsopgørelsen for finansåret 1978 er således ikke umiddelbart sammenlignelig med tal for de tidligere statslige finansår eller med landskassens udgifter, idet landskassefinansåret stadig omfatter perioden fra 1. april i et år til 31. marts i det følgende år. Til brug for sammenstillingerne af statskasseudgifter og landskasseudgifter i tabellerne 4. 17. - 4. 19. er derfor foretaget en opgørelse af statens udgifter i perioden 1. april 1978 - 31. marts 1979, idet der for de udgifter, hvor der ikke foreligger regnskabstal for den pågældende periode, er foretaget en skønsmæssig opregning på grundlag af udgifterne i finansåret 1978.

De således beregnede udgifter for statskassen i perioden 1. april 1978 - 31. marts 1979, svarende til landskassefinansåret 1978/79 er opgjort til ialt 312,9 mill. kr., idet fordelingen mellem driftsudgifter og anlægsudgifter er som vist i tabel 4. 17.,og fordelingen efter hovedformål er som vist i tabel 4. 18.

Landskassens udgifter udgjorde i landskassefinansåret 1978/79 ialt 517,1 mill. kr., hvoraf 312,1 mill. kr. eller ca. 6o % var driftsudgifter, medens 2o5,o mill. kr. eller ca. 4o % var anlægsudgifter. En væsentlig del af landskassens anlægsudgifter finansieres af forskellige fonds, hvis midler tilvejebringes ved tilskrivninger fra landskassen samt ved optagelse af lån. Henlæg-

gelserne til sådanne fonds og afdrag på lån er derfor medregnet i anlægsudgifterne.

Den betydelige forskel i anlægsudgifternes andel af de samlede udgifter for statskassen og landskassen må ses på baggrund af, at havne, trafikvæsen m. v. er overtaget som særanliggende.

Tabel 4. 17. Stats- og landskassens drifts- og anlægsudgifter 197o/71 og 1975/76 - 1978/79

Mill. kr.	Driftsudgifter			Anlægsudgifter			Samlede udgifter		
	Statskassen	Landskassen	Ialt	Statskassen	Landskassen	Ialt	Statskassen	Landskassen	Ialt
197o/71	72,1	88,2	16o,3	15,5	3o,7	46,2	87,6	118,9	2o6,5
1975/76	2oo,9	198,4	399,3	13,8	119,5	133,3	214,7	317,9	532,6
1976/77	214,8	235,9	45o,7	25,8	13o,3	156,1	24o,6	366,2	6o6,8
1977/78	24o,2	258,2	498,4	28,6	174,2	2o2,8	268,8	432,4	7o1,2
1978/79	277,4	312,1	589,5	35,5	2o5,o	24o,5	312,9	517,1	83o,o

Kilde: Landskasseregnskab, statsregnskab og oplysninger fra statsinstitutioner

Fra 1977/78 til 1978/79 er statens samlede udgifter på Færøerne steget med 37,2 mill. kr. eller 15 % mod en stigning på 12 % året før. Landskassens udgifter er steget med 84,7 mill. kr. eller knap 2o % mod en stigning på 18 % fra 1976/77 til 1977/78. Fordelingen af statens udgifter mellem driftsudgifter og anlægsudgifter er stort set uændret i forhold til de foregående år. Ligeledes er driftsudgifternes andel af landskassens udgifter uændret fra 1977/78 til 1978/79, medens der var et fald året før. Af de samlede stats- og landskasseudgifter udgør statens udgifter i 1978/79 omkring 38 %. Denne andel har været svagt faldende siden 197o/71

Tabel 4. 18. Stats- og landskassens udgifter efter hovedformål 197o/71 og 1975/76 - 1978/79

1.ooo kr.	197o/71	1975/76	1976/77	1977/78	1978/79
Administration m.v.	1o.74o	27.388	28.565	32.o32	36.432
Sundhedsvæsen	31.11o	57.4o5	69.139	76.777	94.627
Samfærdsel	24.o13	77.868	96.516	112.917	137.522[1]
Skolevæsen m. v.	29.246	77.595	86.689	98.249	119.373
Videnskab, litteratur og kunst	2.591	1o.191	1o.76o	13.574	15.533
Fiskeri og søfart	28.3o8	82.o91	94.794	113.874	145.826
Landbrug	2.o67	4.697	5.299	5.882	12.627

(fortsættes)

Stats- og landskassens udgifter efter hovedformål 1970/71 og 1975/76 - 1978/79 (fortsat)

1.000 kr.	1970/71	1975/76	1976/77	1977/78	1978/79
Handel og industri	498	5.329	6.120	8.306	9.369
Socialvæsen[2]	48.044	126.253	138.451	154.343	174.956
Rets- og politivæsen	4.190	7.955	9.285	9.887	11.894
Kirkevæsen	1.936	2.962	3.717	4.699	5.117
Renter og afdrag	7.632	15.526	10.388	19.174	23.645
Garantihenlæggelser	5.000	4.000	4.000	4.000	4.000
Henl. til driftskap.	3.562	703	3.253	7.667	-
Andre udgifter	7.581	32.472	39.783	39.850	39.081
Ialt	206.518	532.435	606.759	701.231	830.002

1) Underskuddet i landsstyrets kystfart, der i de tidligere år er opført under "Andre udgifter" er i 1978/79 optaget under "Samfærdsel". Underskuddet udgør i dette år 10,5 mill. kr.

2) Invalide- og folkepensionsbidraget er ikke fradraget

Kilde: Landskasseregnskab, statsregnskab og oplysninger fra statsinstitutioner

Statskassens og landskassens udgifter er tilsammen steget med 128,8 mill. kr., svarende til 18,4 %,fra 1977/78 til 1978/79. Den største stigning er sket inden for områderne "sundhedsvæsen", "samfærdsel","skolevæsen" samt "fiskeri og søfart" hvor stigningstakten for alle områderne ligger over 20 %. Også posterne"renter og afdrag" samt "landbrug", der er rene landskasseudgifter, er steget væsentligt. Stigningen i udgifterne til samfærdsel, der for 88 %'s vedkommende afholdes af landskassen, afspejler et betydeligt igangværende vej- og tunnelbyggeri, ligesom landskassens tilskud til kommunale havnebyggerier i henhold til den af lagtinget i sommeren 1978 vedtagne 6 års plan for udbygning af havnene er steget betydeligt. Posten indeholder endvidere et stigende underskud på landsstyrets kystfart (Strandfaraskip Landsins). Stigningen i udgifterne inden for fiskeri og søfart skyldes hovedsagelig en stigning i landskassens tilskud til mindsteløn og anden støtte til fiskerierhvervet samt i udgifterne til fiskeriinspektion m. v. Støtten til fiskeriet er således fra 1977/78 til 1978/79 steget med 33,2 mill. kr., svarende til 70 %.

Statens udgifter

Tabel 4. 19. Statens udgifter efter hovedformål 197o/71 og 1975/76 - 1978/79

1.ooo kr.	197o/71	1975/76	1976/77	1977/78	1978/79
Administration m. v.	2.439	4.3o9	4.27o	4.55o	4.982
Sundhedsvæsen	21.15o	36.174	38.727	47.8o3	53.821
Samfærdsel	3.8o5	5.887	12.5o4	16.59o	16.55o
Skolevæsen m. v.	16.758	44.725	49.496	55.932	67.467
Videnskab, litteratur og kunst	326	7o4	682	751	896
Fiskeri og søfart	9.138	23.597	26.435	27.794	32.428
Socialvæsen	26.282	7o.417	72.738	79.77o	93.268
Rets- og politivæsen	4.166	7.934	9.276	9.879	11.864
Kirkevæsen	1.526	2.375	2.827	3.674	3.897
Andre udgifter	2.o61	18.538	23.647	22.o77	27.745
Ialt	87.651	214.66o	24o.6o2	268.82o	312.918

Kilde: Statsregnskaber og oplysninger fra statsinstitutioner

Tabel 4. 2o. Specifikation af statens udgifter på Færøerne 1978[1)]

1.ooo kr.	Driftsudgifter Statsinstitutioner	Driftsudgifter Tilskud[2)]	Anlægsudgifter Statsinstitutioner	Anlægsudgifter Tilskud[2)]	Drifts- og anlægsudg. ialt
1. Statens administration:					
Rigsombudet	2.156	-	-	-	2.156
Fær. oppebørselskontor	-	1.131	-	-	1.131
Fær. socialforvaltning	-	36o	-	-	36o
Ialt	2.156	1.491	-	-	3.647
2. Sundhedsvæsen:					
Vaccinationer m. v.	-	546	-	-	546
Landslægeembedet	227	-	-	-	227
Jordemødre og komm.læger	-	84o	-	-	84o
Sygehuse[3)]	-	39.992	-	-	39.992
Ialt	227	41.378	-	-	41.6o5
3. Samfærdsel:					
Havnetilskud	-	-	-	2.12o	2.12o
Vágar flyveplads	3.348	-	7.468	-	1o.816
Ialt	3.348	-	7.468	2.12o	12.936

(fortsættes)

Specifikation af statens udgifter på Færøerne 1978[1]
(fortsat)

1.000 kr.	Driftsudgifter Statsinstitutioner	Driftsudgifter Tilskud[2]	Anlægsudgifter Statsinstitutioner	Anlægsudgifter Tilskud[2]	Drifts- og anlægsudg. ialt
4. Skolevæsen:					
Folkeskolen[4]	68	25.535	-	4.500	30.103
Seminariet	4.027	-	-	-	4.027
Private skoler	-	1.395	-	-	1.395
Aftenskoler	-	799	-	-	799
Erhvervsskoler[5]	-	5.500	-	500	6.000
Statens uddannelsesstøtte	-	8.979	-	-	8.979
Ialt	4.095	42.208	-	5.000	51.303
5. Videnskab og kunst:					
Fiskerilaboratoriet	180	212	-	-	392
Geologiske undersøgelser	213	-	-	-	213
Livsvarig hædersgave og fast årlig statsydelse	-	76	-	-	76
Ialt	393	288	-	-	681
6. Fiskeri og søfart:					
Skibstilsynet	768	-	-	-	768
Inspektionsskibene	15.841	-	-	-	15.841
Marinestationen	3.600	-	-	-	3.600
Fyrvæsenet	2.016	-	-	-	2.016
Meteorologisk institut	1.061	-	74	-	1.135
Ialt	23.286	-	74	-	23.360
7. Socialvæsen					
Folke- og invalidepension m. v.	224	45.123	-	-	45.347
Hjælp efter forsorgsl.	-	4.946	-	-	4.946
Særforsorg	2.300	3.592	-	3.977	9.869
Børnebidrag	-	1.094	-	-	1.094
Børneforsorg	-	5.074	-	-	5.074
Sygekasser	-	1.996	-	-	1.996
Ialt	2.524	61.825	-	3.977	68.326

(fortsættes)

Specifikation af statens udgifter på Færøerne 1978[1)]
(fortsat)

1.000 kr.	Driftsudgifter Statsinstitutioner	Driftsudgifter Tilskud[2)]	Anlægsudgifter Statsinstitutioner	Anlægsudgifter Tilskud[2)]	Drifts- og anlægsudg. ialt
8. Rets- og politivæsen:					
Politivæsen og sysselm.	6.986	-	384	-	7.370
Dommerembedet	726	-	-	-	726
Arrestvæsenet	564	-	-	-	564
Ialt	8.276	-	384	-	8.660
9. Kirkevæsen:					
Lønninger og pensioner	2.279	-	-	-	2.279
Præstegårde	457	-	-	-	457
Befordring m. v.	67	-	-	-	67
Ialt	2.803	-	-	-	2.803
10. Andre udgifter:					
Kompensation for ATP	2	-	-	-	2
Justervæsenet	75	-	-	-	75
Flyvestation Thorshavn	13.140	-	-	-	13.140
Investeringsf. for Fær.	-	-	-	6.000	6.000
Investeringstilskud i henh. til egnsudviklingsloven	-	-	-	3.500	3.500
Ialt	13.217	-	-	9.500	22.717
Samlede udgifter 1-10	60.325	147.190	7.926	20.597	236.038

1) 1. april - 31. december 1978

2) Omfatter både lovbundne og ikke lovbundne tilskud

3) Incl. landssygehusets psykiatriske afdeling, det tidligere statshospital

4) Udgifter til skolelægeordningen er medregnet under udgifterne til sundhedsvæsenet

5) Skøn

Kilde: Statsregnskab og oplysninger fra institutionerne

Af statens udgifter på Færøerne faldt i finansåret 1978 ialt 161,2 mill. kr. eller 68 % inden for områderne sundhedsvæsen, socialvæsen og undervisningsvæsen. Af øvrige udgifter udgør fiskeriinspektionen den største post.

Investeringsfonden for Færøerne er oprettet i henhold til lov nr. 28 af 29. januar 1964 om en investeringsfond for Færøerne

m. v. med det formål at yde lån til investering i offentlige anlæg, som må anses for påkrævede eller ønskelige af hensyn til det færøske erhvervslivs udvikling. Fonden kan endvidere af indkomne renter og afdrag yde lån til erhvervsformål. Fondens udlån til erhvervsformål formidles af den færøske industrifond, jfr. kapitel 3. Fondens midler er fremkommet ved tilskrivninger fra staten. Tilskrivningerne udgjorde i finansårene 1964/65 - 1971/72 1o mill. kr. pr. år, i finansårene 1972/73 og 1973/74 9 mill. kr. pr. år og i finansårene 1974/75 og 1975/76 8 mill. kr. pr. år. Endvidere har staten i henhold til lov nr. 153 af 31. marts 1976 om ændring af lov om en investeringsfond for Færøerne m. v. ydet et tilskud på 7 mill. kr. i hvert af finansårene 1976/77 og 1977/78 og på 6 mill. kr. i finansårene 1978 og 1979. De samlede tilskrivninger udgør herefter 14o mill. kr. Ved nævnte lov blev ledelsen overført fra den hidtidige bestyrelse, der bestod af 3 danske og 2 færøske medlemmer, til en bestyrelse, der udpeges af det færøske hjemmestyre. Loven bemyndiger endvidere hjemmestyret til at fastsætte de nærmere regler om fondens virksomhed.

Den ny bestyrelse er udpeget i efteråret 1978. Fonden har ikke bevilget lån i finansåret 1977/78 og 1978. Pr. 31. marts 1979 var der ca. 65 mill. kr. til disposition i fonden, og den samlede restgæld til fonden udgjorde pr. 31. december 1978 1o8,8 mill. kr. I forbindelse med fondens overførsel til hjemmestyret er i 1978 overført 6o mill. kr. og i 1979 41 mill. kr. af fondens midler til de færøske banker.

Udover egentlige udgifter ved drift af statsinstitutioner på Færøerne og statens tilskud til færøske institutioner yder staten og flere offentlige danske institutioner lån til forskellige formål på Færøerne.

Danmarks Skibskreditfond har siden finansåret 1964/65 ydet lån til færøsk indregistrerede skibe. Lånene ydes som 7 % obligationslån til parikurs, idet skibskreditfondens obligationer ligesom realkreditinstituttets obligationer overtages til parikurs af Danmarks Nationalbank. Fonden har i 1978/79 udbetalt nye lån på ialt 11,5 mill. kr. til skibe hjemmehørende på Færøerne. Restgælden til fonden var pr. 31. marts 1979 22,4 mill. kr.

I Kreditforeningen af Kommuner i Danmark kan de færøske kommuner opnå lån mod garanti fra landsstyret (efter lagtingslov for hver enkelt ansøgning) og staten. Disse lån ydes med en løbetid,

der varierer fra 6 til 4o år. Der er ikke i 1978/79 optaget nye lån af færøske kommuner i kreditforeningen. Færøske kommuners restgæld til foreningen var pr. 31. marts 1979 på 118,o mill. kr.

Udover ovennævnte to låneinstitutioner har Kongeriget Danmarks Fiskeribank siden 1959 ydet lån til skibe hjemmehørende på Færøerne. Bankens virksomhed er iøvrigt omtalt under kapitel 3.

Tabel 4. 21. Statens og offentlige danske institutioners udlån, restgæld pr. 31. marts 197o og 1975-79

1.ooo kr.	Staten	Investeringsfonden[1]	Fiskeribanken	Skibskreditfonden	Kommunekreditforening	Ialt
197o	68.992	37.687	18.532	14.178	2o.969	16o.358
1975	59.752	125.927	28.4o1	7.556	36.766	258.4o2
1976	59.oo1	132.486	33.841	5.28o	83.617	314.921
1977	61.623	-	35.771	14.66o	119.191	231.245
1978	68.688	-	51.915	17.4oo	125.7o2	263.7o5
1979	75.o79	-	72.344	22.43o	118.o16	287.869

1) Investeringsfondens restgæld er fra og med 31. marts 1977 overført til hjemmestyret

Kilde: Oplysninger fra institutionerne

Tabel 4. 22. Udviklingen i statens og offentlige danske institutioners udlån i 1978/79[1]

1.ooo kr.	Restgæld pr.1/4-78	Tilgang 1978/79	Afgang 1978/79	Restgæld pr.31/3-79	Renter 1978/79
Statslån:					
Landssygehuset	15.468	-	382	15.o86	999
Klaksvík sygehus	767	-	82	685	55
Tórshavn kommune	9.1o3	-	1.476	7.627	659
El-selskabet SEV	17.4o3	-	1.553	15.85o[2]	93o
Håndv. og industri[3]	39	-	8	31	2
Egnsudviklingslån[3]	15.881	11.4oo	1.5o8	25.773	1.175
Erhvervsskoler	1o.o27	-	-	1o.o27	-
Statslån ialt	68.688	11.4oo	5.oo9	75.o79	3.82o
Fiskeribanklån	51.915	24.816	4.387	72.344	5.191
Skibskreditfondslån	17.4oo	11.54o	6.51o	22.43o	2.44o
Kommunekreditforeningslån	125.7o2	-	7.686	118.o16	8.862
Ialt	263.7o5	47.756	23.592	287.869	2o.313

1) Investeringsfondens restgæld er overført til hjemmestyret

2) Hovedparten af denne lånemasse udgøres af 12,9 mill. kr. genud-

låning til det færøske, fælleskommunale elværk af et af staten optaget dollarlån efter tilsvarende regler som for danske elværker.

3) Tallene omfatter perioden 1. april - 31. december 1978

Kilde: Oplysninger fra institutionerne

Statens og de offentlige danske kreditinstitutioners udlån på Færøerne er siden 197o steget med omkring 8o %. Fra 1978 til 1979 er udlånene steget ca. 9 %. For statens vedkommende skyldes stigningen en vækst i udlånene fra egnsudviklingsfonden. Herudover er især fiskeribanklånene steget, medens der ikke i 1978/79 er ydet nye lån fra kommunekreditforeningen til færøske kommuner.

Statsgarantier

Tabel 4. 23. illustrerer udviklingen i statens garantier for færøske lån siden 197o, bortset fra garantier for kommunekreditforeningslån.

Tabel 4. 23. Statsgarantier pr. 31. marts 197o og 1975-79

1.ooo kr.	Landskassen	Færøernes realkreditinstitut	S. E. V.	Egnsudviklingsgarantier m. v.	Ialt
197o	14.29o	32.544	1.959	8.748	57.541
1975	4.24o	51.o76	1.25o	1o.541	67.1o7
1976	3.18o	56.825	1.167	8.794	69.966
1977	2.12o	61.883	1.o83	6.846	71.932
1978	1.o6o	72.918	1.ooo	4.8o6	79.784
1979	-	95.38o	917	3.731 1)	1oo.o28

1) Pr. 31. december 1978

Kilde: Landskasseregnskab og oplysninger fra institutionerne

Tabel 4. 24. Udviklingen i statsgarantier i 1978/79

1.ooo kr.	Restgæld pr. 1/4-78	Tilgang 1978/79	Afgang 1978/79	Restgæld pr. 31/3-79
Færøernes realkreditinstitut	72.918	35.629	13.167	95.38o
Landskassen	1.o6o	-	1.o6o	-
S. E. V.	1.ooo	-	83	917
Egnsudviklingsgarantier m. v.	4.8o6	-	1.o75	3.731 1)
Ialt	79.784	35.629	15.385	1oo.o28

1) Pr. 31. december 1978

Kilde: Landskasseregnskab og oplysninger fra institutionerne

Statens garantier for færøske lån er knap fordoblet siden 197o. Stigningen skyldes en vækst i Færøernes realkreditinstituts emission af obligationer, der i henhold til lov nr. 6o5 af 28. november 1973 med senere ændringer udstedes med statsgaranti. Instituttets virksomhed omtales under kapitel 3.

Landskassens udgifter

Tabel 4. 25. Landskassens udgifter efter hovedformål i finansårene 197o/71, 1975/76 og 1977/78-198o/81

1.ooo kr.	Regnskab 197o/71	Regnskab 1975/76	Regnskab 1977/78	Regnskab 1978/79	Finanslov 1979/8o	Finanslov 198o/81
Lagting og landsadministration	8.3o1	23.o79	27.482	31.45o	32.o64	41.o76
Sundhedsvæsen	9.96o	21.231	28.974	4o.8o6	43.o35	47.828
Samfærdsel[1]	2o.2o8	71.981	96.327	12o.972	1o7.52o	1o5.481
Skolevæsen	12.488	32.945	42.317	51.9o6	56.951	59.25o
Videnskab og kunst	2.265	9.487	12.823	14.637	15.297	18.396
Fiskeri og søfart	19.17o	58.494	86.o8o	113.398	1o7.917	222.o56
Landbrug	2.o67	4.697	5.882	12.627	12.154	13.659
Handel og industri	498	5.329	8.3o6	9.369	19.473	14.671
Socialvæsen	21.762	55.836	74.573	81.688	93.8o6	99.727
Rets- og politivæsen	24	21	8	3o	2o	2o
Kirkevæsen	41o	587	1.o25	1.22o	1.265	1.5oo
Renter og afdrag[2]	7.632	15.526	19.174	23.645	7.56o	24.ooo
Garantihenlæggelse	5.ooo	4.ooo	4.ooo	4.ooo	4.ooo	6.ooo
Henlæggelse til driftskapital	3.562	7o3	7.667	-	12o	281
Andre udgifter	5.52o	13.934	17.773	11.336	29.381	31.12o
Ialt	118.867	317.85o	432.411	517.o84	53o.563	685.o65

1) Fra og med 1978/79 er underskuddet af landsstyrets kystfart (Strandfaraskib Landsins) opført under denne post

2) Denne post omfatter landskassens nettoudgifter til renter og dens udgifter til afdrag på lån

Kilde: Landskasseregnskab og lagtingsfinanslov

Landskassens udgifter har været stærkt stigende i de senere år og udgør for finansåret 1978/79 517,1 mill. kr., medens de i finansåret 197o/71 var 118,9 mill. kr. For de fleste områder er der tale om en firedobling af udgifterne i denne periode. Dog er

grupperne "Samfærdsel", "Videnskab og kunst", "Fiskeri og søfart" og "Handel og industri" steget noget mere. Årsagerne må søges i den fortsat stærke udbygning af havnene og vejnettet, bl. a. broen mellem Streymoy og Eysturoy, udbygningen af Fróðskaparsetrið, udbygningen af fiskerflåden og de nyetablerede fonds til udbygning af erhvervslivet. Posten "Andre udgifter" omfatter bl. a. underskuddet ved landets institutioner, herunder postvæsen og telefonvæsen samt henlæggelser til forskellige fonde og afskrivning af bygninger, anlæg og skibe. Fra 1978/79 er underskuddet af landsstyrets kystfart flyttet fra posten "Andre udgifter" til posten "Samfærdsel". Underskuddet udgjorde i 1978/79 1o,5 mill. kr.

Den største stigning fra finansåret 1977/78 til finansåret 1978/79 er sket inden for områderne "sundhedsvæsen", "samfærdsel", "skolevæsen" samt "fiskeri og søfart". Også landskassens renteudgifter er steget betydeligt. Stigningen i sundhedsvæsenets udgifter skyldes især øgede driftsudgifter ved de tre sygehuse, især for landssygehusets vedkommende. Endvidere er i 1978/79 foretaget henlæggelser til etablering af lægecentraler. Stigningen inden for området "Samfærdsel" skyldes et fortsat stort vej- og tunnelbyggeri. Endvidere er især udgifterne til havnebyggerier øget som følge af den nye 6 års havneplan, der fra 1978/79 forøger landskassetilskuddene til kommunale havnebyggerier væsentligt. Stigningen i udgifterne til fiskeri og søfart skyldes i hovedsagen en stigning i udbetalingerne af mindsteløn og anden støtte til fiskerierhvervet.

I henhold til lagtingslov om fordeling af landskassens overskud, vedtaget den 2o. december 1972, overføres en trediedel af overskuddet til fonden for fiskerflådens fornyelse og en trediedel til fonden til bygning af tunneller og broer. Overskuddet, der i 1977/78 var 23,o mill. kr., er i 1978/79 vendt til et underskud på 2,5 mill. kr.

På den nu vedtagne lagtingsfinanslov for 198o/81 påregnes en meget stærk stigning at ske i udgifterne inden for området "Fiskeri og søfart". Stigningen er en følge af de i februar 1979 vedtagne støtteordninger for fiskeriet, der i forhold til de tidligere støtteordninger påregnes at medføre et ekstra tilskud til fiskerierhvervet på 72 mill. kr. Derimod påregnes en nedgang i udgifterne inden for området "Samfærdsel", særligt som følge af en mindre aktivitet inden for vej- og tunnelbyggeriet.

Landskassens lånoptagelse og garantiforpligtelser

Tabel 4. 26. Landskassens lånerestgæld pr. 31. marts 197o og 1975-79

Mill. kr.	Sygehuse	Undervisning m.v.	Fiskerflåden	Veje og havne	Andre lån	Ialt
197o	15.9	3,9	4,7	22,3	13,2	6o,o
1975	17,8	1,3	31,o	51,7	52,o	153,8
1976	17,1	2,3	3o,5	55,6	66,2	171,7
1977	16,7	1o,3	3o,4	92,8	65,8	216,o
1978	16,2	8,6	4o,1	87,6	7o,9	223,4
1979	15,8	5,2	4o,o	13o,7	78,5	27o,2

Kilde: Landskasseregnskab

Landskassens lånerestgæld udgør pr. 31. marts 1979 27o,2 mill. kr. Dette er en stigning på knap 21 % i forhold til 1978 mod en stigning på godt 3 % året før. Af restgælden på "Andre lån" udgør gæld i forbindelse med landsstyrets kystfart 16,9 mill. kr. og gæld i forbindelse med landsstyrets vagt- og bjærgningstjeneste 13,4 mill. kr. Posten "Andre lån" består herudover af landsstyrets vekselgæld på 4o,o mill. kr. til Danmarks Nationalbank.

Af det under fiskerflåden optagne beløb vedrører 3o mill. kr. et i Luxembourg optaget lån og 9,8 mill. kr. et vesttysk lån til fornyelse af fiskerflåden.

Stigningen i lån til veje og havne i 1977 skyldes hjemtagelsen af et lån på 7 mill. $ i Orion Bank, Guernsey. Stigningen i denne post fra 1978 til 1979 skyldes optagelse af et lån på 48,4 mill. kr. i Vesttyskland til vejanlæg.

Specificerede tal til belysning af landskassens garantiforpligtelser foreligger kun umiddelbart tilgængelige for årene indtil 1977. Tabel 4. 27. viser garantiforpligtelserne indtil da fordelt efter formål.

Tabel 4. 27. Landskassens garantiforpligtelser pr. 1. januar 197o og 1974-1977 fordelt efter formål

Mill. kr.	Kommuner	S. E. V.	Telefonværket	Erhvervslivet	Ialt
197o	28,1	59,2	9,2	55,7	152,2
1974	44,o	61,7	36,4	47,4	189,5
1975	4o,8	72,6	39,5	47,4	2oo,3
1976	9o,2	69,o	73,4	6o,1	292,7
1977	111,3	68,4	92,6	69,7	342,o

Kilde: Landskasseregnskab

Den betydelige stigning i landskassens garantistillelse for kommunernes lån skyldes øget lånoptagelse i Kreditforeningen af Kommuner i Danmark. Stigningen for telefonværkets vedkommende skyldes, at dette har hjemført et stort udenlandsk lån. I tilslutning til tabellen kan oplyses, at landskassens samlede garantiforpligtelser pr. 31. marts 198o udgjorde 451,7 mill. kr.

PENGE OG KREDITFORHOLD

I medfør af lov nr. 248 af 12. april 1949 om pengesedler m. v. på Færøerne har Færøerne egne pengesedler. Sedlerne, der er det lovlige betalingsmiddel på Færøerne, fremstilles af Danmarks Nationalbank med pålydende værdi 1oo kr., 5o kr. og 1o kr. og har samme værdi som de tilsvarende danske sedler. I februar 1978 udsendtes nye 1o kr.-sedler og i oktober 1978 nye 1oo kr.-sedler.

Ombytning og udlevering af sedler foregår på rigsombudet. Færøernes landsstyre, de færøske banker, Færøernes realkreditinstitut og Føroya Sparikassi har hver en foliokonto hos rigsombudet.

Danske pengesedler kan anvendes på Færøerne, og som skillemønt anvendes den i Danmark anvendte skillemønt.

Færøerne har 2 banker, Føroya Banki og Sjóvinnubankin i Tórshavn og 3 sparekasser, Føroya Sparikassi i Tórshavn, Norðoya Sparikassi i Klaksvík og Suðuroya Sparikassi i Vágur.

Foruden bankerne og sparekasserne er der af andre finansielle institutioner det tidligere nævnte Færøernes realkreditinstitut, det monopoliserede forsikringsselskab "Tryggingarsambandið Føroyar", den af landsstyret oprettede boliglånefond, "Húsalánsgrunnurin" der yder 3. prioritetslån til boligbyggeri og Føroya Bankis datterselskab p/f Húsalán, der formidler bankens 2. prioritetslån til boligbyggeri.

Ved lagtingslov nr. 57 af 2. oktober 1978 er det vedtaget at oprette en færøsk landsbank, Føroya Landsbanki. Landsbanken skal primært være landskassens bank, men kan også fungere som bankforbindelse for andre offentlige myndigheder og institutioner. Banken skal formidle og administrere landskassens og andre offentlige institutioners långivning og låntagning og vil herunder kunne modtage indlån fra og yde lån til disse. Den daglige administration af offentlige fonds og finansieringsinstitutter vil kunne henlægges til banken.

På indlånssiden vil landsbanken iøvrigt kunne optage lån på

Færøerne og i udlandet og modtage indlån fra pengeinstitutter og finansielle institutioner på og uden for Færøerne samt fra Danmarks Nationalbank og statslige institutioner. Banken vil derimod kun kunne modtage indskud fra private i det omfang, dette sker som led i et mellemværende med en offentlig institution.

På udlånssiden vil der, udover lån til offentlige myndigheder og institutioner, kunne blive tale om udlån til og placering af indskud i private pengeinstitutter samt erhvervelse af værdipapirer udstedt på eller uden for Færøerne. I særlige tilfælde vil der endvidere være mulighed for udlån eller garantistillelse for lån til private erhvervsvirksomheder.

Banken, der skal ledes af et tilsynsråd med repræsentanter for det færøske erhvervsliv, en bestyrelse og en direktion, forventes at påbegynde sin virksomhed i løbet af 198o.

Som grundlag for landsbankens virksomhed er landsstyret ved lagtingslov nr. 89 af 1. november 1978 bemyndiget til at stille garanti for krav over for landsbanken indtil 5o mill. kr. Endvidere er landsstyret ved lagtingslov nr. 88 af samme dato bemyndiget til at yde landsbanken et etableringslån på op til 1 mill. kr.

Tabel 4. 28. Bankernes og sparekassernes samlede ind- og udlån samt seddelcirkulationen pr. 1. januar 197o og 1975-8o

	Indlån			Udlån			
Mill. kr.	Sparekasser	Banker	Ialt	Sparekasser	Banker	Ialt	Seddelcirkulation
1/1 197o	13o,7	219,3	35o,o	12o,3	213,2	333,5	44,6
1/1 1975	287,2	611,o	898,2	261,4	612,9	874,3	78,1
1/1 1976	326,3	655,1	981,4	3o3,4	656,8	96o,2	9o,5
1/1 1977	38o,5	774,o	1154,5	347,1	757,8	11o4,9	1oo,4
1/1 1978	454,o	928,4	1382,4	393,o	989,9	1382,9	112,8
1/1 1979	524,o	1112,3	1636,3	464,3	115o,6	1614,9	124,3
1/1 198o	6o1,3	1223,4	1824,7	536,2	127o,o	18o6,2	131,5

Kilde: Pengeinstitutterne og materiale ved rigsombudet

De samlede indlån i banker og sparekasser udgjorde pr. 1. januar 198o 1824,7 mill. kr. mod 1636,3 mill. kr. pr. 1. januar 1979. Dette er en stigning på 11,5 % i løbet af 1979. I 1978 steg indlånene med 18,4 % og i 1977 med 19,7 %. De samlede udlån androg pr. 1. januar 198o 18o6,2 mill. kr. mod 1614,9 mill. kr. pr. 1. januar 1979. Der er således sket en stigning i de samlede udlån fra banker og sparekasser på 11,8 % i løbet af 1979 mod en

stigning på 16,8 % i 1978 og 25,2 % i 1977. For både indlån og udlån er der således tale om en aftagende stigningstakt i forhold til de tidligere år.

Seddelcirkulationen er i løbet af 1979 steget med 5,8 % fra 124,3 mill. kr. til 131,5 mill. kr. I 1978 steg seddelcirkulationen med 1o,2 % og i 1977 med 12,4 %. Det antages sædvanligvis, at betalingssædvanerne i samfundet og dermed pengenes omløbshastighed kun ændres langsomt. Seddelcirkulationen kan derfor tages som et vist mål for aktiviteten, i hvert fald i den del af handel og omsætning, hvor der sædvanligvis anvendes kontante penge. Tallene for indlån og udlån og for seddelcirkulation tyder således samsvarende på en aftagende økonomisk aktivitet i samfundet.

Tabel 4. 29. Pengeinstitutternes udlån pr. 31. december 1977, 1978 og 1979 fordelt efter hovedformål

	Banker			Sparekasser			Ialt		
Mill. kr.	1977	1978	1979	1977	1978	1979	1977	1978	1979
Låneformål									
Udrustningslån til skibe	32,3	43,3	54,4	-	-	-	32,3	43,3	54,4
Fiskeri, rederi m.v.	172,o	152,5	157,3	-	-	-	172,o	152,5	157,3
Skibsbyggelån	39,6	6o,7	55,9	1,o	2,o	-	4o,6	62,7	55,9
Bilfinansiering	28,2	35,3	36,5	o,o	o,o	o,o	28,2	35,3	36,5
Handel	1oo,3	122,4	157,5	o,5	26,6	2,o	1oo,8	149,o	159,5
Håndværk og industri	12o,7	145,6	132,7	1,2	o,4	o,3	121,9	146,o	133,o
Prioritets- og byggelån	254,6	359,1	449,2	322,2	357,3	447,2	576,8	716,4	896,4
Andre private lån	1o2,9	95,6	119,6	26,9	36,o	45,2	129,8	131,6	164,8
Off. lån	135,9	136,1	1o6,9	41,o	42,o	41,5	176,9	178,1	148,4
Ialt	986,5	115o,6	127o,o	392,8	464,3	536,2	1379,3	1614,9	18o6,2

Kilde: Banker og sparekasser

I 1979 er udlån til erhvervsformål steget med godt 1 %, prioritets- og byggelån er steget med omkring 25 %, medens offentlige lån er faldet med knap 17 % og private lån, herunder bilfinansieringslån, er steget med 21 %.

Udlån til erhvervsformål, der i løbet af 1977 steg med omkring 4o % og i 1978 med 19 % er således stagneret i 1979. Erhvervslån udgjorde ved udgangen af 1979 31 % af bankernes og spare-

kassernes samlede udlån, hvilket er en nedgang i forhold til året før. Lån til erhvervsformål ydes hovedsagelig af bankerne, af hvis samlede udlån disse lån udgjorde knap 44 % ved udgangen af 1979. Stagnationen i udlånene til erhvervsformål understreger den før omtalte nedgangstendens i den økonomiske aktivitet som helhed.

For prioritets- og byggelån under ét er en betydelig stigning i 1978 fortsat med uformindsket styrke i 1979. Særligt bemærkes en kraftig fremgang i bankernes udlån af denne type. Prioritets- og byggelån udgjorde ved udgangen af 1979 83 % af sparekassernes og 35 % af bankernes samlede udlån. Både for banker og sparekasser er denne andel steget i 1979. Betragtes byggelån alene, er disse i 1979 faldet med knap 1 %. Denne udvikling i prioritets- og byggelånene kan antagelig forklares ved, at de senere års store byggeri, særligt inden for boligbyggeriet, er nået til den endelige finansiering og nu viser sig i en stigning i prioritetslånene, medens en stagnerende aktivitet også i byggesektoren nu viser sig i en stagnation i behovet for byggelån.

Pr. 31. december 1979 var bankernes udlån fordelt på 11.842 lån og sparekassernes på 11.422 lån. Den gennemsnitlige udlånsstørrelse er således betydelig højere i bankerne end i sparekasserne.

Den normale finansieringsmåde for boligbyggeri, der på Færøerne overvejende består af eenfamiliehuse, er følgende:

1. prioritet i sparekasse inden for 3o-4o % af værdien, normalt ikke over 13o.ooo kr. i Tórshavn og 1oo.ooo kr. uden for Tórshavn.

2. prioritet i bank eller p/f Húsalán med højst halvdelen af sparekasselånet.

3. prioritet i Húsalánsgrunnurin. Ved lagtingslov nr. 97 af 1. november 1978 er der sket en ændring af lånegrænserne, således at fonden kan yde lån op til 9o % af vurderingssummen for huse op til 12o m^2, medens der for huse over denne størrelse kun kan gives lån op til 4o % af vurderingssummen. Ifølge de nye bestemmelser skal renter og afdrag reguleres efter låntagerens indkomst, idet det tilstræbes, at en låntager ikke skal anvende mere end 2o % af den skattepligtige indkomst til forrentning og afdrag på boligen. Prioritetslånene skal afdrages over mindst 2o og højst 4o år. Fonden, hvis midler hidtil er blevet tilvejebragt ved tilskrivninger fra landskassen, bemyndiges endvidere til med landsstyrets

godkendelse at udstede obligationslån. I de seneste år er der sket en betydelig forøgelse af bevillingerne til fonden, således 7,5 mill. kr. i 1976/77, 9,5 mill. kr. i 1977/78 og 1o mill. kr. i hvert af finansårene 1978/79 og 1979/8o mod 3,5 mill. kr. i de foregående finansår.

Den resterende del af udgifterne finansieres ved egenkapital og i et vist omfang ved eget arbejde.

Ved lagtingslov nr. 1oo af 1. december 1978 er der oprettet en boligfond med det formål at forestå opførelse og drift af udlejningsboliger i samarbejde med kommunerne. Fondens grundfond er på 5 mill. kr., der udredes af landskassen i finansåret 1979/8o. Fondens midler tilvejebringes iøvrigt ved tilskrivninger fra landskassen og ved optagelse af lån på og uden for Færøerne. Ved opførelse af boligejendomme udreder fonden ud af grundfond og landskassetilskrivninger 18 % og kommunerne 18 % af vurderingssummen. Resten tilvejebringes gennem boligfondens lånoptagelse. Lejligheder i ejendomme, som fonden lader opføre, må normalt ikke være større end 1oo m^2.

Nedenstående tabel 4. 3o. belyser boligbyggeriets omfang, navnlig tilgangen af nye prioritetslån i 1979.

Tabel 4. 3o. Prioritetslån i boligbyggeri 1/1-1979 - 31/12-1979 i sparekasserne, p/f Húsalán og Húsalánsgrunnurin

1.ooo kr.	Restgæld 1/1-1979	Tilgang 1979	Afgang 1979	Restgæld 31/12-1979
Føroya Sparikassi	285.8o4	67.399	19.7o2	333.5o1
Norðoya Sparikassi	62.497	11.594	5.o64	69.o27
Suðuroya Sparikassi	24.831	4.681	1.997	27.515
Sparekasser ialt	373.132	83.674	26.763	43o.o43
P/f Húsalán	37.774	8.955	3.686	43.o43
Húsalánsgrunnurin	75.428	26.268	2.oo1	99.695
Ialt	486.334	118.897	32.45o	572.781

Kilde: Pengeinstitutterne

Sparekasserne samt p/f Húslán og Húsalánsgrunnurin havde i 1979 en samlet tilgang af prioritetslån til boligbyggeri på knap 119 mill. kr., svarende til 24 % af lånemassen ved årets begyndelse. Denne stigningstakt er en smule mindre end i 1978, hvor tilgangen var på 28 %.

Af tilgangen i sparekassernes prioritetslån på 84 mill. kr. vedrører ca. 46 % lån i nyopførte huse og ca. 54 % lån i ældre

huse som følge af ombygning eller omprioritering. Dette er stort set uændret i forhold til 1978. Den betydelige stigning i Húsalánsgrunnurins udlån er muliggjort ved de større tilskud fra landskassen.

På grundlag af oplysninger fra sparekasserne kan tabel 4. 31. over færdige huse i de sidste 5 år opstilles.

Tabel 4. 31. Boligbyggeriet 1975-1979

	Antal færdige huse				
	1975	1976	1977	1978	1979
Tórshavn	9o	75	122	133	111
På bygd	171	154	193	236	214
Ialt	261	229	315	369	325

Kilde: Sparekasserne

Antallet af færdiggjorte huse faldt fra 1978 til 1979 med 12 %. Fra 1977 til 1978 var stigningen på 17 % og fra 1976 til 1977 på 38 %. Sammen med stigningen i bankers, sparekassers og de øvrige kreditinstitutioners prioritetslån afspejler disse tal en fortsat høj, men aftagende byggeaktivitet.

Til støtte for bankernes og dermed erhvervslivets likviditet har de færøske banker adgang til at rediskontere veksler i Danmarks Nationalbank inden for en ramme af ialt 168,5 mill. kr. i 198o. Heri indgår rediskontering af veksler udstedt af landsstyret på indtil 5o mill. kr.

Tabel 4. 32. Nationalbankens genbelåning af færøske veksler 1971 og 1975-79

1.ooo kr.	1971	1975	1976	1977	1978	1979
Beholdning af rediskonterede veksler pr. 1/1	o	25.237	37.9o7	49.54o	68.81o	75.8o4
Rediskonteret i årets løb	851	141.861	253.126	298.694	32o.447	333.192
Betalt diskonto	14	2.313	4.721	6.164	6.159	7.675
Ialt	865	169.411	295.754	354.398	395.416	416.671
Indfriet i årets løb	865	131.5o4	246.214	285.588	319.612	1) 342.321
Beholdning af rediskonterede veksler pr. 31/12	o	37.9o7	49.54o	68.81o	75.8o4	1) 74.35o

1) Tallene er korrigeret i forhold til de i Årbog for Færøerne 1978 anførte tal

Kilde: Materiale ved rigsombudet

I lighed med de foregående år har der i 1979 været en stigning i rediskonteringerne. Således er disse steget med ca. 4 % i 1979 mod ca. 7 % i 1978 og 18 % i 1977. Stigningen i disse år er dog væsentlig mindre end tidligere, hvor der i visse år har været tale om næsten en fordobling. Den aftagende stigningstakt kan i væsentlig grad forklares ved gunstige afsætningsmuligheder for fisk og fiskevarer. Af rediskonteringerne udgør landsstyresveksler beløbsmæssigt op mod 6o %.

Udover rediskontering har bankerne adgang til genbelåning af obligationer i Danmarks Nationalbank efter særlige regler.

Tabel 4. 33. De finansielle institutioners obligationsbeholdninger

1.ooo kr.	31/12-75	31/12-76	31/12-77	31/12-78	31/12-79
Færøske obligationer:					
Realkreditobligationer	-	-	-	-	-
Andre fær. obligationer	23.154	25.857	24.38o	22.416	25.942
Fær. obligationer ialt	23.154	25.857	24.38o	22.416	25.942
Danske obligationer:					
Statsobligationer	18.525	34.7o8	65.664	91.496	156.696
Fiskeribankobligationer	16.5o6	18.o48	15.317	15.829	21.866
Skibskreditfondsobl.	8.155	9.185	7.875	9.898	-
Kommunekreditfor.obl.	7.355	5.861	5.133	4.872	4.935
Kreditfor.- og hypotekforeningsobl. o. l.	137.23o	138.215	141.369	174.365	185.879
Danske obligationer ialt	187.771	2o6.o17	235.628	296.46o	369.376
Færøske+danske obl. ialt	21o.925	231.874	26o.oo8	318.876	395.318

Kilde: Institutionerne

De finansielle institutioners obligationsbeholdninger er i løbet af 1979 steget med ialt 77 mill. kr.,svarende til 24 %. Denne stigning ligger nogenlunde på linje med stigningen i 1978, men er noget stærkere end de tidligere år. Stigningerne skyldes hovedsagelig indkøb af danske statsobligationer samt af danske kredit- og hypotekforeningsobligationer.

Det kan oplyses, at pengeinstitutterne ved udgangen af 1979 ligger inde med en aktiebeholdning på 11,7 mill. kr. Dette er en stigning på 25 mill. kr. eller 27 % i forhold til 1978. Også beholdningen af fiskeribankobligationer er vokset betydeligt.

For så vidt angår Færøernes Industrifond og Udviklingsfonden henvises til omtalen af industri m. v. i kapitel 3.

NATIONALREGNSKABET FOR FÆRØERNE

Búskaparráðið (Færøernes økonomiske råd) har siden 1962 udarbejdet Færøernes nationalregnskab (tjóðarroknskapur). Det senest udarbejdede regnskab vedrører året 1978. Endvidere er der i forbindelse med udregningen af dette nationalregnskab foretaget enkelte korrektioner af de tidligere offentliggjorte nationalregnskabstal. Regnskabet er alene udarbejdet i løbende priser, d. v. s. de faktiske konstaterede priser, lønninger m. v. i de enkelte år.

Bruttonationalproduktet, der er værdien af produktionen i samtlige erhverv med fradrag af værdien af de rå- og hjælpestoffer, erhvervene har forbrugt ved produktionen, er for året 1978 opgjort til 2.193,9 mill. kr. Dette er en vækst på 4,8 % i forhold til 1977, hvor bruttonationalproduktet opgjordes til 2.o88,o mill. kr. Fra 1976 til 1977 steg bruttonationalproduktet med knap 28 % og fra 1975 til 1976 med godt 25 %. Der er således i 1978 tale om en kraftig afsvækkelse af bruttonationalproduktets vækst. Bruttonationalproduktet opgøres i markedspriser, d. v. s. incl. indirekte afgifter og med fradrag af offentlige tilskud til nedbringelse af priserne.

Bruttofaktorindkomsten, der er bruttonationalproduktet med fradrag af indirekte afgifter og med tillæg af offentlige pristilskud, viser den indkomst, beregnet i kostpriser, der tilfalder de enkelte produktionsfaktorer. For 1978 er bruttofaktorindkomsten opgjort til 2.o4o,4 mill. kr. mod 1.917,9 mill. kr. i 1977. Der er således en stigning i bruttofaktorindkomsten fra 1977 til 1978 på 122,5 mill. kr. eller 6,4 %.

Tabel 4. 34. Bruttofaktorindkomsten 1975-78, fordelt på erhverv[1)]

	1975		1976		1977		1978	
Årets priser	Mill. kr.	%	Mill. kr.	%	Mill. kr.	%	Mill. kr.	%
Fiskeri	293,8	24,5	427,5	28,5	559,5	29,2	491,9	24,1
Landbrug m. v.	24,3	2,o	27,3	1,8	29,4	1,5	4o,o	2,o
Grinde- og hvalfangst	o,9	o,1	o,8	o,1	1,9	o,1	1,9	o,1
Fuglefangst og pelsdyrhold	1,o	o,1	1,3	o,1	1,6	o,1	1,5	o,1
Kulminer	o,2	o,o	o,3	o,o	o,2	o,o	o,2	o,o
Håndværk og industri	2o2,4	16,9	248,2	16,5	292,2	15,2	315,7	15,5

(fortsættes)

Bruttofaktorindkomsten 1975-78, fordelt på erhverv[1)]
(fortsat)

Årets priser	1975 Mill. kr.	1975 %	1976 Mill. kr.	1976 %	1977 Mill. kr.	1977 %	1978 Mill. kr.	1978 %
Pengeinstitutter	74,3	6,2	77,1	5,1	116,o	6,o	14o,7	6,9
Handel m. v.	131,5	1o,9	169,6	11,3	217,o	11,3	234,5	11,5
Bygge- og anlægsvirksomhed	1o8,6	9,o	118,5	7,8	191,5	1o,o	229,5	11,2
Skibsfart	35,9	3,o	51,o	3,4	62,8	3,3	66,4	3,3
Transport	35,1	2,9	4o,2	2,7	53,3	2,8	64,o	3,1
Post, telegraf og telefon	29,8	2,5	33,4	2,2	39,9	2,1	47,9	2,3
El-værker	16,9	1,4	23,3	1,6	3o,3	1,6	34,o	1,7
Liberale erhverv	2o,3	1,7	21,6	1,4	25,7	1,3	3o,2	1,5
Boligbenyttelse	35,2	2,9	37,o	2,5	4o,4	2,1	44,2	2,2
Husgerning	9,3	o,8	1o,o	o,7	1o,4	o,6	11,o	o,5
Offentlige lønninger	181,o	15,1	214,5	14,3	245,8	12,8	286,8	14,o
Ialt	12oo,5	1oo,o	15o1,6	1oo,o	1917,9	1oo,o	2o4o,4	1oo,o

1) Tallene for 1975-77 er korrigeret i forhold til de tidligere opgivne foreløbige tal

Kilde: Búskaparráðið

Fiskeriet er, med en produktionsværdi på omkring en fjerdedel af den samlede bruttofaktorindkomst i 1978 det væsentligste erhverv og grundlaget under de øvrige erhvervsgrene. Kun værdien af den landede fisk er medtaget under posten "fiskeri", medens værdien af den videreforarbejdning af fisken, der finder sted på land, er medtaget under "håndværk og industri". Den endelige værdi af fiskeprodukterne er således betydeligt højere end tallene for fiskerierhvervet viser. Fiskeprodukterne går næsten udelukkende til eksport og udgør langt den overvejende del af denne.

Det næstvigtigste erhverv er håndværk og industri med godt 15 % af bruttofaktorindkomsten i 1978. Omkring 45 % af den del af bruttofaktorindkomsten, der hidrører fra håndværk og industri, stammer fra filét- og fiskemelsfabrikation, medens den næststørste industrigren er skibsværfter med 13 % af denne andel. Det kan endvidere nævnes, at trawl-, garn- og tovværksfabrikation er en ikke uvæsentlig industrigren med omkring 3 % af den del af bruttofaktorindkomsten, der hidrører fra håndværk og industri.

Det trediestørste erhverv er offentlig virksomhed. Produk-

tionsværdien på dette område er målt med de udbetalte offentlige lønninger. Herudover er handel samt bygge- og anlægsvirksomhed betydelige erhvervsgrene med hver godt 11 % af bruttofaktorindkomsten.

Inden for de senere år er der ikke sket væsentlige forskydninger i de enkelte erhvervs andel af bruttofaktorindkomsten.

Bruttoinvesteringerne er de faste investeringer og tilvæksten i lagerbeholdningerne. De faste investeringer omfatter foruden nyinvesteringerne også udgifter til reparation og vedligeholdelse af de allerede eksisterende bygninger, anlæg, transportmidler og maskiner m. v.

Tabel 4. 35. Samlede bruttoinvesteringer 197o og 1975-78

Mill. kr.	197o	1975	1976	1977	1978[1)]
I. Faste investeringer:					
1. Private investeringer:					
Fiskerskibe	11,o	131,6	177,o	165,7	145,1
Fiskeindustri	4,1	2o,5	26,2	54,3	48,5
Fragt- og passagerskibe	1o,1	42,3	14,7	7,5	55,7
Andre erhvervsinvesteringer	18,5	34,5	31,8	121,5	187,2
Boligbyggeri	23,o	68,o	76,o	11o,o	14o,o
Private nyinvesteringer ialt	66,7	296,9	325,7	459,o	576,5
2. Offentlige investeringer:					
Veje, havne og flyveplads	25,3	83,4	96,3	1o1,8	1o5,9
SEV, telefonselskabet m.v.	8,1	27,o	21,8	45,4	33,4
Undervisning	8,2	25,8	19,7	23,6	27,3
Sygehuse m. v.	13,2	o,7	-	1,o	4,o
Andre offentlige investeringer	8,2	25,8	36,5	43,4	45,2
Offentlige nyinvesteringer ialt	63,o	162,7	174,3	215,2	215,8
Samlede faste nyinvesteringer	129,7	459,6	5oo,o	674,2	792,3
Vedligeholdelse	4o,7	79,7	96,8	118,5	133,6
Samlede faste investeringer	17o,4	539,3	596,8	792,7	925,9
II. Lagerinvesteringer:					
Forøgelse af fiskelagre	÷ o,3	÷ 9,4	13,o	1,6	÷13,6
Forøgelse af andre lagre	3,8	o,o	-	-	26,5
Bruttoinvesteringer ialt	173,9	529,9	6o9,8	794,3	938,8

1) Tallene er korrigeret i forhold til de i Årbog for Færøerne 1978 angivne foreløbige tal

Kilde: Búskaparráðið

Fra 1976 til 1977 steg de samlede faste nyinvesteringer med ca. 34 % og fra 1977 til 1978 med godt 18 %. Stigningen skyldes især forøgede private investeringer. Fra 1976 til 1977 steg disse med 41 %, medens stigningen i de offentlige investeringer var på 23 %. Fra 1977 til 1978 var stigningen i de private, faste investeringer på knap 26 %, medens de offentlige investeringer var uforandrede.

Indtil 1976 var de private investeringer præget af stærkt stigende investeringer i fiskerskibe. I 1977 er denne udvikling vendt, og investeringerne i fiskerskibe faldt med 6 % fra 1976 til 1977 og med 12 % fra 1977 til 1978. Denne udvikling afspejler den tidligere omtalte omstilling af fiskerflåden til mindre skibe. Posten "fragt- og passagerskibe" svinger betydeligt fra år til år. Stigningen i denne post fra 1977 til 1978 skyldes levering af et fragt- og passagerskib til et færøsk rederi. Investeringerne i fiskeindustrien er steget kraftigt frem til 1977, hvor de var dobbelt så store som i 1976. I 1978 er de faldet med ca. 11 %. De øvrige erhvervsinvesteringer firedobledes fra 1976 til 1977 og viser fortsat stigning. Den pludselige stigning i 1977 må antagelig bl. a. tilskrives etablering af nogle større detailhandelsvirksomheder i Tórshavn-området. Boligbyggeriet viser i hele perioden en kraftig, men mere jævn stigning.

Udviklingen i de offentlige investeringer var fra 1976 til 1977 især præget af en stigning i elselskabet SEV's og telefonselskabets investeringer. Fra 1977 til 1978 har udviklingen hovedsagelig været præget af en stigning i investeringerne i havne, veje og lufthavn samt i sygehuse m. v., medens et fald i SEV's og telefonselskabets investeringer har opvejet denne stigning.

Betalingsbalancen opstilles i løbende poster og kapitalbevægelser. De løbende poster omfatter vare- og tjenestebalancen, der viser et regnskab over indtægter og udgifter ved udvekslingen af varer og tjenesteydelser med udlandet, herunder også Danmark. De løbende poster omfatter endvidere renteindtægter og -udgifter samt gaver og tilskuddet fra den danske stat. Kapitalposterne viser, hvorledes Færøerne som et resultat af de i de løbende poster opgjorte transaktioner med udlandet har forøget eller mindsket sin gæld til udlandet, og hvorledes disse bevægelser har resulteret i ændringer i aktiver og passiver hos forskellige offentlige og private institutioner. De løbende poster og kapitalposterne skulle

således i princippet vise samme slutresultat, således at et underskud på de løbende poster reflekteres i en tilsvarende forøgelse af Færøernes gæld over for udlandet. I praksis er opgørelsen af betalingsbalancen, særligt for de løbende posters vedkommende, så vanskelig, at der under disse må optages en særlig post omfattende fejl og udeladelser, hvis størrelse bestemmes af forskellen mellem de faktisk opgjorte bevægelser på de løbende poster og kapitalposterne.

Tabel 4. 36. viser Færøernes betalingsbalance for 1978.

Tabel 4. 36. Færøernes betalingsbalance 1978

A. Løbende poster

Mill. kr.	Indtægter	Udgifter	Nettoindtægter
1. Eksport (fob) og import (cif)	774,8	986,6	÷ 211,8
2. Søtransport:			
a. fragtskibe	90,0	38,8	51,2
b. fiskerskibe	-	44,9	÷ 44,9
3. Rejser udenlands o. l.	21,0	122,0	÷ 101,0
4. Forsikringer, prov. o. l.	6,3	20,0	÷ 13,7
5. Varer og tjenester iøvrigt	46,2	104,9	÷ 58,7
Varer og tjenester ialt	938,3	1.317,2	÷ 378,9
6. Renter og udbytter	33,0	87,0	÷ 54,0
7. Gaver (netto)	-	0,5	÷ 0,5
8. Den danske stat	295,0	-	295,0
Løbende poster ialt	1.266,3	1.404,7	÷ 138,4
Fejl og udeladelser			÷ 17,9
			÷ 156,3

B. Kapitalbevægelser

Nettoforøgelse af	Aktiver	Passiver	Nettopassiver
1. Landskassen	-	21,2	21,2
2. Kommuner, SEV m. fl.	-	12,8	12,8
3. Pengeinstitutter:			
a. banker og sparekasser	80,2	-	÷ 80,2
b. realkreditinstituttet	-	12,4	12,4
c. overført fra investeringsfonden for Færøerne	-	60,0	60,0
4. Seddelomløbet	11,5	-	÷ 11,5
5. Eksportselskaberne netto	÷ 22,8	÷ 0,9	21,9
6. Andre virksomheder og personer		119,7	119,7
Kapitalbevægelser ialt	68,9	225,2	156,3

Kilde: Búskaparráðið

Overskuddet på betalingsbalancen i 1977 er i 1978 vendt til et underskud på 156,3 mill. kr. Underskuddet skyldes hovedsagelig et stigende underskud på handelsbalancen, stammende fra forringelsen af det færøske bytteforhold og det voksende importoverskud. Underskuddet på vare- og tjenestebalancen samt nettorenteudgiften til udlandet har i 1978 ikke kunnet opvejes af statstilskuddet uanset en stigning i dette fra 1977 til 1978 på knap 32 mill. kr., eller ca. 12 %. Betalingsbalanceunderskuddet er især finansieret ved en forøgelse af landskassens, kommunernes og el- og telefonselskabets og de private virksomheders gæld til udlandet, medens bankers og sparekassers stilling over for udlandet er forbedret væsentligt. Endvidere er der i 1978 efter udpegelsen af en færøsk bestyrelse for Investeringsfonden for Færøerne overført 6o mill. kr. af fondens formue fra Kongeriget Danmarks Hypotekbank til de færøske banker.

For 1979 foreligger en foreløbig opgørelse over betalingsbalancen. Denne er vist i forbindelse med oversigten over betalingsbalancens hovedposter i tabel 4. 4o. Som det vil fremgå heraf, er underskuddet i 1978 fortsat og forværret i 1979. Underskuddet, der må anslås til knap 2oo mill. kr., er finansieret af en betydelig offentlig kapitalimport, ligesom de private selskabers gæld til udlandet er øget betydeligt. Endvidere er i forbindelse med overførslen af Investeringsfonden for Færøerne til færøsk regie fondens restformue på 41 mill. kr. i 1979 overført til de færøske banker.

Med henblik på en samlet belysning af den økonomiske udvikling i de seneste år er der i tabellerne 4. 37. - 4. 4o givet samlede oversigter over bruttonationalproduktets anvendelse, bruttoinvesteringerne, betalingsbalancen og opsparingen i årene 197o og 1975-78, idet der dog for betalingsbalancens vedkommende tillige er vist et skøn over dennes hovedposter i 1979.

Tabel 4. 37. Bruttonationalproduktets anvendelse 197o og 1975-78[1)]

Mill. kr.	197o	1975	1976	1977	1978
Bruttofaktorindkomst[2)]	59o,6	1.2oo,5	1.5o1,6	1.917,9	2.o4o,4
+ indirekte afgifter	64,2	139,7	167,3	2o1,2	222,7
÷ pristilskud	17,8	33,5	33,9	31,1	69,2
Bruttonationalprodukt	637,o	1.3o6,7	1.635,o	2.o88,o	2.193,9

(fortsættes)

Bruttonationalproduktets anvendelse 197o og 1975-78[1)]
(fortsat)

Mill. kr.	197o	1975	1976	1977	1978
Import ÷ eksport af varer og tjenester[3)]	33,5	3o8,1	274,7	238,2	426,4
Varer og tjenester ialt til rådighed	67o,5	1.614,8	1.9o9,7	2.326,2	2.62o,3
der er anvendt således:					
Til faste nyinvesteringer	129,7	459,6	5oo,o	674,2	792,3
" vedligeholdelse	4o,7	79,7	96,8	118,5	133,6
" lagerinvesteringer	3,5	÷ 9,4	13,o	1,6	12,9
" offentligt konsum	71,4	175,4	2o6,8	237,9	311,8
" privat konsum	425,2	9o9,5	1.o93,1	1.293,9	1.369,7
Ialt	67o,5	1.614,8	1.9o9,7	2.326,1	2.62o,3

1) Tallene for 1975-77 er korrigeret i forhold til de i Årbog for Færøerne 1978 opgivne tal

2) Excl. indtægter fra sømænd på fremmede skibe

3) Incl. fejl og udeladelser

Kilde: Búskaparráðið

Tabel 4. 38. Samlede bruttoinvesteringer 197o og 1975-78

Mill. kr.	197o	1975	1976	1977	1978
Faste nyinvesteringer:					
Boligbyggeri	23,o	68,o	76,o	11o,o	14o,o
Skibe	21,1	173,9	191,7	173,2	2oo,8
Andre erhvervsinvesteringer	22,6	55,o	58,o	175,8	235,7
Offentlige investeringer	63,o	162,7	174,3	215,2	215,8
Faste nyinvesteringer ialt	129,7	459,6	5oo,o	674,2	792,3
Vedligeholdelse	4o,7	79,7	96,8	118,5	133,6
Faste investeringer ialt	17o,4	539,3	596,8	792,7	925,9
Lagerinvesteringer	3,5	÷ 9,4	13,o	1,6	12,9
Samlede bruttoinvesteringer	173,9	529,9	6o9,8	794,3	938,8

Kilde: Búskaparráðið

Tabel 4. 39. Betalingsbalancens hovedposter 1970 og 1975-79

Mill. kr.	1970	1975	1976	1977	1978	1979[1]
	Løbende poster					
Eksport (fob):						
Fisk og fiskeprodukter	248,4	444,9	607,9	814,3	747,3	692,8
Skibe	0,1	16,1	20,7	43,7	23,5	59,8
Andre varer	2,5	3,0	2,8	3,9	4,0	5,1
Ialt eksport	251,0	464,0	631,4	861,9	774,8	757,7
Import (cif):						
Skibe	8,8	154,3	158,2	156,9	100,4	77,5
Andre varer	219,6	496,9	631,3	754,0	886,2	966,2
Import ialt	228,4	651,2	789,5	910,9	986,6	1043,7
Handelsbalance	22,6	÷187,2	÷158,1	÷49,0	÷211,8	÷286,0
Varer og tjenesteydelser iøvrigt netto[2]	÷42,6	÷101,9	÷86,4	÷157,7	÷167,1	÷157,4
Saldo på vare- og tjenestebalance	÷20,0	÷289,1	÷244,5	÷206,7	÷378,9	÷443,4
Renter, udbytter, gaver netto	÷10,4	÷7,4	÷33,0	÷45,0	÷54,5	÷75,0
Den danske stat	85,9	183,8	223,9	263,2	295,0	325,0
Saldo på løbende poster	55,5	÷112,7	÷53,6	11,5	÷138,4	÷193,4
Fejl og udeladelser	÷6,3	4,8	÷5,8	÷3,7	÷17,9	...
Ialt	49,2	÷107,9	÷59,4	7,8	÷156,3	÷193,4
	Kapitalbevægelser					
Nettoforøgelse af passiver:						
Landskassen	1,9	20,4	41,9	10,9	21,2	145,0
Kommuner, SEV	÷2,1	41,3	64,2	22,3	12,8	
Banker og sparekasser	÷37,1	÷23,2	÷61,0	÷0,9	÷80,2	÷44,0
Realkreditinstituttet	÷1,8	6,5	÷4,2	22,3	12,4	-
Investeringsfonden for Færøerne	.	.	.	.	60,0	41,0
Seddelomløbet	÷2,8	÷12,5	÷9,9	÷12,4	÷11,5	÷19,0
Private virksomheder o. l.:						
Eksportselskaberne netto	2,1	18,2	÷7,1	÷52,9	21,9	70,4[3]
Andre virksomheder og personer	9,4	57,2	35,5	2,9	119,7	
Ialt	÷49,2	107,9	59,4	÷7,8	156,3	193,4

1) Foreløbige tal

2) Incl. søtransport, rejser udenlands samt forsikringer o. l.

3) Residual

Kilde: Búskaparráðið og Danmarks Statistik

Idet beløbet modtaget fra den danske stat henregnes til indkomsten, kan der opstilles følgende beregning af opsparingen på Færøerne.

Tabel 4. 4o. Opsparingen 197o og 1975-78

Mill. kr.	197o	1975	1976	1977	1978
Bruttonationalprodukt	637,o	1.3o6,7	1.635,o	2.o88,o	2.193,9
Renter m. v.[1] vedrørende udlandet netto	÷3,2	16,4	÷8,6	÷17,2	÷24,9
Bruttonationalindkomst	633,8	1.323,1	1.626,4	2.o7o,8	2.169,o
Den danske stat	85,9	183,8	223,9	263,2	295,o
Ialt	719,7	1.5o6,9	1.85o,3	2.334,o	2.464,o
÷ offentligt og privat konsum	496,6	1.o84,9	1.299,o	1.531,8	1.681,5
Bruttoopsparing	223,1	422,o	55o,4	8o2,2	782,5

1) Incl. indtægter fra sømænd på fremmede skibe

Kilde: Búskaparráðið

Gennem 197o'erne er der sket en kraftig vækst i det færøske bruttonationalprodukt. Fra 1977 til 1978 synes dog at være sket en afsvækkelse i væksttempoet. Således steg bruttonationalproduktet kun 5 % mod en stigning på over 25 % de to foregående år.

Den svagere stigning i bruttonationalproduktet fra 1977 til 1978 har ikke givet sig udslag i en tilsvarende reduktion i den samlede efterspørgsel til forbrug og investering, omend væksten i disse størrelser er aftaget noget i forhold til de foregående år. Fra 1977 til 1978 steg det samlede offentlige og private forbrug med knap 1o % og bruttoinvesteringerne med 18 % mod stigninger fra 1976 til 1977 på henholdsvis 18 % og 3o %. Den manglende tilpasning af efterspørgslen til den stagnerende produktion har resulteret i en stærk stigning i underskuddet på vare- og tjenestebalancen i 1978.

Som følge af et løbende underskud på vare- og tjenestebalancen har den samlede tilgang af varer og tjenester i alle årene oversteget bruttonationalproduktet og er i perioden 1975-1978 steget med 62 %. Fra 1977 til 1978 er den svagere stigning i bruttonationalproduktet end årene før til dels opvejet af et stigende underskud på vare- og tjenestebalancen, således at varer og tjenester til rådighed er steget med ialt knap 13 %. Af den samlede tilgang af varer og tjenester anvendes 35 % til investeringer og de resterende 65 % til privat og offentligt forbrug. Denne andel har været

stort set uændret i de senere år. Derimod er inden for posten "privat og offentligt forbrug" i den betragtede periode sket en væsentlig stærkere stigning i det offentlige forbrug end i det private.

Betalingsbalancen har siden 197o vist en stærkt svingende udvikling, idet dog de fleste år har vist et underskud, der særligt i de to seneste år er steget kraftigt. Betalingsbalanceunderskuddet fremkommer som resultat af et betydeligt løbende underskud på vare- og tjenestebalancen, der til en vis grad opvejes af tilskuddet fra den danske statskasse. Som et resultat af de fortsatte betalingsbalanceunderskud og den heraf følgende stigning i udlandsgælden har nettorenteudgifterne til udlandet vist en stigende tendens, særlig i de seneste år. Således er nettoudgiften til renter, udbytter m.v. steget med 21 % fra 1977 til 1978 og med 38 % fra 1978 til 1979. Kapitalbalancen, d. v. s. opgørelsen over Færøernes gæld og tilgodehavender i udlandet udviser ved udgangen af 1979 en gæld, der er anslået til omkring 7oo mill. kr. Dette tal er omkring 4o % højere end året før. De store udgifter til forrentning og indfrielse af gælden, hvoraf en væsentlig del er relativt kortfristet, vil udgøre en voksende belastning for den færøske økonomi i de kommende år.

Som følge af den manglende tilpasning af det private og offentlige forbrug til den stagnerende produktion er opsparingen faldet i 1978 uanset en betydelig stigning i tilskuddene fra den danske statskasse. Forskellen mellem opsparingen og de samlede investeringer finansieres ved en kapitalimport svarende til underskuddet på betalingsbalancen, ialt 156,3 mill. kr.

Nationalregnskabstallene tegner et samlet billede af de i kapitel 4 iøvrigt omtalte tendenser. Efter en vis svækkelse af økonomien i 1975 har 1976 og 1977 været karakteriseret af en meget høj og stigende produktion og betydelige investeringer i skibe og i industri samt bygge- og anlægsvirksomhed. Et forbedret bytteforhold og en øget eksport medførte en væsentlig formindskelse af betalingsbalanceunderskuddet i 1976 og vendte i 1977 dette til et overskud. Opgørelserne over lønniveauet og de skattepligtige indkomster viste stærke nominelle indkomststigninger. Da prisstigningerne i de to år var relativt beskedne, har der også været tale om en betydelig fremgang i de reale indkomster.

I 1978 er dette billede vendt. Begrænsninger af fangstmulig-

hederne for det færøske fjernfiskeri er slået kraftigt igennem i 1978 og har ikke kunnet opvejes af et betydeligt forøget fiskeri inden for den færøske 2oo sømile-fiskerigrænse. Samtidig har de i de foregående år stærkt stigende fiskepriser fra 1978 vist en stagnerende tendens med det resultat, at bytteforholdet er undergået en mærkbar forringelse i forhold til 1977. Som et resultat af de begrænsede fiskerimuligheder er der i 1978 sket et absolut fald i eksporten, som sammen med en fortsat meget kraftig omend noget dæmpet efterspørgsel både til privat og offentligt forbrug og til investering har medført et betydeligt underskud på betalingsbalancen uanset en ikke uvæsentlig stigning af tilskuddet fra den danske statskasse.

Arbejdslønningerne viste i 1978 fortsatte stigninger. Da prisstigningerne var moderate, har også reallønningerne vist en ikke uvæsentlig stigning. Derimod synes stigningstakten for de samlede indkomster, målt ved de skattepligtige indkomster at være aftaget noget i forhold til de foregående år. Dette stemmer godt overens med nationalindkomststatistikken, der viser en aftagende stigningstakt for bruttonationalprodukt og bruttofaktorindkomst.

Uanset en svagere stigning i de skattepligtige indkomster er de udskrevne skatter i skatteåret 1978/79 steget betydeligt og har således medført en stigning i det relative beskatningsniveau. Samtidig hermed er der sket en betydelig stigning i de offentlige udgifter, der særlig er gået til finansiering af et stigende offentligt forbrug, idet de offentlige investeringer har været uforandrede fra 1977 til 1978.

De tilgængelige oplysninger tyder på, at den ugunstige udvikling af den færøske økonomi er fortsat i 1979. Begrænsningerne, der især har berørt fjernfiskeriet, medførte i 1978 en nedgang i fiskeriet. Denne tendens er fortsat i 1979. Hjemmefiskeriet har vist en stagnerende tendens og har således trods meget omfattende subsidieringer ikke kunnet opveje nedgangen i fjernfiskeriet. Det svigtende fiskeri har medført en yderligere nedgang i Færøernes eksport og har sammen med et forringet bytteforhold og en fortsat stigende import, både hvad angår importmængde og -værdi ført til et underskud på betalingsbalancen, der må anslås til omkring 2oo mill. kr. i 1979 trods et fortsat stigende tilskud fra statskassen. Underskuddet er især blevet finansieret ved en stor offentlig låntagning i udlandet.

Der foreligger ikke tal, der giver mulighed for en sammenligning af indkomstudviklingen i 1979 med de foregående år. Den i 1978 observerede svagere stigningstakt for de samlede indkomster må dog antages at være fortsat i en stagnerende tendens i 1979 særligt som følge af faldende indkomster hos ansatte og selvstændige i fiskeriet. Derimod synes ikke at være sket en tilsvarende stagnation i indkomsterne hos lønmodtagere og selvstændige i andre erhverv. Uanset ikke ubetydelige lønstigninger er der dog som følge af relativt kraftige prisstigninger i 1979 sket en nedgang i reallønnen på omkring 3 %. Prisstigningerne skyldes udover stigende importpriser også de ved begyndelsen af året og i efteråret foretagne forhøjelser dels af punktafgifterne, dels af den generelle indførselsafgift.

Det offentliges skatteindtægter er steget i 1979. Dette skyldes bl. a. virkningerne af den i 1978 vedtagne ændring af skattelovene, der indebar bortfald af den hidtidige skattefradragsregel og en række øvrige fradrag samt en ændring af de gældende skatteskalaer. Endvidere er i 1979 udskrevet en ekstra skat på højere indkomster. Det stigende skatte- og afgiftsprovenue er bl. a. anvendt til finansiering af de stærkt stigende subsidier til fiskeriet.

Kap. 5

SOCIALE FORHOLD

Regler og forvaltning

Sociale forhold omfatter almindelig forsorg, børneforsorg, børnebidrag, særforsorg, sygesikring, folke- og invalidepension, lovpligtig ulykkesforsikring og dagpenge. Området er fællesanliggende.

De gældende regler er fastlagt i følgende særlige love m. v. for Færøerne: Lovbekendtgørelse nr. 541 af 11. november 1976 (med senere ændringer) om invalidepension m. v., lovbekendtgørelse nr. 131 af 29. marts 1977 (med senere ændring) om offentlig forsorg, lagtingslov nr. 36 af 4. maj 1977 om tillægsydelse til enker, lovbekendtgørelse nr. 13o af 29. marts 1977 om børneforsorg, lovbekendtgørelse nr. 12 af 9. januar 1978 om børnebidrag til enlige forsørgere m. v., lovbekendtgørelse nr. 542 af 11. november 1976 (med senere ændringer) om folkepension, lovbekendtgørelse nr. 554 af 7. november 1977 om offentlig sygesikring, kgl. anordning nr. 389 af 15. november 1966 (med senere ændringer) om forsikring mod følger af ulykkestilfælde samt lov nr. 644 af 13. december 1978 om dagpenge ved sygdom eller fødsel.

Der er nedsat et fast udvalg vedrørende Færøernes sociallovgivning under socialministeriet. Dette udvalg behandler løbende sociale spørgsmål for Færøerne, herunder om nye principper i sociallovgivningen i Danmark også bør gennemføres på Færøerne.

Almindeligvis udarbejdes forslag til sociale love i dette udvalg, hvorefter de af landsstyret forelægges lagtinget. De af lagtinget vedtagne og af landsstyret anbefalede forslag fremlægges herefter i folketinget og behandles endeligt som andre forslag til rigslove.

Tórshavn, Klaksvík og Tvøroyri kommuner, der har over 2.ooo indbyggere, administrerer selv reglerne i forsorgsloven om de trangsbestemte ydelser: Almindelig underholdshjælp og hjælp til enlige forsørgere. Iøvrigt varetages forvaltningen af landsstyrets socialforvaltning, Almannastovan (Færøernes Socialforvaltning), der også er ankeinstans for afgørelser, der er truffet af de 3 nævnte kommuner. Almannastovans administration omfatter den direkte forvaltning med kontakt med klienterne samt afgørelser og beregning vedrørende de fleste sociale ydelser (på samme måde som kommunerne

i Danmark). En socialrådgiver ved Almannastovan gør tjeneste på Suðuroy. Herudover medvirker Almannastovan ved forvaltning med hensyn til institutioner og udfører forberedende arbejder med hensyn til landsstyrets regelfastsættende og lovforberedende opgaver. Almannastovans afgørelser i personsager kan indankes for landsstyret, der har den endelige administrative afgørelse.

I visse tilfælde er den direkte forvaltning henlagt til andre organer. Afgørelser om tilkendelse af invalidepension og revalideringsydelser træffes således af Færøernes ulykkesforsikringsråd, der består af sorenskriveren (dommeren), landslægen og 3 medlemmer, valgt af lagtinget. Ulykkesforsikringsrådet træffer tillige afgørelser i henhold til ulykkesforsikringsanordningen, der iøvrigt forvaltes af det gensidige forsikringsselskab Føroya Vanlukkutrygging.

Rådets afgørelser i henhold til invalidepensionsloven og ulykkesforsikringsanordningen kan indankes for Den sociale Ankestyrelse i København, og det samme er tilfældet for rådets afgørelser om førtidig folkepension.

De færøske sygekasser varetager sikringen mod følger af sygdom. De ledes af deres bestyrelser under tilsyn af sikringsstyrelsen.

Reglerne i børneforsorgsloven administreres af børneværnsudvalg i hver enkelt kommune. Deres afgørelser kan i visse tilfælde indankes for Færøernes nævn for børneforsorg, der består af sorenskriveren (dommeren), landslægen og en af landsstyret valgt person med pædagogisk indsigt, og i andre tilfælde for Almannastovan.

Tabel 5. 1. Antal modtagere af sociale ydelser

	1/1-7o	1/1-75	1/1-79	1/1-8o
Indtægtsbestemt folkepension	2.898	3.436	3.88o	4.o72
Folkepensionens mindstebeløb	223	18	4	3
Invalidepension	853	1.o19	1.o46	1.o64
heraf: laveste	67	118	119	1o9
mellemste	626	561	474	486
højeste	16o	34o	453	469
Invaliditetsydelse	36	39	46	42
Enkepension	1o3	141	181	154
Enkebørnsbidrag	412	444	4o5	4o5

(fortsættes)

Antal modtagere af sociale ydelser (fortsat)

	1/1-70	1/1-75	1/1-79	1/1-80
Børneforsorg	56	64	66	64
Udvidet hjælp	18	36	49	47
Hjælp til enlige forsørgere	76	316	146	148
Almindelig underholdshjælp	110	100	92	49
Dagpenge	-	-	-	63
Ialt	4.785	5.613	5.915	6.111

Kilde: Materiale i Almannastovan

Ydelsernes omfang og finansiering

Reglerne om kontantydelser i folkepensionsloven, invalidepensionsloven (der også indeholder regler om revalidering) og forsorgsloven svarer med hensyn til betingelserne for at opnå ydelser nogenlunde til de tilsvarende danske regler før bistandsloven, idet ydelsernes størrelse dog er noget mindre end de tilsvarende danske.

Ulykkesforsikringsanordningens regler svarer i princippet til de tilsvarende danske, dog med ret betydelige afvigelser; således er dagpenge bibeholdt, hvor der ikke er ret til dagpenge efter dagpengeordningen, og ydelserne er uden hensyn til indtægten mindst halvdelen af den højeste ydelse. Desuden er dækningsområdet større end i Danmark, idet f. eks. færden til og fra arbejde er dækket.

Sygekasserne er bibeholdt på Færøerne, og reglerne svarer til de tidligere danske med den forskel, at befordring er en sygekasseydelse. Sygekassernes virksomhed omfatter således hovedsagelig betaling for lægehjælp, medicin og befordring i forbindelse med besøg hos og af praktiserende læge. Færinger på midlertidigt ophold i Danmark er omfattet af den danske sygesikring, og en modsvarende ordning gælder for danskere på midlertidigt ophold på Færøerne.

Dagpengeordningen omfatter sygdom, ulykkestilfælde og fødsel og kun ydelser fra det offentlige. Der er 2 karensdage, og dagpenge ydes højst i 13 uger. I visse tilfælde yder Lønjavningargrunnur Skipsfiskimanna (Skibsfiskernes lønudligningsfond) mindsteløn som sygeløn til skibsfiskere med højere beløb end, og i stedet for, dagpenge.

Ved sygdom udover 13 uger og ved arbejdsløshed - såvel som i andre trangstilfælde - ydes hjælp efter forsorgsloven.

Enker har i henhold til forsorgsloven ret til enkepension, såfremt de har børn under 18 år. Enkepensionen er (som i Danmark) af samme størrelse som folkepensionen. Herudover ydes der - finansieret udelukkende af landskassen - en tillægsydelse, der svarer til omtrent halvdelen af den øvrige enkepension.

Børnetilskud ydes i form af fradrag i den beregnede kommune- og landsskat på henholdsvis 15o kr. og 8oo kr. om året pr. barn under 16 år. Hvis den pågældende ikke betaler skat eller er pålignet mindre skat end summen af disse fradrag, udbetales det overskydende beløb kontant. Herudover findes ikke regler om børnetilskud til alle.

Ulykkesforsikringen finansieres udelukkende ved forsikringspræmier, og sygekasserne får statstilskud på omkring 25 % af udgifterne, der iøvrigt finansieres ved medlemskontingenter.

De trangsbestemte ydelser efter forsorgsloven afholdes med en fjerdedel af statskassen og tre fjerdedele fra færøsk side.

Udgifterne til dagpenge afholdes med 4o % af statskassen og 6o % af landskassen.

Alle andre kontantydelser, således særlig de store udgifter til folkepension og invalidepension, afholdes med halvdelen af statskassen og halvdelen fra færøsk side.

De udgifter, der således afholdes fra færøsk side, afholdes med fem sjettedele endeligt af landskassen, medens en sjettedel reparteres på kommunerne. Folkepensionen afholdes dog med 9/1o af landskassen, medens 1/1o reparteres på kommunerne. Kommunernes andel fordeles med halvdelen efter befolkningstal og halvdelen efter skatteindtægt. Kommunernes andel fordeles således ikke efter antallet af modtagere af sociale ydelser.

Tabel 5. 2. Sociale udgifter i landskassefinansåret 1978/79

1.ooo kr.	Landskassen	Statskassen	Kommunerne	Andre[2)]	Ialt
Folkepension m. v.	38.146	41.871	5.572	-	85.589
Invalidepension m. v.	15.o11	18.o14	3.oo2	-	36.o27
Revalidering	992	83o	138	-	1.96o
Enkepension	2.983	1.631	272	-	4.886
Almindelig underholdshjælp	1.o27	411	2o5	-	1.643
Hjælp til enlige forsørgere	1.969	787	394	-	3.15o
Udvidet hjælp	398	477	8o	-	955
Hjemmehjælp	3.o92	3.71o	619	-	7.421
Særforsorg	-	-	-	-	-
Enkebørnsbidrag	731	877	146	-	1.754
Forskudsbetaling af børnebidrag	521	582	1oo	-	1.2o3

(fortsættes)

Sociale udgifter i landskassefinansåret 1978/79
(fortsat)

1.ooo kr.	Lands-kassen	Stats-kassen	Kommu-nerne	Andre[2]	Ialt
Skattemæssigt børnetilskud	9.786	-	1.835	-	11.621
Børneforsorg	2.15o	6.733	3.544	-	12.427
Skúlin á Trøðni	1.o95	4.488[3]	-	-	5.583
Åndssvageforsorgen	3o1	8.44o[3]	-	-	8.741
Sygekasser[1]	-	3.888	-	12.295	16.183
Landsstyrets midler	187	-	-	-	187
Ulykkesforsikring[1]	-	-	-	8.oo7	8.oo7
Sygeløn (Lønudligningsfond)	-	-	-	1.2oo	1.2oo
Hensat til byggeri	1.15o	-	-	-	1.15o
Administration af Ulykkesforsikringsrådet	-	298[3]	-	-	298
Åndssvageforsorgen	-	231[3]	-	-	231
Almannastovan	1.o96	48o	13	-	1.589
Ialt	8o.635	93.748	15.92o	21.5o2	211.8o5

1) Vedrørende kalenderåret 1978 2) Medlemskontingenter, forsikringspræmier m. v. 3) Tallet er helt eller delvis beregnet på grundlag af de i statsregnskabet for 1/4 - 31/12 1978 opførte tal

Kilde: Landskasseregnskabet, statsregnskabet og materiale i Almannastovan

Tabel 5. 2. omfatter - som i årbogen for 1978 - alle udgifter, der rettelig kan betegnes som sociale udgifter og kun sådanne. Tallene svarer derfor ikke til tallene i afsnittet om offentlige udgifter. I tabel 5. 2. er medtaget udgifter til Almannastovan og skattemæssige børnetilskud, medens omvendt Húsalánsgrunnurin (Boliglånefonden) og tilskud til Afholds- og andre foreninger ikke er medregnet.

Tabel 5. 3. Sociale udgifter i hovedposter 197o/71 - 1978/79

1.ooo kr.	197o/71	1975/76	1977/78	1978/79[1]
Forsorg og bidrag	4.671	24.343	23.376	29.495
Børneforsorg	1.917	6.781	9.813	12.427
Sygekasser	6.o33	14.5o4	16.546	16.183
Folke- og enkepension	26.642	62.661	81.137	9o.475
Invalidepension	12.775	27.763	33.3o2	36.o27
Skattemæssigt børnetilskud	1.917	6.828	6.765	11.621

(fortsættes)

Sociale udgifter i hovedposter 197o/71 - 1978/79 (fortsat)

1.ooo kr.	197o/71	1975/76	1977/78	1978/79[1)]
Revalidering	565	1.794	1.4oo	1.96o
Ulykkesforsikring	1.921	4.878	7.oo9	8.oo7
Andre udgifter	873	5.39o	4.749	5.61o
Ialt	57.314	154.942	184.o97	211.8o5

1) 1/4 1978 - 31/3 1979

Kilde: Landskasse- og statsregnskaber samt materiale i Almannastovan

Tabel 5. 3. "Andre udgifter" omfatter særlig udgifterne ved Almannastovans administration og henlæggelser af landskassen til investeringsformål vedrørende specialskole og plejehjem. Fra 197o/71 til 1978/79 er der sket en betydelig stigning i de sociale udgifter. Årsagerne hertil er flere: a) stigning i det samlede antal modtagere af sociale ydelser, især folkepensionister, b) lovbestemte forhøjelser af ydelserne, c) pristalsregulering, d) udbygning af hjemmehjælpen, e) udbygning af institutionsforsorg (plejehjem, specialskole, daginstitutioner).

Institutioner m. v.

For børn under skolepligtig alder er der 9 daginstitutioner (tre vuggestuer og fem børnehaver i Tórshavn og en børnehave i Klaksvík) og tre dagplejeformidlingsordninger (Tórshavn, Klaksvík og Tórshavn udenbys kommune) med ialt 5o7 pladser. Daginstitutionerne og dagplejeformidlingerne er under tilsyn af Socialstyrelsen og Almannastovan, og de i Danmark gældende almindelige regler for sådanne institutioners forhold finder i vidt omfang anvendelse her.

Der ydes tilskud fra staten med 4o % og fra kommunen med 3o % af driftsudgifterne, medens 3o % af driftsudgifterne afholdes af forældrenes betaling for børnenes ophold. Som i Danmark er der mulighed for ydelse af friplads til mindrebemidlede forældre.

For børn findes kun en døgninstitution, Føroya Barnaheim, (Færøernes Børnehjem). Dette er under tilsyn m. v. på samme måde som daginstitutionerne, og driftsudgifterne dækkes fuldt ud med halvdelen af statskassen og halvdelen fra færøsk side.

I Tórshavn findes et alderdomshjem med 26 pladser og i Miðvágur på Vágar og i Tvøroyri på Suðuroy alderdoms- og plejehjem med henholdsvis 35 og 28 pladser. Disse hjem er under tilsyn af Almannastovan. 8o % af driftsudgifterne afholdes af den almindelige folkepensionskonto, 5 % direkte af landskassen og de resterende 15 %

kommunalt. Herudover findes plejeafdelinger på sygehusene i Tórshavn (26 pladser) og Klaksvík (17 pladser). Med hensyn til disse afdelinger har sygehusene formel status som plejehjem.

I Tórshavn findes et mindre hjem - Tórshavnar privata vistarheim - for selvhjulpne patienter, der ikke kan klare sig alene. I henhold til overenskomst med hjemmet, der har ca. 1o pladser i Tórshavn og ca. 1o pladser på en filial i Runavík, afholdes udgiften ved driften af den almindelige invalidepensionskonto.

Revalideringsinstitutionen ALV kan give handelsskoleundervisning på lokaliteten við Áir nord for Tórshavn og driver et beskyttet værksted i Tórshavn, hvortil kommer salgsvirksomhed for ting, der er fremstillet af invalider. Institutionen er under tilsyn af Færøernes ulykkesforsikringsråd, og udgifterne til handelsskolen afholdes i form af elevdagsbetaling efter invalidepensionsloven, medens udgifterne ved de øvrige foranstaltninger afholdes af en fast bevilling på lagtingsfinansloven og af indsamlede midler.

I Tórshavn findes et aflastnings- og fritidshjem, "Frítíðarheimið í Skrivaragøtu", med 5 aflastningspladser til ophold og 1o pladser til dagaflastning (fritidshjem) for åndssvage og i et vist omfang andre handicappede. Hjemmet er en selvejende institution, og driften afholdes efter aftale med halvdelen af statskassen og halvdelen fra færøsk side.

Skúlin á Trøðni yder undervisning til alle former for handicappede, ikke alene i skolealderen, men også før og efter denne. Skolen har et elevhjem. Den er en selvejende institution med egen bestyrelse under tilsyn af socialstyrelsen, og udgifterne afholdes af statskassen med tre fjerdedele og af landskassen med en fjerdedel.

Tabel 5. 4. Antal elever ved Skúlin á Trøðni, fordelt efter handicap, behandlingsform og alder 197o - 198o

Pr. 1/1	Talelidende [1]	Høreliidende	Synsliidende	Åndssvage	Ialt	Interne	Externe	Ambulante	Ialt
197o	147	14	7	o	168	53	3o	85	168
1975	277	424	8	21	73o	49	7o	611	73o
1977	325	556	1o	46	937	5o	93	794	937
1978	34o	588	1o	49	987	43	9o	854	987
1979	195	878	7	41	1121	33	94	994	1121
198o	229	71o	5	42	986	34	75	877	986

(fortsættes)

Antal elever ved Skúlin á Trøðni, fordelt efter handicap, behandlingsform og alder 197o-198o (fortsat)

Pr. 1/1	Talelidende [1]	Høreli-dende	Synsli-dende	Åndssvage	Ialt	Interne	Externe	Ambulante	Ialt
Heraf									
under	4o	1	o	1	42	1	18	23	42
i	56	14	1	16	87	18	33	36	87
over undervisningspligtig alder	133	695	4	25	857	15	24	818	857

1) Samt ordblinde og bevægelseshæmmede

Kilde: Oplysninger fra Skúlin á Trøðni

Åndssvageforsorgen driver et værksted i Tórshavn og udøver virksomhed med hjemmevejledning for de hjem, der har åndssvage slægtninge boende. På landssygehuset driver åndssvageforsorgen en afdeling for 22 åndssvage børn, og i en af landssygehusets boligblokke driver åndssvageforsorgen et pensionat for 11 selvhjulpne åndssvage. Disse afdelinger samarbejder med landssygehusets psykiatriske afdeling. Åndssvageforsorgens virksomhed på Færøerne henhørte i 1979 under forsorgscenter VI (Næstved-Rødbygård), og udgifterne afholdes udelukkende af staten.

Der ydes hjemmehjælp adskillige steder på Færøerne (pr. 1. januar 198o til 569 hjem af 3o6 hjemmehjælpere). Hjemmehjælpen ydes som midlertidig hjemmehjælp, hvor husmoderen er syg, som vedvarende hjemmehjælp til pensionister og til lejlighedsvis aflastning af dem, der i hjemmet passer en handicappet person.

Færøernes ulykkesforsikringsråd

Rådet har i 1979 afholdt 42 møder og behandlet 2.214 sager, fordelt med 1.344 sager vedrørende invalideforsikringen, 841 sager vedrørende ulykkesforsikringen og 29 sager om andre, navnlig generelle spørgsmål.

Tabel 5. 5. Oversigt over afgørelser truffet af ulykkesforsikringsrådet 197o-1979

A. Ulykkesforsikringen

	197o	1975	1978	1979
a) afvist som ikke henhørende under ulykkesforsikringsanordningen	17	6	21	28
b) ingen helbredsforringelse	52	89	136	125

(fortsættes)

Oversigt over afgørelser truffet af ulykkesforsikringsrådet 197o-1979 (fortsat)

	197o	1975	1978	1979
c) invaliditetsgrad under 5 %	48	52	69	76
d) invaliditetserstatning	25	2o	37	3o
e) erstatning til efterladte	3	5	1	4
Ialt	145	172	264	263
B. Invalideforsikringen				
a) sager om invalidepension sluttet med tilkendelse af invalidepension (højeste 44 mellemste 67, laveste 7	171	114	1o2	118
sluttet med afslag på forhøjelse af invalidepension	1o	5	3	2
sluttet med afslag på invalidepension	42	21	11	7
Ialt	223	14o	116	127
b) sager vedrørende berettigelsen af fortsat invalidepension ("kontrolsager"): afgjort med fortsat invalidepension (højeste 23, mellemste 22, laveste 9)	55	69	53	54
afgjort med inddragelse af invalidepension	14	9	7	7
Ialt	69	78	6o	61
c) sager om hjælp i henhold til invalidepensionslovens § 31:				
Bevillinger til medicin	3o	84	82	1o8
" " ortopæd. fodtøj	47	87	73	94
" " høreapparater	58	119	16o	134
" " bandager m. v.	35	114	14o	182
" " kørestole m. v.	7	18	17	28
" " rejser	3	19	15	17
" " uddannelse hos ALV	18	4	1	o
" " anden uddannelse	19	16	25	22
" " briller	-	-	-	22
" " ombygning	-	-	-	7
" " biler	-	-	-	18
" " astmasengetøj	-	-	-	21
" " gang/ståstativ	-	-	-	13

(fortsættes)

Oversigt over afgørelser truffet af ulykkesforsikringsrådet 197o-1979 (fortsat)

	197o	1975	1978	1979
Bevillinger til reparation m.v.	-	-	-	32
" " andre ydelser	12	51	9o	63
Afslåede andragender	4o	3o	95	74
Ialt	269	542	698	835
d) andre sager:				
vedrørende bistandstillæg	24	16	11	15
" plejetillæg	11	12	8	1o
folkepension i henhold til folkepensionslovens § 2, stk. 3	47	43	27	29
vedrørende toldfritagelser	1o	1o	6	16
inddragelse af medicinbevilling	1	3	o	1o
invaliditetsydelse (invalidepensionslovens § 16)	7	1	4	4
Ialt	1oo	85	56	84

Kilde: Ulykkesforsikringsrådet

Udviklingen i 1979

I kundgørelse nr. 51 af 26. juni 1979 fastsatte landsstyret nærmere regler om dagpengeordningens virkemåde.

Ved kgl. anordning nr. 281 af 22. juni 1979 om ændring i anordning for Færøerne om forsikring mod følger af ulykkestilfælde ændredes reglerne om ulykkesforsikringens ydelse af dagpenge derhen, at der ikke ydes dagpenge for perioder, i hvilke tilskadekomne har ret til dagpenge efter dagpengeloven.

Den 1. juli 1979 trådte dagpengeloven i kraft.

Opførelse af 4 afdelinger - bo-institutioner - for åndssvage på landssygehusets område fortsatte.

Opførelse af nye bygninger på Argir i Tórshavn udenbys kommune til brug for Værkstedet "Vón" under åndssvageforsorgen påbegyndtes.

Kap. 6

SUNDHEDSVÆSEN

Sundhedsvæsenet omfatter landslægen, sygehusene, kommunelægerne, tandlægerne, sygeplejerskerne, jordemødrene og apotekerne. Bortset fra apotekervæsenet er området fællesanliggende.

LANDSLÆGEN

Landslægen er lagtingets og rigsombudsmandens sagkyndige i alle lægelige, hygiejniske, miljømæssige og socialmedicinske forhold. Landslægen fører på sundhedsstyrelsens vegne tilsyn med sygehusene og den virksomhed, der udøves på Færøerne af apoteker, læger, tandlæger, jordemødre og andre medarbejdere inden for sundhedsvæsenet. Landslægen udarbejder og udgiver årlige medicinalberetninger for Færøerne, og han yder som embedslæge bistand til rets- og politimyndighederne.

De med landslægeembedet forbundne udgifter betales af statskassen.

SYGEHUSENE

Der er 3 sygehuse på Færøerne, Landssjúkrahúsið i Tórshavn, der nu også omfatter det tidligere statshospital, Klaksvík sygehus og Suðuroy sygehus. Området er et fællesanliggende, men sygehusene drives i henhold til lov nr. 621 af 22. december 1976 for Færøerne om sygehusvæsenet som institutioner under landsstyret. Udgifterne til det tidligere statshospital, der hidtil er afholdt fuldt ud af staten, er fra finansåret 1977/78 afløst af en fast ydelse svarende til nettodriftsudgifterne i finansåret 1976/77 reguleret i overensstemmelse med ændringerne i den danske bruttofaktorindkomst.

Ved den nye sygehuslov gennemførtes også med virkning fra 1. april 1977 en mere indgående og lovmæssig regulering af sygehusvæsenet og sygehusvæsenets ydelser end efter den hidtil gældende lov.

Sygehusene administreres fortsat af hver sin bestyrelse på 5 medlemmer, hvoraf lagtinget udpeger 3 medlemmer og indenrigsministeren og Færøernes landsstyre hver 1 (tidligere udpegede indenrigsministeren 2 medlemmer). Endvidere er der i henhold til loven nedsat et planlægningsudvalg for det færøske sygehusvæsen, der skal fremsætte forslag om udbygningen af det samlede sygehusvæsen. Udvalget, der er sammensat på samme måde som bestyrelserne, påbegyndte sit arbejde i 1978.

Den daglige administrative ledelse af sygehusvæsenet vareta-

ges af en af landsstyret udnævnt direktør. Sygehusdirektøren er samtidig sekretær for hver af de 3 sygehusbestyrelser og for planlægningsudvalget.

Den daglige ledelse af de enkelte sygehuse forestås af en inspektør for hvert af de 3 sygehuse.

Den 6. oktober 1977 har landsstyret i henhold til den nye sygehuslov udsendt et nyt reglement for det færøske sygehusvæsen med nærmere regler for kompetence- og ansvarsfordelingen inden for sygehusvæsenet.

Statens tilskud til det færøske sygehusvæsen udgør i følge den nye sygehuslov det ovenfor nævnte tilskud baseret på nettoudgifterne til statshospitalet i finansåret 1976/77 og halvdelen af sygehusvæsenets øvrige nettodriftsudgifter. Tidligere modsvarede statens driftstilskud halvdelen af nettodriftsudgifterne for sygehusene bortset fra statshospitalet, men reguleringen skete efterfølgende efter årlig godkendelse af Folketingets finansudvalg. Men den nye sygehuslov er tilskuddet blevet lovbundet og den periodiske forskydning er undgået. De nye regler om en ophævelse af sygekassernes tilskud for hver sygedag og om sygehusvæsenets overtagelse af sygekassernes udgifter til befordring og befordringsgodtgørelse i forbindelse med indlæggelse har medført en merudgift for det færøske sygehusvæsen på ca. 2 mill. kr. og dermed for statskassen på ca. 1 mill. kr. Denne merudgift for staten kompenseres dog delvis af en besparelse på ca. 500.000 kr. ved, at statstilskuddet til de færøske sygekasser reduceres som følge af ovennævnte ydelsers bortfald.

Anlægsudgifter i forbindelse med udbygning af sygehusene er hidtil afholdt således, at statskassen har afholdt halvdelen, medens landskassen har afholdt den anden halvdel, således at sidstnævnte er blevet finansieret ved et lavt forrentet, langfristet statslån.

Landssjúkrahúsið har 284 sengepladser, heraf 80 i den psykiatriske afdeling, og modtager primært patienter fra Streymoy, Vágar og Sandoy sysler samt en del fra Eysturoy syssel, men har iøvrigt indlæggelser fra hele landet i kraft af sygehusets funktion som centralsygehus og som følge af de på hospitalet værende afdelinger for psykiatriske og åndssvage patienter. Sygehuset har en kirurgisk og en medicinsk afdeling, en fødeafdeling, en røntgenafdeling, en fysiurgisk afdeling, en afdeling for intensiv terapi, en øre-, næse- og halsafdeling, en øjenklinik, en patologisk afdeling og en

plejeafdeling samt en psykiatrisk afdeling. Tuberkuloseafdelingen, der blev oprettet i 1962 til afløsning af det selvstændige tuberkulosehospital, er nedlagt i 1973. Fra finansåret 1977/78 er udgifterne til tuberkuløses sygebehandling overgået fra en særlig bevilling til en udgift under det almindelige sygehusvæsen. Til Landssjúkrahúsið er der endvidere fra 196o knyttet en sygeplejeskole, Sjúkrasystraskúli Føroya.

Landssjúkrahúsið's psykiatriske afdeling, der hidtil har rådet over 8o sengepladser, begyndte at modtage patienter i 1969. Afdelingerne for åndssvage, der toges i brug 1. marts 198o, rummer 48 pladser. Af disse vil 2o blive anvendt til de børn og unge, der i 1973 tog den ene af psykiatrisk afdelings bygninger i anvendelse, således at denne vil blive tilbageført, og afdelingens samlede sengetal vil herefter komme op på 1oo. De 2o pladser vil sandsynligvis blive indrettet til en psykiatrisk plejeafdeling. Åndssvageforsorgen vil fortsat råde over 11 værelser i en af Landssjúkrahúsið's personalebygninger.

Klaksvík sygehus har 47 blandede sengepladser og modtager patienter fra Norðoyar syssel og den østlige del af Eysturoy syssel.

Suðuroy sygehus har 26 blandede sengepladser og modtager patienter fra Suðuroy nordre og søndre sysler.

I 1976 oprettedes Hotel Tórshavn, en selvejende institution i København, som har til formål at tilbyde logi til patienter, der sendes til Danmark, og til disses pårørende. Sygehusvæsenet råder over mindst 8 sengepladser pr. døgn på hotellet og afholder selv udgiften for de benyttede værelser.

I finansåret 1978/79 var der 2.859 overnatninger af patienter og pårørende.

Der blev i dette finansår sendt 419 patienter til sygehuse i Danmark, de fleste til Rigshospitalet og dettes afdelinger.

Tabel 6. 1. Sygehusenes kapacitet og belægning

Antal sengepladser	197o/71	1975/76	1976/77	1977/78	1978/79
Landssjúkrahúsið[1)]	178	294	294	294	284
Klaksvík sygehus	46	48	48	48	47
Suðuroy sygehus	26	26	26	26	26
Ialt	25o	368	368	368	357

(fortsættes)

Sygehusenes kapacitet og belægning (fortsat)

Antal indlæggelser	1970/71	1975/76	1976/77	1977/78	1978/79
Landssjúkrahúsið[1]	4.149	4.867	5.133	5.204	5.643
Klaksvík sygehus	1.071	1.358	1.182	1.127	1.279
Suðuroy sygehus	842	675	575	626	657
Ialt	6.062	6.900	6.890	6.957	7.579
Antal sygedage					
Landssjúkrahúsið[1]	64.570	93.828	94.990	98.471	97.290
Klaksvík sygehus	18.183	18.442	18.154	16.965	18.054
Suðuroy sygehus	11.475	8.826	7.718	8.510	8.902
Ialt	94.228	121.096	120.862	123.946	124.246
Gns. antal sygedage pr. patient					
Landssjúkrahúsið[1]	15,6	19,3	19,3	18,9	17,2
Klaksvík sygehus	16,0	13,5	15,4	15,1	13,7
Suðuroy sygehus	13,6	12,4	13,4	13,3	13,2
Ialt	15,5	17,6	17,5	17,8	16,4
Gns. belægningsprocent					
Landssjúkrahúsið[1]	99,4	87,4	88,5	91,8	93,9
Klaksvík sygehus	108,3	105,3	103,6	96,8	105,2
Suðuroy sygehus	120,9	93,5	81,3	89,9	93,8
Ialt	103,3	90,2	90,0	92,3	95,4

1) Inclusive det tidligere statshospital i Tórshavn, fra 1. januar 1977 Landssjúkrahúsið's psykiatriske afdeling

Kilde: Sygehusene

Det noget høje gennemsnitlige antal sygedage pr. patient på Landssjúkrahúsið skyldes et stort antal kronisk syge patienter på de medicinske og psykiatriske afdelinger, samt at plejeafdelingen medregnes.

Klaksvík sygehus har som tidligere år en høj belægningsprocent. Der er i 1978 udarbejdet planer om opførelse af et plejehjem i forbindelse med sygehuset samt en ud- og ombygning af sygehuset. Plejehjemmet vil aflaste sygehuset for en del plejepatienter, og udbygningen af sygehuset vil bedre mulighederne for ortopædisk behandling, også af patienter uden for sygehusets område. På Landssjúkrahúsið er vaskeriet blevet moderniseret, medens der i tilknytning til Suðuroy sygehus opføres en kontor- og lagerbygning.

Tabel 6. 2. Behandlingsformer for indlagte patienter på sygehusene

Antal	1970/71	1975/76	1/4-76-31/12-76 [1]	1977	1978
Operationer:					
Landssjúkrahúsið	1.358	1.943	1.422	1.835	2.106
Klaksvík sygehus	215	790	472	401	825
Suðuroy sygehus	456	257	179	277	333
Ialt	2.029	2.990	2.073	2.513	3.264
Fødsler:					
Landssjúkrahúsið	501	570	425	564	542
Klaksvík sygehus	119	105	79	92	95
Suðuroy sygehus	105	80	58	100	79
Ialt	725	755	562	756	716
Røntgenundersøgelser og -behandlinger:					
Landssjúkrahúsið	4.974	5.512	4.196	6.324	5.659
Klaksvík sygehus	809	1.359	2.972	1.207	1.492
Suðuroy sygehus	1.707	683	1.222	1.431	431
Ialt	7.490	7.554	8.390	8.962	7.582
Laboratorieundersøgelser:					
Landssjúkrahúsið	78.748	92.490	78.195	85.974	87.637
Klaksvík sygehus	10.501	20.996	18.478	17.789	18.038
Suðuroy sygehus	167	11.516	12.527	10.569	9.826
Ialt	89.416	125.002	109.200	114.332	115.501

1) Indberetninger om antallet af forskellige behandlingsformer er alene foretaget for 3/4 år, da opgørelsen i fremtiden vil blive udarbejdet pr. kalenderår, første gang for 1977.

Kilde: Sygehusene

De lavere tal for Klaksvík sygehus skyldes i det væsentlige, at den faste kirurgiske overlæge har haft orlov i ½ år.

Tabel 6. 3. Sygehusenes ambulante virksomhed

Antal	1970/71	1975/76	1/4-76-31/12-76 [1]	1977	1978
Skadestuebehandlinger:					
Landssjúkrahúsið	873	1.514	2.493 [2]	3.393 [3]	3.494 [4]
Klaksvík sygehus	634	607	634	670	1.169 [5]
Suðuroy sygehus	-	53	71	84	250
Ialt	1.507	2.174	3.198	4.147	4.913

(fortsættes)

Sygehusenes ambulante virksomhed (fortsat)

Antal	1970/71	1975/76	1/4-76-[1] 31/12-76	1977	1978
Røntgenundersøgelser og -behandlinger:					
Landssjúkrahúsið	5.302	8.514	5.422	8.414	8.489
Klaksvík sygehus	1.162	2.157	1.081	2.379	2.733
Suðuroy sygehus	3.073	1.023	849	582	1.755
Ialt	9.537	11.694	7.352	11.375	12.977
Laboratorieundersøgelser:					
Landssjúkrahúsið	5.467	18.432	12.671	18.080	21.908
Klaksvík sygehus	2.997	6.188	4.991	7.596	8.259
Suðuroy sygehus	193	3.435	3.947	6.661	7.950
Ialt	8.657	28.055	21.609	32.337	38.117

1) Indberetninger om antallet af forskellige behandlingsformer er alene foretaget for 3/4 år, da opgørelsen i fremtiden vil blive udarbejdet pr. kalenderår, første gang for 1977

2) Heraf 1.151 til efterbehandling

3) Heraf 1.363 til efterbehandling

4) Heraf 1.404 til efterbehandling

5) Heraf 402 til efterbehandling

Kilde: Sygehusene

Tabel 6. 4. Sygehusenes normerede personale

Antal personer	1970/71	1975/76	1976/77	1977/78	1978/79
Læger:					
Landssjúkrahúsið	20,0	26,0	27,3	29,3	29,3
Klaksvík sygehus	2,0	4,0	5,0	5,0	5,0
Suðuroy sygehus	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
Ialt	24,0	32,0	34,3	36,3	36,3
Sygeplejepersonale:					
Landssjúkrahúsið	138,0	222,5	266,0	269,8	274,3
Klaksvík sygehus	23,0	36,0	38,0	38,0	39,0
Suðuroy sygehus	16,0	16,0	16,0	16,0	16,0
Ialt	177,0	274,5	320,0	323,8	329,3

(fortsættes)

Sygehusenes normerede personale (fortsat)

Antal personer	1970/71	1975/76	1976/77	1977/78	1978/79
Lægesekr. lab.personale, fysio- og ergoterapeuter m.v.					
Landssjúkrahúsið	25,0	39,0	62,0	64,0	65,0
Klaksvík sygehus	6,0	9,5	9,5	9,5	10,0
Suðuroy sygehus	3,0	5,0	5,0	5,0	6,5
Ialt	34,0	53,5	76,5	78,5	81,5
Køkken- vaskeri- og rengøringspersonale:					
Landssjúkrahúsið	80,0	107,0	108,0	108,0	108,0
Klaksvík sygehus	26,0	24,0	24,0	24,0	24,0
Suðuroy sygehus	21,0	20,0	20,0	20,0	23,0
Ialt	127,0	151,0	152,0	152,0	155,0
Kontorpersonale:					
Landssjúkrahúsið	15,0	19,0	15,0	15,0	15,0
Klaksvík sygehus	2,0	2,0	2,0	2,0	3,0
Suðuroy sygehus	2,0	2,0	2,0	3,0	4,0
Ialt	19,0	23,0	19,0	20,0	22,0
Andet personale:					
Landssjúkrahúsið	28,0	29,5	28,0	29,0	29,0
Klaksvík sygehus	5,0	5,5	6,5	6,5	6,5
Suðuroy sygehus	2,0	3,0	3,0	3,0	4,0
Ialt	35,0	38,0	37,5	38,5	39,5
Personale ialt:					
Landssjúkrahúsið	306,0	443,0	506,3	515,1	520,6
Klaksvík sygehus	64,0	81,0	85,0	85,0	87,5
Suðuroy sygehus	46,0	48,0	48,0	49,0	55,5
Ialt	416,0	572,0	639,3	649,1	663,6

Kilde: Sygehusene

Tabel 6. 5. Sygehusenes samlede driftsudgifter

1.000 kr.	1970/71	1975/76	1976/77	1977/78	1978/79
Landssjúkrahúsið[1)]	15.177	42.654	51.280	60.124	70.231
Klaksvík sygehus	3.147	8.916	10.124	11.347	14.129
Suðuroy sygehus	2.371	4.872	5.636	6.325	7.964
Ialt	20.695	56.442	67.040	77.796	92.324

1) Incl. udgifterne til det tidligere statshospital, Tórshavn, fra 1. januar 1977 Landssjúkrahúsið's psykiatriske afdeling. Fra og med finansåret 1977/78 indgår endvidere udgifterne til tuberkulosestationens drift i sygehusudgifterne

Kilde: Sygehusenes regnskaber og statsregnskaber

Tabel 6. 6. Sygehusenes driftsudgifter pr. sygedag

Kr.	1970/71	1975/76	1976/77	1977/78	1978/79
Landssjúkrahúsið[1]	235,05	454,60	539,85	610,58	721,87
Klaksvík sygehus	173,07	483,46	557,76	668,85	782,60
Suðuroy sygehus	206,64	552,01	730,20	743,24	894,61
Ialt	219,63	466,09	554,68	627,66	743,07

1) Som tabel 6. 5.

Kilde: Sygehusenes regnskaber og statsregnskaber

Tabel 6. 7. De samlede sygehusudgifters fordeling

1.000 kr.	1970/71	1975/76	1976/77	1977/78	1978/79
Statens andel	9.587	34.012	35.389	45.045	51.535
Landskassens andel	9.525	20.124	29.639	28.119	38.809
Andet[1]	1.583	2.306	2.012	1.853	1.980
Ialt	20.695	56.442	67.040	75.017[2]	92.324

1) I hovedsagen sygehusenes lejeindtægter

2) Forskellen mellem dette tal og totaltallet i tabel 6. 5. skyldes, at efterregulering af statstilskud på 2.779.000 kr. er konteret på landskasseregnskabet i 1977/78, medens det i statsregnskabet er konteret i regnskabsåret 1. april - 31. december 1978

Kilde: Statsregnskaber og landskasseregnskaber samt sygehusenes regnskaber

SUNDHEDSPLEJEN

Kommunelægerne

Færøerne er opdelt i 11 kommunelægedistrikter, hvor der i øjeblikket praktiserer ialt 18 kommunelæger. Kommunelægerne er almindeligt praktiserende læger, der udover faste takster fra sygekasserne og indtægter ved profylaktiske undersøgelser modtager et fast honorar fra det offentlige, pr. 1. oktober 1979 knap 64.000 kr. årligt. Statskassen betaler halvdelen af dette honorar og landskassen og kommunerne hver en fjerdedel. Herudover stiller kommunerne fri bolig, konsultationslokaler og uden for Tórshavn instrumentarium til rådighed.

Lagtinget har vedtaget at fremme hovedparten af de forslag, der er fremsat i den af kommunelægeudvalget i 1973 afgivne betænkning. Herefter skal antallet af kommunelæger forøges til 23, og udgiftsfordelingen ændres således, at udgifterne til store og faste instrumenter deles mellem landskassen og kommunerne, medens de

mindre instrumenter skal anskaffes af lægerne selv. Med hensyn til konsultationslokaler er det fortsat den enkelte kommune, der skal stille disse til rådighed. Ved bygning af nye lægehuse vil der dog kunne gives tilskud fra landskassen på indtil halvdelen af udgifterne.

Baggrunden for nyordningen er ønsket om en bedre lægelig dækning af befolkningen. Denne skal opnås ved at mindske arbejdspresset for den enkelte læge, idet der ved gennemførelsen af nyordningen vil blive 1.3oo - 2.ooo patienter pr. læge (gennemsnitlig 1.8oo), og ved at etablere en mere hensigtsmæssig geografisk placering. Nyordningen forventes ligeledes at gavne sundhedsarbejdet i almindelighed, fordi den vil give lægerne bedre muligheder for at uddanne sig til og deltage i offentlige tillidshverv, først og fremmest i sundhedskommissionerne.

Gennemførelse af nyordningen sker i takt med, at de nødvendige boliger og konsultationslokaler fremskaffes.

Tandlægerne

Udøvelse af tandlægevirksomheden på Færøerne sker i henhold til lov nr. 19o af 11. juni 1954 om tandlægevirksomhed. Ifølge lagtingslov nr. 38 af 11. juni 1958 om tandlægeordning bemyndiges landsstyret til at drage omsorg for, at der ansættes en tandlæge i hvert kommunelægedistrikt. Hjemmestyret har endnu ikke taget stilling til spørgsmålet om eventuel ikrafttræden på Færøerne af tandlægeloven af 1976 (loven ophæver den gældende lov fra 1954).

Faste skoletandlæger findes nu i Tórshavn, Sørvágur, Klaksvík, Tvøroyri, Vágur, Fuglafjørður (har også klinik i Leirvík), Vestmanna, Skáli (har også klinik i Gøta) og Sandur. Herudover er der indrettet skoletandklinikker uden fast skoletandlæge i Glyvrar og Eiði.

Alle driftsudgifter ved skoletandplejen afholdes af kommunerne.

Ved årets udgang var der på Færøerne 27 tandlæger.

Sygeplejerskerne

Der er ikke nogen lov om hjemmesygepleje på Færøerne, og de nuværende 12 ansatte hjemmesygeplejerskers ansættelsesforhold og lønvilkår er vidt forskellige og beror på lokale aftaler.

I henhold til lov nr. 14o af 31. marts 196o for Færøerne om skolelæger er der for tiden ansat 11 skolesundhedsplejersker.

Statskassen yder et tilskud pr. undersøgt person. Dette indbringer lidt under en trediedel af de samlede lønudgifter, medens den resterende del betales af kommunerne.

Der har siden 1973 været ansat 2 spædbørnssundhedsplejersker i Tórshavn kommune. Lønudgiften deles mellem statskassen og kommunen, jfr. den gældende anordning nr. 423 af 7. december 1965 om sundhedsplejerskeordning.

Lagtinget har vedtaget at fremme kommunelægeudvalgets forslag om en udvidet og koordineret hjemmesyge-, spædbørns- og skolesundhedsplejerskeordning, der kommer til at bestå af 11,5 hjemmesygeplejersker, 3 skolesundhedsplejersker, 4 spædbørnssundhedsplejersker, 8 blandede stillinger samt 1 leder. Lønudgifterne skal deles med halvdelen til statskassen og en fjerdedel til henholdsvis landskassen og kommunerne (jfr. den tilsvarende fordeling af lønudgifterne til kommunelæger). Nyordningen på sygeplejerskeområdet forudsætter en ikrafttræden på Færøerne af skolelægeloven af 1972 og hjemmesygeplejerske- og sundhedsplejerskelovene af 1973.

Lagtinget har i marts måned 198o vedtaget, at ovennævnte love skal træde i kraft på Færøerne. Det påregnes herefter, at nyordningen på sygeplejerskeområdet kan gennemføres i løbet af et års tid.

Jordemødrene

Der har tidligere været ansat 28 distriktsjordemødre på Færøerne, men for tiden er der kun ansat 14, hvortil kommer 1 privatpraktiserende jordemoder i Tórshavn.

De gældende regler om jordemødrenes ansættelse, aflønninger m. v. er fastsat i anordning nr. 333 af 25. oktober 1962 om distriktsjordemødre på Færøerne, som ændret ved anordning nr. 457 af 8. september 1976. Distriktsjordemødrene har hidtil været tjenestemandsansatte, men med hjemmel i sidstnævnte anordning er det bestemt, at nyansættelse af jordemødre efter 1. januar 1977 skal ske på overenskomstvilkår. Lønudgiften deles med halvdelen til statskassen, en fjerdedel til landskassen og en fjerdedel til kommunerne. Ud over den faste løn får jordemødrene betaling for svangerskabsundersøgelser og medvirken ved fødsler. Sidstnævnte ydelse,

der hidtil har været betalt af den fødende, er efter aftale mellem landsstyret og den færøske jordemoderforening med virkning fra 1. juni 1977 afløst af en fast ydelse fra det offentlige.

Hovedparten af fødslerne foregår på sygehusene; således fødte under 1 % hjemme i 1979. Kommunelægeudvalget foreslog på denne baggrund en nyordning, hvorefter distriktsjordemoderordningen skulle ophæves, og jordemødrene hospitalsansættes. Lagtinget har haft forslaget til behandling og har vedtaget, at der skal ansættes 8 jordemødre, som skal have konsultation og undersøgelse på sygehusene, og 6 lokale jordemødre, der så vidt muligt skal have konsultation og behandling i kommunelægernes konsultationslokaler. Den sidstnævnte gruppe af jordemødre skal kunne følge de fødende til sygehuset. Der er af landsstyret nedsat et jordemoderudvalg, der arbejder med gennemførelsen af den nye jordemoderordning.

APOTEKERVÆSEN

Apotekervæsenet er som den eneste del af sundhedsvæsenet overtaget som særanliggende ved lagtingslov nr. 14 af 28. marts 1949.

Den færøske apotekerfond ejer apotekervæsenets bygninger, varelagre og inventar. Administration, eftersyn m. v. sker ifølge et af landsstyret fastsat regulativ.

Ved apotekervæsenet er foruden landsapotekeren normeret 3 afdelingsledere, 1 på hvert apotek i Tórshavn, Klaksvík og Tvøroyri, 3,5 andre provisorer, 1o,1 apoteksassistenter, 19 defektricer og 11 andre funktionærer, heri også medregnet elever.

Det samlede bruttosalg uden fradrag var i 1979:

	Kr.:
Tórshavn	11.558.o23
Klaksvík	2.274.972
Tvøroyri	2.247.54o
Ialt	16.o8o.535

Bruttosalget var fordelt således:

Salg af receptmedicin til enkeltpersoner:

	Antal recepter:	Kr.:
Tórshavn	133.451	5.631.765
Klaksvík	28.273	1.211.47o
Tvøroyri	3o.843	1.363.355
Ialt	192.567	8.2o6.59o

Af dette har 9 kommunelæger udleveret 6.166 recepter til en værdi af 122.528 kr.

Salg af receptmedicin til sygehuse:

	Antal recepter:	Kr.:
Tórshavn	25.098	1.598.982
Klaksvík	7.500	254.676
Tvøroyri	3.612	122.951
Ialt	36.210	1.976.609

Forøgelsen af tallet af ekspederede recepter til enkeltpersoner har været:

År:	Antal recepter:
1975	185.200
1976	184.330
1977	187.500
1978	190.100
1979	192.567

Ekspeditionstallene er i denne periode så godt som uændret i forhold til folketallet og har været omkring 450-460 ekspederede recepter pr. 100 indbyggere. Til sammenligning kan nævnes, at dette tal for Danmarks vedkommende i 1975 var 617 og i 1978 649 ekspederede recepter pr. 100 indbyggere.

Det samlede bruttosalg uden fradrag har i nedenstående finansår været:

År:	Kr.:
1974/75	9.342.000
1975/76	10.567.000
1976/77	11.988.000
1977/78	13.725.000
1978/79	15.165.000

Bruttosalget har de seneste år været fordelt således på varegrupper:

Receptmedicin	61,4 %
Håndkøbsmedicin	17,4 %
"Håndkøbsspecialiteter" (bl. a. vitaminer, urter m. m.)	14,7 %
Andet håndkøb	6,5 %
Ialt	100,0 %

43 håndkøbsudsalg sælger håndkøbsvarer fra apoteket, svarende til 6,5 % af hele bruttosalget (1979).

UDGIFTERNE TIL DET FÆRØSKE SUNDHEDSVÆSEN

De samlede udgifter til sundhedsvæsenet på Færøerne udgjorde i 1978/79 ca. 114,5 mill. kr. Af dette beløb afholdt statskassen ca. 53,8 mill. kr., landskassen ca. 4o,8 mill. kr., kommunerne ca. 3,7 mill. kr. og sygekasserne ca. 16,2 mill. kr. I det sidstnævnte tal indgår et statstilskud til de færøske sygekasser på ca. 3,9 mill. kr.

Kap. 7

UNDERVISNINGSVÆSEN

Det færøske undervisningsvæsen omfatter grundskolen til og med 10. klasse samt gymnasium og HF-undervisning. Herudover er der lærlingeuddannelser inden for handels- og kontorfagene og de tekniske fag. I enkelte tilfælde må den teoretiske uddannelse finde sted på tekniske skoler i Danmark.

Af videregående uddannelser er der sygeplejerskeuddannelse, alle former for navigations- og skibsmaskinuddannelser bortset fra den udvidede maskinmestereksamen, merkonomeksamen, lærereksamen samt videnskabelige specialkurser, herunder en naturvidenskabelig-filosofisk basisuddannelse og en indledende teologisk uddannelse på universitetsplan.

Af institutioner med mere almen undervisning kan nævnes Færøernes højskole. Der er endvidere etableret aftenskoleundervisning i de fleste kommuner.

Folkeskolen, Færøernes seminarium, de tekniske skoler, handelsskolen, maskinskolen og aftenskoleundervisningen er fællesanliggender, medens Færøernes gymnasium (Føroya Studentaskúli), Færøernes folkehøjskole, navigationsskolerne og det færøske akademi (Fróðskaparsetur Føroya) er overtaget som særanliggender.

De dele af det færøske undervisningsvæsen, der er fællesanliggender, reguleres ved de pr. 14. februar 1979 vedtagne rammelove for det færøske undervisningsvæsen: lov nr. 51 for Færøerne om folkeskolen, lov nr. 52 for Færøerne om læreruddannelsen, lov nr. 53 for Færøerne om fritidsundervisning m. v. og lov nr. 54 for Færøerne om handelsskoler, tekniske skoler samt maskinmester- og maskinistskoler. Lovene overlader inden for visse rammer kompetencen til yderligere regelfastsættelse på de pågældende områder til det færøske hjemmestyre. Rammelovene bibeholder de hidtidige regler for ydelse af statstilskud til det færøske undervisningsvæsen. Tilskudsreglerne vil blive nærmere omtalt under de enkelte områder.

I henhold til en overenskomst mellem regeringen og Færøernes landsstyre er med hjemmel i hjemmestyrelovens § 9 sket en overførsel til Færøernes landsstyre af den administration vedrørende undervisningsvæsenet på Færøerne, der hidtil har henhørt under rigsombudsmanden og Færøernes skoledirektion, d. v. s. administrationen af folkeskolen, Færøernes seminarium, de tekniske skoler og Færøernes maskinskole, handelsskolen og fritidsundervisningen. Overfør-

slen fandt sted pr. 1. august 1979.

I forbindelse med overtagelsen af undervisningsvæsenets administration vedtog lagtinget i september 1978 en lagtingslov om styrelsen af undervisningsvæsenet. I henhold til denne er administrationen af hele det færøske undervisningsvæsen nu samlet under landsstyret som den højeste administrative myndighed på dette område. Den daglige administration udøves af et undervisningsråd (Landsskúlaráðið) på 5 medlemmer, hvoraf 4 er udpeget af lagtinget og 1 af landsstyret og et undervisningsdirektorat (Landsskúlafyrisitingin) ledet af en af landsstyret ansat undervisningsdirektør.

Undervisningsrådet har overopsynet med hele undervisningsvæsenet. Rådet stadfæster skole- og undervisningsplaner, udarbejder vejledende læseplaner, ansætter og afskediger lærere, godkender byggesager, fastsætter normer for skolers og institutioners indretning og udsteder iøvrigt generelle bestemmelser vedrørende undervisningsvæsenet. Rådet skal endvidere godkende de årlige budgetter for hele undervisningsvæsenet, inden disse afgives til landsstyret. Undervisningsdirektoratet fungerer som sekretariat for rådet.

Undervisningsvæsenets virksomhed

I tabel 7. 1. gives en samlet oversigt over antallet af elever udskrevet af grundskolen og fagskolerne i årene 1975-79.

Tabel 7. 1. Antal elever udskrevet af grundskolen og fagskolerne 1975-79

	1975	1976	1977	1978	1979
A. Grundskolen:					
Studentereksamen	74	91	88	67	54
HF	.	76	7o	94	84
Realeksamen	294	394	312	373	397
Udskrevet efter 1o.kl. og 3.real (uden realeksamen)	199[1]	218[3]	186[5]	184[7]	217[9]
Udskrevet efter 9.kl. og 2.real	193[2]	112[4]	5o[6]	54[8]	42[1o]
Udskrevet efter 8.kl. og 1.real	63	74	46	62	38
Udskrevet efter 7.kl.	39	36	46	42	49
Ialt	862	1.oo1	798	876	881
B. Faglige skoler:					
Tekniske skoler					
Svendeprøver	99	1o4	1o8	114	1o6

(fortsættes)

Antal elever udskrevet af grundskolen og fagskolerne 1975-79 (fortsat)

	1975	1976	1977	1978	1979
Teknisk forberedelseseksamen	-	11	-	2o	14
Tekniske driftsassistenter	-	8	-	-	1o
Handelsskoler					
Handelsmedhjælpereksamen	71	69	52	74	77
Statskontr. fagprøver	172	193	196	17o	181
Statskontr. højere fagprøver	13	35	36	18	6
Bankmedhjælpereksamen	-	-	-	18	1
Merkonomprøver	67	92	87	8o	71
Sømandsskoler					
Skibsførere	8	4	24	12	18
Styrmænd	9	15	25	24	26
Fiskerskippere	23	33	52	45	34
Telegrafister	2	4	6	3	5
Skibskokke	8	19	1o	8	-
Maskinskoler					
Aspirantkursus til maskinist	24	18	-	15	18
Maskinister	35	31	35	29	31
Færøsk maskineksamen	-	-	-	-	-
Maskinmestereksamen	24	21	24	11	1o
Færøernes sygeplejeskole					
Sygeplejersker	12	2o	21	14	17
Færøernes seminarium					
Lærereksamen	21	2o	21	22	27
Ialt	588	695	697	677	652

1) Heraf 196 med 1o. kl. prøve
2) Heraf 163 med 9. kl. prøve
3) Heraf 213 med 1o. kl. prøve
4) Heraf 92 med 9. kl. prøve
5) Heraf 184 med 1o. kl. prøve
6) Heraf 27 med 9. kl. prøve
7) Heraf 18o med 1o. kl. prøve
8) Heraf 31 med 9. kl. prøve
9) Heraf 19o med 1o. kl. prøve
1o) Heraf 21 med 9. kl. prøve

Kilde: Skolerne

Undervisningsvæsenets udgifter er fordelt på landskassen, statskassen, kommunerne og andre efter forskellige kriterier for de enkelte områder. Tabel 7. 2. giver en samlet oversigt over udgifterne ved driften af det færøske undervisningsvæsen i lagtingsfinansåret 1978/79.

Tabel 7. 2. Undervisningsvæsenets driftsudgifter 1978/79

1.000 kr.	Statskassen	Landskassen	Kommunerne	Private	Ialt
Folkeskolen					
Lærerlønninger m. v.	30.504	24.032	-	-	54.536
Pensioner	3.751	928	-	-	4.679
Skolernes drift (lys, varme, vedligeh., materiel m. v., skolelæge og -tandlæge)	66[1)]	66[1)]	15.500	-	15.632
Skolekørsel	898	898	1.560	-	3.356
Andre udgifter (lærerkursus m. v.)	131	493	-	-	624
Ialt	35.350	26.417	17.060	-	78.827
Private skoler	2.155	-	40	576	2.771
Gymnasiet + HF	-	9.073	-	-	9.073
Handelsskolen	1.580	-	172	68	1.820
Tekniske skoler	4.961	-	670	201	5.832
Færøernes seminarium	5.370	-	-	-	5.370
Sømandsskoler	-	3.053	-	-	3.053
Færøernes maskinskole	1.342	-	-	-	1.342
Færøernes folkehøjskole	-	713	-	88	801
Færøernes akademi	-	2.884	-	-	2.884
Aftenskoler	980	653	700	-	2.333
1978/79 ialt	51.738	42.793	18.642	933	114.106
1977/78 ialt	45.221	37.189	15.529	1.310	99.249
1976/77 ialt	39.697	32.839	13.735	1.169	87.440
1975/76 ialt	34.824	28.978	12.490	1.216	77.508

1) Tilskud til 8.-9. klasser. Statens udgifter til skolelægeordningen, for det statslige finansår 1978 58.184 kr., er opgjort i forbindelse med sundhedsvæsenets udgifter, jfr. kap. 6.

Kilde: Statsregnskab, landskasseregnskab, kommuneregnskaber og skolernes regnskaber

Oplysningerne om statskassens og landskassens udgifter til undervisningsvæsenets drift er tilvejebragt fra statsregnskabet for 1978 og landskasseregnskabet for 1978/79 samt fra regnskaber for de enkelte institutioner. For de af statens udgifter, for hvilke der ikke har kunnet fremskaffes oplysninger for perioden 1. april 1978 - 31. marts 1979 er der skønsmæssigt foretaget en opregning af udgifterne i finansåret 1978 til helårsbasis. Kommunernes udgifter til folkeskolen er skønnet på basis af de fore-

liggende kommuneregnskaber for finansåret 1978/79. For så vidt angår aftenskolen og udgifterne til skolekørsel er de kommunale udgifter skønnet på grundlag af statskassens og landskassens udgifter til disse formål. Oplysningerne om private udgifter i forbindelse med undervisningen er hentet fra de enkelte institutioners regnskaber.

Ud over driftsudgifterne på 114,1 mill. kr. er afholdt anlægsudgifter, der i finansåret 1978/79 skønsmæssigt har andraget 27,o mill. kr. Hertil kommer elevunderstøttelser til et samlet beløb af 11,6 mill. kr., jfr. tabel 7.12. og 7.13.

De samlede udgifter til undervisningsvæsenet har i finansåret 1978/79 således andraget ca. 152,7 mill. kr. Disse udredes med 44 % af statskassen, 34 % af landskassen, 21 % af kommunerne og knap 1 % af private. I 1977/78 udgjorde de samlede udgifter til undervisningsvæsenet 126,6 mill. kr., hvoraf 99,2 mill. kr. i driftsudgifter, 18,2 mill. kr. i anlægsudgifter og 9,1 mill. kr. i elevtilskud. Der er således tale om en stigning i de samlede udgifter fra 1977/78 til 1978/79 på omkring 2o %

GRUNDSKOLEN

Folkeskolen

Folkeskolens styrelse er fastlagt i lagtingslov nr. 21 af 22. marts 1979 om folkeskolen. Loven, der er udstedt med hjemmel i den foran nævnte rammelov for Færøerne om folkeskolen, afløste ved skoleårets begyndelse den 1. august 1979 den hidtil gældende lov nr. 117 af 3o. marts 1962 om folkeskolen på Færøerne.

Folkeskolen er fortsat kommunal. Med den nye folkeskolelov er dog sket den ændring, at kommunen alene har ansvaret for, at kommunens beboere kan få den fornødne undervisning, herunder at de nødvendige økonomiske midler og de fornødne undervisningslokaler stilles til rådighed, medens tilsynet med og styrelsen iøvrigt af kommunens skoler udøves af skolekommissionen, der har kompetence i alle sager vedrørende kommunens skolevæsen, der ikke udtrykkeligt er henlagt til andre myndigheder. Skolekommissionen vælges samtidig med og efter samme regler som kommunalbestyrelsen. Overopsynet med folkeskolen føres af undervisningsrådet og undervisningsdirektoratet, der ved ikraftsættelsen af den nye folkeskolelov har afløst Færøernes skoledirektion.

Folkeskolen omfatter efter de nye regler en syv-årig grundskole og en to-årig fortsættelsesskole, der kan videreføres med en

lo. klasse. Undervisningspligten er bibeholdt på 7 år, men erfaringsmæssigt fortsætter langt den overvejende del af eleverne i fortsættelsesskolen. Med den nye lov er realafdelingen bortfaldet, således at realeksamen efter de hidtil gældende regler afholdes sidste gang i 1981. Skolen er herefter en enhedsskole, der dog har en udstrakt valgfrihed i fagkombinationerne i fortsættelsesskolen, særligt i lo. klasse. Udover valgfrihed i fagmæssig henseende vil der endvidere i visse fag i 8.-lo. klasse kunne vælges mellem undervisning i et grundpensum og et udvidet pensum. Skolen vil kunne afsluttes med en afgangsprøve i 9. og lo. klasse.

Lærernes lønnings- og andre ansættelsesforhold er fastsat i henhold til lov nr. 65 af 8. marts 1972 om tjenestemænd m. fl. i folkeskolen på Færøerne. Den heri fastsatte kompetence for Færøernes skoledirektion til at ansætte lærere er fra 1. august 1979 overført til undervisningsrådet. Ansættelsen sker efter indstilling fra skolekommissionen. Det kræves efter loven, at en lærer skal have eksamen fra Færøernes seminarium eller eksamen fra et dansk seminarium med tillæg af en særlig prøve i færøsk efter nærmere af undervisningsrådet fastsatte regler. Skoleinspektører udnævnes indtil videre kongeligt efter indstilling fra undervisningsministeriet og Færøernes landsstyre.

Lærerne i den færøske folkeskole er bortset fra de højere stillinger fra viceinspektør og derover lønnet i samme lønklasse som lærerne i den danske folkeskole. Da fastsættelse af lønningerne sker efter aftale mellem Færøernes landsstyre og Færøernes lærerforening, og da dyrtidsreguleringen sker efter det færøske pristal, er lønningerne dog ikke identiske med de danske, omend der i de senere år er sket en betydelig indsnævring i den hidtidige forskel mellem de færøske og danske lærerlønninger. Reguleringen af lærerlønningerne sker efter samme regler som for de færøske tjenestemænd. Den færøske tjenestemandslovgivning er opbygget efter samme principper som den danske.

I konsekvens af de omtalte ændringer i undervisningsvæsenets styrelse er et forslag til lov om ændring af den nugældende lov om tjenestemænd i den færøske folkeskole i øjeblikket under udarbejdelse. Herefter vil kompetencen til ansættelse af de hidtil kongeligt udnævnte skoleinspektører og andet ledende personale inden for skolevæsenet overgå til Færøernes landsstyre efter indstilling fra undervisningsrådet. Indtil ændringsloven kan vedtages,

er administrationen af loven om tjenestemænd i den færøske folkeskole i henhold til en af undervisningsministeriet given bemyndigelse overført til undervisningsrådet og undervisningsdirektoratet.

Udover de tjenestemandsansatte lærere beskæftiges et betydeligt antal timelærere, faglærere samt løse og faste vikarer i den færøske folkeskole. Disse ansættes at skolekommissionen efter nærmere af undervisningsrådet fastsatte retningslinjer, og deres løn- og arbejdsvilkår fastsættes af undervisningsrådet.

Lærerlønningerne, der udgør ca. 7o % af samtlige driftsudgifter for folkeskolen, afholdes fuldt ud af statskassen og landskassen og fordeles mellem disse med 55 % til statskassen og 45 % til landskassen. Pensionerne fordeles med 8o % til statskassen og 2o % til landskassen. Størsteparten af de øvrige driftsudgifter udredes af kommunerne, idet dog disses udgifter til godkendt skolekørsel afholdes med 5o % af statskassen og landskassen og deles ligeligt mellem disse. I særlige tilfælde afholder statskassen og landskassen tilsammen 75 % af udgifterne til skolekørsel.

Folkeskolens samlede driftsudgifter, der i 1978/79 udgjorde 78,8 mill. kr., jfr. tabel 7. 2., har i de senere år stort set været fordelt med 45 % på statskassen, 35 % på landskassen og 2o % på kommunerne.

Til anlægsudgifterne ved folkeskolebyggeri ydes der 3o % tilskud af landskassen og 2o % af statskassen, medens kommunerne selv dækker 5o % af anlægsudgifterne, ofte ved optagelse af lån i Kreditforeningen af Kommuner i Danmark. Efter samme regler ydes tilskud til idrætsbyggerier, der har tilknytning til eller i væsentligt omfang benyttes i skoleundervisningen. I 1978/79 er der af kommunerne skønsmæssigt investeret ca. 27,o mill. kr. i skole- og idrætsbyggeri, hvoraf 13,5 mill. kr. er refunderet af statskassen og landskassen.

Private skoler

Der er to private skoler, der begge ligger i Tórshavn. De får i henhold til finansudvalgsbeslutning af 25. juni 1952 et tilskud af statskassen på 85 % af de udbetalte lærerlønninger. Dette er i overensstemmelse med de regler, der gjaldt i Danmark efter den gamle friskolelov af 12. juli 1946, medens de nye danske regler, der medfører tilskud på 85 % af alle tilskudsberettigede udgifter, ikke er gennemført på Færøerne. Statstilskuddet, der i 1978/79 var på godt 2 mill. kr., dækker ca. 7o % af skolernes sam-

lede udgifter. Der ydes ikke tilskud af landskassen, men kommunen yder et beskedent tilskud. Herudover deltager børn i de to skoler på lige fod med børn i kommunens skoler i den kommunale skolelæge- og skoletandlægeordning. De to skoler er godkendte af undervisningsrådet, landsstyret og undervisningsministeriet og står under tilsyn af skolekommissionen i det omfang, tilsyn kræves efter lovgivningen.

Gymnasiet og HF

I henhold til lagtingslov nr. 2o af 23. april 1976 om Færøernes gymnasium og HF-kursus er gymnasiet og HF-kurset en institution under landsstyret. Rektor har det daglige administrative og pædagogiske ansvar for skolen. Det tidligere til varetagelsen af det pædagogiske og faglige ansvar for undervisningen m. m. nedsatte gymnasieskole- og HF-udvalg er med vedtagelsen af lagtingsloven om undervisningsvæsenets styrelse nedlagt. Overopsynet med gymnasie- og HF-undervisningen føres herefter af undervisningrådet, der bl. a. skal godkende skolens undervisningsplaner.

Landskassen udreder alle udgifter i forbindelse med gymnasiet og HF-kurset. Driftsudgifterne hertil var i 1978/79 ialt 9,1 mill. kr., jfr. tabel 7. 2.

Gymnasieundervisningen gives på Føroya Studentaskúli ved Tórshavn på følgende linier: nysproglig, samfundssproglig, samfundsmatematisk, matematisk-naturfaglig og matematisk-fysisk. Undervisningen til HF gives på studenterskolen samt i Klaksvík, Tvøroyri og Vágur. I medfør af lagtingslov nr. 21 af 23. april 1976 om studentereksamen har landsstyret overtaget det pædagogiske ansvar for denne eksamen. Dette har hidtil hørt under undervisningsministeriet.

Det lovmæssige grundlag for HF, hvortil undervisningen påbegyndtes i 1974, er tilvejebragt ved lagtingslov nr. 22 af 23. april 1976 om højere forberedelseseksamen. Eksamen blev for første gang afholdt i 1976.

I 1979 blev der optaget 6 HF-klasser, heraf 3 i Tórshavn, 1 i Klaksvík og 2 på Suðuroy. I gymnasiet optoges 5 1. g.-klasser i 1979.

I Tórshavn varetages gymnasie- og HF-undervisningen af 41 lærere, der i efteråret 1979 underviste 642 ugentlige timer. Af disse lærere er 32 heltidsansatte. HF-undervisningen i Klaksvík og Suðuroy varetages af 8 akademisk uddannede heltidsbeskæftigede

lærere og 21 deltidsbeskæftigede med ialt 23o timer i efteråret 1979. Da det kun i begrænset omfang særlig uden for Tórshavn har været muligt at ansætte lærere, der fuldt ud opfylder de krav, der stilles til lærere ved HF, har man som en midlertidig ordning specielt for HF på Færøerne anvendt lokalt ansatte folkeskolelærere i en række fag, hvor eleverne, ud over den undervisning disse giver, yderligere får undervisning af støttelærere, der opfylder de krav, der stilles til lærere ved HF. Disse støttelærere har ansvaret for undervisningen i det pågældende fag.

Skolernes virksomhed

Tabel 7. 3. Antal skoler, elever og lærere i kommunale og private skoler samt gymnasium og HF-kursus i skoleårene 1975/76-1979/8o

	1975/76	1976/77	1977/78	1978/79	1979/8o
A. Antal skoler[1]	73	72	7o	7o	7o
heraf med undervisning ud over 7. årgang	16	16	16	16	16
B. Antal lærere[2]	441	456	466	476	484
C. Antal elever					
HF-klasser	162	189	193	156	183
gymnasieklasser	266	22o	186	2oo	25o
realklasser[3]	1.142	1.18o	1.31o	1.347	869
8.-1o. klasser[4]	762	688	714	724	1.295
folkeskolen iøvrigt	5.629	5.661	5.6oo	5.596	5.583
privatskoler	468	474	474	456	442
Elever ialt	8.429	8.412	8.477	8.479	8.622

1) Excl. gymnasium og HF-kursus.

2) Heltidsansatte. Hertil kommer vikarer m. v., i 1979/8o ialt 53 årsvikarer.

3) Kun 2. og 3. real. I skoleåret 1979/8o er som følge af realafdelingens bortfald ikke oprettet nye 1. real-klasser.

4) 8. årgang samt 9.- og 1o.-klasser.

Kilde: Oplysninger fra skolerne

Fra midten af 196o^erne er der sket en betydelig udvidelse af antallet af skoler med undervisning ud over 7. årgang. Med den senest oprettede skole, Fællesskolen i Oyrabakki, er så godt som hele landet dækket med skoler med undervisning ud over 7. årgang, således at kun børn fra de fjernest liggende øer må flytte hjemmefra for at få skolegang ud over 7. årgang.

Størrelsesmæssigt er der tale om en stor spredning mellem skolerne. Således har den største skole over 900 elever og de to næststørste over 600 elever, medens enkelte skoler kun har én elev.

I takt med udbygningen af skolerne er der sket en stigning i antallet af lærere. Der er i årets løb normeret 7 nye stillinger i folkeskolen, således at der pr. 1. januar 1980 ialt er normeret 421 lærerembeder, hvoraf 389 er besat. De ledige stillinger samt 58 midlertidige vikarstillinger bestrides af vikarer, hvoraf kun få har lærereksamen. Hertil kommer, at der læses et meget stort antal overtimer, navnlig ved de større skoler.

Tabel 7. 4. Antal elever i skoleårene 1975/76 - 1979/80 fordelt på årgange og klassetrin

	1975/76	1976/77	1977/78	1978/79	1979/80		
	Ialt	Ialt	Ialt	Ialt	Drenge	Piger	Ialt
Forskolekl.	48	48	48	48	28	18	46
1. årgang	881	822	790	767	436	389	825
2. årgang	938	868	813	794	388	393	781
3. årgang	936	940	874	823	402	393	795
4. årgang	873	943	929	867	407	415	822
5. årgang	806	869	945	936	449	429	878
6. årgang	837	801	869	956	477	456	933
7. årgang	778	844	806	861	486	459	945
8. årgang	281	272	290	276	406	406	812
9. klasse	256	226	240	252	142	134	276
10. klasse	225	190	184	196	107	100	207
1. real klasse[1]	446	470	508	488	.	.	.
2. real klasse	327	394	427	455	192	249	441
3. real klasse	369	316	375	404	194	234	428
1. gymn. kl.	72	59	62	81	52	59	111
2. gymn. kl.	93	69	56	62	41	39	80
3. gymn. kl.	101	92	68	57	28	31	59
1. HF-klasse	82	111	83	75	47	75	122
2. HF-klasse	80	78	98	73	34	37	71
Ialt	8.429	8.412	8.465[2]	8.468[3]	4.316	4.316	8.632[4]

1) 1. real er som følge af realafdelingens bortfald med den nye skoleordning ikke oprettet i 1979/80

2) Hertil kommer 12 selvstuderende og enkeltfagsstuderende ved HF

3) Hertil kommer 8 selvstuderende og enkeltfagsstuderende ved HF

4) Hertil kommer 7 selvstuderende og enkeltfagsstuderende ved HF

Kilde: Oplysninger fra skolerne

Det samlede elevtal er steget med 164 i forhold til skoleåret 1978/79. Ialt blev i 1979 udskrevet 743 elever af folkeskolen. Af den årgang, der i 1978/79 gik i 7. klasse, har 94 % efter undervisningspligtens ophør fortsat skolegangen i 8. årgang i 1979/8o. Denne andel har været stort set uændret i en årrække.

SPECIALUNDERVISNINGEN

Specialundervisning for handicappede børn finder sted ved de almindelige skoler og på Skúlin á Trøðni (Færøernes Specialskole). Pr. 1. januar 198o blev der givet specialundervisning på 37 almindelige skoler. 184 lærere på disse skoler underviste 561 elever i 825 ugentlige timer. Egentlige hjælpeklasser fandtes på 3 af de 35 kommunale skoler, der har specialundervisning. Undervisningen af høre- og talehæmmede elever varetages af 4 høre- og talelærere. Til undervisningsdirektoratet er knyttet en konsulent for specialundervisningen og en særlig synskonsulent.

I forhold til skoleåret 1978/79 er der tale om et stort set uændret antal af elever under specialundervisningen. I de senere år har dette tal været stagnerende, måske med en svagt faldende tendens. Antallet af læste specialundervisningstimer har i 1979/8o vist et mindre fald i forhold til det foregående skoleår, medens antallet af lærere, der deltager i denne undervisning, er steget betydeligt. Udbygningen og intensiveringen af denne del af folkeskolens undervisning må forventes fortsat i de kommende år.

Til elever, der på grund af sygdom midlertidigt ikke er i stand til at følge den normale undervisning i skolen, ydes særundervisning i hjemmet eller på sygehuset. Endvidere gives speciel undervisning i færøsk for fremmedsprogede elever.

Tabel 7. 5. Antal elever under specialundervisningen pr. 1. januar 198o i folkeskolen og privatskoler fordelt efter hovedhandicap

Handicap	Tórshavn og omegn	Andre byer og bygder	Ialt
Synshæmmede	12	15	27
Hørehæmmede	2	1o	12
Talehæmmede	5	54	59
Læse-, skrive- og regneretarderede	139	3o1	44o
Bevæg.hæmmede	-	-	-

(fortsættes)

Antal elever under specialundervisningen pr. 1. januar 198o i folkeskolen og privatskoler fordelt efter hovedhandicap (fortsat)

Handicap	Tórshavn og omegn	Andre byer og bygder	Ialt
Svagt begavede og åndssvage	5	13	18
Adfærdsvanskelige	2	3	5
1. januar 198o ialt	165	396	561
1. januar 1979 ialt	132	418	55o
1. januar 1978 ialt	196	372	568
1. januar 1977 ialt	215	371	586

Kilde: Oplysninger fra skolerne

Udover specialundervisningen ved de enkelte skoler undervises der på Skúlin á Trøðni (Færøernes Specialskole) daglig 1o9 elever, hvoraf 51 er i undervisningspligtig alder. Specialskolens virksomhed omtales under kapitel 5.

VIDEREGÅENDE UDDANNELSER

Færøernes akademi

Færøernes akademi er en selvejende institution, der er oprettet i henhold til lagtingslov nr. 28 af 2o. maj 1965. Området er særanliggende, og institutionens driftsudgifter, der i 1978/79 udgjorde knap 2,9 mill. kr., dækkes fuldt ud af landskassen.

I september 1972 påbegyndte akademiet undervisning til en 2-årig naturvidenskabelig-filosofisk basisuddannelse. 6 studerende afsluttede denne i 1974. Samme år påbegyndte 13 studerende uddannelsen og afsluttede denne i 1976, hvor det tredie hold med 15 studerende påbegyndte undervisningen. Efter en afgang på 6 afsluttedes basisuddannelsen i 1978 af 9 studerende. I september 1978 startede hold nr. 4 med 1o studerende, hvoraf 6 er fortsat på 2. år.

Hovedformålene med basisuddannelsen er opbygning af et naturvidenskabeligt akademisk miljø tilpasset færøske forhold, forberedelse til forskellige fremtidige højere uddannelser, som det færøske samfund har behov for og forberedelse til videregående uddannelser på højere læreanstalter i andre lande i henhold til generelle eller specielle aftaler - og dermed forkortelse af studietiden i udlandet.

Der er truffet aftaler med Odense Universitet og universitetscentrene i Roskilde og Aalborg, og herudover arbejdes der på at få direkte aftaler med universitetet i Bergen, Islands universitet

samt Landbohøjskolen i København.

Undervisningen omfatter nu biologi, kemi, biokemi, fysik, matematik, statistik og datalogi. Den begynder med et grundkursus, der fra 1976 strækker sig over det første års 2 semestre, medens andet års 2 semestre i et vist omfang er linjeopdelte. Den faste lærerstab er på 4. I kalenderåret 1979 har man gjort brug af 6 konsulenter (timelærere).

I samarbejde med lærerne på den naturvidenskabelige basisuddannelse gennemfører Færøernes akademi i 1979/8o to forsøgskurser for folkeskolelærere: et årskursus i naturfag, med særlig vægt på færøske forhold, og et 15o timers kursus i elektronik og datalære. Elevtallet er henholdsvis 4 og 5. Undervisningen varetages af 3 faste lærere ved basisuddannelsen samt 6 timelærere

Efter at man i 1o år havde gennemført årskurser i færøsk for lærere og studenter, oprettedes der i 1974 ved den færøske afdeling et ét-årigt eksamensstudium i nordisk, særlig færøsk sprog og litteratur. I 1975 afsluttede 8 studerende denne uddannelse, i 1976 11 og i 1978 5. Det ét-årige studium er godkendt som svarende til "grunnfag" ved universiteterne i Oslo og Trondhjem samt et år af B.A.-studium ved Islands universitet.

I 1976 påbegyndtes undervisning til exam.art. i nordisk, særlig færøsk sprog og litteratur. Dette er en ét-årig fortsættelse af det i 1974 oprettede studium. Det udvidede studium afsluttedes i 1977 af 13 studerende (heraf 3 lærere) og i 1979 af 4 studerende (heraf 1 lærer). Den 2-årige exam.art. uddannelse er godkendt som ækvivalent med humanistiske bifag ved universiteterne i København og Odense med "mellomfag" ved universiteterne i Oslo og Trondhjem samt 2 år af B.A.-studium ved Islands universitet.

Etableringen af exam.art.-studiet i nordisk, særlig færøsk sprog og litteratur har medført, at årskurset i færøsk for lærere kun afholdes hvert andet år, nemlig samtidig med det ét-årige eksamensstudium, der i ret stor udstrækning lader sig koordinere med årskurset. Ligeledes er undervisningen tilrettelagt med mulighed for deltagelse i begge kurser. I 1977/78 deltog 6 lærere i kurser på den færøske afdeling, i 1979/8o deltager 9 lærere, hvoraf én følger begge kurser.

I efteråret 1979 blev der for 3. gang optaget nye studerende til det ét-årige eksamenskursus i nordisk, særlig færøsk sprog og litteratur. Samtidig afholdes årskursus for lærere. Fordelin-

gen af studerende forholder sig således: ét-årigt eksamenskursus 11 studerende (heraf 2 lærere), årskursus for lærere 8 kursister. Undervisningen afsluttes i maj/juni, for de studerendes vedkommende med eksamen, hvorimod lærerne får bevis for deltagelse i kursus.

Til den færøske afdeling er der knyttet 4 fastansatte lærere. I det første semester har man desuden haft 2 gæstelærere til hjælp. Især årskursus for lærere nødvendiggør brug af timelærere, og for undervisningsåret 1979/8o er der 8 timelærere.

Ved akademiet indledtes i september 1976 undervisningen i en to-årig propædeutisk uddannelse i teologi, svarende til forprøven ved de teologiske fakulteter i Danmark. Uddannelsen omfatter fagene græsk, hebraisk, bibelkundskab, dogmatik, filosofihistorie og kirkehistorie. Alle fag afsluttes med mundtlig eksamen.

I 1977/78 var antallet af heltidsstuderende 5, hvoraf 3 fuldførte studiet med eksamen i alle fag, medens 2 tog eksamen i flertallet af fagene. I september 1978 påbegyndte et nyt hold på 3 heltidsstuderende det propædeutiske studium ved den teologiske afdeling (der blev oprettet i 1978). Efter en tilgang på 2, der havde påbegyndt studiet i Danmark, er antallet af heltidsstuderende i 1979/8o 5. Hertil kommer en studerende, der tager et enkelt fag. I kalenderåret 1979 er undervisningen varetaget af 5 timelærere med et ugentligt skematimetal på mellem 1o og 16. Der har i 1979 været afholdt eksamen i bibelkundskab og dogmatik.

Det teologiske fakultet ved Københavns universitet har vedtaget, at uddannelsen med supplering af en enkelt disciplin er at betragte som ækvivalerende med forprøven ved universitetet. Dette indebærer, at en student herfra ifølge aftalen mellem Københavns og Århus universiteter vil kunne fortsætte studierne i Århus på samme vilkår som en student fra København.

Som led i akademiets aftenundervisning afholdes der i perioden oktober 1979 - marts 198o kurser i 6 fag: færøsk, islandsk, gammel skrift og slægtsforskning, engelsk og fransk talesprog samt russisk. Der er oprettet 19 hold for ialt 275 tilmeldte elever. Antallet af lærere er 7 med et lærertimetal på 36 pr. uge.

Herudover har der i 1979 været afholdt følgende offentlige forelæsninger: I forårssemestret ialt 8 forelæsninger fordelt på 3 emner, i efterårssemestret igen 8 forelæsninger, her fordelt på 5 hovedemner (hvoraf det ene havde forbindelse med børneåret). Disse 16 forelæsninger har været fulgt af ialt 1.345 tilhørere. Endvide-

re har der gennem året været afholdt 4 offentlige gæsteforelæsninger med et samlet tilhørertal på 3oo.

I 1978 udskrev akademiet en prisopgave med titlen: Færøske kirkeskikke. Fristen udløb 1. december 1979, men resultatet foreligger endnu ikke. Emnet for 1979/8o-opgaven er: Færøerne under første og/eller anden verdenskrig.

Færøernes seminarium

Færøernes seminarium er et statsseminarium. Indtil ikraftsættelsen af den omtalte rammelov for Færøerne af 14. februar 1979 om læreruddannelsen sker uddannelsen i henhold til lov nr. 36 af 7. februar 1962 om læreruddannelsen på Færøerne. Ikraftsættelsestidspunktet for rammeloven, der fastsættes af undervisningsministeren efter aftale med Færøernes hjemmestyre, afventer vedtagelsen af en lagtingslov med de udfyldende regler for den færøske læreruddannelse. Indtil ikraftsættelsen af disse love er tilsynet med seminariet, der hidtil har ligget hos Færøernes skoledirektion, ifølge en aftale mellem undervisningsministeriet og landsstyret overført til undervisningsrådet og undervisningsdirektoratet.

Tabel 7. 6. Antal elever ved Færøernes seminarium pr. 1. januar 1975-8o

	1975	1976	1977	1978	1979	198o
Præparandklasse	28	.	.	.	.	.
1. år	26	26	25	44	22	26
2. år	2o	22	27	25	41	22
3. år	18	21	22	27	25	4o
4. år	21	2o	21	22	27	25
Ialt	113	89 1)	95 2)	118 3)	115 4)	113 5)

1) Heraf 32 kvinder 2) Heraf 34 kvinder 3) Heraf 4o kvinder
4) Heraf 42 kvinder 5) Heraf 51 kvinder
Kilde: Seminariet

Optagelsesbetingelserne på seminariet er bestået studentereksamen, HF eller lignende. Seminariet har ikke haft præparandklasse siden skoleåret 1974/75. I 1977/78 er for første gang optaget 2 klasser. Undervisningen ved seminariet skal udover at uddanne lærere til folkeskolen og den dertil knyttede realafdeling tillige sigte mod, at lærerne skal kunne påtage sig undervisning i aften- og ungdomsskoler.

Seminariet har 9 fastansatte lærere og 17 deltidsansatte.

Det ugentlige lærertimetal er på 4oo. Seminariets driftsudgifter, der i 1978/79 udgjorde knap 5,4 mill. kr., afholdes fuldt ud af statskassen.

I forbindelse med seminariet findes en øvelsesskole, der er oprettet af Tórshavn kommune og drives af denne som den ene af ialt 3 kommunale skoler.

Efteruddannelse af lærere

Lærerne efteruddannes ved deltagelse i årskursus samt kortere kurser, først og fremmest på Danmarks Lærerhøjskole, Danmarks Sløjdlærerskole og Danmarks Højskole for Legemsøvelser samt på Fróðskaparsetur Føroya (Færøernes akademi). Herudover har færøske lærere deltaget i årskurser i andre lande. Endvidere afholdes årligt kortere kurser på Færøerne. Således er der eksempelvis ved Danmarks Lærerhøjskole foranstaltning afholdt kurser i tysk og i specialundervisning, ligesom den færøske idrætslærerforening har afholdt kurser for idrætslærere. Skoledirektionen og siden undervisningsrådet har ydet økonomisk støtte til afholdelsen af sådanne kurser og har i flere tilfælde ydet tilskud til enkelte læreres deltagelse i efteruddannelseskurser.

Færøernes sygeplejeskole

Færøernes sygeplejeskole er oprettet af de 3 sygehuse og godkendt af sundhedsstyrelsen som egentlig sygeplejeskole. I modsætning til tidligere kan eleverne nu modtage al undervisning på Færøerne. Således er fra 1976 al psykiatrisk undervisning givet på Færøerne. Første hold, der blev undervist efter denne ordning, blev dimitteret i februar 1978. Den teoretiske undervisning er koncentreret på selve sygeplejeskolen, der ligger i forbindelse med Landssjúkrahúsið, hvor også den praktiske undervisning finder sted. Udgifterne ved undervisningen betales af Landssjúkrahúsið

Fra oktober 1979 undervises de ved forskolen optagne elever efter den nye anordning nr. 31 af 29. januar 1979 om sygeplejerskeuddannelsen. Grunduddannelsen består af en forskole på et halvt år og en herpå følgende 3-årig uddannelse bestående af blandet teori- og praktikundervisning. Skolens uddannelsesplan skal godkendes af sundhedsstyrelsen, og skolen står under tilsyn af denne. Skolen ledes af et skoleråd, sammensat efter nærmere af sundhedsstyrelsen fastsatte regler samt en sygeplejeuddannet forstander.

Tabel 7. 7. Antal elever på sygeplejeskolen pr. 1. januar 1975-8o

	1975	1976	1977	1978	1979	198o
Forskole	16	17	14	15	18	22
1. år	2o	15	17	13	15	18
2. år	2o	2o	14	17	13	15
3. år	12	2o	21	14	17	13
1.-3. år ialt	52	55	52	44	45	46

Kilde: Skolen

Ved skolen er ansat en forstanderinde samt 4 heltidsbeskæftigede og 21 deltidsbeskæftigede lærere.

ERHVERVSUDDANNELSER

Efter aftale mellem landsstyret og undervisningsministeriet er lov nr. 54 af 14. februar 1979 for Færøerne om handelsskoler, tekniske skoler samt maskinmester- og maskinistskoler sat i kraft den 1. august 1979. Kompetencen til godkendelse af disse skoler samt til fastsættelse af regler for omfanget, indholdet og tilrettelæggelsen af disses undervisning er herved overført til det færøske hjemmestyre. Rammeloven afløser de hidtidige lovbestemmelser på dette område, idet dog bestemmelserne for tilskud til skolerne, der er givet i §§ 4-18 i anordning for Færøerne nr. 392 af 3. november 1965 om godkendelse af handelsskoler, tekniske skoler samt maskinmester- og maskinistskoler og tilskud m.v. til disse skoler, som ændret ved anordning nr. 518 af 23. september 1977 indtil videre forbliver i kraft.

Færøernes maskinskole

Færøernes maskinskole er en selvejende institution anerkendt af undervisningsministeriet. Den modtager statstilskud i henhold til ovennævnte anordning for Færøerne om godkendelse af handelsskoler, tekniske skoler samt maskinmester- og maskinistskoler og tilskud m. v. til disse skoler. De samlede driftsudgifter, der i 1978/79 udgjorde godt 1,3 mill. kr., dækkes fuldt ud af statskassen. Skolen har indtil videre til huse i lejede lokaler i Tórshavn.

Tabel 7. 8. Antal elever på Færøernes maskinskole pr. 1. januar 1975-8o

	1975	1976	1977	1978	1979	198o
Maskinisteksamen	-	35	-	-	-	-
Maskinmestereksamen						
1. semester	23	-	22	-	17	18

(fortsættes)

Antal elever på Færøernes maskinskole pr. 1. januar 1975-8o (fortsat)

	1975	1976	1977	1978	1979	198o
2. semester	21	27	-	22	-	-
3. semester	2o	-	3o	17	2o	27
Ialt	64	62	52	39	27	45

Kilde: Skolen

I henhold til lov nr. 197 af 24. maj 1972 om uddannelse af maskinister og maskinmestre, hvis bestemmelser følges, indtil nye er udarbejdet i medfør af rammeloven, er maskinmesteruddannelsen af 1½ års varighed, og optagelsesbetingelsen er bestået maskinisteksamen. Ved indførelsen af disse bestemmelser afskaffedes færøsk maskineksamen.

Skolen har 4 heltids- og 4 deltidsansatte lærere. Det samlede ugentlige lærertimetal er på 96 timer.

Der påbegyndes forberedelseskursus i november måned og maskinistkursus i august. Disse kurser er af henholdsvis 8 måneders og et halvt års varighed. Maskinmesterkursus påbegyndes hvert år i januar og afsluttes 1½ år senere. Skolen vil således have 3 kurser løbende i perioden 1. januar - 3o. juni, 2 i perioden 1. august - 31. oktober og 3 fra 1. november - 31. december.

I juni 1979 har 18 afsluttet forberedelseskurset til maskinisteksamen, og pr. 1. november har 1o nye elever påbegyndt dette kursus. 21 har deltaget i maskinistkurset, og 18 afsluttet dette i 1979.

Tekniske skoler

De to tekniske skoler på Færøerne, der er beliggende i Tórshavn og Klaksvík, er selvejende institutioner, der som Færøernes maskinskole er anerkendt af undervisningsministeriet og får statstilskud i henhold til den under maskinskolen nævnte anordning. Denne blev ved anordning nr. 518 af 23. september 1977 ændret således, at driftstilskud til lærlingeundervisning ydes fra staten med 8o % og fra kommunerne med 2o %. Ændringen har virkning for undervisningen af lærlinge, der har indgået lærlingeforhold den 1. april 1975 eller senere. Den hidtidige fordeling har været indtil 65 % fra staten, indtil 3o % fra kommunerne og resten fra mestrene. Udgifterne ved undervisningen ved skolernes eksamensafdelinger dækkes med 1oo % fra statskassen.

Endvidere kan der til bygninger m. v. af statskassen ydes rente- og afdragsfrie lån på indtil halvdelen af opførelsesværdien. Til anskaffelse af udstyr til lærlingeundervisningen yder statskassen tilskud på 85 % af udgifterne.

De samlede driftsudgifter ved de to tekniske skoler og de dertil hørende skolehjem udgjorde i 1978/79 omkring 5,8 mill. kr. Heraf betalte statskassen 85 %, kommunerne godt 11 % og private de resterende knap 4 %.

De to tekniske skoler i Tórshavn og Klaksvík underviste i skoleåret 1978/79 i ialt 1o håndværksfag. I 1978/79 gennemførtes ved teknisk skole i Tórshavn tillige et kursus i el-svejsning. Al lærlingeundervisning foregår på dagskole. Teknisk skole i Tórshavn har undervisning i alle fagene, medens teknisk skole i Klaksvík har undervisning i tømrer-, snedker-, elektriker- og maskinarbejderfagene. Fra og med skoleåret 1971/72 skal lærlinge, der påbegynder et læreforhold inden for maskinarbejder-, snedker- og tømrerfagene fra Eysturoy og Norðoyar, gå på skole i Klaksvík, medens de øvrige lærlinge undervises i Tórshavn.

Tabel 7. 9. Antal lærlinge på tekniske skoler i skoleåret 1978/79 fordelt på årgange

	1. år	2. år	3. år	4. år	Ialt
Automekanikere	24	23	29	13	89
Blikkenslagere og rørlæggere	3	2	3	2	1o
Bygningsmalere	-	2	-	1	3
Bygningssnedkere	18	12	14	2	46
Bygningstømrere	31	9	12	8	6o
Elektrikere	17	18	11	53[1)]	99
Frisører	11	11	5	3	3o
Maskinarbejdere	27	34	43	45	149
Skibsbyggere	-	-	5	-	5
1978/79 ialt	131	111	122	127	491
1977/78 ialt	115	11o	96	115	436
1976/77 ialt	119	112	117	1o9	457
1975/76 ialt	111	117	98	1oo	426

1) 4.-6. år

Kilde: Skolerne

I 1978/79 var eleverne fordelt med 398 på teknisk skole i Tórshavn og 132 på teknisk skole i Klaksvík. De tilsvarende tal for skoleåret 1977/78 var henholdsvis 3o9 og 127.

Teknisk skole i Tórshavn har i skoleåret 1978/79 haft en klasse med lo elever, der læste til teknisk assistent, og to klasser med ialt 23 elever, der læste til teknisk forberedelseseksamen. I juni 1979 tog 14 elever teknisk forberedelseseksamen, og lo elever tog eksamen som teknisk assistent. På skolen i Klaksvík bestod 12 elever maskinisteksamen i 1979.

Den tekniske skole i Tórshavn beskæftigede pr. 1. januar 198o ialt 21 lærere, hvoraf 11 fuldtids- og lo deltids. Det gennemsnitlige lærertimetal lå på 312 timer om ugen.

Klaksvík tekniske skole beskæftigede pr. 1. januar 198o 8 lærere, hvoraf 5 er heltids- og 3 deltidsbeskæftigede. Det gennemsnitlige ugentlige lærertimetal andrager 19o timer.

I 1976 blev skolehjemmene ved de to tekniske skoler taget i brug. I Tórshavn er der 96 sengepladser og i Klaksvík 44 sengepladser. Skolehjemmet i Klaksvík indeholder endvidere værkstedslokaler til tømrer- og snedkerfagene.

Handelsskolen

Handelsskolen, der er en centralskole for hele landet, er en selvejende institution, der modtager tilskud efter tilsvarende regler som de tekniske skoler. Skolen har afdelinger i Tórshavn, Klaksvík, Fuglafjørður, Tvøroyri, Vágur, Sørvágur, Oyrabakki og Vestmanna. Ved de fem sidste afdelinger kan eleverne alene tage visse statskontrollerede enkeltfagprøver, medens der ved de tre førstnævnte afdelinger foruden enkeltfagprøverne kan tages lærlingeprøver og merkonomeksamen. I Tórshavn blev i 1978 for første gang påbegyndt højere handelsundervisning. Denne undervisning foregår om dagen, medens den øvrige undervisning alene foregår om aftenen. Endvidere arrangeres undervisning i bankfaget og korte erhvervskurser.

Af de samlede driftsudgifter i 1978/79 på 1,8 mill. kr. afholdt statskassen 87 % og kommunerne knap lo %.

Tabel 7.1o. Antal lærlinge og elever i handelsskolen pr. 1. januar 198o fordelt på afdelinger

	Tórshavn	Klaksvík	Eysturoy	Suðuroy	Vágar	Oyrabakki	Vestmanna	Ialt
Lærlinge på kontor- og grossistlinien	129	16	16					161
1. år	65	11	8					84
2. år	64	5	8					77
Lærlinge på butikslinien	13							13
1. år	8							8
2. år	5							5
Fagprøver	38	8	48	36	39	17	49	235
maskinskrivning	17	5	24	23	12	11	16	1o8
bogføring	14	3	17	6	1o		6	56
engelsk I, II og III	5		5		17	6	27	6o
regning	2		2					4
færøsk				7				7
Højere fagprøver	18							18
regnskabslære/ driftsøkonomi	15							15
maskinskrivning	2							2
engelsk.IV	1							1
Højere handelsundervisning	4o							4o
1 år	16							16
2. år	24							24
Bankskole	23							23
Merkonomkurser	64	8	18					9o
databehandling I	1o							1o
organisation	9							9
færøsk skatteret	13	8	1o					31
personaleledelse	13							13
erhvervsret	7							7
driftsøkonomi	12		8					2o
Fagdeltagere	325	32	82	36	39	17	49	58o
Elever ialt								
1/1 198o	3oo	32	66	27	32	16	47	52o
1/1 1979	272	46	6o	39	21	12	54	5o4
1/1 1978	283	42	92	57	28	24	.	526

Kilde: Handelsskolen

De statskontrollerede prøver omfatter de almindelige enkeltfagprøver og de tidligere højere fagprøver. Begge er et-årige, ligesom merkonomprøverne er et-årige. Prøverne kan efter 2-3 år stykkes sammen til en linieeksamen. Lærlingenes skolegang strækker sig over 2 år.

Skolen har 2 fastansatte lærere og 67 timelærere. Det samlede ugentlige lærertimetal andrager ca. 37o timer.

Undervisningen ved handelsskolen omfattede pr. 1. januar 198o 52o personer, hvoraf 324 kvinder. De tilsvarende tal pr. 1. januar 1979 var 5o4 og 285.

Navigationsskoler

På Færøerne findes 2 navigationsskoler - Føroya Sjómansskúli i Tórshavn og Klaksvíkar Sjómansskúli i Klaksvík. Begge skoler er institutioner under Færøernes landsstyre, idet Klaksvíkar Sjómansskúli blev overtaget af landsstyret i 1974.

De samlede driftsudgifter ved de to navigationsskoler, der i 1978/79 udgjorde knap 3,1 mill. kr., afholdes fuldt ud af landskassen.

Tabel 7.11. Antal elever på navigationsskoler pr. 1. januar 1975-8o

	1975	1976	1977	1978	1979	198o
Skibsførerelever (12 mdr.s kursus)	8	14	15	17	19	26
Styrmandselever (24 mdr.s kursus)	39	61	54	55	54	54
Fiskerskipperelever (12 mdr.s kursus)	28	38	67	48	4o	37
Radiotelegrafistelever (18 mdr.s kursus)	4	3	8	-	6	-
Kokkeskoleelever (5 mdr.s kursus)	-	9	9	8	-	9
Ialt	79	125	153	128	119	126

Kilde: Skolerne

Skibsfører- og styrmandseleverne samt 22 fiskerskipperelever undervises i Tórshavn. De øvrige fiskerskipperelever, radiotelegrafisterne og kokkeskoleeleverne bliver undervist i Klaksvík. På Færøernes navigationsskole er der i 1979 afholdt et duelighedskursus på 5o timer med 21 elever og et kystskipperkursus på 2 måneder med 37 elever.

Begge skoler har afholdt et radiotelefonistkursus (ugekursus) med ialt 9o elever.

Skolen i Tórshavn har 12 lærere, hvoraf 2 deltidsbeskæftigede med samlet ugentligt lærertimetal på 245 timer, medens der på skolen i Klaksvík er ansat 6 heltids- og 3 deltidsbeskæftigede lærere med et samlet ugentligt timetal på 115 timer.

ANDEN UNDERVISNING

Færøernes folkehøjskole

Færøernes folkehøjskole er en selvejende institution, der modtager tilskud fra landskassen i henhold til lagtingslov nr. 101 af 1. december 1978 om tilskud til folkehøjskoler. Denne lov afløste pr. 1. april 1979 den hidtil gældende lagtingslov nr. 48 af 1. juni 1961 om tilskud til folkehøjskoler.

Ifølge de nye regler ydes der tilskud fra landskassen på 100 % af udgifterne til aflønning af skolens leder og på 70 % af de øvrige driftsudgifter, herunder lærerlønninger, drift af bygninger, undervisningsmateriel m. v. Til anlægsudgifter ydes et tilskud på 50 % til køb og opførelse af bygninger i form af et rente- og afdragsfrit lån. Endvidere ydes af landskassen tilskud til skolens elever.

Af de samlede driftsudgifter i 1978/79, d. v. s. før ikraftsættelsen af de nye tilskudsregler, på ialt 801.000 kr., afholdtes 89 % af landskassen, medens de deltagende elever selv afholdt de resterende 11 %.

Skolen havde på sommerholdet 1979 16 drenge og 18 piger og på vinterholdet 1979 12 drenge og 18 piger, d. v. s. et samlet elevtal på 64 højskoleelever. I skoleåret 1978/79 havde skolen ialt 61 højskoleelever.

Aftenskolerne

Den omtalte rammelov nr. 53 af 14. februar 1979 for Færøerne om fritidsundervisning m. v., der overfører kompetencen til regelfastsættelse på dette område til det færøske hjemmestyre, skal ifølge lovens § 10 ikraftsættes af undervisningsministeren efter forhandling med hjemmestyret. Ikraftsættelsestidspunktet afventer vedtagelsen af en lagtingslov med de udfyldende regler for fritidsundervisningen, der forventes fremsat for lagtinget i indeværende samling.

Indtil ikraftsættelsen af rammeloven kan finde sted, godkendes aftenskoler efter regler baseret på bekendtgørelse nr. 176 af 7. oktober 1935 om tilskud fra staten til ungdoms- og aftenskoler på Færøerne, idet dog administrationen af dette område i henhold til en af undervisningsministeriet given bemyndigelse er overført fra Færøernes skoledirektion til undervisningsrådet og undervisningsdirektoratet. Der ydes tilskud af statskassen og landskassen med 70 % af lærerlønningerne. Udgifterne iøvrigt afholdes af kom-

munerne.

Skolerne havde i vinteren 1978/79 ialt 5.312 elever med ialt 32.48o timer mod 4.747 elever og 26.79o timer året før. Af eleverne i 1978/79 var 4.o18 kvinder og 1.294 mænd.

Den meget store stigning i aftenskoleundervisningen skyldes, at et stigende antal kommuner tilbyder fritidsundervisning samt et udvidet fagtilbud i undervisningen.

UDDANNELSESSTØTTE

Tabel 7.12. Statens Uddannelsesstøttes udgifter på Færøerne 1975/76 - 1978/79

1.ooo kr.	1975/76	1976/77	1977/78	1978/79
A. Stipendier:				
8.-9. kl., 1.-2. real kl.[1]	75	88	85	75
1o. kl. og 3. real kl.	2.247	1.9o4	2.134	2.972
lærlinge	843	821	938	1.1o3
gymnasiet	1.7o6	1.586	1.674	2.357
seminariet	468	53o	834	1.oo7
sygeplejeskolen	5	5	12	16
sømandsskoler	5o8	784	827	893
maskinskolen	392	393	4oo	464
akademiet	129	142	13o	92
Ialt	6.373	6.253	7.o34	8.979

1) Excl. kommunernes tilskud på mindst 3 gange de anførte tal

Kilde: Statens Uddannelsesstøtte

Statens Uddannelsesstøttes udgifter til stipendier til studerende m. v. på Færøerne udgjorde i 1978/79 ca. 9,o mill. kr. Til unge under uddannelse over 9. skoleår sker uddelingen af stipendier efter de regler, der er fastsat i den danske lov om statens Uddannelsesstøtte. Udgifterne hertil afholdes fuldt ud af statskassen. For Færøerne gælder en særlig regel for unge i 7.-9. skoleår over undervisningspligtig alder, ifølge hvilken kommunerne til disse kan udbetale stipendier, som inden for visse maksimumsbeløb refunderes med 25 % af statskassen. Af kommunerne er således i 1978/79 udbetalt 225.ooo kr. i stipendier til elever i 7.-9. skoleår.

Endvidere får færøske studerende på de højere læreanstalter i Danmark stipendier fra Statens Uddannelsesstøtte efter sædvanlige regler. Fra og med støtteåret 1975/76 ydes der ikke lån fra

uddannelsesstøtten, og de studerende er henvist til at optage statskautionerede studielån.

Tabel 7.13. Landskassens elevtilskud 1975/76 - 1978/79

1.000 kr.	1975/76	1976/77	1977/78	1978/79
Gymnasiet	441[1)]	624[1)]	663[1)]	781[1)]
Folkehøjskolen	142	146	141	181
Erhvervsskoler	400	300	300	200
Universiteter etc.	200	300	400	440
Anden uddannelse	345	425	349	806
Ialt	1.528	1.795	1.853	2.408

1) Omfatter kostafdelingens underskud. Direkte elevtilskud blev udbetalt for sidste gang i 1974/75

Kilde: Landskasseregnskaber

Landskassens elevtilskud udgjorde i 1978/79 2,4 mill. kr. Dette er en stigning i forhold til året før på ca. 30 %.

De samlede udbetalte elevtilskud til studerende m. v. på Færøerne udgør således 11,6 mill. kr. Heri er medregnet kommunernes udgifter på 225.000 kr. til de ovenfor omtalte stipendier til elever i 7.-9. skoleår. Stigningen i de samlede udbetalte elevtilskud udgør godt 27 % i forhold til 1977/78.

Kap. 8

RETS- OG POLITIVÆSEN

FÆRØERNES RETSVÆSEN

Færøernes ret har hovedtingsted i Tórshavn, hvor ordinær retsdag normalt afholdes 1. og 3. tirsdag i hver måned. Retten har desuden fast bitingsted i Tvøroyri, hvor der afholdes ordinære retsmøder 6 gange årlig. Herudover afholdes der i et vist omfang retsmøder i Klaksvík og andre bygder.

Sorenskriveren er overformynder på Færøerne og herudover formand for Færøernes Ulykkesforsikringsråd, Færøernes Overfredningsnævn, Lejenævnet for Tórshavn kommune, Færøernes Overlandvæsenskommission, Færøernes Overudskiftningskommission og Færøernes Nævn for Børneforsorg. Endelig er sorenskriveren medlem af Sterilisationsnævnet. Vedrørende ulykkesforsikringsrådet henvises til pag. og tabel

På dommerkontoret var pr. 1. januar 198o foruden sorenskriveren,1 retsassessor og 2 dommerfuldmægtige beskæftiget 13 kontorfunktionærer, heraf 6 halvdagsansatte.

Nedenstående tabel angiver antallet og arten af retssager og andre retshandlinger i året 1979. Endvidere er medtaget antallet af de af huslejenævnet og overfredningsnævnet behandlede sager. Til sammenligning er medtaget tallene for 197o, 1977 og 1978.

Tabel 8. 1. Oversigt over Færøernes rets virksomhed

	197o	1977	1978	1979
Borgerlige sager				
Stævninger indleveret til berammelse	1.439	1.599	1.488	2.174
Afsagte domme ialt	833	1.o9o	1.118	1.335
heraf udeblivelses- og erkendelsesdomme	747	1.o28	1.o36	1.265
Straffesager [4]				
Indleveret til berammelse	33o	572	572	41o
Afsagte domme	168	288	432	27o
Fogedforretninger				
Indleverede begæringer	913	1.598	1.443	2.675
heraf udpantningsbegæringer	32 [1]	417	2o8	1.513 [5]
Auktioner				
Auktionsbegæringer ialt	6o	52	53	1o2

(fortsættes)

Oversigt over Færøernes rets virksomhed (fortsat)

	1970	1977	1978	1979
heraf faste ejendomme	38	39	36	44
heraf skibe	3	5	12	27
Afholdte auktioner:				
over faste ejendomme	5	0	1	2
over skibe	2	1	1	4
Tinglæste dokumenter	2.536	2.511	2.021	1.678
heraf tinglæste skøder	583	509	510	331
Tinglyste dokumenter	3.897	9.331	10.010	10.213
heraf tinglyste skøder	395	980	951	964
Protesterede veksler og anvisninger 2)	405	280	404	814
Skifteretten				
Anmeldte boer ialt	325	314	336	307
Afsagte konkursdekreter	0	1	0	0
Offentligt behandlede boer	57	23 3)	28 3)	25 3)
Huslejenævnet i Tórshavn				
Indkomne sager	100	84	62	57
Færøernes Overfredningsnævn				
Indkomne sager	7	94	126	92

1) omfatter kun radiolicens

2) omfatter kun Tórshavn og omegn

3) omfatter alene offentligt behandlede boer, der ved årets slutning henstod uafsluttet

4) nedgangen i antallet af straffesager hænger sammen med, at grænsen for udenretlig bødevedtagelse pr. 1/4 1979 forhøjedes fra kr. 300,- til kr. 2.000,-

5) stigningen skyldes indførelse af parkeringsvagt i Tórshavn; forfaldne, ikke rettidigt betalte parkeringsbøder inddrives ved udpantning

Kilde: Sorenskriveren

FÆRØERNES POLITIVÆSEN

Færøerne udgør en politikreds og indgår i den almindelige politikredsinddeling. Politikredsen er opdelt i 7 sysler.

Den øverste leder af politivæsenet på Færøerne er landfogeden (politimesteren) med sæde i Tórshavn. Fra landfogedembedet ledes den almindelige politi- og anklagervirksomhed samt arrestvæsenet. I sin egenskab af anklager er landfogeden tillige statsadvokat.

Under landfogedembedets arbejds- og ansvarsområder henhører en række områder af ikke-politimæssig karakter. Blandt andet kan nævnes, at landfogeden er formand for Færøernes elektricitetsråd og for Tórshavn sundhedskommission, ligesom han er næstformand i Tórshavn brandkommission. Han er endvidere skibsregistrator for Færøerne, ligesom aktieselskabs-, handels- og foreningsregistret føres af embedet. På det familieretlige område kan nævnes, at landfogeden (uden for Tórshavn sysselmændene) er borgerlig vielsesmyndighed.

Den 1. januar 1980 beskæftigede politiet på Færøerne ialt 96 personer, heraf foruden landfogeden 1, politiassessor og 1 politifuldmægtig. Ud over de 6 sysselmænd omfatter selve politistyrken 43 politifolk og 13 reservebetjente. 28 politibetjente og 4 reservebetjente var tilknyttet politistationen i Tórshavn, medens antallet af politibetjente og reservebetjente i syslerne udgjorde henholdsvis 15 og 9. Ved arrestvæsenet er ansat 6 personer. Kontorpersonalet udgjorde (incl. 5 halvdagsansatte) 25 personer, heraf 14 på politikontoret i Tórshavn og 2 på politistationen i Tórshavn.

Der er døgntjeneste på politistationen i Tórshavn.

I 1974 oprettede Direktoratet for Kriminalforsorgen en afdeling af kriminalforsorgen på Færøerne. Kriminalforsorgen, der varetages af en socialrådgiver, har kontor i Tórshavn. Foruden at føre tilsyn med betinget dømte og prøveløsladte, benyttes socialrådgiveren som konsulent for de lokale børneværn.

I 1979 har der været ført tilsyn med 18 personer, heraf 15 betinget dømte, medens 3 var prøveløsladte. Herudover har 21 personer været under frivilligt tilsyn. I 15 af de 18 tilsyn indgår behandling for alkoholmisbrug.

I 1978 førtes tilsyn med 28 personer, hvoraf de 20 havde vilkår om behandling for alkoholmisbrug.

Politiets virksomhed

Af nedenfor stående tabel 8. 2. fremgår for så vidt angår årene 1970, 1977 og 1978 antallet af anmeldte og antallet af opklarede straffelovsovertrædelser. For året 1979 forelå ved redaktionens slutning alene oplysning om antallet af anmeldte straffelovsovertrædelser. Det fremgår af tabellen, hvorledes overtrædelserne fordeler sig på de enkelte bestemmelser i straffeloven.

Tabel 8. 2. Oversigt over overtrædelser af straffeloven

	Anmeldt				Opklaret		
	1970	1977	1978	1979	1970	1977	1978
Vold mod offentlig myndighed o. l.	1	10	8	4	1	8	4
Falsk forklaring o. l.	1	7	3	0	1	4	1
Dokumentfalsk	0	14	15	7	0	11	13
Sædelighedsforbrydelser	14	7	11	14	12	4	7
Voldsforbrydelser	29	37	29	32	21	21	5
Manddrab og forsøg herpå	3	0	1	2	3	0	0
Frihedsberøvelser	0	1	0	1	0	0	0
Freds- og æreskrænkelser	9	16	8	18	7	3	1
Indbrudstyverier	112	139	218	115	57	81	32
Andre tyverier	43	102	164	186	21	56	16
Andre berigelsesforbrydelser	124[2]	66	42	18	123[2]	55	9
Brugstyverier	123	168	242	195	23	35	39
Hærværk	72	215	240	164	39	74	53
Øvrige	11	109[1]	5	8	7	100[1]	3
Overtrædelser af straffeloven ialt	542	891	986	764	315	452	183

1) heraf 1 sag med 90 forhold

2) heraf 1 sag med 110 forhold

Kilde: Landfogeden

Tabel 8. 3. Oversigt over behandlingsmåden for straffesager og andre lovovertrædelser

	1970	1977	1978	1979
Statsadvokatsager	119	258	158	253
heraf vedrørende:				
a) spirituskørsel	58	157	124	173
b) groft uforsvarlig kørsel		6	5	6
Politisager[1]	111	329	395	258
Udenretslig vedtagne bødeforlæg	811	809	1.065	913
Idømte og vedtagne bødebeløb kr.	146.075	618.160[2]	489.830[3]	609.895[4]

1) Herunder indenretlige sager og sager, der forgæves er søgt afgjort ved bødeforlæg

2) Heraf 320.000 kr. hidrørende fra 7 trawlersager

3) Heraf 190.000 kr. hidrørende fra 8 trawlersager

4) Heraf 180.000 kr. hidrørende fra 7 trawlersager

Kilde: Landfogeden

Tabel 8. 4. Oversigt over politiets virksomhed iøvrigt

	197o	1977	1978	1979
Indsatte til afsoning, herunder varetægtsfængslede	46	118	158	168
Afsoningsdage	1.125	2.514	2.453	2.482
Udrykninger	1.636	2.156	2.632	2.324
Detentionsanbragte	5o2	476	454	...
Færdselsuheld uden personskade	949	1.228	1.616	1.762
Færdselsuheld med personskade	25	74	1o8	92
Dræbte ved færdselsuheld	1	3	4	8
Dræbte ved andre ulykker	14	14	7	6
Brande	18	21	28	35

Kilde: Landfogeden

Kap. 9

KIRKELIV

FOLKEKIRKEN

Folkekirken på Færøerne er et fællesanliggende. De vigtigste love er lov nr. 1o9 af 29. marts 1924 for Færøerne om kirkernes styrelse og lov nr. 48 af 25. februar 1963, som ændret ved lov nr. 551 af 2. november 1977, om oprettelse af en stilling som vicebiskop på Færøerne.

Færøerne hører i kirkelig henseende under Københavns stift. Den øverste lokale embedsmand er vicebiskoppen. Regler om arbejdsfordelingen mellem Københavns biskop og vicebiskoppen er fastsat i kirkeministeriets bekendtgørelse nr. 198 af 31. maj 1963 af regulativ for vicebiskoppen på Færøerne.

Færøerne er opdelt i 13 præstegæld med ialt 6o kirker og 18 præsteembeder samt stillingen som vicebiskop.

Tabel 9. 1. Kirkernes placering og befolkningsgrundlag

Præstegæld	Præster	Kirker	Kommuner	Bygder	Indbyggere pr. 3o/6-79
Norðoyar østre (Viðareiði)	1	5	4	9	763
Norðoyar vestre (Klaksvík)	2	5	4	11	5.o31
Fuglafjørður	1	5[1]	4	9	3.292
Nes	1	3	2	9	3.131
Sjógv	1	4	3	1o	1.738
Eiði	1	4	4	8	1.217
Norðstreymoy (Kvívík og Hvalvík)	2	8	7	16	3.36o
Suðurstreymoy østre (Tórshavn øst)	2	3	5	18	14.o83
Suðurstreymoy vestre (Tórshavn vest)	2	4			
Vágar (Miðvágur)	1	5	5	7	2.85o
Sandoy (Sandur)	1	6	5	8	1.744
Suðuroy nordre (Tvøroyri og Hvalba)	2	5[1]	3	8	3.151
Suðuroy søndre (Vágur)	1	5	4	8	2.771
Ialt	18	62	5o	121	43.131

1) Heraf 1 bønhus

Kilde: Vicebiskoppen og materiale i rigsombudet

Administrationen af kirker og kirkegårde er henlagt til hjemmestyret. Lagtinget bestyrer Færøernes Kirkefond, hvis midler benyttes til kirkernes udvendige vedligeholdelse og til opførelse af nye kirker. Herudover yder fonden tilskud til kirkegårdsgærder, til anskaffelse af færøsk byggede orgler samt til opførelse af nye kirker og udvidelse af eksisterende. Fondens midler bevilges på de årlige lagtingsfinanslove. I henhold til lov nr. 1o9 af 29. marts 1924 om kirkernes styrelse m.v. føres et løbende tilsyn med kirkerne af Færøernes kirkeinspektion, der består af rigsombudsmanden, der er formand, vicebiskoppen og 3 medlemmer, valgt af lagtinget. Kirkeinspektionen afgiver indstilling til lagtinget om anvendelse af kirkefondens midler. Rigsombudsmandens kontor fungerer som sekretariat.

Præsterne på Færøerne lønnes efter samme regler om præsterne i Danmark. Præstelønninger, bortset fra den del, der dækkes af statskassen (6o %), samt udgifter vedrørende præsteboliger m.v., udredes af præsteembedernes fællesfond og administreres gennem stiftøvrigheden over Københavns stift. Anlæg og drift af kirkegårde henhører under kommunerne under tilsyn af menighedsråd og kirkeinspektion.

Udgifterne til kirkernes indvendige vedligeholdelse og kirkernes drift samt til anskaffelse af inventar afholdes af de enkelte menigheder. En stor del af kirkebetjeningen udføres ved frivillig arbejdskraft, således at hvervet som organist, degn og klokker ved de fleste kirker normalt ikke vederlægges.

I skatteåret 1972/73 blev hjemmelen i styrelsesloven fra 1924 til at udskrive skatter til kirkens drift for første gang bragt i anvendelse, da der blev udskrevet kirkeskat i Tórshavn og Tórshavn udenbys kommuner. Fra og med skatteåret 1978/79 er der endvidere blevet udskrevet kirkeskat i Klaksvík, Sund, Skáli, Froðbøur og Fuglafjørður kommuner.

Tabel 9. 2. Oversigt over kirkelige udgifter 1978/79

1.ooo kr.	Stats-kassen	Lands[1)]-kassen	Kommu-[2)]nerne	Menigheds-[2)]rådskasser-ne 1978	Ialt
Udvendig vedligeholdelse af kirker	-	545	-	-	545
Indvendig vedligeholdelse af kirker	-	-	-	243	243

(fortsættes)

Oversigt over kirkelige udgifter 1978/79 (fortsat)

1.000 kr.	Stats-kassen	Lands-kassen[1]	Kommu-nerne[2]	Menigheds-rådskasser-ne 1978[2]	Ialt
Udgifter ved guds-tjeneste m.v.	-	-	-	448	448
Andre udgifter	63	112	-	1.203	1.378
Nye kirker	-	314	-	-	314
Kirkegårde	-	-	2.046	-	2.046
Kirkegårdsgærder	-	99	-	-	99
Præstelønninger og pensioner	3.142	-	-	-	3.142
Præsternes befordring	27	27	-	-	54
Præstegårde	665	-	-	-	665
Ialt	3.897	1.097	2.046	1.894	8.934

1) Omfatter kirkefondens faktiske udgifter i modsætning til landskassens udgifter til kirkelige formål i kap. 4, afsnittet om offentlige udgifter, hvor alene landskassens tilskud til kirkefonden er medtaget som en landskasseudgift

2) Foreløbige tal

Kilde: Statsregnskab 1978, landskasseregnskab 1978/79 samt materiale i rigsombudet

ORGANISATIONER OG FORENINGER, TILSLUTTET FOLKEKIRKEN

K. F. U. K. og K. F. U. M.

De kristelige foreninger for unge kvinder og unge mænd har begge til formål at arbejde for Guds riges udbredelse blandt unge, men arbejder iøvrigt inden for alle aldersgrupper. Bevægelserne samlede oprindelig medlemmer og interesserede til bibelmøder og fællesbøn, og dette er fortsat grundlaget for deres virke.

Den første afdeling af K. F. U. K. grundlagdes i Vágur i 1912. I 1922 grundlagdes en afdeling i Tórshavn, medens afdelingen i Klaksvík er oprettet under 2. verdenskrig. Den første afdeling af K. F. U. M. oprettedes i Tórshavn i 1936, medens afdelingen i Klaksvík, der drives sammen med K. F. U. K., oprettedes samtidig med denne forening.

K. F. U. K. har for tiden ca. 190 medlemmer (30 i Vágur, 80 i Tórshavn og 80 i Klaksvík), medens K. F. U. M. tæller ca. 230 medlemmer (150 i Tórshavn og 80 i Klaksvík).

Udover bibelarbejdet har foreningerne en række aktiviteter,

forskelligt hobbyarbejde, forelæsninger, spil, film, udflugter og sommerlejr. Endvidere støttes et ydremissionsk arbejde. Begge foreninger afholder medlemsmøder én gang om måneden. Herudover holdes jævnligt møder - ofte ved fællesarrangementer mellem de to foreninger.

K. F. U. M. i Tórshavn har siden 1934 udgivet "Kristeligt Ungmannablað", der udkommer 11 gange om året i 22oo eksemplarer. Siden 194o har man udgivet en julebog, "Jólaboð", der sælges i 2ooo eksemplarer. Desuden driver man eget forlag til udgivelse af kristen litteratur.

K. F. U. K. og K. F U. M. i Klaksvík driver en børnehave, Dronning Margrethes børnehave, med 72 børn (kap. 5). På K. F. U. K.- og K. F U. M.-hjemmene i Tórshavn er der for tiden udlejet ialt 17 værelser til skolesøgende unge kvinder og mænd.

Til samtlige afdelinger af K. F. U. K. og K. F. U. M. er der knyttet spejderafdelinger (kap. 1o).

Indre Mission

Indre Mission på Færøerne (Heimamissiónin) arbejder inden for rammerne af den evangelisk-lutherske kirke og forkynder fra omkring 3o missionshuse rund omkring på øerne. Man har 3 fastansatte forkyndere i Tórshavn, Tvøroyri og Vestmanna. Disse virker over hele landet, medens det lokale arbejde først og fremmest varetages af frivillig arbejdskraft.

Indre Missions virke omfatter kristelige møder, ungdomsforeninger og søndagsskoler. Herudover udgiver man bladene "Sunnudagsblaðin" og "Trúboðin", ligesom man har sit eget forlag "Heimamissiónsforlagið", der hidtil har udgivet ca. 2o bøger, og hvis båndcentral har udsendt 5 bånd.

Den færøske sømandsmission, som driver sømandshjem i Tórshavn, Runavík, Færingehavn og Reykjavík samt et sømandshus i Skotland, hører under Indre Mission. Til arbejdet uden for Færøerne er ansat 2 lønnede forkyndere. Iøvrigt støttes sømandsmissionens arbejde af 65 kvinderinge på hele Færøerne.

Det økonomiske grundlag for arbejdet i Indre Mission og sømandsmissionen er frivillige gaver. Missionerne ledes af et fællesråd bestående af 9 medlemmer.

Det kirkelige missionsforbund

Det kirkelige missionsforbund, som de sidste ca. 3o år har virket under navnet "Kirkjuliga missiónsfelagið", er et lægmands-

fællesskab af troende, som sammen med troende præster på evangelisk-luthersk folkekirkeligt grundlag ønsker at vække og styrke det åndelige liv og at samle børn, unge og ældre til et helligt samfund. Missionsforbundet har to fastansatte og to deltidsansatte forkyndere på Færøerne, hvortil kommer 2 missionærer, der virker i Ethiopien. Den væsentligste del af missionsforbundets arbejde udføres dog af frivillige.

Af aktiviteter kan nævnes søndagsskolevirksomhed, håndarbejdsaftener og sangkor for såvel voksne som børn. Forbundets forlag har til huse i missionshuset i Tórshavn. Forlagets bøger sælges fra den lutherske boghandel samme sted. Forbundets bog- og båndcentral ligger i Klaksvík, hvorfra pakker med bøger og bånd fordeles til skibene.

Det økonomiske grundlag for missioneforbundet er frivillige gaver. Forbundet ledes af en 5 mand stor bestyrelse.

KRISTNE TROSSAMFUND UDEN FOR FOLKEKIRKEN

Brødremenigheden

Det, som i dag er kendt under betegnelsen "Brødremenigheden", opstod ved William Sloan's virksomhed fra 1865. Den står uden for folkekirken, og den forkynder fuld og evig frelse ved omvendelse og tro på Jesus Kristus. De troende bliver døbt, og derfor kaldes de ofte "baptister" (døbere).

Der findes forsamlinger (menigheder) i Tórshavn og en række bygder. På grund af organisationsformen kan der ikke angives noget medlemstal, men man regner med, at forsamlingerne omfatter 7-1o % af befolkningen.

Der er ca. 25 forsamlingshuse omkring på øerne - heriblandt "Ebenezer" i Tórshavn - hvor der holdes regelmæssige møder (brødsbrydelse og evangelisk møde søndag, bedemøde og opbyggelsesmøde en dag om ugen - ikke samme ugedag overalt). Desuden er der søndagsskole og i forbindelse hermed forskellige aktiviteter for børn. I bygden Vatnsoyrar anvendes huset "Zarepta" til sommerlejre. I 1979 ferierede ca. 15oo børn i 7 aldersmæssigt opdelte grupper for en uge ad gangen.

I menigheden udsendes tidsskrifterne "Sunnudagsskúlin", "Stavnhaldið" og "Røddin". Forlaget "Røddin" udgiver forskellige kristelige bøger og pjecer.

Den færøske bibel i Victor Danielsens oversættelse er udgivet af menigheden - det nye testamente i 1937 og hele bibelen i 1949.

Denne bibeludgave er udkommet i 31.000 eksemplarer. Menighedens salmebog indeholder 1192 salmer på færøsk.

Der er 5 missionærer ved forsamlingerne på Færøerne, og andre er rejst afsted til arbejde i Grønland, på Island, i Venezuela, i USA, på Filippinerne og i København. Sidstnævnte arbejder specielt blandt færinger.

Alt arbejde i menigheden er frivilligt, og der er ikke institueret nogen fælles ledelse for Færøerne.

Alle økonomiske forhold, herunder også støtte til missionærernes arbejde, ordnes inden for forsamlingerne.

Siden den færøske radio blev etableret, har brødremenigheden haft lejlighed til at sende et evangelisk program seks gange om året, og siden 1966 har der en gang om ugen været sendt et kort evangelisk program gennem Trans World Radio i Monte Carlo for at nå færinger, der sejler udenlands, såvel som landsmænd i udlandet.

Den katolske kirke

Den katolske menighed på Færøerne er en del af bispedømmet i København, der omfatter Danmark, Færøerne og Grønland. Menighedens formål er at arbejde for kærlighed, fred og retfærdighed mellem Gud og mennesker og mellem mennesker indbyrdes. Den katolske menighed bestræber sig på at være, ikke et alternativ, men et supplement til den kristendom, der er dybt rodfæstet i Færøernes befolkning.

Menigheden består af 43 voksne medlemmer (heraf 11 franciskanersøstre og 1 præst) samt 12 børn under 16 år. Menigheden har en sognepræst. Der holdes én gudstjeneste (messe) daglig og på søn- og helligdage højmesse. Den første søndag i måneden er der normalt kirkekaffe.

Den katolske kirke har en kirkebygning, en præstebolig og boliger for franciskanersøstrene i Tórshavn. Franciskanersøstrene, der er tilsluttet kirken, driver Skt. Frans Skúli (kap. 7) og børnehave og vuggestue (kap. 5).

Frelsens Hær

Frelsens Hær er en international, evangelisk og social organisation med "Den hellige Skrifts Gamle og Nye Testamente som den eneste rettesnor for kristelig tro, lære og liv". Frelsens Hær's mål er sammen med kristendommen iøvrigt at kæmpe for, at alle mennesker skal "underkaste sig den Herre Jesu Krist herredømme". Man søger at nå dette mål ved et forebyggende og opbyggende arbejde

blandt børn og unge, samtidig med at man driver et udadvendt og oplysende arbejde af både praktisk og rent åndelig karakter.

Frelsens Hær har 171 voksne medlemmer, fordelt med 92 soldater, 29 i horn- og strengeorkestre, og 5o hjemforbundssøstre. Søndagsskolen samler 8o børn, der er 96 pigespejdere og 15 juniorsoldater, medens ungdomsklubben har 17 medlemmer. Der er 2 heltidsansatte officerer, og 33 underofficerer virker som ledere i deres fritid.

I 1975 afholdtes 257, i 1977 211 og i 1978 22o møder og gudstjenester for børn og unge, medens der for voksne i de samme år holdtes henholdsvis 362, 345 og 311 møder og gudstjenester.

Færøerne var repræsenteret med 18 soldater fra Tórshavn på den internationale Frelsens Hær-kongres i London i 1978, hvor der var 3o.ooo delegerede fra de 82 lande, hvor hæren arbejder.

Den frie evangeliske menighed

Menigheden, der arbejder mest sammen med pinsemenigheden i Norge, arbejder ud fra bibelens ord i Joh. 17,3 om det evige liv, som er at kende den eneste sande Gud og den, som Gud har sendt, Jesus, Jesu ord i Joh. 17,24, "hvor jeg er, skal også de, som du har givet mig, være hos mig, så de må skue min herlighed, som du har givet mig; thi du har elsket mig før verdens grundlæggelse" og Ap. 2,41.

Menigheden har 144 medlemmer (voksendøbt), og menighedens søndagsskole samler 7o børn. Ledelsen består af en forstander og seks "ældstebrødre". Menigheden støtter to missionærer i "Embarcacion Argentina".

Der holdes omkring 3oo møder årligt, idet der holdes faste evangeliske møder tirsdag, torsdag og lørdag aften samt 2 møder på søndage. Herudover holdes friluftsmøder om sommeren.

Syvende-dags adventisterne

Syvende-dags adventisterne, der blev organiseret i U. S. A. i 1863 og fik fodfæste på Færøerne 1919, har kirkehistorisk set rod i den radikale reformation (16. årh.), som udmundede i de pietistiske og puritanske vækkelsesretninger i England (17.-18. årh.) og i U. S. A. (18.-19. årh.). Kirkesamfundet betoner især de ti buds bogstavelige gyldighed og troen på Jesu Kristi umiddelbart forestående genkomst i herlighed (Joh. Åb. 14,12).

I 1979 var der 91 medlemmer. De fleste er bosiddende i Tórshavn.

Menigheden hører organisatorisk til "Østdansk Afdeling", og afdelingen har på Færøerne en skoleleder, en præst og en kolportør.

Der holdes bibelstudium for børn og voksne, og gudstjeneste hver lørdag formiddag året rundt. Desuden arrangeres der søndag formiddag en "søndagsskole", og samme dags aften er der bibelforedrag. I 1978 har man haft et "Skandinavisk Ungdomsstævne" i Tórshavn med 25o deltagere. En gang om året opsøges venner og tidligere bidragsydere ved en "Hjælpeaktion". Ved denne indkom der i 1979 187.785 kr. til samfundets helsevirksomhed i udviklingslandene.

Menigheden har eget uniformeret spejderkorps, som tæller 85 medlemmer (kap. 1o).

Menighedens kirke i Tórshavn er opført i 1978. Menigheden driver en skole med 6o elever i Tórshavn (kap. 7) og en fysioterapiklinik, "Skodsborg", drives på udlejningsbasis.

Jehovas Vidner

Jehovas Vidner har tillid til, at hele bibelen er inspireret af Gud og er ufejlbarlig. De har indviet sig til Gud, Jehova. De lærer, at frelse kun kan opnås igennem Guds søns, Kristi offer, og lægger vægt på, at deres tro bygger på bibelen og ikke på menneskers spekulationer eller trosbekendelser.

På Færøerne findes der fire menigheder. I 197o var der 55 aktive forkyndere på Færøerne, i 1975 var der 75 forkyndere, i 1978 78 forkyndere og i 1979 79 forkyndere.

Menighederne ledes af ældsteråd, hvis arbejde er ulønnet. Der findes på Færøerne fire heltidsforkyndere, som får dækket en del af deres udgifter ved forkyndelsen. Vagttårnets afdelingskontor i Virum fører tilsyn med arbejdet på Færøerne.

I hver af de fire mødelokaler, kaldet rigssale, (Tórshavn, Klaksvík, Runavík og Tvøroyri) holdes der to ugentlige møder, foruden de ugentlige møder i private hjem. I de fire menigheder var der i 1979 gennemsnitlig 86 til stede hver uge. Ved højtiden til minde om Kristi død var der i påsken 1979 ialt 125. Hvert år holdes der mindre og større stævner, og ved det sidste områdestævne i Tórshavn deltog 163.

FILADELFIA-menigheden

FILADELFIA-menigheden i Tórshavn er en pinsemenighed. Dette navn gav folk denne bevægelse, fordi den bygger på de begivenheder, der fandt sted første pinsedag, jfr. Apostlenes Gerninger 2. kap.

Bevægelsen accepterede dette og vedkendte sig dette navn.

FILADELFIA er tilknyttet bevægelsen i de nordiske lande, og samarbejder med denne bevægelse således, at hver menighed er selvstændig, (suveræn), men dog har et godt samarbejde med alle de andre menigheder.

Medlemstallet er idag 14o. For at blive medlem forlanges det, at vedkommende er genfødt og døbt i henhold til skrifterne. Menigheden er etableret med et ældsteråd, og hvis der er behov herfor, kan den udnævne en forstander, der arbejder sammen med ældsterådet.

Alle aktiviteter udføres i nært samarbejde med rådet. Ledere og ansvarshavende bliver valgt efter anbefaling af rådet, og de bliver derefter indsat til arbejde på det månedlige menighedsmøde. Der bliver ført forhandlingsprotokol for alle menighedsmøder og ældsterådsmøder. De økonomiske forhold bliver gjort medlemmerne bekendt på hvert menighedsmøde. På årsmødet bliver et revideret regnskab forelagt sammen med andre problemer, der har medlemmernes interesse.

Finansieringen af menigheden foregår ved personlige gaver og kollekt ved morgengudstjenesten og på menighedsmøderne. Tiende bliver ikke forlangt, men der er mange, som giver tiende.

ANDRE TROSSAMFUND

Bahá'i

Bahá'i er en selvstændig religion, der bygger på Bahá'u'lláh's lære. Bahá'i tror på at Bahá'u'lláh er den indviede, som Kristus, Moses og andre profeter har forudsagt, vil etablere verdensfredens enhed. Tórshavns Bahá'i menighed er ét ud af 1oo.ooo centre rundt omkring i verden vejledet af Bahá'i verdenscenteret i Haifa, Israel.

Bahá'i troen har været repræsenteret i Tórshavn siden 1954, og den første udøvende forening Åndelige Råd for Bahá'is i Tórshavn blev oprettet i 1973. Der holdes regelmæssige ugentlige møder, ligesom der arrangeres bønnemøder og studiekredse. Desuden celebreres 9 særlige helligdage.

Bahá'i har en særlig bygning i Tórshavn, et hus købt med hjælp fra det internationale Bahá'i samfund. Alt arbejde udføres frivilligt, og der er intet præsteskab.

Kap. 1o

KULTURELLE FORHOLD, IDRÆT M. V.

RADIO

Útvarp Føroya blev oprettet i 1957. Den daglige ledelse varetages af en direktør, medens et radioråd på 6 medlemmer (5 valgt af lagtinget og 1 af lytterforeningerne) fastlægger hovedlinierne for programlægningen. I 1978/79 blev ialt registreret ca. 16.ooo lyttere.

På FM-båndet sendes fra 3 hovedstationer beliggende på Suðurstreymoy (3 kilowatt), Borðoy (2 kilowatt) og Suðuroy (2 kilowatt). Hertil kommer 8 hjælpestationer, hvoraf 4 er på hver 1o watt, medens hver af de resterende 4 er på 1 watt. Siden 23. november 1978 har Útvarp Føroya sendt på mellembølge, 531 kHz (565 m). En på en international konference i Genéve i 1975 meddelt tilladelse til at udvide mellembølgesenderens effekt er endnu ikke benyttet. Den ændrede frekvens har dog allerede betydet en forbedring af senderens rækkevidde.

Útvarp Føroya begyndte at sende i stereo i 1971, og dets udsendelser kan nu overalt i landet høres i stereo.

FM-senderne er indrettet således, at de senere eventuelt vil kunne indgå i et fjernsynssendernet.

Byggeriet af et nyt radiohus i Gundadalur blev i årets løb udbudt i licitation. De samlede byggeomkostninger beløber sig efter de antagne tilbud til 15.572.273 kr. Opførelsen af radiohuset påbegyndtes den 15. september 1978 og er beregnet til at vare 3 år. Etagearealet bliver på ca. 2.ooo m^2, og huset vil bl. a. komme til at indeholde koncertstudio med plads til 2oo tilhørere.

Útvarp Føroyas lokaleforhold er dog allerede bedret noget, idet man har lejet nogle lokaler, der bl. a. er nyttiggjort ved indretning af et sendestudio.

Útvarp Føroya har i 1979 haft ca. 193o nyhedsudsendelser, der har været fordelt med seks udsendelser på hverdage og to på helligdage. Udenlandske nyheder modtages fra Ritzaus Bureau i København og Reuters Ltd. i London.

Aktuelle forhold er også blevet behandlet i udsendelser som "Miðdepulin" (Midtpunktet), "Sjónarringurin" (Horisonten), "Sjónarmið" (Synspunktet) og en månedlig udenrigspolitisk udsendelse. Aktuelt stof er endvidere behandlet i udsendelser som Landbúnaðartátturin (Landbrugsprogram), Orkutátturin (Energiprogram), Almanna-

tátturin (Socialt program), Brúkaratátturin (Forbrugerprogram), Leikur og Lestur (Om skuespil og litteratur) o. s. v.

Flere romaner er i årets løb læst op. F. eks. "Rukmani" efter Kamala Markandaya, oversat af Oskar Hermannsson, "14 dagar fyri frostnætur" (Fjorten dage før frostnætterne) af Sigurd Hoel i Finnbogi Isaksens oversættelse. "Eitt ár til skips" (Et år til søs) af Hans A. Djurhuus, "Rekamaðurin" (Drivtømmermanden) af Jens Pauli Heinesen og "Harðveðurs Hæddir" (Stormfulde højder) af Emily Brontë som Finnbogi Isaksen ligeledes har oversat.

Af kortere fortællinger er oplæst "Smásøgur í Sundalagnum" (Små historier fra Sundelaget af Mourentius við Stein.

Gennem de seneste vintre har den færøske radio en gang ugentlig redegjort for de færøske kvad i en radioudsendelse kaldet "Kvæði og dansur". Man er fortsat hermed, og Herluf Berthelsen har redegjort for indeholdet af kvadene, ligesom han har fortalt om kvad og dans i det hele taget.

I udsendelsesrækken "Fríggjakvøld kl. 2o" (Fredag aften kl. 2o) har Niels Juel Arge været en tur rundt om Mykines sammen med Jens Jacobsen og Martin Danielsen.

Endvidere har Niels Juel Arge truffet Sámal Petur Petersen, Kollafjørður, Jens Müller, Vágur, og Erik Lassen, Klaksvík, i serien, ligesom han har haft flere udsendelser med forhenværende lagmand Kristian Djurhuus.

I "Fríggjakvøld kl. 2o" har endelig også været udenlandsk stof i form af to udsendelser med Heini Olsen omhandlende forholdene i Iran og Nigeria.

Jógvan Jespersen har stået for udsendelsesrækker om færøsk skolevæsen og om samfærdsel i landet.

Flere nye færøske hørespil er udsendt. Således "Góð at leiga - góð at eiga" (God at leje - god at eje) af Niels Juel Arge."Kanska ein framtíð"(Måske en fremtid) af Sigmund Poulsen, "Hvat er kærleiki" (Hvad er kærlighed) af Dagny Joensen, "Lagnustund" (Skæbnetime) af Sigmund Poulsen, "Ert tú nøgd Bina" (Er du tilfreds Bina) af Dagny Joensen, "Fjallalendingar" (Bjergfolk) af Sigmund Poulsen og lystspillet "Tey har uppi" (De der oppe) af flere forskellige.

Af hørespil, der har udenlandske forfattere, kan nævnes "Svíkjarin" (Forræderen) af Terje Stigen, "Uppgerðin" (Opgøret) af Ulf Oldberg, "Átta svørð á kross" (Otte krydsede sværd) af Donald Stuart, "Bilsølumaðurin" (Bilsælgeren) af Gunnar Steinar, "Ein

hestur og tvær geitir" (En hest og to geder) af R. K. Naryan, "Tann blái gimsteinurin" (Den blå juvel) af Arthur Conan Doyle, "Klædnaskápið" (Klædeskabet) af Yukio Mishima. "Almenni ákærin" (Den offentlige anklager) af Georgi Djagarov, "Kagarin" (Kiggeren) af Ole Hendrik Laub, "Bula Matari" af Lars Lambert og "Felag teirra reyðhærdu" (De rødhåredes klub) af Arthur Conan Doyle. De fleste af hørespillene var oversat af Jógvan Arge.

Malerkunsten er taget op af Sigmund Poulsen i udsendelser med kunstnerne Bárður Jákupsson, Ingálvur av Reyni og Hans J. Glerfoss.

Tabel 1o. 1. Færøernes radios udsendelser

Udsendelsernes art	1978 Sendetid i timer	1978 Sendetid i % af samlet tid	1979 Sendetid i timer	1979 Sendetid i % af samlet tid
Musik	1.o42	48,8	1.o34	48,4
Foredrag	18	o,8	48	2,3
Undervisning	43	2,o	39	1,8
Gudstjenester	142	6,6	156	7,3
Oplæsning	77	3,6	77	3,6
Dramatiske udsendelser	13	o,6	2o	o,9
Reportager	119	5,6	46	2,2
Ønskekoncerter	12o	5,7	133	6,2
Underholdning	34	1,8	35	1,6
Børneudsendelser	3o	1,4	31	1,5
Lagtingsudsendelser	1o1	4,6	41	1,9
Nyhedsudsendelser, herunder aktuelt	395	18,5	476	22,3
Ialt	2.134	1oo,o	2.136	1oo,o

Kilde: Útvarp Føroya

Udover den i tabel 1o. 1. anførte sendetid har der i 1979 været 168 timers genudsendelse. I 1978 var der 169 timers genudsendelse.

Foruden sine egne udsendelser har Útvarp Føroya hver uge udsendelser i den danske og den grønlandske radio og i den norske kortbølgesender.

FJERNSYN

Den af lagtinget den 29. september 1978 vedtagne lov om etablering af fjernsyn trådte i kraft den 1. november 1978. Loven bemyndiger landsstyret til at iværksætte 1. byggeetape af en udbyg-

ningsplan, der omfatter bygning af hovedstation på Húsareyn og tre omsættere på Brúnaskarð, Hestur og Støðlafjall. Udbygningen kan tidligst forventes tilendebragt i løbet af 1981. 75-8o % af landets indbyggere påregnes at blive fjernsynsdækket med disse stationer.

Indtil et officielt fjernsyn kan begynde at sende, har nogle fjernsynsforeninger af landsstyret og post- og telegrafvæsenet fået tilladelse til at drive sendere.

Fjernsynsforeningen i Tórshavn, der har 137o medlemmer, startede som den første regelmæssige udsendelser den 6. april 1979. Udsendelserne er fra den 13. oktober 1979 af Eysturoy fjernsynsforening blevet retransmitteret fra en relæstation, og fra årets udgang har Klaksvík fjernsynsforening etableret relæstation, således at ca. 6o % af landets befolkning nu har mulighed for at se dem.

Tilladelse til fjernsynsdrift er endvidere givet til foreninger i Tvøroyri, Vágur og Vestmanna.

Fjernsynsforeningen i Tórshavn sender i gennemsnit ca. 15 timer ugentlig. Der sendes tirsdag, fredag, lørdag og søndag. Langt den overvejende del af udsendelserne er programmer, der har været sendt i dansk fjernsyn.

Udsendelserne fordeler sig over følgende genrer:

Tabel 1o. 2. Tórshavn fjernsynsforenings udsendelser

	Sendetid i timer	Sendetid i % af samlet tid
Børneudsendelser	35	5,9
Underholdningsudsendelser	278	46,4
Interviews og udsendelser af oplysende og orienterende karakter	132	22,o
Gudstjenester	14	2,3
Andre religiøse udsendelser	8	1,3
Teater, opera og klassisk musik	33	5,5
Musikudsendelser	29	4,8
Sportsudsendelser	69	11,5
Genudsendelser	2	o,3
Ialt	6oo	1oo,o

Kilde: Sjónvarpsfelagið

Heraf andrager egenproduktionen 21 timer fordelt på 4 timer børneudsendelser, 13 timer interviews og udsendelser af oplysende og orienterende art samt 4 timer musik og færøsk dans.

AVISER

Der udkommer 8 aviser, hvoraf 6 i Tórshavn. Ingen avis udkommer daglig. Dimmalætting udkommer 3 gange ugentlig. Dagblaðið, 14. September, Oyggjatíðindi og Sosialurin 2 gange, medens Norðlýsið, og Tingakrossur kommer 1 gang om ugen. Endelig kommer Glaðustrok hver 14. dag. Nedenstående tabel viser avisernes oplagstal pr. 1. december 1979.

Tabel 1o. 3. Avisernes oplagstal

	197o	1976	1977	1978	1979
Dimmalætting	8.9oo	1o.ooo	1o.4oo	1o.8oo	11.2oo
14. September	3.65o	4.ooo	3.75o	3.7oo	3.7oo
Sosialurin	2.5oo	2.55o	4.ooo	5.6oo	6.ooo
Dagblaðið	2.65o	4.3oo	6.2oo	ca.5.ooo	ca.5.ooo
Norðlýsið	1.2oo	1.7oo	1.7oo	2.ooo	2.ooo
Tingakrossur	1.o3o	1.ooo	1.ooo	1.1oo	1.1oo
Oyggjatíðindi	1.5oo[1]	-	3.ooo	2.3oo	6.5oo
Glaðustrok	-	1.5oo	1.6oo	1.6oo	1.6oo
Ialt	21.43o	25.o5o	31.65o	32.1oo	37.1oo

1) Fjarðbúgvin

Kilde: Avisredaktionerne

Fem af aviserne må betragtes som talerør for hvert sit politiske parti, Dagblaðið for folkeflokken, Dimmalætting for sambandsflokken, 14. September for tjóðveldisflokken, Sosialurin for socialdemokratiet og Tingakrossur for selvstyreflokken. Norðlýsið, der udgives i Klaksvík, og Oyggjatíðindi, der udgives på Eysturoy, er ikke tilknyttet noget bestemt parti. Oyggjatíðindi må ses som en efterfølger for Fjarðbúgvin, som ophørte i 1974. Glaðustrok er afholdsbevægelsens blad.

Foruden aviserne udkommer to periodiske billedblade med aktuelt stof, "Nú" og "Kolon". "Nú" udgives 1 gang månedlig i et oplag på 6.ooo, medens "Kolon" udkommer hver 14. dag i et oplag på 4.5oo. Billedbladet "Magn" ophørte ved årets udgang.

Det kommunistiske tidsskrift "Tíðin" er ikke udkommet i 1979.

BØGER

Bogudgivelser

I 1979 udkom der ialt 97 værker på færøsk, 66 originale værker og 31 oversættelser. Dette er en stigning på 12 i forhold til

sidste år. 63 af disse bøger er trykt på Færøerne.

Bortset fra nævnte 63 bøger er i årets løb trykt 3 bøger på grønlandsk og 1 på dansk. I Danmark udkom 1o bøger, der enten er skrevet af færinger eller vedrører Færøerne. I Norge og på Island udkom hvert sted 3 bøger vedrørende Færøerne. I Tyskland og England 2 bøger hvert sted.

Det samlede sidetal af de på færøsk udgivne bøger udgjorde 11.339.

Tabel 1o. 4. Bøger udgivet på færøsk i 1979

	Skønlitteratur Prosa	Skønlitteratur Poesi[1]	Faglitteratur	Skolebøger	Børnebøger	Ialt
Originale værker						
Trykt på Færøerne	1	9	16	5	12	43
Trykt i Danmark	o	1	8	o	o	9
Trykt på Island	11	1	1	o	1	14
Oversættelser						
Trykt på Færøerne	3	o	4	5	8	2o
Trykt i Danmark	o	o	2	o	4	6
Trykt i Sverige	o	o	1	o	o	1
Trykt i Norge	o	o	o	o	2	2
Trykt i Holland	o	o	o	o	2	2
Trykt ialt i 1979	15	11	32	1o	29	97
Trykt ialt i 1978	18	11	32	8	16	85
Trykt ialt i 1977	14	7	25	9	18	73

1) Herunder bøger med både prosa og poesi

Kilde: Føroya Landsbókasavn

I 1979 udkom herudover 46 blade og tidsskrifter samt almanakker, julehæfter m. m. i et antal af 27.

Der uddeles forskellige bogpriser på Færøerne. Årets børnebogspris tildeltes Andreas Andreasen for børnesange og Óli Dahl for en række børnebøger. Bjarni Niclasen fik M. A. Jacobsens litteraturpris for faglitteratur og Regin Dahl prisen for skønlitteratur.

Biblioteksvæsen

Føroya Landsbókasavn, som blev oprettet i 1828, er nationalbibliotek og ejes af Færøernes lagting. Det har til formål at samle al færøsk litteratur og så vidt muligt litteratur om Færøerne. Endvidere skal Landsbókasavnið søge at fremme udbredelsen af kundskaber og oplysning i landet, ligesom det skal tilvejebringe et

bibliotek af videnskabelig litteratur. Det har herudover opsyn med de 14 folkebiblioteker på Færøerne og står samtidig for bogkøb og registrering af bøger for de biblioteker, der ikke selv har uddannet personale. I forbindelse med bibliotekets færøafdeling udarbejdes færøske bogfortegnelser, årlige lister over udkomne bøger på færøsk, om Færøerne og om færøske forhold samt et fælles tilvækstkatalog "Samskrá" for Býarbókasavnið og Landsbókasavnið.

Opførelsen af det ny landsbibliotek, der påbegyndtes i juni 1976, tilendebragtes ved årets udgang. Bygningen er på mere end 1.8oo m^2. Åbningstiden er på hverdage kl. 13-19, lørdage dog kl. 9-12.

Antallet af bind på Landsbókasavnið er 84.728, heraf 14.342 i en videnskabelig afdeling og 1o.777 i færøafdelingen.

Desuden har biblioteket bl. a. 485 tidsskrifter, blade og periodica, 145 mikrofilm (færøske aviser) og godt 4oo færøske plader, kassettebånd og fonografer. Mest anvendt er færøafdelingen og læsestuen.

Biblioteket er udstyret med films- og kopieringsudstyr.

Føroya Landsbókasavn har i 1978/79 udlånt 4.546 bøger, deraf i bogkasser 1.o37 børnebøger til 16 bygder og 247 voksenbøger til 6 bygder. Til 5 færøske skibe på fjernfiskeri blev udlånt 17o bøger. Herudover er udlånt et ikke ubetydeligt antal bøger gennem Býarbókasavnið i Tórshavn.

Ved den nye skolelov, som trådte i kraft den 1. august 1979, er bestemt, at der ved hver skole skal oprettes et skolebibliotek. Loven har aktualiseret en nyordning af biblioteksvæsenet på bygd.

Tabel 1o. 5. Folkebibliotekernes virksomhed

Hjemsted	Befolkningsgrundlag pr. 1/1 1979	Antal bind pr. 31/3 1979	Tilvækst 78/79	Antal udlån 78/79	Antal lånere 78/79	Udgifter bogkonto	Samlede udg. 78/79	Antal udlån pr. låner 78/79
Eiði[1)]	59o							
Fuglafjørður[2)]	1.557							
Giljanes[3)]	1.772							
Glyvrar	2.191	3.815	386	3.991	299	21.67o	28.6o5	13
Klaksvík	4.752	11.5o4	9o1	12.oo8	964	68.211	568.277	12
Kollafjørður	715	3.221	375	1.273	137	32.142	43.294	9
Oyri	392	2.322	73	358	ca.5o	6.7oo	8.2o6	7

(fortsættes)

Folkebibliotekernes virksomhed (fortsat)

Hjemsted	Befolknings-grundlag pr. 1/1 1979	Antal bind pr. 31/3 1979	Tilvækst 78/79	Antal udlån 78/79	Antal lånere 78/79	Udgifter bogkonto	Samlede udg. 78/79	Antal udlån pr. låner 78/79
Sandur[4)]	1.749							
Sørvágur	97o	4.331	4o5	2.297	595	25.529	37.869	4
Toftir	9o6	3.o6o	184	1.654	167	9.o92	14.541	1o
Tórshavn	13.4oo	39.555	4.336	65.o46	3.663	484.1oo	1.538.363	18
Vágur	1.723	6.o69	277	2.977	296	13.818	28.1o6	1o
Tvøroyri	2.144	6.4o2	254	7.441	393	15.219	27.231	19
Vestmanna	1.255	5.446	327	4.171	811	19.o19	31.848	5
Ialt 78/79	34.116	85.725	7.518	1o1.216	7.375	695.5oo	2.326.34o	
Ialt 77/78	33.654	78.189	9.565	95.621	6.o35	617.843	2.288.75o	
Ialt 76/77	32.953	83.877	7.749	98.768	8.386	569,656	1.693.o87	

1), 2), 3) og 4) ingen opgørelse indgivet for 1978/79

Kilde: Føroya Landsbókasavn

De tre skolebiblioteker i Tórshavn havde ialt 2.944 bøger. Býarbókasavnið (stadsbiblioteket) i Tórshavn udlånte ialt til skolerne 24.99o bøger.

Udover bøger, jfr. tabel 1o. 5, forefindes på Býarbókasavnið alle færøske blade og tidsskrifter, ligesom biblioteket abonnerer på 17 blade og 14o tidsskrifter af udenlandsk oprindelse.

Býarbókasavnið har i årets løb blandt meget andet arrangeret to jazz-aftener, oplæsning af Henrik Ibsens "Peer Gynt" af den norske skuespiller Jens Bolling samt filmforevisninger om Grønland i anledning af landets selvstyre.

Verdensbørneåret markeredes med foredrag og udgivelse af en børneårs-tidende. På Býarbókasavniðs børnebibliotek oprettedes i børneåret en særlig afdeling med bøger og blade for voksne om børn og deres forhold. En liste over disse vil blive trykt.

Børnebiblioteket, der er en betydningsfuld del af Býarbókasavniðs virksomhed, rummer bøger for alle aldersgrupper. I det forløbne år udlånte biblioteket 32.68o bøger til 1.128 børn. Bogbestanden er på ca. 9.5oo bind.

Bortset fra biblioteksvirksomhed i traditionel forstand bydes på et omfattende og varieret program omfattende f. eks. oplæsning, sang, spil og forevisning af lysbilleder. Så godt som hver uge vises film, dels film af mere oplysende karakter, dels dukke- og tegnefilm.

TEATRE OG BIOGRAFER

Teatervirksomhed

Den eneste egentlige teaterbygning på Færøerne er Sjónleikarhúsið i Tórshavn, der ejes og drives af Havnar Sjónleikarfelag.

Teaterbygningen anvendes også som biograf.

Scener med fornødent teknisk udstyr findes endvidere i bygdehusene i Húsavík, Sandur, Kollafjørður og Gøta. Bygdehuse med veludrustede scener er under opførelse i Strendur og i Oyrabakka.

Ellers anvender man skoler, idrætshaller og forsamlingshuse til teateropførelser, og der findes scener i de fleste nyopførte skoler. Da disse scener imidlertid som regel er henlagt til gymnastiksale, der ofte er i brug om aftenen, kan de kun i begrænset omfang anvendes af lokale amatørgrupper.

Havnar Sjónleikarfelag fortsatte fra det foregående år med skuespillet "Seymistovan" (Systuen) efter islændingen Kjartan Ragnarsson. Stykket opførtes 3o gange i Tórshavn (samlet tal for 1978/79). Om foråret gæsteoptrådtes andre steder i landet 1o gange. Ialt blev stykket set af omkring 49oo tilskuere.

"Øll verða góð við Opal" (Alle elsker Opal) efter John Patrick var Sjónleikarfelagiðs næste opgave. Instruktionen stod danskeren Jan Hertz for. Ialt blev det til 13 opførelser med et samlet tilskuertal på 8oo. Skuespillet vil også være på programmet i 198o.

For første gang i Havnar Sjónleikarfelags historie spilledes et stykke, der er skrevet for børn. Det var "Hási Drekin" (Den hæse drage) efter Benny Andersen. Opførelsen skete i december og blev overværet af ialt 1ooo tilskuere ved 1o forestillinger. Efter planen genoptages stykket i det nye år.

Skuespillertruppen Gríma, der er landets eneste gruppe med professionelle skuespillere, måtte i årets løb af finansielle årsager indskrænke sin stab, således at den nu kun har 2 heltidsbeskæftigede aktører. Truppen varetager udover skuespilvirksomheden også hvervet som konsulent for den almindelige teatervirksomhed på Færøerne. Denne opgave er hidtil varetaget af skuespiller Eyðun Johannesen, men denne har nu tiltrådt stillingen som rektor for Århus Teaters elevskole. Gríma arrangerer endvidere inden for aften- og ungdomsskolen kursus i skuespilvirksomhed.

Som planlagt genoptog Gríma i årets løb forestillingen "Jeppi á Fjallinum" (Jeppe på bjerget) efter Ludvig Holberg. Den blev vist

12 gange fordelt på 4 steder. Det samlede tilskuertal nåede op på 2ooo.

"Vit eiga ikke eitt oyra - vit lata ikki eitt oyra" (Vi kan ikke betale - vi vil ikke betale) efter Dario Fo med Gunvør Nolsøe som instruktør, blev spillet 5o gange fordelt på 8 steder og overværedes af omkring 8ooo tilskuere.

"Kærleiksrímur" (Stykker om kærlighed), et stykke sammensat af sange, musik, digte, prosa og skuespil, blev fremført 8 gange fordelt på 4 steder. Omkring 8oo mennesker så stykket. Det er meningen at fortsætte med det i 198o.

Endelig har Gríma på børnebiblioteket i Tórshavn spillet korte stykker, bl. a. "Karius og Baktus", som også vil blive vist i det kommende år.

Klaksvíkar Sjónleikarfelag tog pány "Ongar blómur á grøvuna, takk" (Ingen blomster på graven, tak) på programmet og spillede forestillingen 7 gange i overværelse af ialt ca. 156o tilskuere.

"Hvør var tann seki" (Hvem var den skyldige) efter J. P. Priestley vistes 11 gange og blev set af omkring 1ooo personer.

"Norðoyarstevnuteitið" fremførtes 6 gange. Ca. 8oo tilskuere.

Otta Schwartz og Carl Mathern var ophavsmændene bag Klaksvíkar Sjónleikarfelags sidste stykke, der, oversat til færøsk, havde titlen "Landastrokið" (Landstrygeren). 175o personer så spillet ved ialt 11 opførelser. Man fortsætter med stykket i 198o.

En unavngivet gruppe fra Tórshavn gav igen "Tað var ikki eg ....." (Det var ikke mig). Stykket fremførtes i skoler og foreninger. Det blev til 16 forestillinger og et samlet tilskuertal på 1ooo.

Logen Glottið i Gøta fremførte "Charles Tanta" (Charles tante) 25 gange. Farcen overværedes af ca. 3.7oo tilskuere.

Kvívík-folk spillede "Troytti Tollakkur" (Trætte Tollak) 34 gange. Tilskuertallet kom helt op på omkring 5.575.

Ungdomsforeningen "Virkið" på Sandoy havde omkring 2ooo tilskuere til forestillingen "Høvdingar hittast" (Høvdinge mødes). Ialt 18 opførelser.

"Húsbøðilin" (Husbøddelen) spilledes 7 gange af Vágs Bóltfelag i overværelse af ialt 1ooo personer. Også i 198o opføres stykket.

Idrætsklubben "Streymur" fremførte "Mýrufólkini" (Mosefolkene) og "Tá øll vildu giftast" (Da alle ville giftes) 5 gange i overvæ-

relse af ialt 8oo mennesker. Det sidstnævnte stykke havde iøvrigt skolebørn i rollerne.

"Barsilsstovan" (Barselsstuen) efter Ludvig Holberg blev set af ca. 9oo tilskuere, da Haldórsvíkar Ítróttarfelag 9 gange opførte stykket.

Også skoleelever viste voksende interesse for at spille teater. Der har således i 1979 været følgende offentlige forestillinger med børn i rollerne:

Venjingarskúlin opførte "Anna Franks Dagbók" (Anne Franks dagbog) 12 gange. Stykket blev set af 2ooo tilskuere.

2. real på kommuneskolen i Tórshavn spillede "Jákup á Møn" 11 gange og blev set af omkring 12oo tilskuere.

Af kabaret m. v. kan nævnes:

Føroyska Studentafelagið i København stod som sædvanligt for en kabaret til Ólavsøka. Kabaretten, der fremførtes 8 gange og blev overværet af ca. 14oo tilskuere, behandlede aktuelle begivenheder.

Skansastova arrangerede kabaret, hvor sager af interesse for ungdommen var emnet. Det blev til 2 opførelser, hvorved ca. 3oo mennesker fik lejlighed til at overvære kabaretten.

Kulturgruppen stod som arrangør af en aften med afvekslende indhold, f. eks. sange, danse, oplæsning og musik. Det blev til ialt 4 forestillinger og et tilskuertal på 5oo.

6oo personer overværede en af kvindegruppen tilrettelagt aften. Naturligt nok behandledes aktuelle kvindespørgsmål. Det skete gennem sange, musik, skuespil og oplæsning. Kun 1 opførelse.

Nævnes bør også, at Færøerne i 1979 fik besøg af Næstved Amatørscene, der opførte "To akter for 5 kvinder" efter Bjørg Vik. Det var første gang, at en dansk amatørskuespillertrup gæstede landet. De danske gæster gav 3 forestillinger.

Silkeborg dukketeater gæstede til Olai med dukketeater på færøsk. Forestillingerne, ialt 24, var tilrettelagt i samarbejde med børnebibliotekerne.

Biografer

Der findes 8 faste biografteatre på Færøerne, heraf 2 i Tórshavn.

Tabel 1o. 6. Biografteatrenes virksomhed i 1979

	Antal pladser	Antal film	Antal forestillinger	Antal tilskuere
Havnar Bio, Tórshavn	236	163	794	97.921
Leikhús Bio, Tórshavn	226	1oo	61o	67.611
Glyvra Bio	199	143	279	26.112
Sørvágs Bio	2oo	95	192	22.6o1
Atlantis Bio, Klaksvík	8o	138	38o	15.7oo
Vestmanna Bio	9o	93	152	7.o47
Tvøroyrar Bio	96	11o	291	15.812
Vágs Bio	94	122	329	12.976
Ialt 1979	1.221		3.o27	265.78o
Ialt 1978	1.226		3.2o3	316.865
Ialt 197o	1.292		2.652	272.675

Kilde: Biograferne

Gennemsnittet af besatte pladser pr. forestilling for samtlige biografer har i 1979 været 57,5 %, medens det i 1978 var 64,5 % og i 197o 7o,7 %.

MUSIKLIV

Koncerter

Der er 11 hornorkestre og 1 kammerorkester. Havnar Hornorkesturs ungdomsorkester genopstod og i Vágur stiftedes et nyt orkester. Endvidere har flere af de større bygder et sangkor. I Tórshavn er der 3 aktive kor.

Tabel 1o. 7. Oversigt over koncerter med færøske orkestre og kor

	Antal koncerter	Antal medvirkende	Laveste og højeste antal tilhørere pr. koncert
Kammerorkestre:			
Tórshavnar Musikkskúli	3	15-19	8o-13o
Hornorkestre:			
Havnar Hornorkestur	31	1o-37	5o-5.ooo
Harmoniorkestrið G. H. M.	15	32-38	1oo-5.ooo
Klaksvíkar Hornorkestur	6	2o-22	1oo-1.5oo
Nes sóknar Musikfelag	4	16	8o-18o
Sørvágs Tónleikarfelag	1o	1o-15	5o-35o
Fuglafjarðar Hornorkestur	14	25-32	3o-2.ooo
Eiðis Ljómfelag	3	11-15	25o-3oo
Vestmanna Hornorkestur	1o	5-27	15o-3oo

(fortsættes)

Oversigt over koncerter med færøske orkestre og kor (fortsat)

	Antal koncerter	Antal medvirkende	Laveste og højeste antal tilhørere pr. koncert
Tvøroyrar Hornorkestur	11	7-29	3o-7oo
Havnar Hornorkesturs Unglingaorkestur	11	14-22	3o-3.ooo
Vágs Tónleikafelag	1	11	3oo
Kor:			
Kristiliga Sangkórið	9	27-36	35-4.ooo
Studentaskúlakórið	2	35	1oo
Stranda Sangkór	3	27-32	14o-31o
Havnarkórið	14	16-37	3o-55o
Kirkjukórið "Ljómur"	9	2o-4o	1oo-6oo
Eiðis Sangkór	1	18	25o
Nyt unavngivet kor i Nes	3	43	4o-2oo
Fuglafjarðar Sangfelag	2	28-32	25o-3oo

Kilde: Lederne af de enkelte orkestre og kor.

Der er i oversigten tillige medtaget koncerter i forbindelse med opvisninger og festligheder m.v.

4 kor har ikke givet koncerter i det forløbne år.

Det årlige musikstævne, det fjortende i rækken, afholdtes i år i Klaksvík med deltagelse af 9 orkestre med tilsammen over 22o musikere.

Harmoniorkestret G. H. M.'s første udlandsfærd kom i stand. Orkestret deltog i Hamar i Norge i en "janitsjarfestival" midt på sommeren. 1o3 hornorkestre fra mange lande var med.

Med det formål at få i stand eller styrke samarbejdet mellem hornorkestrene samt at skaffe de bedst mulige forhold at dyrke musik under, dannedes de færøske hornorkestres sammenslutning.

På en rejse til Færøerne i juli gav det franske drengekor Les petits Chanteurs flere koncerter.

Entertaineren og sangeren Eddie Skoller gav to koncerter i marts.

Den finske folkemusik-kvartet "Kalasmusikanterne" var på visit i september.

Der er 31 poporkestre på Færøerne. Antallet af medvirkende heri er ialt 142. Orkestrene har givet 3 koncerter med tilsammen

6oo tilhørere. Det er blevet til 2 fælleskoncerter. Ialt 2loo overværede disse koncerter.

Foruden orkestrene er der ca. lo gospel grupper.

Koncerter med udenlandske kunstnere har der været 25 af. Tilhørertallet var på ialt godt 45oo.

Der er udsendt 12 kasettebånd og lo plader - heraf 3 LP-plader.

Havnar Jazzfelag, der stiftedes i 1976, har til formål at fremme interessen for musik, særligt jazz-, folke- og beatmusik. Foreningen har været besøgt af orkestre og solister fra alle nordiske lande og fra Brasilien, U. S. A. og Storbrittannien, blandt andet kan nævnes gruppen Mwendo Dawa, Erik Moseholms trio, Fessors Big City Band, Østjydsk Musikforsyning og The Orkney Strathspey and reel Society. Herudover har foreningen i 1979 stået for udgivelsen af 2 jazzplader og 1 plade med viser. Medlemstallet var ved årets udgang ca. 7oo. Antallet af arrangementer ligger omkring 8o med gennemsnitlig 2oo deltagere.

Klassiske koncerter

Sæsonen indledtes i januar med Ulrikke Høst Madsen, cello, og John Damgaard, klaver. Der blev givet 4 offentlige koncerter med et gennemsnitligt tilhørertal på ca. 8o samt 1 skolekoncert. Værker af blandt andre Chopin, Boccerini, Brahms, Schubert og Debussy stod på programmet.

Den danske organist Finn Viderø gæstede landet i maj og gav flere koncerter. Blandt andet hørtes kompositioner af Buxtehude og Bach. I forbindelse med opholdet afholdt Finn Viderø iøvrigt kursus for et antal færøske organister.

Tórshavnar Musikkskúli havde i juni besøg af Trio Pro Arte. Trioens medlemmer er Milan Vitek, violin, Elisabeth Westenholz, piano, og Pierre René Honnens, violincello. Trioen fremførte værker af Mozart, Beethoven og Smethana. Endvidere gav gruppen undervisning og rådgivning til musikskolens medlemmer.

Ligeledes i juni tournerede Jysk Akademisk Orkester i landet. Dirigent var Gunnar Krarup. Ialt blev givet 5 koncerter. Tilhørertallet pr. koncert lå fra 5o til 15o. 8 færøske musikere medvirkede i orkestret, og Árni Hansen optrådte som solist. På programmet stod Mozart, J. Haydn, J. N. Hummel og G. F. Händel.

Danskerne Erik Poulsen, trompet, og Anker Fjeld, klaver, var på Færøerne i juli og fremførte værker af Purcell, Beethoven, P. E.

Lange-Müller, W. Zacharias, Lars Erik Larsson, V. Stenhammer, Dvorak, Brahms, Sinding og Anker Fjeld. Endvidere Bellmannsange udsat for klaver og trompet.

Den verdenskendte Niederøsterreichisches Bläserquintett gæstede landet i september og fremførte musik af Haydn, Beethoven og Dr. W. Schulze. Sidstnævnte er orkestrets leder og spiller fagot. Der blev givet 1 offentlig koncert, der overværedes af 35o personer. To skolekoncerter havde 4oo tilhørere ialt.

Nólsoy dannede i november rammen om en koncert med Volker Immanuel Behrens, sang, og Árni Hansen, klaver. Der fremførtes lieder, operaarier og klaversoli. 36 personer overværede koncerten.

Føroya Koncertfelag, der har til formål at arrangere regelmæssige koncerter gennem hele året, såvel med færøske som med udenlandske kunstnere, stiftedes lige før jul.

KUNST

Kunstudstillinger på Færøerne

I udstillingsbygningen Listaskálin i Tórshavn har der udover den permanente udstilling været afholdt 8 separatudstillinger samt den traditionelle salgsudstilling til Olaj, der er den mest besøgte.

Første separatudstilling afholdtes i april. Bent Restorff og Bárður Jákupsson udstillede malerier og akvareller.

I maj udstillede Amariel Norðoy malerier, tegninger og akvareller.

Eyðun av Reyni og Jógvan Asbjørn Skaale fremviste i september malerier og oliepastelbilleder.

Oktober bød på to fremvisninger. Først udstillede Frimod Joensen og derpå Terji Skýlindal malerier.

Grafik af adskillige verdenskendte kunstnere vistes på en udstilling i november. Kunstnerne var Appel, Alechinsky, Corneille, Coignard, Richard Mortensen, Carl H. Petersen, Egil Jakobsen, Trampedach, Roosken, Chagall, Picasso, Moore, Tamayo, Dali, Freddie, M. Andersen, Kay Christensen, Constant, Vasarelly, Hundertwasser, Miró og Wunderlich.

1oo års dagen for komponisten og maleren Jógvan Waagsteins fødsel mindedes senere samme måned med udstilling af nogle af hans malerier. I forbindelse hermed afholdtes koncert, hvor værker af kunstneren fremførtes af Havnarkórið, medlemmer af Tórshavnar Musikkskúli og Havnar Hornorkestur.

Årets sidste udstilling på Listaskálin fandt sted primo decem-

ber. Fridtjof Joensen viste træsnit, tegninger, relieffer og skulpturer.

Af udstillinger andre steder på Færøerne kan nævnes:

På Klaksvík bibliotek sås i februar tegninger og udskårne billeder af Fridtjof Joensen.

Amy Fuglø-Jager havde i marts fernisering på Smiðjan í Líttluvík. Der blev vist oliemalerier og fotos.

E-B-huset i Eiði dannede i maj rammen om en maleriudstilling med værker af Óli Egilstrøð, Jaspur Kruuse og Sigrun Gunnarsdóttir.

Samme måned afvikledes i Smiðjan í Lítluvík tre udstillinger. Først oliemalerier og tegninger af Torbjørn Olsen. Derpå oliemalerier af Hans Jákup Glerfoss og til slut malerier og tegninger af Jákup Fuglø.

Endvidere stod Klaksvík bibliotek i maj for en ophængning af oliemalerier og andet af Poulina Joensen.

Under Norðoyastævnet i Klaksvík kunne på skolen ses en udstilling med bidrag fra flere kunstnere.

Ingi Joensen holdt i juli i Smiðjan í Lítluvík en fotoudstilling.

Under titlen "Ung Fynsk Kunst" udstillede fynske kunstnere i august deres arbejder. Således fremviste Steffan Herrik skulptur, Ove Madsen stentryk, Wenche Kristensen billedtæpper, Per Stubbe Teglbjerg og Peter Martensen tegninger og malerier. Udstillingen fandt sted i Smiðjan í Líttluvík.

I tilknytning til udgivelsen af bogen "Kirkjurnar í Føroyum" udstillede Lasse S. i oktober i Smiðjan í Lítluvík bogens tegninger.

November bød samme sted på malerier af Árni L. Jónsson. Ultimo november stod de danske kunstnere Morten Kristoffersen og Gitte Jacobsen for en fremvisning af tegninger og linoleumstryk.

Jógvan Páll Háberg, Jórun Poulsen og Albert Isfeldt satte punktum for udstillingsåret i Smiðjan í Lítluvík i december. Man så vævede billeder, klip og tegninger.

Hans Jákup Glerfoss lod, ligeledes i december biblioteket i Klaksvík være rammen om en udstilling af malerier.

På skolen på Giljanes udstilledes endelig i årets sidste måned arbejder af Anna Marie Pikness og Petur Jákup Haraldsen.

Kunstudstillinger uden for Færøerne

Maleren Eyvindur Mohr udstillede i marts i kunstforeninger i Vanløse, Hørsholm og København.

Odder Kunsforening arrangerede måneden efter udstilling af malerier af Frimod Joensen.

Ultimo april/primo maj afholdtes i Grønland et nordisk kulturstævne. Fra Færøerne deltog bl. a. maleren Zacharias Heinesen.

I maj kunne i Bjerre Keramik, Resen, ses billeder af Heðin Kambsdal.

I forbindelse med festspillene i Harstad i Norge, en årlig tilbagevendende begivenhed, stod Listafelag Føroya for en ophængning af færøske malerier. 9 kunstnere var repræsenteret.

"Art from the Faroes" var titlen på en udstilling i august på Orkneyøerne. Deltagere var Ingálvur av Reyni, Mikines, Tummas Arge, Janus Kamban, Steffan Danielsen og Zacharias Heinesen.

På "Biennale of Illustrations", Bratislava, var Færøerne repræsenteret ved Zacharias Heinesen, Bárður Jákupsson og William Heinesen. Biennalen fandt sted i september og oktober.

Den færøske forening i Ballerup stod i oktober som arrangør af en udstilling med deltagelse af mange kunstnere.

Galleriet, Slagelse, bød samme måned på grafik og maleri af Amariel Norðoy.

I november sluttede på Listmannahús, Reykjavík, en ophængning af malerier af Frimod Joensen.

DANSK-FÆRØSK KULTURFOND

Dansk-Færøsk Kulturfond, der blev stiftet i 1951, har til formål at fremme den kulturelle forbindelse mellem Færøerne og Danmark.

Fondens kapital er tilvejebragt ved tilbagebetalinger af de rentefrie lån, der blev ydet til færinger, der var under uddannelse i Danmark under krigen. Obligationsformuen andrager nu ca. 3,7 mill. kr. I 1979 udgjorde renter af obligationsformue og bankindestående ca. 288.ooo kr.

Fondens bestyrelse består af 1 repræsentant for statsministeriet, der er formand, 1 repræsentant for undervisningsministeriet, rigsombudsmanden og 2 af landsstyret valgte repræsentanter.

I 1978 uddelte fonden 28o.ooo kr. til kulturelle formål, medens der i 1979 blev uddelt ca. 14o.ooo kr. Dansk-Færøsk Kulturfond har i 1979 ydet støtte bl. a. til Fróðskaparsetur Føroya's udgivelse af en færøsk farveflora, til udgivelse af en dansk udgave af Robert Joensens værk om fårehold på Færøerne, ligesom der er ydet støtte til Eysturoyar Dansifelag og Dansifelagið Jómsvíkingar's deltagelse i et folkedanserstævne i Danmark.

SPEJDERBEVÆGELSEN

Der er 5 spejderkorps på Færøerne. Det samlede antal spejdere og disses fordeling på de enkelte korps fremgår af nedenstående tabel.

Tabel 1o. 8. Oversigt over de færøske spejderkorps pr. 31/12-79

	Færøernes spejderunion (gule drenge)	Færøernes spejderunion (blå piger)	K.F.U.K.-spejderne (grønne piger)	K.F.U.M.-spejderne (grønne drenge)	Frelsens Hærspejderne (grå piger)	Adventistspejderne	Ialt
Klaksvík	6o		1o4	6o			224
Fuglafjørður			39	47			86
Leirvík			37	87			124
Sørvágur				4o			4o
Vestmanna			131				131
Kollafjørður						25	25
Argir				63			63
Tórshavn	97	94	226	173	89	29	7o8
Dalur			12				12
Tvøroyri	23	27		47			97
Vágur			31	52			83
Lopra						15	15
Ialt	18o	121	58o	569	89	69	1.6o8

Kilde: Oplysninger fra spejderkorpsene

Adventistspejderne, der er en ny spejderorganisation på Færøerne, startede arbejdet i Tórshavn i efteråret 1978. I Kollafjørður og i Lopra påbegyndtes spejderarbejdet henholdsvis i november og i december 1979.

Ud over det sædvanlige spejderarbejde med møder, ture, lejre og konkurrencer har man følgende faste program: Fælles spejderguds-tjeneste den 22. februar, Gregoriusmessehøjtidelighed den 12. marts og Flagdagshøjtidelighed den 25. april.

I 1974 blev de færøske drengespejdere sammensluttet i Meginfelag Føroysku Dreingjaskóta (M.F.D.S.). Formålet hermed var bl. a. at skaffe drengespejderne medlemsskab af verdensspejderunionen, World Organization of the Scout Movement (W.O.S.M.). I påsken 1979 førtes forhandlinger på Færøerne mellem Fællesrådet for Danmarks

Drengespejdere (F.D.D.) og M.F.D.S. angående selvstændig færøsk medlemsskab af W.O.S.M. Forhandlingerne resulterede i en aftale mellem F.D.D. og M.F.D.S. om, at M.F.D.S. optages i W.O.S.M. gennem tilknytning til F.D.D. I aftalen understreges det, at man stiler mod, at M.F.D.S. anerkendes som selvstændigt medlem af W.O.S.M.

M.F.D.S. startede i oktober 1979 en spejderlederuddannelse for spejdere over 19 år, Gilwell-uddannelsen. 37 spejdere fra alle spejderkorps deltog i denne uddannelse, som er afsluttet i påsken 198o.

I 1979 deltog færøske spejdere i et lejrarrangement i Norge, og Føroya Skótasamband havde besøg af svenske spejdere.

I juli måned 1979 afvikledes Føroya Skótasambands sommerlejr ved Vatnsoyrar med ca. 1oo deltagere.

Den 2o. og 21. oktober 1979 afvikledes det internationale arrangement J.O.T.A. (Jamborée on the air), hvor spejdere fra hele verden stod i radioforbindelse med hinanden. Skótalið Nólsoyar Pálls i Klaksvík deltog i dette arrangement, og havde forbindelse med 49 forskellige radiostationer.

IDRÆT

De færøske idrætsforeninger har et samlet medlemstal på ca. 6.ooo, hvoraf ca. 3.5oo er aktive idrætsudøvere. Herudover anslås det, at 1.ooo - 1.5oo dyrker idræt uden at være medlem af nogen forening.

Samtlige idrætsforeninger er organiseret i Ítróttasamband Føroya (Í.S.F.). Ved udgangen af 1979 var 75 foreninger medlemmer af Í.S.F.

Í.S.F., der er stiftet i 1939, er den højeste idrætsmyndighed på Færøerne. Forbundet skal forberede og godkende konkurrencer, skabe interesse for idræt og repræsentere Færøerne udadtil - bl. a. som medlem af De Nordiske Rigsidrætsforbunds Fælleskomité og den vesteuropæiske idrætsforbunds sammenslutning N.G.O.

Det sidste år har der været arbejdet med at omorganisere de fleste afdelinger til specialforbund. På generalforsamling den 1. marts 198o blev det vedtaget at omorganisere fem af de syv afdelinger, der er tilbage, til specialforbund. Det drejer sig om håndbold, volleybold, gymnastik, roning og bordtennis. I 1979 blev Fótboltsamband Føroya (F.S.F.) stiftet.

Generalforsamlingen vedtog at stifte et særligt idrætsforbund indenfor Í.S.F. for handicappede med benævnelsen Ítróttasam-

band fyri Brekað (Í.S.B.), og dette forbund har allerede påbegyndt sit arbejde.

Samtidig blev det vedtaget at nedsætte et udvalg, der skal forestå en ungdoms- og udviklingsafdeling, hvis opgave er at varetage kursusvirksomheden og orientere færinger om andre idrætsgrene, som endnu ikke er kendt på Færøerne.

Í.S.F. finansieres ved landskassetilskud, egne indtægter samt medlemskontingent fra de forskellige forbund, hvilket er sat til 1.6oo kr. pr. forbund pr. år.

En del af arbejdet indenfor idrætsforbundet sidste år vedrørte forberedelse af C-VM turneringen 198o, som generalforsamlingen for International Handball Federation havde vedtaget skulle afholdes på Færøerne. Denne turnering blev afholdt i dagene 2. til 1o. februar 198o med deltagelse af 1o lande incl. Færøerne. Der var ialt ca. 2oo udenlandske deltagere i turneringen, der blev afviklet planmæssigt. Der blev spillet i Tórshavn, Klaksvík og i den nye hal i Vágur. I Klaksvík var idrætshallen blevet udvidet, således at den nu rummer ca. 8oo tilskuere.

Medlemmerne i Í.S.F. kommer fra 1o idrætsgrene, badminton, bordtennis, fodbold, håndbold, gymnastik, judo, roning, ridning, svømning og volleybold. Det største antal udøvere findes inden for fodbold og håndbold, men også kaproning og gymnastik har mange udøvere.

Frømandssport, bordtennis og håndbold er eksempler på områder, hvor Færøerne er anerkendt som selvstændig nation i internationale turneringer.

Inden for alle idrætsgrene arrangeres hvert år turneringer, herunder færømesterskaber. Endvidere er der turneringssamkvem med andre, fortrinsvis nordiske, lande, både på lands- og klubbasis.

I de seneste år har Í.S.F. organiseret kurser for idrætsledere, og færinger har været på kursus udenlands. Inden for fodbold og håndbold har der også været afholdt kursus for dommere.

Í.S.F. finansieres ved medlemskontingent samt et årligt tilskud fra Færøernes landsstyre. Tilskuddet fra landsstyret udgjorde i 1978/79 785.ooo kr. Derudover yder landsstyret et særligt tilskud på 5o.ooo kr. til lønninger til fodboldtrænere. Indirekte tilskud ydes ved, at udøvende idrætsfolk i forbindelse med udøvelse af idræt rejser gratis med landsstyrets rutebåde. I 1979 har Í.S.F. også fået tilskud fra Danair på 5o.ooo kr. til rejser mel-

lem Færøerne og Danmark for færøske idrætsfolk.

I Gundadalur i Tórshavn er der et relativt stort idrætsanlæg med sportshal (ca. 1.2oo tilskuere), fodboldbaner og udendørs svømmebassin. I Klaksvík er der ligeledes idrætshal (ca. 8oo tilskuere), fodboldbane og svømmehal. Ved årsskiftet 1979/8o er den nye idrætshal i Vágur taget i brug. Foruden sportshallerne anvendes gymnastiksalene ved skolerne til indendørs idræt. Herudover findes fodboldbaner i Sandur, Leirvík, Fuglafjørður, Gøta, Sumba, Tvøroyri, Vágur, Hvalba, Miðvágur, Sørvágur, Sandavágur, Runavík, Eiði og Skála. Endelig skal bemærkes, at svømmehallen i Hestur, der er under opførelse, forventes færdig ved årsskiftet.

Der er mulighed for at få offentligt tilskud til nyopførte idrætsanlæg, idet landskassen og vedkommende kommuner yder 8o % i anlægstilskud. Der kan også opnås tilskud fra tipsmidlerne til de enkelte foreninger. Derimod får hverken Í.S.F. eller de enkelte afdelinger inden for dette, del i den årlige uddeling af overskuddet fra tipsmidlerne til dansk idræt.

BRIDGE

De færøske bridgeklubber er sammensluttet i et fællesforbund "Føroya Bridge Samband" (F.B.S.) stiftet i 1968, der omfatter 12 klubber med ca. 5oo medlemmer. Den ældste klub, Havnar Bridgefelag, blev stiftet i 1937 og har i dag ca. 1oo medlemmer.

F.B.S. arrangerer hvert år mesterskaber i hold- og parturnering samt en cupturnering for hold.

F.B.S. er ikke tilsluttet internationale bridgeorganisationer, men har i 1978 indgået en samarbejdsaftale med Danmarks Bridge Forbund om bl. a. fællesindkøb af bridgemateriel, deltagelse af 1 færøsk par i DM for par og deltagelse i andre turneringer. I henhold hertil deltog F.B.S. i 1979 med 96 par i "European Simultaneous Pairs", den såkaldte Europaturnering, hvor bedste færøske resultat var en 5. plads.

SKAK

I 197o sluttede de færøske skakklubber sig sammen i et fællesskab "Talvsamband Føroya" og blev optaget som medlem i det internationale skakfællesskab F.I.D.E. I 1975 blev "Talvsamband Føroya" optaget som medlem af Nordisk Skakforbund.

Talvsambandið omfatter nu 14 skakklubber med ialt ca. 4oo medlemmer. Sammenslutningen står hvert år som arrangør af færø-

mesterskaberne.

Færøske skakspillere deltager selvstændigt i udenlandske skakturneringer. Den største opgave i 1978 var skakolympiaden i Buenos Aires, hvor Færøerne deltog med et 6-mands hold og opnåede en plads som nr. 46 af 65 deltagende nationer. I 1979 har Talvsamband Føroya påbegyndt udgivelsen af et skakblad, "Talvblaðið", der påregnes at udkomme med 6 numre om året.

Der spilles traditionelt en årlig skaklandskamp mod Island.

TABELFORTEGNELSE

TABELFORTEGNELSE

Side

Kap. 1. FÆRØERNE

Tabel 1.1. Stemme- og mandatfordelingen ved lagtingsvalgene 1966-1978 39

Tabel 1.2. Afgivne stemmer ved lagtingsvalget den 7. november 1978, fordelt på partier og områder 4o

Tabel 1.3. Stemmetal og procentvis fordeling af stemmer ved folketingsvalgene 1971-1979 4o

Kap. 2. BEFOLKNINGS- OG BOLIGFORHOLD

Tabel 2.1. Befolkningen 1966, 197o og 1977, opgjort ved folketællinger pr. 3o. juni 1978 og 3o. juni 1979, fordelt på områder. Absolutte tal opgjort af landsfolkeregisteret 44

Tabel 2.2. Befolkningen 1966, 197o og 1977, opgjort ved folketællinger pr. 3o. juni 1978 og 3o. juni 1979, opgjort af landsfolkeregisteret, fordelt på områder. Procentvis fordeling 44

Tabel 2.3. Befolkningen 1966, 197o og 1977, opgjort ved folketællinger pr. 3o. juni 1978 og 3o. juni 1979, opgjort af landsfolkeregisteret, fordelt efter bopælskommunens størrelse. Absolutte tal 46

Tabel 2.4. Befolkningen 1966, 197o og 1977, opgjort ved folketællinger pr. 3o. juni 1978 og 3o. juni 1979, fordelt efter bopælskommunens størrelse. Procentvis fordeling 46

Tabel 2.5. Befolkningens fordeling efter alder 1966, 197o og 1977 47

Tabel 2.6. Befolkningen fordelt efter alder og bopælskommunens størrelse 1977 48

Tabel 2.7. Befolkningen fordelt efter køn 1966, 197o og 1977 49

Tabel 2.8. Befolkningen fordelt efter ægteskabelig stilling 1966, 197o og 1977 49

Tabel 2.9. Befolkningen fordelt efter køn, alder og ægteskabelig stilling 1977 5o

Tabel 2.1o. Levendefødte, døde og fødselsoverskud 1966-1979 51

Tabel 2.11. Nettoudvandringen 1967-1979 52

Tabel 2.12. Oversigt over befolkningens bevægelser 1966-1979 53

Tabel 2.13. Befolkningsudviklingen i 1. halvår 1979 i de enkelte kommuner 53

Tabel 2.14. Befolkningsudviklingen i 1. halvår 1979 i de enkelte områder 55

Side

Kap. 2. Tabel 2.15. Befolkningen fordelt efter beskæftigelse i erhverv og udenfor erhverv 1966, 197o og 1977 56

Tabel 2.16. Den erhvervsaktive befolkning fordelt på erhvervsgrupper 1966, 197o og 1977 57

Tabel 2.17. Den erhvervsaktive befolkning fordelt efter alder 1966, 197o og 1977 58

Tabel 2.18. Den erhvervsaktive befolkning fordelt på arbejdsstilling 1966, 197o og 1977 59

Tabel 2.19. Familier fordelt efter familietype, familiemedlemmernes beskæftigelse samt antallet af hjemmeboende børn i 1977 61

Tabel 2.2o. Sammenlignende oversigt over boligtællingerne 197o og 1977 61

Tabel 2.21. Udlejede almindelige beboelseslejligheder, fordelt efter huslejens størrelse september 1977 65

Kap. 3. ERHVERV

Tabel 3.1. De færøske skibes fiskefangster 1971, 1975 og 1977-1979 74

Tabel 3.2. De færøske skibes fiskefangster 1971, 1975 og 1977-79 i procent. 76

Tabel 3.3. De færøske skibes fiskefangster i tons i 1977, 1978 og 1979 fordelt på økonomiske områder i procent 77

Tabel 3.4. Færøske skibes fangster angivet i tons for 1979, fordelt på økonomiske områder 77

Tabel 3.5. Færøske fiskerskibes fangster på norske og EF-områder angivet i tons for 1977-1979 78

Tabel 3.6. Landinger fra not- og industriskibene, fordelt efter landingspladser 1975 og 1977-1979 79

Tabel 3.7. Landinger fra not- og industriskibene, fordelt efter anvendelse 1975 og 1977-1979 79

Tabel 3.8.a og b. Landinger af fangster ved Færøerne, ICES V_b, efter størrelse og kvalitet, fordelt på måneder i 1979 8o

Tabel 3.9.a og b. Landinger af fangster fra Færø Banke, ICES V_b2 efter størrelse og kvalitet, fordelt på måneder i 1979 81

Tabel 3.1o. Torsk fra landsoklen, ICES V_b1 (vægt af fisk med hoved) 82

Tabel 3.11. Kuller fra landsoklen, ICES V_b1 (vægt af fisk med hoved) 83

Tabel 3.12. Anslået afskibnings- og eksportværdi af fisk fra forskellige områder 1975, 1977-1979 86

Side

Kap. 3. Tabel 3.13. Råfisklandinger fra færøske skibe fra samtlige områder i 197o og 1974-1979 (tons uslagtet vægt) 87

Tabel 3.14. Færøske skibes landinger af råfisk i udlandet 1978 og 1979 (tons uslagtet vægt) 87

Tabel 3.15. Sammenligning af totalfangsten for alle nationer og de TAC, fiskeribiologer har foreslået for 1975-198o for områderne ved Færøerne (tons uslagtet vægt) 88

Tabel 3.16. Fangster ved Færøerne 1971-1979 ICES område V_b (tons uslagtet vægt) 88

Tabel 3.17. Råfisklandinger fordelt efter anvendelse i 197o og 1975-1979 91

Tabel 3.18. Produktion af fiskevarer 197o og 1975-1979 91

Tabel 3.19. Lagre af fisk og fiskevarer ved slutningen af 1975 og 1978-1979 91

Tabel 3.2o. Driftstal for fiskerskibene 1978 92

Tabel 3.21. Driftstal for udroerbåde med trawltilladelse 1978 93

Tabel 3.22. Driftstal for udroerbåde uden trawltilladelse 1978 93

Tabel 3.23. De gennemsnitlige driftsresultater for de forskellige skibstyper 197o og 1975-1978 94

Tabel 3.24. Hyreoversigter 95

Tabel 3.25. Oversigt over priserne på råfisk 1978 og 1979 99

Tabel 3.26. Oversigt over priserne på saltfisk 1973-1979 1oo

Tabel 3.27. Instituttets udlån, låntagning og egenkapital 1965-198o 1o2

Tabel 3.28. Fiskeribankens bevilgede lån til Færøerne 1969/7o-1978/79 1o3

Tabel 3.29. Landskassens tilskuds- og kurstabslån i årene 197o/71 og 1975/76-1978/79 1o3

Tabel 3.3o. Kvæghold i 1965, 197o og 1974-1978 1o5

Tabel 3.31. Fårehold 1965, 197o og 1975-1978 1o6

Tabel 3.32. Oversigt over opdyrkning i 1973-1979 1o7

Tabel 3.33. Kartoffelavl 1965, 197o og 1975-1978 1o7

Tabel 3.34. Bruttofaktorindkomsten for håndværk, industri samt bygge- og anlægsvirksomhed i 197o og 1976-1978 1o9

Tabel 3.35. Folketal sammenholdt med salg inden for fiskeindustri, anden industri samt håndværk og tjenesteydelser, fordelt på områder 112

Side

Kap. 3. Tabel 3.36. Industri-, håndværks- og service-virksomheder pr. 1. januar 1978 113

Tabel 3.37. Bruttofaktorindkomsten for handels-, service- og transporterhvervene i 197o og 1974-1977 114

Tabel 3.38. Antal aktieselskaber 197o-1979 115

Tabel 3.39. Fordeling af biler og motorcykler ultimo 1979 116

Tabel 3.4o. Antallet af flyvepassagerer i årene 197o og 1975-1979 116

Tabel 3.41. Antal skibspassagerer til og fra Færøerne i 1978 og 1979 118

Tabel 3.42. Opgørelse over skibsflåden 1975, 1978 og 1979 118

Tabel 3.43. Tilgang af fartøjer i 1979 118

Tabel 3.44. Afgang af fartøjer i 1979 119

Tabel 3.45. Den samlede færøske skibsflåde 197o-1979 119

Tabel 3.46. Fiskerflåden fordelt efter art i 1975, 1978 og 1979 12o

Tabel 3.47. Dæksfartøjer 5-2o BRT 1972-1979 12o

Tabel 3.48. Fiskerskibe i ordre og under bygning ultimo 1979 121

Tabel 3.49. Vejenes længde, kapacitet og belægning 121

Tabel 3.5o. Udgifter til det færøske landevejsnet 197o/71 og 1974/75-1978/79 122

Tabel 3.51. Tilskud til kommuner til asfaltering 123

Tabel 3.52. Autoværn opsat i 1979 125

Tabel 3.53. Vejlængder 125

Tabel 3.54. Gennemsnitstrafik pr. døgn 1975-1979 126

Tabel 3.55. Den samlede produktion og salget af el 197o/71 og 1975/76-1978/79 126

Tabel 3.56. El-selskabet havde pr. 1. april 1979 følgende fordelingsanlæg 127

Tabel 3.57. Bevillinger og investeringsudgifter i forbindelse med større havne 128

Tabel 3.58. Tilskud til regulering og byggemodning af havneområder 129

Tabel 3.59. Bevillinger og investeringsudgifter i forbindelse med mindre havne og landingspladser 13o

Tabel 3.6o. De samlede investeringer i havne- og landingspladser i årene 1972 og 1976-1979 133

Side

Kap. 3. Tabel 3.61. Aktiviteten i de 6 største havne 1974-1979 133

Tabel 3.62. Antal centraler og abonnenter ultimo finansårene 197o/71-1978/79 135

Tabel 3.63. Telefonvæsenets økonomi 135

Tabel 3.64. Telefonkommunikation med udlandet og med skibene 1966-1979 136

Tabel 3.65. De færøske posthuses virksomhed 1975/76, 1978 og 1979 139

Kap. 4. ØKONOMI

Tabel 4.1. Eksportens fordeling på de vigtigste varegrupper 197o og 1975-1979 141

Tabel 4.2. Eksporterede mængder af de vigtigste varegrupper 197o og 1975-1979 143

Tabel 4.3. De gennemsnitlige eksportpriser for visse varer 197o og 1975-1979 143

Tabel 4.4. Værdien af Færøernes eksport efter markedsområder 197o og 1975-1979 145

Tabel 4.5. Importen fordelt på lande 197o og 1975-1979 146

Tabel 4.6. Importen fordelt på varegrupper 197o og 1975-1979 147

Tabel 4.7. Importen fordelt på anvendelsesgrupper i faste og løbende priser 1975-1979 149

Tabel 4.8. Udviklingen i import og eksport (excl. skibe) i faste og løbende priser samt bytteforhold i 1975-1979 151

Tabel 4.9. Færøernes handelsbalance 197o og 1975-1979 152

Tabel 4.1o. Arbejdslønninger og pristal 197o og 1975-198o 157

Tabel 4.11. Pristallet oktober 1975 og januar 1979-januar 198o 159

Tabel 4.12. Samlet antal skatteydere og skattepligtig indkomst 197o/71 og 1975/76-1979/8o 163

Tabel 4.13. Det samlede antal skatteydere fordelt efter størrelsen af den skattepligtige indkomst i skatteåret 1979/8o 164

Tabel 4.14. Udskrevne skatter i skatteårene 197o/71 og 1975/76-1979/8o 165

Tabel 4.15. Udskrevne personlige skatter m.v. i skatteåret 1979/8o i de enkelte kommuner 167

Tabel 4.16. Landskassens indtægter 197o/71 og 1975/76-198o/81 169

Side

Kap. 4. Tabel 4.17. Stats- og landskassens drifts- og anlægsudgifter 197o/71 og 1975/76-1978/79 171

Tabel 4.18. Stats- og landskassens udgifter efter hovedformål 197o/71 og 1975/76-1978/79 171

Tabel 4.19. Statens udgifter efter hovedformål 197o/71 og 1975/76-1978/79 173

Tabel 4.2o. Specifikation af statens udgifter på Færøerne 1978 173

Tabel 4.21. Statens og offentlige danske institutioners udlån, restgæld pr. 31. marts 197o og 1975-1979 177

Tabel 4.22. Udviklingen i statens og offentlige danske institutioners udlån i 1978/79 177

Tabel 4.23. Statsgarantier pr. 31. marts 197o og 1975-1979 178

Tabel 4.24. Udviklingen i statsgarantier i 1978/79 178

Tabel 4.25. Landskassens udgifter efter hovedformål i finansårene 197o/71 og 1975/76 og 1977/78-198o/81 179

Tabel 4.26. Landskassens lånerestgæld pr. 31. marts 197o og 1975-1979 181

Tabel 4.27. Landskassens garantiforpligtelser pr. 1. januar 197o og 1974-1977 fordelt efter formål 181

Tabel 4.28. Bankernes og sparekassernes samlede ind- og udlån samt seddelcirkulationen pr. 1. januar 197o og 1975-198o 183

Tabel 4.29. Pengeinstitutternes udlån pr. 31. december 1977, 1978 og 1979 fordelt efter hovedformål 184

Tabel 4.3o. Prioritetslån i boligbyggeri 1. januar 1979-31. december 1979 i sparekasserne, p/f Húsalán og Húsalánsgrunnurin 186

Tabel 4.31. Boligbyggeriet 1975-1979 187

Tabel 4.32. Nationalbankens genbelåning af færøske veksler 1971 og 1975-1979 187

Tabel 4.33. De finansielle institutioners obligationsbeholdninger pr. 31. december 1975-1979 188

Tabel 4.34. Bruttofaktorindkomsten 1975-1978 fordelt på erhverv 189

Tabel 4.35. Samlede bruttoinvesteringer 197o og 1975-1978 191

Tabel 4.36. Færøernes betalingsbalance 1978 193

Tabel 4.37. Bruttonationalproduktets anvendelse 197o og 1975-1978 194

Tabel 4.38. Samlede bruttoinvesteringer 197o og 1975-1978 195

Side

Kap. 4. Tabel 4.39. Betalingsbalancens hovedposter 197o og 1975-1979 196

Tabel 4.4o. Opsparingen 197o og 1975-1978 197

Kap. 5. SOCIALE FORHOLD

Tabel 5.1. Antal modtagere af sociale ydelser pr. 1. januar 197o, 1975 og 1979-198o 2o2

Tabel 5.2. Sociale udgifter i landskassefinansåret 1978/79 2o4

Tabel 5.3. Sociale udgifter i hovedposter 197o/71-1978/79 2o5

Tabel 5.4. Antal elever ved Skúlin á Trøðni fordelt efter handicap, behandlingsform og alder 197o og 1975-198o 2o7

Tabel 5.5. Oversigt over afgørelser truffet af ulykkesforsikringsrådet i 197o-1979 2o8

Kap. 6. SUNDHEDSVÆSEN

Tabel 6.1. Sygehusenes kapacitet og belægning 197o/71 og 1975/76-1978/79 213

Tabel 6.2. Behandlingsformer for indlagte patienter på sygehusene 197o/71 og 1975/76-1978 215

Tabel 6.3. Sygehusenes ambulante virksomhed 197o/71 og 1975/76-1978 215

Tabel 6.4. Sygehusenes normerede personale 197o/71 og 1975/76-1978/79 216

Tabel 6.5. Sygehusenes samlede driftsudgifter 197o/71 og 1975/76-1978/79 217

Tabel 6.6. Sygehusenes driftsudgifter pr. sygedag 197o/71 og 1975/76-1978/79 218

Tabel 6.7. De samlede sygehusudgifters fordeling 197o/71 og 1975/76-1978/79 218

Kap. 7. UNDERVISNINGSVÆSEN

Tabel 7.1. Antal elever udskrevet af grundskolen og fagskolerne 1975-1979 226

Tabel 7.2. Undervisningsvæsenets driftsudgifter 1978/79 228

Tabel 7.3. Antal skoler, elever og lærere i kommunale og private skoler samt gymnasium og HF-kursus i skoleårene 1975/76-1979/8o 233

Tabel 7.4. Antal elever i skoleårene 1975/76-1979/8o fordelt på årgange og klassetrin 234

Tabel 7.5. Antal elever under specialundervisningen pr. 1. januar 198o i folkeskolen og privatskoler fordelt efter hovedhandicap 235

Side

Kap. 7. Tabel 7.6. Antal elever ved Færøernes seminarium pr. 1. januar 1975-198o 239

Tabel 7.7. Antal elever på sygeplejeskolen pr. 1. januar 1975-198o 241

Tabel 7.8. Antal elever på Færøernes maskinskole pr. 1. januar 1975-198o 241

Tabel 7.9. Antal lærlinge på tekniske skoler i skoleåret 1978/79 243

Tabel 7.1o. Antal lærlinge og elever i handelsskolen pr. 1. januar 198o fordelt på afdelinger 245

Tabel 7.11. Antal elever på navigationsskoler pr. 1. januar 1975-198o 246

Tabel 7.12. Statens uddannelsesstøttes udgifter på Færøerne 1975/76-1978/79 248

Tabel 7.13. Landskassens elevtilskud 1975/76-1978/79 249

Kap. 8. RETS- OG POLITIVÆSEN

Tabel 8.1. Oversigt over Færøernes rets virksomhed 197o og 1977-1979 251

Tabel 8.2. Oversigt over overtrædelser af straffeloven 197o og 1977-1979 254

Tabel 8.3. Oversigt over behandlingsmåden for straffesager og andre lovovertrædelser 197o og 1977-1979 254

Tabel 8.4. Oversigt over politiets virksomhed iøvrigt 197o og 1977-1979 255

Kap. 9. KIRKELIV PÅ FÆRØERNE

Tabel 9.1. Kirkernes placering og befolkningsgrundlag 3o. juni 1979 257

Tabel 9.2. Oversigt over kirkelige udgifter 1978/79 258

Kap. 1o. KULTURELLE FORHOLD

Tabel 1o.1. Færøernes radios udsendelser 1978 og 1979 269

Tabel 1o.2. Tórshavn fjernsynsforenings udsendelser 27o

Tabel 1o.3. Avisernes oplagstal 197o og 1976-1979 271

Tabel 1o.4. Bøger udgivet på færøsk i 1979 272

Tabel 1o.5. Folkebibliotekernes virksomhed 1978/79 273

Tabel 1o.6. Biografteatrenes virksomhed i 1979 278

Tabel 1o.7. Oversigt over koncerter med færøske orkestre og kor 278

Tabel 1o.8. Oversigt over de færøske spejderkorps pr. 31. december 1979 284

ISBN 87-503-3332-1
Stougaard Jensen/København
Sm 02-3